

FREDERICKS
FAIRBANKS
HARRISON
10993

Erdészeti és faipari híradó
1993

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

AZ ERDÉSZETI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

BEMUTATJUK A FELNÉMETI FŰRÉSZIPARI VÁLLALATOT

A változáshoz cselekvésre van szükség

A változások iránti igény növekedésének korszakát éljük. Változik a társadalom, a gazdaság, az értékrend, az életminőség és változik a termelési munka formája, működése, tartalma, mozgástere.

A Felnémeti Fűrészipari Vállalat régi múltja tekint vissza. Az alapítás időpontja 1919–1920, ekkor *Egri Hordógyárként* kezdte meg működését. Az 1945–48-as években mint *Egri Erdő- és Faipari Rt.* szerzett iparjogosítványt famegmunkálás, gépjávitás és építőanyag-kereskedő tevékenységekbe. Erről az időszakról a fűrészcsarnok épülete tanúskodik, mely gyönyörű ívelt, favázás tartószerkezetével ma már ipartörténeti ritkaságnak számít.

Az egyesítések korszakában 1970. január 1-jével a *Mátrai Erdőgazdaság Fűrészüzeme* lett. Ez a házasság több mint 20 évig tartott, amely után 1992. január 1-jén kezdett újra önálló egységként *Felnémeti Fűrészipari Vállalat* néven tevékenykedni.

Ez a 150 főt foglalkoztató üzem 25–30 ezer m² lombos hengeresfa feldolgozására képes. Elsősorban szélezetlen, szélezett fűrészárut, de egyre nagyobb arányban készítenek fűrészelt apróválasztékokat a másodlagos feldolgozó ipar számára.

Felvetődhet a kérdés, miért volt szükség az önállósulásra? A válasz kézenfekvő és akik ezen a területen dolgoznak, valószínűleg hasonlóan vélekednek.

Ha röviden akarnánk megfogalmazni, akkor azt mondhatnánk, az önállóságra való törekvés célja az azonnali döntések meghozatalában, a kereskedelmi és partnerkapcsolatok közvetlen irányításában, befolyásolásában rejlő előnyök kihasználása.

A gazdasági helyzet utóbbi két évben végbemenő változásai is — bár a létezés körülményei megnehezítésével jártak — az önálló működésre vonatkozó igény növekedésének irányába hatottak.

Nevezetesen:

— *Jelentős változás következett be a piaci helyzetben. Az előző évek gyakorlatában a kereskedelmi munkát az jellemezte, hogy a termelt választékok a hazai és exportpiacon szinte korlátlanul eladhatók voltak.*

Napjainkban a helyzet más, a belső piaci felvevőkapacitása mennyiségét tekintve csökkent, a minőségi igény viszont ugrásszerűen növekedett.

Az exportpiaci igénye mennyiségileg és minőségileg jelentősen nem változott, bár fűrészáru vonatkozásában 1993-ra mennyiségi csökkenés várható.

A jelenlegi piaci igények kielégítéséhez minőségi alapanyagra van szükség, nem elég, hogy megfelelő mennyiségben álljon rendelkezésre. Úgy éreztük, hogy önállóan gazdálkodó egységként meg van a lehetőség arra, hogy igényeinknek, termékösszetételünknek megfelelő alapanyagot vásároljunk, hozzáátve ehhez azt, hogy vásárlási szándékainkat a környező erdőgazdaságokkal kívánjuk bonyolítani.

Közel egyéves tapasztalat áll mögöttünk és mondhatjuk, nem könnyű napjainkban gazdálkodni.

Ennek okai:

- *szűkös alapanyag-ellátás,*
- *belföldi kereslet nagymértékű csökkenése,*
- *a belföldi fizetőképesség alakulása.*

A fűrészüzemek vonatkozásában országsszerte alapanyagellátási gondok jelentkeztek.

Az erdőgazdaságok kevesebb hengeresfát termeltek ki, mint az előző években. Ebből a csökkent mennyiségből első körben az exportminőséget értékesítik, a második körben válogatnak a kft-k továbbértékesítésre és csak harmadik körben tekintik meg az árut a termelőüzemek.

Ez több szempontból is káros hatást fejt ki. Egyfelől árfelhajtó hatá-

sú, másfelől a folyamatos és szervezett működést gátolja. Bár ez a probléma nem elsősorban a fűrészüzemek szintjén oldható meg, célszerű lenne, ha a felhasználók érdekeiket egyeztetnék és közös érdekeik figyelembevételével egységesen lépnének fel az árak alakításában.

A piaci helyzet megvalósítása a másodlagos faipar helyzetét is tükrözi.

Bútoripari vevőink az előző évektől eltérően kisebb mennyiségben és jó minőségben igénylik a fűrészárut. A bútorelemek iránti igény jelentősen visszaesett. A késztermék összetétel is megváltozott, az apróválasztékok mennyisége, elsősorban exporttermékek, frizek vonatkozásában megnövekedett. Ez tette lehetővé, hogy a hengeresfa feldolgozás csökkenése mellett árbevételünk növekedett.

Ebben az évben 28%-os bérszínvonal növekedést hajtottunk végre, mely ugyan az előző évekhez képest jelentős, de az ágazati szinten alacsony keresetek miatt még mindig nehezen biztosítja a megélhetést. Ezt enyhítettük úgynevezett természetbeni juttatásokkal, illetményfa, étkezési és közlekedési hozzájárulással, munkaruha formájában.

A jövő év is a változás jegyében fog zajlani. A vállalati tanács döntött a vállalat átalakításáról, jelenleg a vagyoni értékelése folyik. Az átalakulás 1993. első félévében megvalósul.

Fontosnak éreztük, hogy megkeressük mindazokat a lehetőségeket, melyek működésünket a továbbiakban is stabilan biztosítják, sőt ki szélesítik.

Szeretnénk meglevő partnereinket megtartani, mind a hazai, mind az exportpiacon és a privatizációs lehetőségeket kihasználva társakat találva továbbfejleszteni üzemünket, megélhetést biztosító dolgozóink számára.

Ebergényi Éva
Ebergényi Éva

Minden kezdet nehéz

Az Európai Szakszervezeti Szövetség agrártagozata (EFA) anyagi támogatásával kétszer egyhetes, 22 fő részére szervezett továbbképző tanfolyamon vettek részt a MEDOSZ Szövetség központi, megyei és alapszervezeti tisztségviselői, köztük hat erdész Götzben, amely Berlin brandenburgi tartományában található, Potsdamtól mintegy 30 kilométerre.

A továbbképző tanfolyamot az említett tartomány szakszervezeti központi iskoláján szervezték meg. Otttartózkodásunk alatt előadások és konzultációk formájában foglalkoztunk a szakszervezetek jelenlegi szervezeti felépítésével, a keret tarifa szerződésekkel (ezek a kollektív szerződések), a társadalombiztosítás helyzetével, a munkanélküliség egyre aggasztóbb gondjaival, illetve a privatizáció jelenlegi helyzetével.

A fent említett témák előadásai és a konzultációk akár itthon is elhangozhattak volna, mivel a gondok megjelenése, ezek kezelése és kezelhetősége szinte azonos a hazai vonatkozású problémákkal.

Kísérletet teszek arra, hogy megmagyarázzam cik kemnek a címét. 1945 óta valamilyen rendű-rangú állami vagyon összejött a volt NDK területén, amely vagyon természetesen az egyesülés után közös lett. *Beindult a privatizáció is, annak rendje szerint, viszont az Állami Vagyonügynökség nem a keleti részről irányítja, szervezi a privatizációt, hanem természetesen a nyugati részen található meg az említett szervezet.*

Ez a téma úgy is felfogható, hogy bevitték a saját vagyonukat a közösbe és ennek a vagyonnak a további sorsáról mások rendelkeznek. Véltetően így lenne ez helyes, azonban a legégetőbb gond a munkanélküliség egyre növekvő trendje. *Ennek a következménye az is, hogy a szakszervezeti tagság létszáma egyre fogy. Egyre nehezebben oldható meg a munkanélküliek és a külföldi munkavállalók között keletkezett feszült helyzet. Az új tulajdonosok pedig nem igazán ragaszkodnak a régi típusú szakszervezetekhez, azok tisztségviselőihez.*

Vendéglátóink üzemlátogatásra is invitálták a magyar csoportot egy közeli állami gazdaságba, amelyet már privatizáltak. A gazdaság korábban növénytermesztéssel, kertészettel és állattenyésztéssel foglalkozott, termékeivel a környék ellátását szolgálta. A profilok most teljesen megszűntek, vagy megváltoztak. A Közös Piac az eddiginél olcsóbb árfekvésű, hasonló árukkal el tudja látni a körzetet. A privatizáció után az új tulajdonos nem tartott igényt a munkások további szolgáltatásra, ezért a dolgozók egy jelentős része munkanélkülivé vált. Az új tulajdonosi szemléletet jelzi talán az is, hogy a kis — 22 fős — magyar csoportot egy eléggé elhanyagolt épületben tudták csak fogadni.

Még néhány gondolatot arról, hogy a volt NDK tartományaiban működnek a munkáltatók kamara szerű szervezetei, valamint a munkavállalók érdekvédelmi szervezetei.

A rendszeres tárgyalásokon — az előadók szerint — tiszteletre méltó eredményeket értek el a munkanélküli járadék, illetve a munkanélküli segély, az éves szabadságok, a felmondási idő, a társadalombiztosítás, a munkavédelem kérdéseinek szabályozásában. Mint em-

lítettem, az eredményekről az előadók számoltak be, viszont arra nem volt lehetőségünk, hogy az elmondottakról a gyakorlatban, esetleg a (volt)-munkások körében is meggyőződjünk.

Nemes József

§

JOGSZABALY- MUTATÓ

Lapunk előző száma óta a Magyar Közlönyben és más hivatalos lapokban közzétett fontosabb rendelkezések a következők:

- A közúti közlekedés szabályairól (a KRESZ-ről) szóló rendeletet módosította és kiegészítette a 148/1992. (XI. 12.) Korm. rendelet. (Megjelent a Magyar Közlöny 114. számában.)
- A Munka törvénykönyvét és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényt módosította az 1992. évi LXIV. tv. (Magyar Közlöny 116. száma.)
- A vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség időpontját 1993. május hó 31. napjában határozta meg a 149/1992. (XI. 17.) Korm. rendelet. (Magyar Közlöny 116. száma.)
- A törvényességi óvás helyett a felülvizsgálati eljárás lehetőségét vezette be az 1992. évi LXIX. törvény. (Magyar Közlöny 120. száma.)
- Az 1993. évi munkaszüneti napok körüli munkarendről szól a 7/1992. (XII. 4.) MüM rendelet. (Magyar Közlöny 122. száma.)
- A sorkatonai szolgálatból leszerelők egyszeri pénzjuttatásáról a 26/1992. (XII. 11.) HM—BM együttes rendelet. (Magyar Közlöny 124. száma.)
- Az 1992. évi bérszabályozással kapcsolatos jogszabályok hatályaon kívül helyezésétől szól a 163/1992. (XII. 15.) Korm. rendelet. (Magyar Közlöny 125. száma.)
- A kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás 1993. január 1-jétől 1993. december 31-ig terjedő időszakra érvényes díjszabásáról és a biztosítási díjról rendelkezik a 29/1992. (XII. 15.) PM rendelet. (Magyar Közlöny 125. száma.)
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény végrehajtásáról szól a 24/1992. (XII. 18.) FM rendelet. (Magyar Közlöny 127. száma.)
- Az általános forgalmi adóról szóló 1992. évi LXXIV. törvényt a Magyar Közlöny 128. száma tartalmazza.
- A magánszemélyek jövedelemadójáról szóló törvényt módosította az 1992. évi LXXV. törvény. (Magyar Közlöny 129. száma.)
- A Magyar Köztársaság 1993. évi költségvetéséről szóló 1992. évi LXXX. törvény módosította a foglalkoztatásról és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényt is. (Magyar Közlöny 133. száma.)

Dr. Gojárd László

HATALMAS A TÉT

Az üzemi tanácsok választása

Az új Munka törvénykönyve létrehozta a gazdasági demokrácia új intézményét, az üzemi tanácsot, amely az arányos képviselő elve alapján biztosítja a munkavállalói közösség részvételét a munkáltató vezetési tevékenységében.

Az alábbiakban fontos tájékoztatót közlünk azzal a céllal, hogy elősegítsük szakszervezeti tisztségviselőink és tagságunk munkáját a közeljövőben megtartandó üzemi tanácsok választásában.

Az üzemi tanács nem veszi át a szakszervezet szerepét, hiszen nem érdekképviselői, hanem részvételi jogot gyakorló szervezet. A szakszervezet és az üzemi tanács jogosítványai kiegészítik egymást, együtt teszik ki az egészet, munkájuk csak szoros együttműködés alapján lehet eredményes.

Az 1993. március 18. és április 2. között megtartandó üzemi tanács választásnak hatalmas a tétje a munkavállalók és értelemszerűen a szakszervezetek számára. Amelyik munkahelyen nem választanak üzemi tanácsot, ott a munkavállalók elveszítik az együttműködés, egyetértés, véleményezés, tájékozódás jogát számos, őket érintő fontos kérdésekben. (Pl. jóléti pénzeszközök felhasználása, átszervezés, privatizáció, munkavédelmi szabályzat, teljesítmény követelmények stb.). Amennyiben viszont a választás eredményes és a munkahelyi szakszervezet többséget szerez az üzemi tanácsban, a jogosítványok — közvetve — szakszervezeti jogosítvánnyá válnak.

Nagy tét azért is, mert nem megfelelő szereplés esetén a szakszervezet jogosítványokat veszíthet. Amelyik munkahelyi szakszervezet nem szerzi meg a leadott szavazatok legalább tíz százalékát, az nem rendelkezik a kifogásolási (vétó) joggal és tisztségviselőit nem illeti meg a védelem.

Az eredménytelen választás leg súlyosabb következménye a kollektív szerződéskötési jog elvesztése lehet. Az üzemi tanács választásokat követően ugyanis, csak a reprezentatív minősítést megszerző szakszervezetek köthetnek kollektív szerződést.

A jogosultság feltételei:

— Ha a munkáltatónál egy szakszervezet működik, akkor jogosult szerződéskötésre, ha jelöltjei megszerzik a leadott szavazatok több mint felét.

— Ha a munkáltatónál több szakszervezet működik, akkor együttesen köthetik meg a Ksz-t, ha megszerezték a szavazatok több mint felét, illetve az a szakszervezet, amelynek jelöltjei a szavazatok több mint hatvanöt százalékát megszerzik, egyedül is jogosult szerződést kötni.

Az üzemi tanácsok választásának következményei

Az üzemi tanács választás eredményétől nagymértékben függ az is, hogy a jövőben melyik szakszervezet lesz jogosult ágazati kollektív szerződést kötni. Ahhoz, hogy az Erdészeti Dolgozók Szakszervezete megőrizze, továbbfejlessze jelentős vívmányát, az ágazati kollektív szerződést, alapszervezeteinek meg kell szerezniük a szavazatok többségét.

Igyekszünk érzékelteni, hogyha nem kerül sor az üzemi tanács választásra, vagy ha a szakszervezet gyengén szerepel, alacsony támogatottságot szerez, a veszteség többszörös, mert az üzemi tanács jogosítványait nem tudjuk az érdekvédelem szolgálatába állítani, másrészt szakszervezeti jogosítványokat is elveszíthetünk. Mindehhez még hozzá kell tenni, hogy az ágazati szakszervezetek vagyonának felosztása is az út-választások eredménye alapján történik. Az sem elhanyagolható, hogy az üzemi tanácsok működését, kapcsolatát a szakszervezetekkel hosszú távon határozhatják meg az első választások.

Ezért érdeke szakszervezetünknek, hogy aktívan részt vegyen a választások előkészítésében és lebonyolításában. Gyorsan hozzáteszem, ha ezt

nem teszi, biztos a kudarca, hiszen nincs is más szervezett erő, amely megtehetné. A munkáltató ugyanis nem vehet részt a tevékenységben, — bár köteles a szükséges feltételeket biztosítani — a nem szakszervezeti tagok öntevékenysége pedig kicsi a valószínűsége.

A munkahelyüket féltő, megélhetési gondokkal küszködő, egzisztenciájukban veszélyeztetett és érthetően a sorskérdésekre koncentrálódó kollégáinkkal meg kell értetni, hogy éppen a számukra legfontosabb alapvető érdekek védelmére talán az utolsó esély a sikeres választás.

A merőben új, órlíasi jelentőségű feladat eredményes megoldása nagy próbatételt jelent szakszervezetünk tisztségviselői, tagjai, valamennyi munkavállaló számára.

A MEDOSZ Szövetség választási kampánytábjára éppen ezért minden lehetséges módon segítséget nyújt a munkahelyeken folyó előkészítő, szervező tevékenységhez. Megyei bizottságainkhoz már eddig is számos olyan dokumentumot, segédanyagot, információt, módszertani útmutatót juttattunk el, amelyek az alapszervezetek, a munkahelyeken létrehozott választási bizottságok tevékenységét hivatottak segíteni. (Ezúton is figyelmükbe ajánljuk az üzemi tanácsok választásával kapcsolatos anyagot, amelyet az Erdészeti és Faipari Híradó 1992. júliusi számában közölünk.)

Kérjük és javasoljuk, hogy tartanak szoros kapcsolatot a MEDOSZ megyei bizottságaival, a megyei kampánytábjakkal.

Fogjunk össze a munkavállalók érdekében, szakszervezetünkért, azért, hogy a választásokból megerősödve kerüjünk ki, megteremtve az eredményesebb érdekérvényesítés feltételeit.

dr. Bereczky András
titkár,

a MEDOSZ Szövetség kampánytábjavezetője

Tájékoztató testületi ülésekről

Az elmúlt év decemberében Budapesten a szakszervezet székházában tartották meg év végi értekezleteiket az *Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének választott testületei*. Az alábbiakban röviden tájékoztatjuk tagságunkat, olvasóinkat ezekről az ülésekről.

Az EDSZ intézőbizottságának ülése

Az ülésen első napirendként *Herczeg Miklós* titkár tájékoztatást adott az intézőbizottság két ülése között történt legfontosabb eseményekről. Ezek közül is külön kiemelte: az *Országos Érdekegyeztető Tanács* novemberi tárgyalásainak fontosságát és az ott elért szakszervezeti eredmények jelentőségét, az *EDSZ és az FM Erdészeti és Faipari Főosztálya*, valamint más országos szervek, intézmények között egyre bővülő kapcsolatok szerepét, fontosságát. Szólt továbbá a nemzetközi kapcsolataink (szlovák, cseh, ukrán, lengyel, svéd) jelentőségéről, valamint az EDSZ és a MEDOSZ Szövetség jelenlegi helyzetéről. Foglalkozott néhány nagy gazdaság, illetve alapszervezet tagdíjfizetési tartozásával és az ezzel kapcsolatos teendőikkel.

Második napirendként az intézőbizottság megtárgyalta egy *rendkívüli MEDOSZ-kongresszus* összehívásának szükségességét, amely most már nem halogatható tovább, legkésőbb az üzemi tanácsi választások után meg kell tartani.

A privatizáció során kialakult helyzetnek megfelelően meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy az EDSZ-en belül *tagozatként* más rokonágazatok érdekvédelmére is megjelenjen.

Továbbiakban az intézőbizottság megtárgyalta az össztitkári értekezlet napirendi pontjaival kapcsolatos kérdéseket, feladatokat, majd tájékoztatót hallgatott meg az 1993. évi üdülési lehetőségekről.

A *szerkesztőbizottság* tagjainak bevonásával értékelte lapunk — az *Erdészeti és Faipari Híradó* — kétéves munkáját, kiemelte annak jelentőségét, fontosságát, s megjelölte a további feladatokat.

Az EDSZ össztitkári értekezlete

Az össztitkári értekezletnek három fő napirendi pontja volt:

- Az ágazat időszerű kérdései;*
- Az üzemi tanácsok választásával kapcsolatos szakszervezeti feladatok;*
- Beszámoló az 1992. évi munkáról, felkészülés az 1993-as esztendőre.*

Barta László, az EDSZ elnöke köszöntötte a szinte teljes létszámban megjelent titkári testületet. Kiemelte annak jelentőségét, hogy *Dauner Márton*, az FM Erdészeti és Faipari Főosztályának vezetője elfogadta szakszervezetünk meghívását az első napirendi pont megtartására, hiszen így az egyik legilletékesebbtől kaphattunk részletes tájékoztatást az erdőgazdálkodás jelenlegi helyzetéről, jövőjéről, a készülő törvényekről, az erdőgazdálkodásban és a faiparban folyó privatizációról és más olyan kérdésekről, amelyek egész szakszervezeti tagságunk érdeklődésének, mindennapi tevékenységének középpontjában állnak.

Dauner Márton megköszönve a meghívást, megtartotta az említett témával kapcsolatos, igen alapos és színvonalas, nagy érdeklődéssel kísért tájékoztatóját. A több mint egyórás előadásból — a teljesség igénye nélkül — az alábbi főbb gondolatokat emeljük ki:

A *törvények* — a jelenleg készülő új erdőtervény előkészítése, a kárpótlási törvény, ennek hatása az erdők privatizációjára, a szövetkezeti törvény erdészeti hatásai, a készülő vadászati törvény.

Az *erdő* — az erdő rendeltetése, az erdőgazdálkodás szabályai, az erdőterv, az erdészeti szakhatóság (erdőrendezés, erdőfelügyelet) korszerűsítése, az új tulajdonos kötelezései az erdővel kapcsolatban, erdőfelújítás erdőtelepítés — ennek pénzügyi vonatkozásai, erdőgazdálkodással kapcsolatos szakmai kötelezettségek, elvárások, szakszemélyzet milyen jogosítványokkal legyen el látva. Az erdő, mint életközösség jelentősége, az erdőfeltárás támogatása, az *Országos Erdészeti Tanács* létrehozása.

Az össztitkári értekezlet elnöksége. (Balról jobbra: dr. Bereczky András titkár, Barta László, az EDSZ elnöke, Dauner Márton FM Erdészeti és Faipari Főosztály vezetője, Herczeg Miklós, az EDSZ titkára.)

Az össztitkári értekezlet résztvevőinek egy része.

Az erdők privatizációjával kapcsolatos munkavállalói kérdések. További jelentős létszámcsökkenés nem várható, gyakorlatilag kezd kialakulni a megfelelő szint. Sok erdészeti dolgozó vált vállalkozóvá. A fajeldolgozó üzemek zöme előbb-utóbb privatizálásra kerül.

Dauner Márton előadása után igen sok hozzászólás, kérdés hangzott el. Felszólalt többek között: Barta László (Eger), Dudás Péter (Budapest), Csávics János (Kaposvár), Fritsch Ottó (Budapest), Kálmán József (Székesfehérvár), Kovács Zsigmond (Kecskemét), Németh József (Nyíregyháza).

Második napirendi pontként dr. Bereczky András titkár, a MEDOSZ Szövetség kampánystábjának vezetője adott részletes tájékoztatást a közeljövőben sorra kerülő üzemi tanács választásokkal kapcsolatos szakszervezeti feladatokról. (Erről lapunk más helyén részletesen számolunk be.)

Az össztitkári értekezlet befejező részében Herczeg Miklós, az EDSZ titkára tartott átfogó értékelést az 1992-es év legfontosabb szakszervezeti, összetársadalmi politikai és gazdasági eseményeiről. Külön is hangsúlyozta annak jelentőségét, hogy az EDSZ tagsága számottevően nem csökkent, kialakult a munkaadók és a szakszervezet közötti partneri kapcsolat, sikerült megkötni az ágazati keret kollektív szerződést. Az érdekvédelmi munka egyre inkább konszolidáltabb körülmények között folyhat, így bizakodással tekinthetünk az 1993-as évről.

K. F.

Erdészeti kerekasztal megbeszélés

December végén tartotta soros ülését az erdészeti kerekasztal az ERTI székházában, Budapesten.

A tanácskozáson részt vettek:

- Erdészeti Tudományos Intézet,
- Erdészeti és Faipari Egyetem,
- Akadémia Erdészeti Bizottsága,
- MDF Erdészeti Szakkollégiuma,
- Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség,
- Országos Erdészeti Egyesület,
- Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége,
- Erdészeti Dolgozók Szakszervezete.

Szakszervezetünk részéről Barta László elnök vett részt a megbeszélésen, melynek témái a következők voltak:

1. Az államerdészet kialakítása, az állami tulajdonú erdők nagysága, az államerdészet szervezete.
2. Az erdőkből történő kárpótlás problémái.
3. A magántulajdonba kerülő erdők közös kezelése (közbirtokosságok).
4. Erdőtelepítések finanszírozása.
5. Az erdőfenntartási alap jövője, az erdőfenntartás pénzügyi rendje, tekintettel a magántulajdonú erdőkre.
6. A vadgazdálkodás és vadászat problémái.
7. Kérdések és igények megfogalmazása az ÁV Rt. és a hatóságok felé.
8. Egyéb ágazati problémák.

PRO SILVA Kongresszus

„Az olyan igazi erdőért, amely produktív és szép.”

A nemzetközi erdészeti szövetség — a PRO SILVA — 1993 júniusában rendezi szakmai tanulmányúttal egybekötött kongresszusát a Franciaországi Besaconban.

A háromszemélyes PRO SILVA-nak, a természetszerűen gondolkodó erdészek európai szövetségének 1992-ben alakult meg a magyarországi csoportja, amelyik — hasonlóan az európaihoz — a természetszerű erdőgazdálkodás megvalósításán munkálkodik.

A kongresszuson elhangzó előadások témái:

— Etikai megfontolások napjaink egyik kihívása: az erdők használata.

— A dinamikus erdő. A természetszerű erdőművelés ökológiai alapjai.

— A természetszerű erdőgazdálkodás fél évszázada a Szlovén-Alpokban.

A tanulmányút során tanulmányozható témák: a száraló erdő, a száralás, a középerdő átvezetése elegyes lombos szálerdőbe. A PRO SILVA kongresszusa minden bizonnyal erősíti a száralásnak, a jövő erdőgazdálkodásának fő irányát itthon és Európa-szerte egyaránt.

Dr. Csötönyi József

Magyar Nemzeti Nyárfabizottság alakul

(Fellendülőben az agro-erdőgazdálkodás)

A Magyar Nyárfabizottság életrehívása, illetve megújítása volt a témája a közelmúltban az Erdészeti Tudományos Intézetnél (ERTI) összehívott szakmai tanácskozásnak. A tanácskozást az ENSZ FAO mellett működő, 1947-ben Párizsban megalakított Nemzetközi Nyárfabizottság tavaly, Zaragózában (Spanyolország) megtartott 19. kongresszusa tette időszerűvé. Hazánkban 1957-ben alakult meg az Országos Nyárfabizottság a nyártelepítés tárcaközi összefogása céljából. A nyárfabizottság 20 éves, közel 200 ezer ha-nyi nyártelepítési programot dolgozott ki, tudtuk meg dr. Bondos Antaltól, az ERTI főigazgatójától.

A Nemzetközi Nyárfabizottság (33 ország tagja) 19. kongresszusáról Barna Tamás egyetemi adjunktus (Erdészeti és Faipari Egyetem) adott tájékoztatást. Hangsúlyozta, hogy világviszonylatban élénk érdeklődés nyilvánul meg a nyárfa iránt és az agro-erdőgazdálkodás fellendülése a jellemző.

A tanácskozás résztvevői egyetértettek abban, hogy itthon is indokolt a nyárfabizottságot megújítani és Magyar Nemzeti Nyárfabizottság néven megalakítani, továbbá a Nemzetközi Nyárfabizottság 1996-ban esedékes 20. kongresszusán Magyarország legyen a házigazda.

Tájékoztató az MSZOSZ Ügyvivő Testület állásfoglalásáról

A közelmúltban ülést tartott az MSZOSZ Ügyvivő Testülete, amely áttekintette a munkavállalókat, a szakszervezeteket is érintő egyes kérdéseket, értékelte a szakszervezetek által nemrégén kötött megállapodások eddigi teljesülését. Az ülésen hozott állásfoglalást az alábbiakban közöljük:

1. Az ügyvivő-testület megelégedéssel nyugtázta, hogy az Érdekegyeztető Tanács 1992. november 20—21-iki ülésén kötött megállapodások legnagyobb része mindeztáig teljesült a kormány által előterjesztett javaslatokban és a parlament által hozott döntésekben. Fontosnak ítéli, hogy a nemzetgazdasági szintű, valamennyi állampolgárt és munkavállalót érintő megállapodások mellett sikerült elfogadható egyezsége jutni a vasutasokat, illetve a bányászokat feszítő problémák mérséklésének lehetséges módozatairól is.

Mindamellet az ügyvivő-testület kérdésesnek tartja, hogy az év elején tapasztalható áremelkedések nem vetítenek-e előre a prognosztizáltnál nagyobb inflációt, ami a szakszervezeteket új helyzet elé állítja a makro szintű és az ágazati-szakmai bérmegállapodások megkötésénél. Az ügyvivő-testület azt is fontosnak tartja, hogy a különböző megállapodások — beleértve az egyes ágazatokat is érintő megállapodásokat — törvényekben nem rögzített, későbbi intézkedést feltételező részletkérdései is a megállapodások tartalmának, szellemének megfelelően rendeződjenek, azzal ellentétes döntések, például a hatósági ármegállapítás területén, vagy a társadalombiztosítás tartalmát, rendszerét illetően ne szülessenek.

2. Az MSZOSZ a továbbiakra nézve reményét fejezi ki, hogy a parlament elé terjesztett, a társadalombiztosítási önkormányzati képviselők választásáról, valamint az 1991. évi XXVIII-as, a szakszervezeti vagyonról rendelkező törvény módosításáról benyújtott tervezeteket is mihamarabb elfogadja a parlament, lehetővé téve ezzel a kormány és a szakszervezetek között létrejött megállapodások teljeskörű megvalósulását.

3. Az ügyvivő-testület foglalkozott az országgyűlés feloszlását és a parlamenti választások előrehozását célzó népszavazás kiírására irányuló kezdeményezéssel és arra a megállapításra jutott, hogy azt az adott kör-

ülmények között értelmetlennek tartja.

Egyebek mellett azért is, mert a népszavazás kiírásához és megtartásához szükséges procedura, továbbá annak esetleges következményeként előrehozott választások előkészítésének és megtartásának várható időigénye olyan, hogy mindez igen közel kerülne az egyébként is esedékes 1994-es általános választásokhoz. Nem támogatja a kezdeményezést továbbá azért sem, mert bár az MSZOSZ-re korábban a szakszervezeti tagok egy részéről nagy nyomás nehezedett hasonló tárgyú népszavazás kezdeményezésére, azt — az általunk megismerhető vélemények szerint — a szakszervezeti tagság nagyobb része nem támogatta és az MSZOSZ amellett döntött, hogy szakszervezeti eszközöket alkalmaz, szakszervezetként lép fel a kormány, a parlament elfogadhatatlan döntéseivel szemben — kikényszerítve ezzel az érdemi érdekegyeztetést és egy elfogadható megállapodást. Ez azt is jelenti, hogy az MSZOSZ véleménye szerint a sokasodó problémák és szociális feszültségek megoldására a ci-

vil társadalom minél erőteljesebb megszerveződése, a szakszervezetek megerősödése, az ezen a talajon kialakuló érdemi érdekegyeztetés teremtheti meg a megfelelő feltételeket. Az MSZOSZ ehhez kéri a munkavállalók, a nyugdíjasok támogatását.

Az MSZOSZ álláspontját nem a kormány és a parlament tevékenységéhez való kritikátlan viszony motíválja. Ellenkezőleg. Abban érdekelt, hogy a demokratikus intézmények valóban jól működjenek, a parlamenti demokrácia elvei érvényesüljenek Magyarországon. Éppen ezért úgy ítéli meg, hogy a magyar társadalom részeként a munkavállalók milliói abban érdekeltek, hogy az ország megfelelő körülmények között, tudatosan felkészülhessen a 94-ben esedékes parlamenti választásokra, hogy a választásokon ne az indulatok, hanem a józan megfontolás játszassa a főszerepet, hogy a választópolgárok, köztük a munkavállalók olyan parlamentet választhassanak, amely tekintettel van a társadalom legnagyobb rétegeinek, csoportjainak érdekeire.

FELHÍVÁS

Az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének tagjai részére

Budapesten, a MEDOSZ szállóban

kedvezményes szállás biztosítására van lehetőség

1993. március 31-ig.

Egy darab kétágyas szoba reggelivel naponta 1200 Ft.

Megrendelhető a következő címen:

1061 Budapest, Jókai tér 9.

telefon: 1531-700

telefax: 1324-316

telex: 22-7000

Esküvők, bálók, rendezvények 20-tól 100 főig

20%-os kedvezménnyel!

☆ ☆ ☆

Következő számunkban megjelentetjük

a név- és címjegyzéket.

Kérjük az alapszervezeteket, amennyiben név, cím, telefonszám, telexszám változás történt, jelezzék írásban, vagy telefonon.

Címünk: 1066 Budapest, Jókai utca 2—4.

Telefon: 1314-369

Az erdőgazdálkodás helyzetével, gondjaival kapcsolatos állásfoglalás

Az alulírott szervezetek az ágazatpolitikát meghatározó aktuális kérdésekben alakítottak ki közös álláspontot.

1. Az erdő sokrétű rendeltetésének teljes körű érvényesítése, a közhasznú feladatok mindekorai ellátása érdekében az erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás szakmai felügyelete és irányítása mindenkor — az ágazatot megillető önállósággal — egy miniszter felelős vezetése alatt összpontosuljon. Ugyanitt kell megoldani az erdőfelügyelet és erdőrendezés, mint állami funkció megnyugtató finanszírozását is.

2. Az említett közhasznú funkciók legteljesebben elégséges mennyiségű, hosszú távon is állami tulajdonban maradó erdőterületekkel érvényesíthetőek, ezért javasoljuk, hogy a jelenleg állami tulajdonban levő erdőterületek — leszámítva a már kárpótlásra kijelölteket — feltétlenül maradjanak továbbra is állami tulajdonban.

3. Ezen területek kezelésére — a 3084/1992. Korm. rendeletnek megfelelően — mielőbbi egységes, profiltiszta, állami gazdálkodó szervezeteket kell létrehozni. A tiszta profilba beleértendő az erdőgazdálkodástól elválaszthatatlan vadgazdálkodási tevékenység. A gazdálkodás részét képezik továbbá az ehhez szükséges üzemek, építmények, létesítmények, berendezések.

4. Az ÁV Rt. vagyonkezelésébe utalt erdőgazdálkodó egységek rt.-vé alakítását oly módon kell végrehajtani, hogy alkalmasak legyenek, a tartós állami tulajdonban maradó erdők kezelését ellátó elsődlegesen nem profitorientált állami erdészeti szervezetek kialakítására. Jog-

szabályba kell foglalni az erdők kezelésébe adásának feltételrendszerét.

5. Az erdők jelen gyakorlatának megfelelő kárpótlása össztársadalmi érdeket sért, az erdőterületek felaprózódását, minőségi és mennyiségi csökkenését eredményezi. Ezért szükséges, hogy

— legalább az erdőterületek kárpótlására vonatkozó négyszeres szorzó érvényesüljön a licitálások során is, azaz az induló kikiáltási ár is négyszeres (azaz 12 000 Ft) legyen erdő esetén.

— Az erdőterületek valóságos értékét érvényesítő rendelkezések meghozataláig szüneteljenek állami erdőterületek további kárpótlásra jelölését.

— A kárpótlás során érvényesüljön a közös, osztatlan kezelés elve: a licitálás tulajdoni részarányra történjék.

— A privatizált állami gazdaságok állami tulajdonban megmaradt erdői kerüljenek az ÁV Rt. vagyonkezelésében levő erdőgazdaságokhoz.

6. Az erdőtelepítési egységárakat, illetve a támogatások mértékét a költségek növekedéséhez igazodóan folyamatosan emelni kell.

7. Az erdőterületeken a nem önffinanszírozó, de közérdekből szükséges tevékenységek költségeit, illetve fedezethiányát ki kell mutatni és ennek mértékét a társadalommal szembeni többletigényként a Parlamentnek be kell mutatni a költségvetésbe beépítés érdekében.

8. Az erdő — mint egységes ökológiai rendszer — működőképessége és viszonylagos egyensúlyi állapota csak összes alrendszerének, elemének összehangolt működtetésével tartható fenn. Ezért a vadgazdálkodás és vadászati jog

is csak területhez, földtulajdonhoz kötötten gyakorolható felelősséggel.

A fenti elemeket is figyelembe véve ki kell dolgozni az új tulajdonszerkezethez, költség- és piaci viszonyokhoz is igazodó, pénzügyi értelemben alátámasztott erdészeti politikát.

Schmotzer András elnök
Országos Erdészeti Egyesület

Czebei Sándor elnök
Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség

Horváth Gábor főtitkár
Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők
Országos Szövetsége

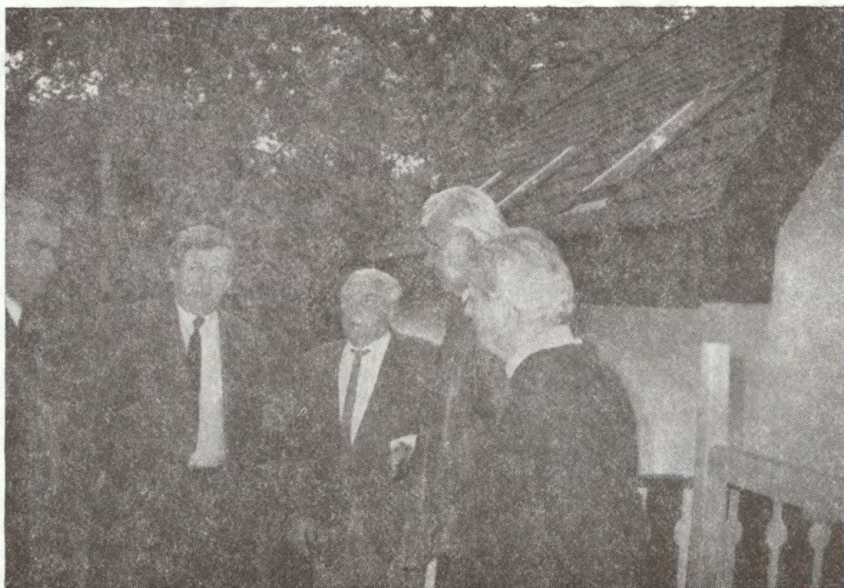
Dr. Kosztka Miklós dékán
Erdészeti és Faipari Egyetem Erdőmérnöki Kar

Dr. Bondor Antal főigazgató
Erdészeti Tudományos Intézet

Dr. Mátyás Csaba elnök
Magyar Tudományos Akadémia
Agrártudományok Osztálya
Erdészeti Bizottsága

Herczeg Miklós titkár
Erdészeti Dolgozók Szakszervezete

Dr. Király László ügyvivő
MDF Erdő- és Vadgazdálkodási Kollégium

Nyugdíjastalálkozó

EGY GAZDAG ÉLETÚT

Kettős, jeles évforduló

Az Erdészeti Dolgozók Szakszervezete legutóbbi budapesti össztitkári értekezletén egyik kollégánk hozzászólásában — többek között — a következőket mondotta: „Betöltöttem a 60. életévemet. Ennek ellenére nem érzem magam nyugdíjasnak. Érzek még magamban annyi fizikai és szellemi erőt, hogy én nem kezdeményezem a nyugdíjaztatásomat. De, ha feletteseim úgy döntenek vagy a helyzet úgy kívánja, hogy nyugdíjba kell mennem, azzal a megnyugvással állok fel a helyemről, hogy vállalni tudom egész életemet, s talán nem dolgoztam feleslegesen, vagy hiába, talán adtam valami kis többletet az erdész szakmának és talán tettem egy keveset a valódi szakszervezeti célkitűzések megvalósításáért.”

Aki ezeket a szavakat elmondta, Fritsch Ottó, az FM Budapesti Erdőfelügyelőség osztályvezető-helyettese, a szakszervezeti alapszervezet titkára. Felkerestük Fritsch Ottót, hogy ebből az alkalomból elbeszéljessünk életútjáról, szakmai és szakszervezeti munkájáról. Örömmel vállalta, hogy elmondja mindazt, ami egy ilyen jellegű beszélgetés alkalmával eszébe jut az embernek.

Budapesten születtem 1932-ben. Itt is érettségiztem. Ezután a Zamárdi Állami Erdőgazdaság szántódi erdészeti dolgoztam erdei munkásként. Később a Fővárosi Sze-relőipari Vállalatnál voltam segéd-munkás. A tényleges katonai idő letöltése után a Szentendrei Erdészeti-nél, majd később a Budakeszi Erdészeti-nél dolgoztam fizikai munkásként. Közben levelező tagozaton elvégeztem a szegedi Erdészeti Technikumot. 1961—1967-ig az Országos Erdészeti Főigazgatóságon, mint műszaki ügyintéző, később megbízott erdőrendezési felügyelőként dolgoztam. 1967-ben fejeztem be tanulmányaimat és szereztem meg erdőmérnöki oklevelemet az Erdészeti és Faipari Egyetemen. Előző helyem jogutódjához, a MÉM Budapesti Állami Erdőrendezőséghez kerültem. Itt kezdetben erdőrendezési felügyelő, majd 1970-től üzemtervezői beosztásban dolgoztam. 1979-ben átszervezés folytán a Budapesti Erdőfelügyelőség állományába kerültem, ahol erdőfelügyelői beosztásban dolgozom — gyakorlatilag — a mai napig.

— Milyen körülmények között, hogyan végezte szakmai munkáját?

Az idő múlásával, egyes jeles évfordulók kapcsán, (ilyen a 60. születésnap is) az ember visszatekint a gyermekkoráig. Én úgy érzem és tudom, hogy a kertészet, az erdő, a biológia iránti érdeklődésemet a családi indíttatás adta meg.

Ugyancsak családi eredetű az egyszerű, tisztességes életre, a munka szeretetére és megbecsülésére, a kitartásra való nevelésem. Ha mindezt nem kaptam volna meg gyermekkoromban, nem biztos, hogy képes lettem volna elérni mindazt, amit sikerült elérnem. Fiatal koromban sok megpróbáltatás ért. Alig 19 éves koromban már saját lábamon kellett megállnom. Úgy is mondhatnám, hogy eléggé meggyötört az élet. Az említett családi indíttatásnak köszönhetem, hogy sohasem kallódtam el, mindig ember tudtam maradni, tudtam dolgozni, a munka mellett tanulni. Az erdészeti pálya felé vezető utamat különös esemény is egyengette. Az egyik, hogy 1952-ben nem vettek fel a Kertészeti Főiskolára így nem maradt más a számomra, hogy a kenyeremet megkeressem, mint a fakitermelés. Erdészeti pályámat gyakorlatilag fakitermelőként kezdtem, amire máig is büszke vagyok. Későbbi munkám folytán voltam erdőőr, csemetékerti munkás, megbízott kerületvezető erdész, mindenhol sokat tanultam. A napi fizikai munka mellett mindig sokat olvastam, elsősorban szakmai lapokat, könyveket, hogy később sikeresen elvégezhessem a technikumot, majd az egyetemet is. Ezáltal végleg elköteleztem magam az erdészet mellett, s ha lehet így mondani: ez volt életem másik nagy eseménye. Az erdőgazdasági vonalról 1960-ban az erdőrendezés területére kerültem. Így összesen 32 évet töltöttem a szakmban. Az ezen belül eltöltött 10 év üzemtervezési ténykedésemet életem egyik legszebb időszakának tekintem. Az erdőfelügyelői munkámban — úgy érzem, hogy gyakorlati tapasztalataimmal, kikristályosodott szakmai ismereteimmel — igyekeztem szolgálni a magyar erdészet, az erdő valószínű és hosszútávú érdekeit.

— Mi adott erőt, mi inspirálta, hogy szakmai elfoglaltsága mellett bekapcsolódott a szakszervezeti munkába is? — kértem Fritsch Ottót.

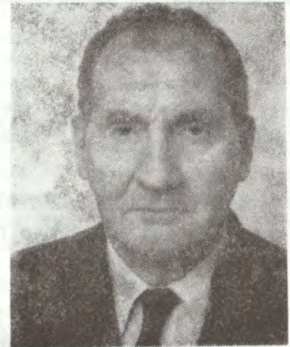
Szakmai elkötelezettségem mellett sok, talán túl sok minden is érdekelt. Fiatal koromban szenvedélyként űztem az atlétikát, de említhetném a méhészetet, vagy a

bélyeggyűjtést is. Alapvetően közéleti, politikai alkatnak tartom magam. Fiatal koromban, amikor aktívan sportoltam, kerültem kapcsolatba az akkori MEDOSZ-szal, amelynek azóta, több mint 36 éve, vagyok tagja.

Szakszervezeti munkámban számomra a sorsdöntő esemény mégis 1969 tavaszán volt. Ekkor választottak meg a Budapesti Állami Erdőrendezőség szakszervezeti titkárává. Ettől kezdve tevékenesen is bekapcsolódtam a szakszervezeti mozgalomba, amelyben ma is tevékenykedem.

— Hogyan értékelné a közel negyedszázados szakszervezeti tevékenységét?

Akkor még nem tudtam, nem is tudhattam, hogy a szakmai pálya mellett lehetséges egy másik is, amelyet szakszervezeti pályának hívnak. Őszintén meg kell mondanom: nem valószínű, hogy a szakszervezeti munkát önálló pályának választottam volna. De az is igaz, hogy a negyedszázados ilyen irányú tevékenység átszötte életemet, annak

résztévé vált. Itt szeretném megjegyezni a következőket: én mit értettem szakszervezeti munka alatt? Tudjuk, hogy ezt a szót, fogalmat sokféleképpen értelmezték. Másként a hivatalos politika és másként a szakszervezeti tagság. Ennek a munkának vannak különböző területei. Mindenkinél magának kellett eldönteni, hogy hogyan rangsorolt, hogyan súlyozott. Én is a magam módján értelmeztem a szakszervezeti munkát, s így mondhatom, hogy beépült az életembe, annak részévé vált. Az ebből adódó hátrányokat — mert ilyen is volt — most nem sorolom fel, hiszen

nem ez volt a jellemző. Sokkal több volt a szép, az emlékezetes esemény és tennivaló.

Tudom, sokan megmosolyognak, ma, ha felsorolom ezeket a szavakat: segélyezés, üdültetés, étkeztetés, szociális-kulturális támogatás, érdekvédelem, kiállítás az emberért... Én viszont ezeket komoly mozgástérnek tekintetem és tekintem ahhoz, hogy a szakszervezeti tagjaink, különösen a rászorulóknak érezzék, hogy van egy szervezet, amelyik segítséget tud nyújtani. Érezzék azt, hogy van egy közösség, ahová tartoznak. Hogy ezt hogyan sikerült megvalósítanom? Úgy érzem, nem az én feladatom elbírálni, ez a tagság dolga.

Betöltöttem a 60. életévemet. Kicsit hozzákerekítve negyedszázados szakszervezeti titkári tevékenységem évébe léptem. Ha visszatekintek az életutamra, úgy érzem, nem volt hiábavaló. Igyekeztem és igyekszem továbbra is minden erőmmel szolgálni azt az ügyet, amelyre vállalkoztam. Örömmel gondolok vissza számtalan megjelent cikkemre, bel- és külföldön megtartott előadásaimra, amelyek közül külön is kiemelném a Rio de Janeiróban, a Méhészeti Világkongresszuson, a magyar méhészek képviselőletében tartott előadásomat. Ugyancsak jóleső érzés, némi büsz-

keség is visszagondolni azokra az évekre, amikor aktívan sportoltam és országosan is kiemelkedő eredményeket értem el atlétikában.

A szakszervezettől, munkahelyemtől nem kívánok a jövőben sem elszakadni. Továbbra is aktív tagja akarok maradni az *Erdészeti Dolgozók Szakszervezete intézőbizottságának* és a *MEDOSZ Budapesti Bizottságának* is.

Fritsch Ottó több mint háromévtizedes odaadó, lelkes szakmai és negyedszázados szakszervezeti munkáját nem csak környezete, az erdőfelügyelőség, de az egész szakszervezeti mozgalom is elismerte. Ezt igazolják kitüntetései.

Rövid írásunkban egy szerény, másokért is cselekedni kész, nagyszerű embert igyekeztünk bemutatni. Olyan embert, aki egész életében önzetlenül szolgálta a magyar erdészetet, a szakszervezeti mozgalmat, munkatársai érdekeit és az egész társadalmat. Életútja, munkássága például szolgálhat sokak számára.

A kettős jubileum alkalmából az *Erdészeti Dolgozók Szakszervezete* nevében gratulálunk kedves kollégáinknak és ezúttal is kívánunk jó erőt, egészséget. Munkájára, lelkesedésére továbbra is számítunk.

az választható heti 4 óra angol, vagy német.

Erdőművelő-fakitermelő szakma

Az iskola legrégebben (1970 óta) oktatót képzési ága, amelynek gyökerei a sárvári képzési hagyományokra nyúlnak vissza. A sárvári várban 1960–70. között működő erdészeti szakmunkásképző vetette meg az alapját az iskolában ma is folytatott, de képzési időben és tartalmilag számottevően kibővített szakmunkásképzésnek, amelynek szakmai programja az erdőgazdálkodás valamennyi, kézzel és géppel végezhető munkafolyamatát felöleli.

A kézi eszközökkel végezhető, vállalkozásra is alkalmas egyszerű technológiák: mint az erdőtelepítés, a fásítás, a mesterséges erdőfelújítás, a tisztítás stb. mellett más ágazatokban is hasznosítható, univerzális gépkezelői képesítést is szerezhetnek a tanulók, melynek tengelyében a mezőgazdasági univerzális és az erdészeti speciális vontató *traktor*, valamint a *motorfűrész* áll. Emellett *hidraulikus daru* és számos speciális gép (kérgező, hasító, aprító) kezelése képezi tárgyát a talajművelő *mezőgazdasági munkagépek* mellett a hároméves képzésnek.

Felvételre számíthatnak a 8. általános iskolát 3,0, vagy e feletti átlaggal végzett kizárólag fiátanulók, akik megfelelnek az iskolai és az orvosi alkalmassági vizsgán. Erdésztechnikusi képzésben viszont leánytanulók is részesülhetnek.

Az iskola tanulóinak jelenlegi létszáma nappali tagozaton 348 fő, levelező tagozaton 93 fő. A tanulók jó színvonalú gyakorlati képzését mindhárom tagozaton — üvegházat is magában foglaló díszfaiskola és tanüzem — számos tanműhely, szaktanterem, számottevő gép- és járműpark segíti. Az átlagosnál jobbakk az iskola sportolási lehetőségei. A tanulók túlnyomó többsége az észak-magyarországi, 25–30% Heves megyéből kerül az iskolába, akiknek elhelyezése az iskola székhelyén levő 100, illetve 120 férőhelyes, valamint a gyöngyösi társközépiskolák kollégiumaiban oldható meg. A tanulók egy részének nem tudnak kollégiumi elhelyezést biztosítani, de az első osztályba felvételt nyert tanulók kollégiumi elhelyezését szavatolják.

Az iskola, amely várja az új barátokat, társakat azt tervezi, hogy az 1993–94. tanévben 420–430 főre emeli a tanulók összlétszámát, akiknek oktatásáról, képzéséről 45–46 pedagógus fog gondoskodni.

MÁTRAFÜRED

Vadas Jenő Erdészeti Középiskola

Szeretnénk kollégáinknak, olvasóinknak — a teljesség igénye nélkül — röviden bemutatni a *Vadas Jenő*ről elnevezett mátrafüredi intézményt. A névadó az erdészeti kísérletügy magyarországi megalapítója, a selmecbányai erdészeti akadémia tanára volt. Ez az iskola jelenleg Európa egyik jelentős középfokú erdészeti képzőhelye.

Az erdészeti középiskolában szerves egymásra hatással és együttműködéssel *erdésztechnikusok*, a technikusképzés lehetőségét is magában foglaló *érettségit adó erdőgazdasági gépész szakmunkásképzés*, valamint érettségi nélküli hagyományos *erdészeti szakmunkásképzés* történik.

Erdésztechnikus-képzés

Kétéves alapképzésre épülő, hároméves szakmai ismeretek oktatását

és szakemberré történő nevelését tartalmazó program, 4. év utáni érettségi vizsgával.

Felvételi eséllyel azok a tanulók rendelkeznek, akiknek az általános felsőtagozati tanulmányi átalaga 4,2–4,3 vagy e feletti.

Erdőgazdasági gépész képzés

Az iskola legfiatalabb oktatási ága. Bevezetésére 1990. szeptemberében került sor. Képzési szerkezete 4+1 rendszerű. A 4. tanulmányi év végén teendő érettségi vizsgával egyidejűleg a tanulók erdőgazdasági gépész szakmunkás vizsgát tesznek. A plusz egyéves képzés keretében erdőgazdasági, fafeldolgozó-ipari gépésztechnikusi képesítés szerezhető.

Idegennyelvi képzés tekintetében a lehetőségek a képzés első évében az erdésztechnikusokéval azonos, az-

Ülést tartott a MEDOSZ Szövetség elnöksége

Ez év január 7-én, Budapesten ülést tartott a szövetség elnöksége. Az ülésen a legfontosabb napirendi pontként a MEDOSZ Szövetség elnöksége által 1992. június 25-én elfogadott intézkedési terv végrehajtásáról szóló beszámoló megvitatása szerepelt.

Az ülésen elhangzott főtitkári beszámolóból az alábbiakban — rövidítve — tájékoztatjuk tagságunkat, olvasóinkat.

I. Előzmények

— Az ügyvezető titkárság 1992. december 21—22-én zárt ülésen tárgyalta meg az intézkedési terv végrehajtásának kérdéseit.

— A titkárság konszenzus alapján úgy döntött, hogy megbízza a főtitkárt, az elnökségi ülésen szóban terjessze elő az értékelést és a további feladatok meghatározását.

II. A beszámoló főbb gondolatai

— 1992-ben egy felemás évet zártunk, minden tekintetben rendhagyó évet. Ezen két fogalomnak azért tulajdonítottunk nagy jelentőséget, mert valamennyien együtt éltük meg azt, hogy mennyire veszélybe sodródott a munkavállalói érdekvédelmi tevékenység. Ezért változatlanul nagy eredménynek tartjuk, hogy mindezek ellenére a MEDOSZ Szövetség együtt van, megőrizte egységét. Ennek értékét lehet kisebbíteni, de a környezetünkben lezajló eseményeket figyelembe véve ez nagyon is megbecsülendő eredménynek tudható be.

— 1992-ben a kormány és a törvényhozás elsődrendű feladatának a saját hatalma megszilárdítását tekintette. Nagyfokú szociális érzéketlenséget tanúsított, amely különösen igaz a mező- és az erdőgazdálkodás területére, ahol az átlagbérek az iparhoz viszonyítottan több mint hater az forinttal maradtak el. A foglalkoztatottak száma az 1990. évi 544 ezerrel 1992-re 284 ezerre csökkent. A falun, a munkahelyüket elvesztők többségében a munkanélküliek táborát gyarapították. Ezt a tényt helyesen ismerte fel az elnökség, s így a Társadalmi Agrár Parlament június 26-iki ülésére megfelelő álláspontot tudott kialakítani.

— Sajnos a munkanélküliek száma közel 700 ezer. Ezek a számok térségenként külön is elemzésre szorulnak, amelyet területi szerveink folyamatosan figyelemmel kísérnek és a megyei munkaügyi egyeztetések során aktívan igyekeznek résztvenni a problémák megoldásában.

— Felemás évet zárt az ország, így mozgalmunk is. Az első félévben sikertelen tárgyalások sorozatát éltük meg, hallatlan sok energiát beleefektetve. Igaz ez a megállapítás mind a konföderációk, mind pedig az ágazati szakszervezetek szintjére is. Ennek ellenére jelentős eredményként tudhatjuk be, hogy érvényes kollektív szerződéseket kötöttünk az erdőgazdálkodás, a vízgazdálkodás, az AOKDSZ, az MVIDSZ két szakmai területén és ajánlás lépett életbe az

állami gazdaságok és a szövetkezetek vonatkozásában.

— Sajnos sikertelen bértárgyalásokat folytattunk a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás területén, nem jött létre megállapodás a minimálbérben, így az ÉT-től kapott felhatalmazást kénytelenek voltunk visszaadni március 31-ig.

— Ugyanakkor pozitívmként kell megfogalmazni, hogy a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás átalakításában, decentralizációjában rendkívül aktív szerepet játszott szakszervezetünk. Írásbeli megállapodás alapján tudtuk figyelemmel kísérni a minisztériummal együtt az átalakulás kezdeti folyamatait, majd folyamatosan egyre eredményesebb kapcsolatot építettünk ki az ÁVÜ-vel, illetve az ÁVRT-vel.

— Tehát az I. félév ilyen hosszú tárgyalásos sorozata után a II. félév elején már világossá vált az a kormányzati szándék, hogy minden eszközzel a szakszervezeti munkát blokkolni, bénítani szándékozik és meg akarja akadályozni annak lehetőségét, hogy eredményes munkavállalói érdekvédelem valósuljon meg.

— Ez a kormányzati magatartás is közrejátszott abban, hogy a szakszervezeti konföderációk eljutottak egy szeptember 10-iki állapothoz, sikerült tető alá hozni azt a vagyonmegállapodást, amely kimozdította holtpontból az érdekvédelem belső torzalkodással nehezített helyzetét és elindíthatott egy olyan folyamatot, amely a kölcsönös egyeztetéseken alapul, beleértve még az esetleges akciókat is.

— Szeptembertől felgyorsultak az események, a hat országos bizalmi tanácskozás, majd az ezeket záró budapesti azt mutatták, hogy a szakszervezeti mozgalom rendelkezik belső tartalékokkal, erővel.

— A MEDOSZ Szövetségnek semmiféle szégyenkezni valója nincs, nemcsak a részvétel, hanem a színvonalas szereplések is bizonyították, hogy ma már a mi tisztségviselőink is rendelkeznek olyan mondanivalóval, amely országos szinten is megállja a helyét. Ezek a tanácskozások megmutatták, hogy az adott időszakban nem lehetett másképp tárgyalni a kormányzattal, csak az erő pozíciójából. Nagymértékben közrejátszott abban, hogy az ÉT november 20—21-én el tudta fogadtatni a kormányzattal azt a hatpontos követelés-csomagot, amelynek eredményeképpen a munkavállalóhoz 62,35 milliárd forint került vissza.

— A kormány belátva a szakszervezeti választásokkal kapcsolatos ab-

szurd elképzeléseit, visszavonta az addig lebegtetett törvény-javaslatot. Az országos akciókkal párhuzamosan a MEDOSZ Szövetség területén is folyamatosan zajlottak a megyei tanácskozások, így mi is naprakész információkkal rendelkezünk a tagság véleményét és hangulatát illetően.

— Támogattuk más ágazati szakmai szövetségek kezdeményezéseit és örültünk, hogy a vasutasok sikeres figyelemzést sztrájkot és eredményes bértárgyalást folytattak. Ugyanitt a bányászattal kapcsolatos helyzet megoldása is eredménynek könyvelhető el.

III. A MEDOSZ Szövetség helyzetéről

— Ezek az eredmények új módon jelenítették meg az érdekvédelmi tevékenységet, új megvilágításba helyezték az együttműködés módjait, lehetőségeit. Ez által közelebb kerültek szakmák és szövetségek egymáshoz, így eredményesebb munkát tudtak végezni.

— Az ügyvezető titkárság a saját helyzetünkkel kapcsolatos értékelés során több megállapítást tett. 1992. II. felében elindultak olyan tisztázó viták a MEDOSZ Szövetségen belül, amelyek saját érdekeket igyekeztek feltárni egymás álláspontjának alaposabb megismerésével, a tárgyalgosság és a kölcsönös bizalom alapján. Úgy értékeljük, hogy 1992-ben bizonyos értelemben túljutottunk egy kritikus ponton. Nem elsősorban „a mit, hogyan ne csináljunk” kérdése volt napirenden, hanem a szövetség hatékony működése, feltételeinek kialakítása és megteremtése. Az erőfeszítések a MEDOSZ Szövetség egységét javították, mert tény, hogy korábban — több kérdés kapcsán — csak látszategységről beszélhetünk. Jó ügyet szolgáltattak éppen ezért a folyamatos megbeszélések, a tagszervezetek szintjén, a rendszeres megyei titkári értekezletek.

— Nem tartható fenn egy szervezet működésében hosszú távon 27 döntési pont. Ilyen megoldás alapvető működési zavarok forrása lehet, mint ahogy ez többször beigazolódt. (Elnökség, szakmai szakszervezetek, megyei bizottságok.)

— A területi munka szükségességét senki nem vitatja. Ennek ellenére struktúrájának felülvizsgálata, korszerűsítése elkerülhetetlen. Ugyanígy a szövetséget alkotó szakszervezetek önálló működése a jelenlegi formában is megkérdőjeleződött.

— Fentiek miatt a MEDOSZ Szövetség elnöksége egyre inkább működési zavarokkal küzd és itt-ott válságjelek is mutatkoznak tevékenységében. Ennyiféle érdek összerendezése, a konszenzuson nyugvó teljeskörű megállapodás ilyen formában szinte megoldhatatlan.

— 1992-ben a nemzetközi kapcsolatokban jelentős eredményeket si-

került elérnünk. Ez nemcsak az Agrárszakszervezetek Európai Szövetségében elért megfigyelői státuszban, hanem konkrét anyagi segítségben is megnyilvánult.

— Erdékérvényesítő munkánk során azt tapasztaltuk, hogy a szakmai érvek másodrangúvá váltak. Jobbító szándékú felvetések, kezdeményezések esetén is rögtön a demagógia vádjával jelentek meg bizonyos politikai erők.

— Sajnos a hozzánk tartozó ágazatok voltak a leginkább túlpolitizáltak, ahol nem szakmai érvek játszottak a meghatározó szerepet, hanem a különböző szűkebb politikai érdekek. Az elmondottakat alátámasztja az, hogy végül is nemcsak a munkavállalók, hanem a munkaadók sikertelen tárgyalás-sorozata is közrejátszott abban, hogy a Társadalmi Agrár Parlament megalakult, melynek létrehozásában és működésében a MEDOSZ Szövetség vezető szerepet játszott, illetve játszik.

— Jelentős eredmény, hogy a novemberi tárgyalás-sorozat után november 23-án a kormány felelős képviselői asztalhoz ültek a helyzet értékelésére, amire az év kezdete óta és korábban sem volt példa. Ebben nyilván közrejátszott egy — a szakszervezetek által kezdeményezett — figyelmeztető sztrájk lehetősége is.

— Elengedhetetlen, hogy mindenki ismerje saját szervezete helyzetét, eddig elért eredményeit, lehetőségeit, korlátait, mert csak ebből az önértékelésből kiindulva lehet a majdani esetleges szövetségi struktúrát úgy módosítani, ami a hatékonyabb tevékenységet helyezi a középpontba. Ez lehet a kiindulási alap, ezek az önértékelések hozhatják el szövetségi szinten a várva várt továbblépést vagy megújulási lehetőséget. Jelenlegi helyzetünkön ugyanis csak közös akarattal változtathatunk és ha ezen az értékelésen túl vagyunk, a körülményeket tárgyilagosan figyelembe véve tűzhető ki a kongresszus időpontja.

— *Továbbra is fennáll az elnökségnek az a döntése, hogy a kongresszust, annak időpontját az üzemi tanácsi választást követő 30 napon belül kell kijelölni és meghatározni.* Ez legyen a gondolkodásmódunkban a kiindulási alap, mert így van mód alapos felkészülésre és szakszervezetünk megújulására.

IV. További feladatok

— Rövidesen be kell induljanak a munkaadókkal a tárgyalásaink és a folyamatos érdekegyeztetések ágazati szinten. Kiindulási alap az, hogy struktúrájában átalakított, a gazdasági körülményekhez igazodó, az ágazati sajátosságokat figyelembe vevő erős MEDOSZ Szövetségre van szükség. Aktív közreműködésünkkel zajlik a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás területén a decentralizáció és a privatizáció, annak pozitív és negatív következményeivel.

— Azzal tisztában vagyunk, egy ilyen rendszerváltás elsősorban a

munkavállalókat hozza hátrányosabb helyzetbe, de a feladatainkat azért igyekezzünk úgy csoportosítani, hogy minél kevesebb veszteség érje a mozgalmat. A decentralizáció és a privatizáció eredményeképpen a mi területünkön a mezőgazdasági, erdészeti, elsődleges faipari, környezetvédelmi és vízgazdálkodási munkavállalók lesznek a meghatározóak. Az üzemi tanácsi választásokat követően várhatóan egy új helyzet áll elő, melynek során a főbb megállapodások ágazati szinten kötöttek. Ebből az is következik, hogy minden valószínűség szerint két fő áramlat képzelhető el a MEDOSZ Szövetség jövőjében az érdekegyeztetési mechanizmusokat is figyelembe véve. Az egyik az *agrár-terület és a hozzátartozó szolgáltatások, a másik a környezetvédelem, erdő- és vízgazdálkodás területe*. Figyelembe véve a külföldi tapasztalatokat is úgy tűnik, hogy ennek a két érdekegyeztetési mechanizmusi vonulatlaknak a fennmaradása képzelhető el hosszú távon.

— Természetesen mindezeket csak a gondolatfelvetések szintjén kell kezelni, de a korszerűsítésben valamilyen kiindulási alapra szükség van. Ugyanakkor az ügyvezető titkárság nagy hangsúlyt helyezett arra, hogy mindazok az érdekegyeztetések, amelyek eddig bizonyos rétegek sajátos érdekeit figyelembe véve zajlottak, fennmaradnak és aszerint fognak bonyolódni, ahogy alakulnak a munkaadói partneri kapcsolatok.

Ami eddig jól működött, azt megtartjuk és továbbfejlesztjük. Csak olyan struktúrában gondolkozhatunk, amely az érdekegyeztetés hatékonyságát továbbra is biztosítja és lehetővé teszi a sajátos réteg- és csoport-érdekek folyamatos megjelenítését, mert ha ezt nem tesszük, akkor bizonyos érdekek valahol olyan csorbat szenvednek, amely beláthatatlan következményekkel járhat.

— Az 1993. évi szakszervezeti feladatok közé tartozik, hogy tovább közeledjen a MEDOSZ és az ÉDOSZ, tekintettel a számos közös vonásra, a területi szintű együttműködésre gondolva.

— 1993-ban ki kell, hogy alakuljon az érdekegyeztetés új rendszere, amely nem más alapszik, mint a szakmai és a területi feladatok szoros együttműködésén.

— Nyilván nagy vitát válthatnak ki a területi munka további korszerűsítésével kapcsolatos számításba jöhető elképzelések. Stabilizálni kell területi tevékenységünket, mert a decentralizáció eredményeképpen olyan elaprózódás megy végbe, amely központi szinten áttekinthetetlen és kezelhetetlen. A stabilizálás mellett ugyanakkor elkerülhetetlen a megyei szervezet szerkezetének megváltoztatása is.

— A testületi formában történő működtetés féloldalas, mert nem tud részt vállalni egyetlen társadalmi testületi tag sem a hozott döntések végrehajtásában. Akkor járunk el helyesen, ha egy olyan új, korszerű

szervezet felépítésében gondolkodunk, amelyben a megyei munkatársak a központi apparátus szerves részét képezik. Ha pedig ez igaz, akkor hosszútávon a munkáltatói jog gyakorlásának jelenlegi helyzete nem tartható fenn. Ezért megfontolandó egy olyan szervezet felépítésének átgondolása, amely egy országos kollektív szerződés védőernyője alatt tart minden MEDOSZ alkalmazottat, minden főállású MEDOSZ dolgozót a munkáltatói jog gyakorlását illetően. A titkárság úgy ítéli meg, hogy a megyei titkárságok sokkal jobban járnának, ha egy nem választott, hanem kinevezett vezetőként tevékenykednének a megyékben.

— A területi munka további stabilizálását és korszerűsítését igényli az a tény is, hogy körzeti, területi alapszervezetek létrehozásán is kell gondolkodnunk nemcsak megyei székhelyeken, hanem mindenütt, ahol erre lehetőség van.

— Az 1993-as évben tovább kell lépni a képzés és továbbképzés területén, ennek azonban szövetségi szinten pénzügyi forrásai nem állnak rendelkezésre. Tehát továbbra is igénybe kell vennünk a külföldi segítséget, melyre már több ígéretünk is van. Esetleg bekapcsolódhatunk a PHARE-programba is, amelyhez nemzetközi szövetségünk minden támogatását élvezzük.

— Javasoljuk, hogy az 1992-es gazdálkodási mérleg megvonásával, a várható 1993-as költségvetési igényt külön elnökségi ülésen foglaljuk közünk.

Czirmay Tibor főtitkár által előterjesztett beszámoló után alapos, részletes vita következett, majd az elnökség az alábbi határozatokat hozta:

1. Az 1992. évről, az 1992. június 25-iki elnökségi ülésen elfogadott intézkedési terv végrehajtásáról szóló beszámolót 19 igen szavazattal, egy tartózkodás mellett elfogadták.

2. A MEDOSZ Szövetség szervezeti korszerűsítésére vonatkozó koncepció 18 igen és két nem szavazattal elfogadták azzal, hogy az ülésen elfogadott szempontok alapján az ügyvezető titkárság a megyei bizottságok bevonásával készítsen írásos javaslatot, amely a következő elnökségi ülésen előterjesztésre kerül.

3. A megyei bizottságok szerkezeti, szervezeti, strukturális változtatásaira vonatkozó koncepciót, beleértve a munkáltatói jog gyakorlásával kapcsolatos kérdéseket, 19 igen és egy nem szavazattal elfogadták azzal, hogy az elfogadott szempontok alapján az ügyvezető titkárság a megyei bizottságokkal együttműködve, készítsen írásos javaslatot, amely a következő elnökségi ülésen előterjesztésre kerül.

4. Az elnökség 15 igen, két nem és három tartózkodás mellett megerősítette korábbi döntését, mely szerint az üzemi (közalkalmazotti) tanácsok megválasztását követő 30 napon belül dönt a kongresszus összehívásáról.

Tájékoztató időszerű kérdésekről

A tájékoztatóban foglaltakkal segítséget, információt kívánunk nyújtani a szakszervezeti alapszervezetek, tisztségviselők, szakszervezeti tagok számára néhány fontos, az adózással kapcsolatos változásokról, módosításokról, a kedvezményes üdültetés új rendszeréről.

A Magyar Közlöny 129. sz. (1992. december 20.) a magánszemélyek jövedelemadójáról szóló 1991. évi XC. törvény módosítását, az *adókodex* (1992. december 11.) az 1993. évi hatályos adójogszabályok és az új törvények ismertetését, értékelését, magyarázatát, továbbá a HVG 1992. decemberi különszáma az 1993. évi adójogszabályokat részletesen tartalmazza.

A teljesség igénye nélkül néhány fontos változásra hívjuk fel a figyelmet:

I. Általános forgalmi adó

1. Áfa-törvény 23. § (3) bekezdése értelmében a lakosság részére háztartási célra értékesített, illetve szolgáltatott villamosenergia, valamint gyógyszertermékeknél a felszámítandó adó mértéke 0%.

2. Lakásvásárlás, -építés, -bővítés, -közművesítés esetén a tv. 78. §-a szerint 1993. január 1-től—1994. december 31-ig számla szerint fizetett adó 60%-a igényelhető vissza a következők szerint:

- lakásépítés, -vásárlás esetén 400 000 Ft-ig
- bővítés esetén 200 000 Ft-ig
- közművesítés esetén 50 000 Ft-ig

Az adó visszatérítése a jogosult kérelmére történik.

II. A magánszemélyek jövedelemadója

1. 1993. január 1-től újból lesz alkalmazotti adókedvezmény. Szja törvény 39. § (5) bekezdése alapján az *adóból levonható havi 200 Ft alkalmazotti*

adókedvezmény, ha a magánszemély az adott hónap minden munkanapján munkaviszonyban állt. (Kivéve a nyugdíj mellett dolgozókat és azokat, akiknek adott hónapban nem volt munkavégzési kötelezettségük, az éves munkarendben foglalkoztatottakon kívül.)

2. Az szja-törvény megszüntette a havi 1300 Ft-os adóalapcsökkentő gyermekkedvezményt, s helyette bevezette a családi pótlékra jogosult magánszemélyek részére az *adócsökkentő gyermekkedvezményt*. Az egy, illetve két gyermek esetén havi 300 Ft-ot, a három és annál több gyermek esetén havi 400 Ft-ot lehet az adóból levonni. (39. § (8) bek.)

A *családi pótlék továbbra is adómentes maradt*.

3. Adómentesség 7. § (1) bekezdés. A munkáltatótól, az érdekvédelmi szervezettől a házastárs vagy egyenesági rokon számára folyósított *temetési segély*, továbbá az *önsegélyező feladatot is vállaló társadalmi szervezet*, önszegélyező egyesület által nyújtott *szociális segély*.

A 3. § (24) bekezdésben foglaltak szerint *szociális segély* az, amelyet készpénzben, vagy természetbeni formában a szociálisan rászorulóknak nyújtanak. Szociálisan rászoruló az, akinek (eltartottainak) létfenntartása olyan mértékben veszélyeztetett, hogy azt — vagyoni viszonyára is tekintettel — csak külső segítséggel képes biztosítani.

— A természetben nyújtott oktatási, egészségügyi és szociális ellátás, (4. pont) továbbá a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány által nyújtott kedvezmény. 4. b. pont.)

— A *lakáscélú támogatásokról* szóló jogszabály alapján (106/1988. (XII. 26.) MT rendelet) a lakásvásárláshoz, építéshez, bővítéshez, felújításhoz, a lakásbérleti jog megszerzéséhez nyújtott vissza nem térítendő munkáltatói, helyi önkormányzati támogatás, szociálpolitikai kedvezmény, valamint az e célokhoz nyújtott hiteltámogatás jogszabály alapján elengedett része, továbbá a külön jogszabályban ilyenként meghatározott hiteltörlesztési támogatás. (9. pont.)

— A korábbi évhez viszonyítva lényeges módosítás történt a munka-

helyi étkeztetés vonatkozásában. 13. pont szerint adómentes a munkáltató által *természetben nyújtott étkeztetés értéke legfeljebb 1000 Ft értékig*. (A kizárólag étkezésre szóló utalvány, vagy bón értékéből is legfeljebb 1000 Ft adómentes, ha ez az összeg nagyobb, az 1000 Ft feletti rész szja-adó alá esik.)

— Továbbra is adómentes maradt a munkáltató által természetben nyújtott munkaruha, formaruha, egyenruha, védőeszköz, valamint az egyenruha pénzbeli megtérítése is.

— ...*általános forgalmi adó nélkül számítottan* a munkáltatótól a nyugdíjba vonuláskor kapott *tárgyjutalom 10 000 Ft-ot meg nem haladó része* és az egyéb ajándék értékének alkalmanként 500 Ft-ot meg nem haladó része. (24. pont.)

— A társadalmi szervezettől, továbbá a vetélkedők és versenyek díjaként kapott tárgyjutalom értékéből alkalmanként 5000 Ft-ot meg nem haladó összeg, továbbá összeghatártól függetlenül a versenyeken és vetélkedőkön nyert érmek és trófeák értéke. (27. pont.)

A 3. § 13. pontja szerint a tárgyjutalom körébe nem tartozik az értékpapír, a biztosítási kötvény, a takarékbetét, a vásárlási utalvány (kivéve a könyvvásárlási utalványt), a nemesfém és az ékszer.

4. Természetbeni juttatások

Nagyon fontos változás, hogy 1993. január 1-től megszűnik a még 1987. előtt szerzett jog egyes természetbeni juttatások adómentességéről. Az szja-törvény definiálja a természetbeni juttatások körét az alábbiak szerint (3. § 27. pont):

Természetbeni juttatás az az *el lenérték nélkül*, vagy *kedvezményesen* a magánszemélynek juttatott termék, termény, vagy szolgáltatás, amelyet a munkavállaló nem a munkabére részeként (természetbeni munkabér) kap. Nem tartozik a természetbeni juttatás fogalomkörébe annak *bármely okból való pénzbeli megváltása*...

A 7. § (1) bekezdés 38. pontja szerint az a természetbeni juttatás (3. § 27. pont), amelyet magánszemély — illetőleg külön rendelkezés alapján reá tekintettel más családtagja — a magánszemély munkaviszonyával

összefüggésben kap, továbbá az illetményföld-juttatás — kivéve annak bármilyen formában (pénz, természet stb.) történő — megváltása.

Tehát nem adómentes a természetbeni juttatások pénzbeli megváltása, illetve az illetményföld bármilyen formában történő megváltása, adómentes viszont az utazás, üdültetés, egyéb természetbeni juttatás, szolgáltatás.

A társasági adóról szóló 1991. évi LXXXVI. törvény 4. § (3) bek. g) pontja alapján a természetbeni juttatások közül nem növeli az adóalapot többek között pl.

- a munkásszállás és a diákokthoni szolgáltatás,
- az erdőgazdálkodásban dolgozók tűzifa juttatása stb.

Lezárult a szakszervezeti üdültetés korszaka. Létrejött a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány. Az alapítvány a korábbi Üdülési és Szantóriumai Főigazgatóság helyett Nemzeti Üdültetési és Vagyonkezelő Kft-t hozott létre, a mintegy 30 milliárd forint értékű üdülővagyon kezelésére, működtetésére.

A gazdasági társaság profit-orientált szolgáltató szervezet, amely az üdülőhelyeket nyereségérdekeltségi rendszerben országos — egy fővárosi és 12 vidéki értékesítési irodai — hálózatán keresztül értékesíti. Ezekben az irodákban lehet hozzájutni az üdülési utalványhoz és részvételi (üdülő) jegyhez.

Az üdülés állampolgári joggal jár. A korábbi intézményi támogatás helyett a személyek támogatásának rendszere kerül bevezetésre, ún. 2000 Ft névértékű üdülési utalvány formájában. Az utalványok vásárlói elsősorban jogi személyek lehetnek (munkáltató, vagy érdekképviselői szervezetek). Az üdülési utalványokat féláron kapják meg a kedvezményezettek. A kedvezményezettek körét a munkavállalóhoz sorolható alkalmazottak, szövetkezeti tagok, nyugdíjasok és munkanélküliek, valamint ezek családtagjai alkotják.

A nyugdíjasok (négy jövedelmi kategória szerint) és a segélyben részesülő munkanélküliek közvetlenül az értékesítési irodákban vásárolhatnak üdülési utalványt, illetve részvételi jegyet, de igazolniuk kell státuszukat.

Az üdülőben kéthetes turnusok helyett 8 napos (7 éjszaka) turnusok lesznek. (Csütörtöktől csütörtökig.) Megszűnik a családok, felnőtt-üdülé-

si forma, helyette 1—2 ágyas (pótágy) szobákat kínálnak fel, félpanziós ellátás mellett, de teljes panzió is választható. A kedvezményezett résztvevő az értékesítési irodákban választja ki a számára legmegfelelőbb helyet, időpontot, ahol térítés (utalvány+kézpénzfizetés) ellenében megkapja a kívánt részvételi jegyet.

A munkahelyeken a munkáltatók, vagy érdekképviselői szervezetek által megvásárolt üdülési utalványokat a személyeknek, döntően szociális szempontok alapján, differenciáltan célszerű odaítélni.

Javasoljuk, hogy helyi szabályzatban rögzítsék ki, milyen elvek alapján, milyen mennyiségű utalványt kaphat. Az elosztás fő elve a szociális és egészségügyi rászorultság lehet, de támogatási elvként javasolható:

- *nagy családosok, gyermekeiket egyedül nevelő szülők,*
- *az alacsony keresetűek,*
- *a gyógykezelésre, rehabilitációra szorulókat támogatása,*
- *az egészségre ártalmas körülmények között dolgozók preventív üdültetésének segítése stb.*

Fontos tudni, hogy a Munka törvénykönyve 165. §-a szerint a munkáltató támogathatja a munkavállalók kulturális, jóléti, egészségügyi szükségleteinek kielégítését, életviszonyaik javítását. A támogatásokat, illetve azok mértékét a kollektív szerződésben kell meghatározni. Ugyanakkor a szociális, jóléti pénzeszközök felhasználásában a döntési jog 1993. I. negyedév végén megválasztásra kerülő üzemi tanácsot illeti meg. A fentieket is figyelembe véve szakszervezeti alapszervezeteink számára fontos feladat az üzemi tanácsi választások sikeres és hatékony lebonyolítása.

A tájékoztatóban már utalás történt arról, hogy a Nemzeti Üdülési Alapítvány által adott kedvezmény szja-adómentes. Mivel a törvény az üdülésről további külön szabályt nem tartalmaz, ez azt jelenti, hogy

— ha valaki a munkáltatójától a munkaviszonyával összefüggésben kedvezményesen, vagy ingyenesen beutalót kap, beleértve a családtagoknak adott beutalót is (vállalat saját, vagy bérelt üdülőjében) az 1993-tól adómentes,

— aki viszont kedvezményes üdülésben nem munkavállalói minőségben (pl. nyugdíjas) részesül, annál a kedvezmény összege adóköteles.

Az érdekvédelmi munka legfontosabb feladatai

— a szakszervezeti bizottságok, tisztségviselők, a munkavállalók ismerjék meg az adó jogszabályok közül azokat, amelyek közvetlenül befolyásolják élet- és munkakörülményeik alakulását.

— fontos a gazdasági, szakmai vezetéssel a rendszeres konzultáció, a folyamatos információ.

— az 1993. évre szóló kollektív szerződések — szükség szerinti módosításánál — a munkáltatókkal közösen, reálisan vegyék számba a rendelkezésre álló anyagi eszközöket, a tervezett juttatások, szolgáltatások körét, mértékét, a támogatások módját.

— ismételt felhívjuk a figyelmet arra, hogy az adó jogszabályok értelmezésével, alkalmazásával kapcsolatban felmerülő kérdéseikre az illetékes megyei apeh-től kérjenek írásos állásfoglalást.

A MEDOSZ Szövetség szakértői felvilágosítással, információval, konzultációval továbbra is segítséget nyújtanak.

Dr. Hidasi Margit

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADO

Kiadja:

a MEDOSZ Szövetség
Erdészeti Dolgozók
Szakszervezete

1066 Budapest, Jókai u. 2—4.

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós,
az EDSZ titkára

Szerkeszti:

a Szerkesztőbizottság

A Szerkesztőbizottság tagjai:
Barta László, Borsody István,
dr. Csötönyi József, Herczeg
Miklós (elnök), Kálmán József,
Kovács Károlyné, Krizsán Ferenc,
Nemes József (titkár)

Felelős szerkesztő:

Krizsán Ferenc

3000. — 93-23

Nyomja: Váci Nyomda Kft.
Vác, Dózsa György út 53.

Felelős vezető:

Nagy Sándor igazgató

AZ ERDÉSZETI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

SZAKSZERVEZETI SZEMMEL

Gondolatok, problémák Zalában

Elöljáróban néhány állapotjelző a keretekről, amelyek között a MEDOSZ Szövetség itteni szervezetei működnek.

A mezőgazdaság napjaink válság-ágazatává vált a külső és belső piacvesztés és ársziszonyok következtében. A gazdálkodási és pénzügyi helyzet egyre romlik, melynek következtében a termelés visszaesése folyamatos. A gazdálkodó szervezetek többsége aggasztó pénzügyi gondokkal küzd, zömük veszteséges, csődeljárások sorozata zajlik, néhányuk felszámolása már megtörtént, vagy folyamatban van. A fennálló recesszió, a kárpótlási folyamat bizonytalanságai, az elhúzódozó privatizáció, az agrárszférát érintő tulajdoni váltást kísérő jelenségek alapja és egyben fenntartója a foglalkoztatási feszültségek fennmaradásának, az egyre súlyosbodó munkanélküliségnek.

A mezőgazdaságot jellemző krízis a foglalkoztatás további csökkenését vetíti előre, a jelenlegi létszámleépítések fő területe a mezőgazdaság.

Mindezek ismeretében feltehető a kérdés, hogy ebben a helyzetben mit tehetünk a magunk lehetőségeivel és eszközeivel, a kialakuló piacgazdaság ma még szervezeten szabadversenyes világában, akkor, amikor a jelek szerint egyre erőteljesebben felértékelődik a szakszervezeti érdekvédelem iránti munkavállalói igény.

Mindenekelőtt világosan meg kell fogalmaznunk a jelenlegi tagdíj-konstrukció és a joggal igényelt markánsabb érdekvédelem feltételrendszere közti ellentmondást. Úgy gondoljuk, hogy a munkavállalók élet- és munkakörülményeit ma is — és egyre inkább a jövőben — a területi érdekegyeztetés, az ágazati szakmai kollektív szerződések, és az országos megállapodások befolyásolják. Tehát a szakszervezeti munka keretei, súlypontjai eltolódnak.

Ennek érzékeltetésére két példa: a problémák, konfliktusok nagy része a munkajog területén jelentkezik. Szükséges és nem lehet kérdőjeles

egy megyei összefogással működtetett megyei jogsegélyszolgálat léte, amikor az 1992. július 1-től hatályba lépett új Munka törvénykönyve értelmében megszüntették a munkaügyi döntőbizottságokat, a gazdálkodó szervezetek nagy részénél folyamatosan szüntetik meg a jogsegélyszolgálatokat és egyre növekszik a kisebb létszámmal dolgozó szervezetek száma, ahol önálló jogsegélyszolgálatra nincs mód.

Zalában ezt az érdekvédelmi szolgáltatást 1992. november 1-től működtetjük, a vártnál is nagyobb igénybevétellel és sikerrel.

A megyei érdekegyeztető fórumokon mindenekelőtt a megyei munkaügyi tanácsban, továbbá a munkáltatók szervezeteivel folyó érdekegyeztetés során igen kemény küzdelmekben próbáljuk érvényesíteni a munkavállalói érdekeket. A kollektív szerződések hatályban tartásával, módosításával — különös tekintettel az átalakulásokra — érdemlegesen közre tudunk működni, ennek következtében a helyi érdekegyeztetési folyamatokban elért eredményeinket példák sorával igazolhatjuk.

A szakszervezetek számára óriási kihívás, hogy a privatizációs folyamatok során az eddigi tapasztalatokkal ellentétben ne a munkavállalók legyenek az egyedüli teherviselők, tehát érdemi változásokra szükséges a privatizációs politikát kényszeríteni.

Úgy gondoljuk, hogy a MEDOSZ Szövetségnek a mezőgazdaságban kialakult válsághelyzetet azonnali beavatkozásokat igénylő kezelése érdekében a háromoldalú

középszintű agrárérdekegyeztetés érdemi beindítására tett erőfeszítései nem lesznek eredménytelenek. Ehhez most és a jövőben a kormányzatnak és a mérvadó politikai erőknél el kell ismernie és tiszteletben kell tartania a szakszervezeti jogokat és szuverenitást. A kulcsszó — akár a szociális partnerek tekintetében, akár egymás között — az együttműködés.

Mindannyiunk összefogásában rejlő erő, az anyagi és szellemi ráfordítások, a munkavállalói érdekek érvényesítésének egyik alapvető biztosítékát jelentik, egyúttal ez a biztosíték egy erős MEDOSZ Szövetségnek is.

Gombás József
MEDOSZ Zala megyei titkára

PÖRBÖLYI TRAGÉDIA

Szakszervezeti gyorssegély

A MEDOSZ Szövetség szakmai szakszervezetei mély megrendüléssel értesültek a pörbölyi iskolásokat szállító autóbusz tragikus balesetéről.

A MEDOSZ Szövetség százezer forint gyorssegélyt adott a tragikus balesetben érintett családoknak.

Az akciót az Erdészeti Dolgozók Szakszervezete kezdeményezte, tekintettel arra, hogy a településen meghatározó munkahely az erdőgazdaság. Átérezzük a szülők, hozzátartozók fájdalmát, osztozunk gyászukban.

A segélyt a helyi szakszervezeti alapszervezet osztotta szét.

Megalakult a Magyar Nemzeti Nyárfabizottság

A szakma jelentős, rangos eseménye volt az Országos Nyárfabizottságnak Magyar Nemzeti Nyárfabizottságként való újjáalakulása. Ezt egyrészt a nemesítésben és a nyárfatermesztésben elért hazai eredmények, másrészt a nemzetközi gyakorlat tették szükségessé. A Nemzetközi Nyárfa Szövetség tagjai az adott országban nemzeti nyárfabizottságként működnek.

A Magyar Nemzeti Nyárfabizottság a FAO mellett működő Nemzetközi Nyárfa Szövetség nemzeti szakbizottsága, a földművelésügyi kormányzat tanácsadó testülete. Tevékenysége céljaként jelölte meg — többek között —, hogy fórumot kíván teremteni a nyárfatermesztésben és -feldolgozásban érdekelt minden hazai intézménynek és magánszemélynek, továbbá olyan új termesztési eljárásokat kíván kidolgozni, amelyek alternatívái lehetnek a mezőgazdasági termelésnek. Nem kis feladatot jelent a Nemzetközi Szövetség 1996. évi, Magyarországon tartandó XX. ülésének, illetve kongresszusának előkészítése, megszervezése.

A Mezőgazdasági Minőségi Intézetben, 1993. január 19-én újjáalakult Magyar Nemzeti Nyárfabizottság elfogadta a bizottság szervezeti és működésére, valamint tisztségviselőire előterjesztett javaslatot, az idei munkaprogramot.

A Magyar Nemzeti Nyárfabizottság tiszteletbeli elnökének dr. Tóth Béla kandidátust professzort, mint a szakma elismert szaktudású doyenjét; elnöknek dr. Erdős László szaktanácsadót (ÁGE); tudományos titkárnak dr. Bach István főosztályvezetőt (MMI); nemzetközi ügyekkel foglalkozó titkárnak Barna Tamás megyei adjunktust (EFE, Sopron) választották meg.

A munkacsoportok és megválasztott vezetőik a következők: a nemesítési és fajfenntartói munkacsoport vezetője: dr. Gergács József kutatóállomás-igazgató (ERTI, Sárvár); termesztési és ökonómiai munkacsoport vezetője: Bagaméry Gáspár erdészeti ágazatvezető (AGROCOM Kft., Tiszaföldvár); erdővédelmi munkacsoport vezetője: dr. Tóth József osztályvezető (ERTI, Kecskemét); fahasznosítási és fakereskedelmi munkacsoport vezetője: Illés László főmérnök (Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdaság, Baja); sajtószóvivő: Henter Pál erdészeti menedzseriroda-vezető (Budapest).

Az egyes munkacsoportok munkájába az érdeklődők bekapcsolódhatnak, e célból vegyék fel a kapcsolatot a munkacsoportok vezetőivel.

FIGYELEM...

Következő számunkban megjelentetjük a név és címjegyzéket. Kérjük az alapszervezeteket, amennyiben név, cím, telefonszám, telexszám változás történt, jelezzék írásban vagy telefonon.

Címünk: 1066 Budapest, Jókai u. 2—4.

Telefon: 1314-369

Telefax: 1314-568

JOGSZABALY- MUTATÓ

Lapunk előző száma óta a Magyar Közlönyben és más hivatalos lapokban közzétett fontosabb rendelkezések a következők:

● A belföldi menetrend szerinti távolsági (helyközi) autóbuzsközlekedés, valamint az iskolák és tanintézetek által rendelt belföldi autóbuzs különjáratok díjáról szóló rendeletet módosította a 27/1992. (XII. 29.) KHVM rendelet. (Megjelent a Magyar Közlöny 134. számában.)

● Az egyes mozgáskorlátozottak közlekedésével kapcsolatos kedvezményekről szóló rendeletet módosította a 177/1992. (XII. 30.) Korm. rendelet. (Magyar Közlöny 135. száma.)

● A jegybanki alapkamatot, 1993. január hó első napjától 20%-ban állapították meg. (Tartalmazza a 2/1992. (MK. 136.) MNB közlemény, amely a Magyar Közlöny 136. számában jelent meg.)

● A kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) megállapításáról szól a 1/1993. (I. 13.) Korm. rendelet. (Magyar Közlöny, 1993. 3. száma.)

● Az állampolgárok tulajdonában igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlásáról szóló törvényt módosította az 1993. évi I. törvény.

● A földrendező és a földkiadó bizottságokról rendelkezik az 1993. évi II. törvény. (Mindkét törvény megtalálható a Magyar Közlöny 4. számában.)

● A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról rendelkezik az 1993. évi III. törvény (Magyar Közlöny 8. száma.)

● Az Országos Erdészeti Alap kezeléséről és felhasználásának egyes szabályairól szól a 4/1993. (I. 30.) FM rendelet. (Magyar Közlöny 10. száma.)

● Felhívjuk a figyelmet a Legfelsőbb Bíróság Munkaügyi Kollégiumának MK 154. számú állásfoglalására, amely kimondja, hogy a munkaviszonyt a munkáltató személyében bekövetkezett jogutódlás nem érinti. Ehhez képest a jogelőddel létesített munkaviszony a jogutóddal változatlanul fennáll és különösen a felmondási idő és a végkielégítés szempontjából az e munkaviszonyban töltött időket együttesen kell számításba venni. (Megjelent a Bírósági Határozatok 1993. évi 1. számában.)

Dr. Gójdár László

ÚTON EURÓPÁBA

Öt nap az Európai Közösség központjában

Húszan búcsúzkodtunk családjunktól Ferihegyen január 16-án, hogy a SABENA gépevel 2 óra múlva landolhassunk Brüsszel repülőterén.

Vendéglátóink, az Agrárszektor Szakszervezeti Szövetsége (EFA) és az Európai Közösség Információs Vezérigazgatósága biztosították a látogatás anyagi feltételeit.

Az út létrejöttében jelentős szerepe volt az EFA és a MEDOSZ Szövetség immár két évre visszatekintő szoros kapcsolatának. A delegáció összetétele pedig egy új fejezetet nyitott a szakszervezetek és a sajtó kapcsolatában is. Tíz szakszervezeti tisztviselőnk (tagszakszervezeti vezetők, Czirmay Tibor szövetségünk főtitkára, megyei titkárok), újságírók, rádió- és tv-riporterek, valamint az MSZOSZ elnöke, dr. Nagy Sándor és a sajtóért felelős két vezető munkatársa alkotta a csoportot.

Ha naplószerűen írnám le benyomásaimat és tapasztalataimat, akkor időrendben haladva valahogy így vázolhatnám fel a négy és fél nap történetét:

Első nap, 1993. január 17

Utazás délután, érkezés, szállásfoglalás a Hotel Manosban kisebb nehézségekkel a szobafoglalás körül — egy kicsit még keletről jött vendégnek számítottunk a kényelmes belgáknak. A kiéhezett csapat a közeli családi olasz vendéglőben vacsorázott az EFA főtitkárával, Eddy Klöckerrel. Jó hangulat. Klöcker úr kedélyes belga-német, az út fő szervezője, az emberi kapcsolatok mestere. Pillanatok alatt elrendez egy kisse zajos, pityókás ifjú társaságot úgy, hogy a végén már csak a közös danászás hiányzik. Ez azonban közös dalkincs hiányában nem lett volna túl nagy gyönyör. Az magyar–belga rokonság meg nincs még felfedezve.

Második nap, január 18, vasárnap

Előrehozott pihenőnap. Így olcsóbb volt a repülőjegy, ha benne van a hétvége. Kirándulunk Brugge(Brüssz)-be. Kétszer háromsávós autópálya. Nyugat felé, a tenger felé haladunk. A főváros külső kerületeiben előbb a NATO főparancsnokság, majd mindkét oldalon a legnagyobb világcégek lerakatai. Aztán a vidék, sűrűn lakott, üdezőld síkság. Mintha az ország mind a hatmillió lakosa itt élne pasztell színekre festett fával és téglával burkolt csinos házaiban, és csak kis- és nagykereskedéssel foglalkozna az útmenti üzletekben és rak-tárakban. Valahol persze állatokkal is foglalkoznak, mert sok a bekerített legelő.

Láttam faültetvényeket is, főleg nyárást és égerest. Utóbbi, lévén őshonos faj, szépen újul a telmedrű csatornák partján, és a mélyfekvésű területeken. Az ültetvények területe néha csak pár száz négyszögöl. Egy nagyobb, erdős vidéken is keresztülhaladtunk, ahol tölgy-, erdei fenyő állományban egy város nagyságú villanegyed húzódik meg félúton a főváros és a tenger között. A jobbomdúak akár száz kilométerre is kiköltöznek a fővárosból, és úgy járnak be minden nap. Nem számít szegénynek a félóránként közlekedő vonatra sem ülni. Így nincs gond a parkolással.

Brugge a középkor egyik leghíresebb kikötővárosa, melyet egy csatorna köt össze a tengerrel. Ezt a szerepet mára átvették a kedvezőbb fekvésű tengerparti települések. A mai látogató egy gyönyörű múzeumvárosban találja magát.

Nehéz mesélni a robosztus egyházi épületekről, a gazdagon díszített kereskedőházakról, a szűk sikátorokról, a régi hidakról és a fűzfákkal szegélyezett csatornákról. Ha tehetik el kell menni, meg kell nézni, be kell barangolni és valami finom halételt enni az egyik csatornaparti vendéglőben, mint ahogy mi is tettük vendéglátóink jóvoltából.

Délután Oestende, Európa uralkodó házáinak egykor divatos fürdőhelye. Az Északi-tenger ólomszürke horizontján túl az angol partok képzeletbeli szikláit. A századelő dicsőségét szürkére vedlő város utcáin és a szel tengerparti korzón óriási tömeg hömpölyög. Hogy mit csinál itt ennyi ember egy ködös, szürke vasárnap délután, azt csak a belgák szokásainak jó ismerője tudná pontosan elmagyarázni. Az biztos, hogy hét végén megmozdul az ország. Míg szombaton az ország egyik fele a másikhoz megy látogatóba — ott azt csinál, ami jólesik neki, a tízparancsolat néhány idevágó passzusát kivéve —, vasárnap kirándul. Ki autón, ki kerékpáron. A régi országutakon színes kerékpáros falkák tekertek misztikus célok felé, hogy másnap sajtó vagy csak egyszerűen kispotolt fizimiskával üljenek talán éppen a közösség valamelyik vezérigazgatóságának valahányadik osztályán egy egyentapétázott szobában és egy nagy horderejű döntés előkészítésén munkálkodjanak.

Valószínűleg ugyanők igyekeznek velünk vissza sötétedéskor a foko-zatosan fénybeboruló, teljesen telített autópályán, melyeket az atomerőműi hűtési többlet áramával világítanak ki.

Menetközben esti brüsszeli keresztmetszet, az ATOMIUM — gyermekkorban láttam egy képeslapon —, az 58-as világkiállítás megmaradt em-

lékei, a csodálatosan kivilágított japán pavilon, a betonbunker, amerikai és az egykori közös piaci államok legjelentősebb épületeinek makett land-je. Állítólag valamelyik pápa hiányolta a Szent Péter-székesegyházat, de hát Vatikánt még nem vették fel...

Megálltunk a királyi palota előtt. A park mélyén a palota fényben úszik, a zászló fenn — a király itt-hon van. Jó ezt tudni... A szanált városrész helyén épült égetőró. Európa fővároson keresztül leereszkedünk az ittfeldekészett marokkói vendégmunkások negyedeibe, akik jobban ismerik a belga társadalombiztosítás kiskapuit, mint azok, akik a törvényeket hozták. Itt este nem tanácsos idegeneknek sétálni. Nem szállunk ki az ultraviola fényben ablakba vetkőzött, körmöt reszelgető örömlányok utcájában sem. Vigyáznak erkölcsseinkre, másnap este meg úgy sem találunk ide...

A város közepén a gyarmati javakból épült sötétbe burkolódzó, komor birodalmi épületek és kicsit odébb talán a világ legszebb tere, a Grand Place, közelében kissé eldugott utca-sarkon Manneken Pis... rendületlenül, szemérmesen szembenézve a bazar kirakatában pici szerszámát mindenféle praktikus eszközként kínáló giccstömeggel.

Ez hát Brüsszel, ahol főleg a francia nyelvű vallonok élnek, az itt maradt, főleg arab vendégmunkások, és a közösség intézményeireihez rendelt európaiak.

Harmadik nap, január 18, hétfő

Kicsit nehezen indul a dolog. A bürokrátáknak ki kell élniük magukat.

A délelőtti előadást Eddy Klöcker tartja. A résztvevő hivatalnokokkal hol franciául, hol meg hollandul beszél. Az előadás nyelve német, annyira tisztá, hogy van amit még én is megérték. Az európai intézményekről beszél. Az Aranyháromszög, a politikai közösség, a munkavállalók, és a munkaadók kölcsönös, intézményszerű kapcsolata. Ötven év kellett ahhoz, hogy egyik oldal se döntson a másik oldal meghallgatása nélkül. Azt hiszem, nekünk még van hátra néhány évünk...

Mostanra jutott el oda ez a zárt, főleg gazdasági közösség, az egykori Közös Piac, hogy kibővülve, átalakulóban, a kelet-európai országok felé is nyitottan, tegyen lépéseket az új Európa felé. Kicsiszolt mechanizmusok működnek a döntéseket előkészítő bizottság, az Európa Parlament és a munka világot tömörítő gazdasági és szociális bizottság közt. A döntést

a miniszterek tanácsa hozza. Ha ez nem sikerül, márpedig ez gyakran előfordul, újabb fordulókat következnek, vagy a kérdés lekerül a napirendről. Az államfők két évente találkoznak. Ekkor ül össze az Európa Tanács. Bizonyos jogkörök még tisztázatlanok az intézmények között. Húsz ezer alkalmazott és ötezer tölmács működteti ezt a rendszert.

Délután Philipp Tabary (franciául) a 6. Vezérigazgatóság mezőgazdasággal foglalkozó szakembere beszél a közösség legnagyobb problémájáról, a közös költségvetés 60%-át felemésztő agrártámogatások új alapokra helyezéséről. Az eddigi rendszer kipukkadott, a túltermelés támogatására se pénz nincs, se értelme nem lehet. A felszabaduló munkaerőt az idegenforgalomba (falusi turizmus), a környezetvédelembe kell irányítani jól szervezett projektekkel, és egyedi, korszerű táplálékot előállító agrár- és ipar fejlesztésére lesz csak támogatás. Az előadás a racionális reformprogram felvázolása során egy pillanatra sem téveszti szem elől, hogy nem csak földről, marhahúsról és vajhegyekről van szó, hanem azokról az emberekről is, akik mint termelők vagy fogyasztók a folyamatok részesei.

Az előadás érdekes, helyenként izgalmas volt. A megkezdett konzultációt a Grand Place egyik patinás éttermében folytattuk a szellemes Tabary úr társaságában a helyi málnaízű sör udvarias legyűrése közben.

Negyedik nap, január 19, kedd

Napirenden az európai szociálpolitika. Eddy Klöcker visszatekint az 1957-es Római Szerződésre, amely Európa népeinek összefogására szólít fel a gazdasági és szociális fejlődés érdekében, mely az aláíró államok határainak mielőbbi lebontásával, a népek élet- és munkakörülményeinek javításával, a béke és szabadság megteremtésével valósítható meg.

Igazából csak a nyolcvanas évekre jutott el Európa oda, hogy az integratív gazdaságközpontú fejlődést a felhalmozódott problémák miatt (recesszió, munkanélküliség, eladósodott világgazdaság, belső túltermelés stb.) áttegye a szociális szférába is. Az államok, a multik, a kisemberek sokszor alapvetően ellentétes érdekei rendkívüli módon nehézzé tették a továbbhaladást.

A változtatás kulcsfigurája 1985-ben tűnt fel a közösség egén, hogy azóta is meghatározó tényezőként lássa el a főtitkári teendőket. Ez az ember Jacques Delors, a francia, aki szakszervezeti emberből bankszakemberré, majd jelentős politikussá nőtte ki magát hazájában és Európában. Ő hirdette meg a szociális Európa programját, melyhez a jelenleg már deklaráltan működő, de még korántsem megvalósult, egységes államközösséget kell megteremteni. Ehhez

módosítani kellett az alapvető törvényeket pl. a szavazási törvényt, amely szerint már nem kell egyhangú végeredmény, hanem a minősített többség is elegendő, főleg szociális tartalmú határozatoknál. A fejlődéshez ún. struktúraalapok jönnek létre — fejlesztési, mezőgazdasági, szociális —, melyek az elmaradottak segítése mellett, a gazdagabbak továbbfejlesztésére is felhasználhatók. Sok szó esett Maastrichtról, a belső biztonságról és a határozatok államok közötti ratifikálásáról. Megemlítette a brit hozzáállást is ekképpen: Tizenketten szavaznak arról, hogy mi legyen tizenegy számára betartandó törvény.

Fontos szerepe van a szociális Európában a szakszervezeteknek is. Számunkra, akik közül sokan borúsán ítélik meg a hazai szakszervezeti mozgalom jövőjét, meglepő fejlemény az, hogy maga a Közösség támogatja a szakszervezeti szövetségeket az Európai Szakszervezeti Szövetség létrehozásában és működtetésében. Pénzt juttat az információk terjesztésére, szemináriumok szervezésére — mi is így kerültünk ide — a szakszervezetek számára.

Klöcker úr délután a saját szervezetéről is beszélt. Az EFA működésének célja az európai szociális párbeszéd folytatása a mezőgazdasági szektorban, abból az alapvető közös elvből kiindulva, hogy a mezőgazdasági munkavállalók érdekei mindenütt egyformán érvényesülhessenek, és hosszú távon is javuljanak. Ezt a programot remélhetőleg nálunk is lesz alkalma szélesebb körben ismertetni, annál is inkább, mert a közösséghez csatlakozás feltételei között nemcsak politikai, gazdasági, hanem szociális tartalmúak is vannak.

Ötödik nap, január 20, szerda

A hazautazás előtt még egy nagy rohanás a tengeri kikötővárosba, Antwerpenbe. Erre már a flamandok laknak. A város még így, lóhalálában is szép, bár központját földalatti parkoló építése miatt éppen feltúrták. A régi házakat ma már úgy építik újjá, hogy a homlokzati falat rögzítik és mögötte mindent lebontanak.

Átvágtattunk egy gyémántcsiszoló bemutató műhelyen és a Rubens-házban. A múzeum Rubens-képei közül keveset mutat be, inkább a mester gyűjtőszenvédelmének és életének állít emléket. Végül egy jó tanács. Ha van fél órád a vásárlásra, költsd el a maradék pénzed apró ajándékokra, mert mondjuk a frankfurti repülőtérén még egy sörre sem lesz elegendő. Attól meg elég szomorú lesz a gyerek Ferihegyen, ha arra hivatkozol, hogy zsúfolt volt a program, és nem jutott idő a bevásárlásra.

Ez volt hát az öt nap Brüsszelben, az Európai Közösség fővárosában. Azt nem hinném, hogy minden, ami ott elhangzott, a közeli jövőben érvényes lesz ránk, magyarokra is, de a kitekintés a világra, ismerkedés egy olyan szervezettel, amelyet újságolvasás közben mint egy számunkra még ismeretlenül idegen politikai játszmának vélünk, mindannyiunk — szakszervezetis, politikus, újságíró vagy csak európai polgár minőségében — számára hallatlanul fontos. Lehet, hogy a jövőnkéről volt szó...

Dudás Péter,
az EDSZ alelnöke

A Hajdúszoboszlói Gyógyszálló

kedvezményes üdülési ajánlata

Az ajánlat érvényes 1993. március 31-ig.

Elhelyezés: kétágyas, pótágyazható, fürdőszobás, erkélyes, tv-vel felszerelt szobákban történik.

Egy fő részére szállás: 370,— Ft/nap; reggeli: 80,— Ft/fő; ebéd: 160,— Ft/fő; vacsora: 160,— Ft/fő.

Az idegenforgalmi adót a vendég a Gyógyszállóban fizeti, melynek mértéke egy vendégéjszakát meghaladóan éjszakánként 60,— Ft/fő.

A 18 éven aluliak és a 70 év felettiek az adó megfizetésétől mentesek.

A fürdőbelépőt a vendég részére a Gyógyszálló biztosítja darabonként 100 Ft-os áron.

Gyermekek és nyugdíjasok részére a belépőjegy ára csak 50,— Ft.

Amennyiben a vendég kezelőorvosa által tb-utalvánnyal rendelkezik, úgy a Hajdúszoboszlói Városi Gyógyfürdőben — az utalványon szereplő gyógyszolgáltatások — térítésmentesek.

MEDOSZ Gyógyszálló

Cím: Hajdúszoboszló, Mátyás király sétány 17.

Telefon: 52-62-200 Telefax: 52-61-974

Az Országos Erdészeti Alapról

Az erdészeti célokat szolgáló törvényi szintű pénzügyi forrásról, illetve annak képzéséről a magyar erdészet első, európai színvonalú törvénye, az 1979. évi XXXI. törvény-cikk, az Erdőtörvény 208. és 209. §-a intézkedett. Megnevezése *Országos erdei alap* volt. Bevételeit a behajtott pénzbüntetések és egyéb források képezték. Az alapot — az Erdőtörvény szerint — a földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter kezelte. A felhasználásról külön nem intézkedett.

Az alap történetében egyedülálló az 1923. évi XX. törvénycikk, amikor önálló törvényként jelenik meg. Elnevezésében követi az 1879. évi XXXI. törvénycikket. A 12 szakaszból, illetve paragrafusból álló *Országos Erdei Alap* kimondta, hogy az Alap közérdekű erdészeti célok előmozdítására szolgál. Pontosan megjelölte az Alap jövedelmeit (forrásait), valamint azt, hogy ezen jövedelmek milyen közcélok előmozdítására szolgálnak (a felhasználását). A törvény 4. §-a kimondta, hogy az Alap évi kiadásait és bevételeit az állami költségvetésben a földművelésügyi tárca: Állami erdészeti igazgatás címén külön rovat alatt kell előíranyozni, továbbá az 5. §-a szerint az Alap tőkevagyonát a földművelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve kezeli és helyezi el gyümölcsözőleg. Ezt a tőkevagyonot érinteni nem szabad.

A törvény három esetet jelölt meg, amikor a tőkevagyon igénybe lehetett venni.

Az erdőkről és a természetvédelemről szóló 1935. évi IV. törvény-cikk 287–291. §-a taglalta az Országos Erdei Alapot. Az alap közérdekű erdészeti és természetvédelmi célok előmozdítására szolgál. Az Alapban kezelt vagyon az állam tulajdona. A törvény 7 pontban jelöli meg az alap jövedelmeit (bevételi forrásait) és 5 pontban azokat a közcélokat, amelyek előmozdítására szolgálnak.

Kimondta, hogy az „Alap évi kiadásait és bevételeit a földművelésügyi miniszter kezeli”, „s a kezelési eredményről évenként zárszámadást készít”. A tőkevagyonra vonatkozóan követi az 1923. évi XX. törvénycikk

előírásait, ellenben az igénybevételi lehetőséget már szűkítette.

Az Országos Erdei Alap 1945 után gyakorlatilag megszűnt.

A második világháború után, 1956-ig az erdőfenntartás költségeit az állami költségvetés biztosította. Az állami erdőgazdaságoknál — 1956 elején — a fatermelés árbevétele egy részének elvonása és központosítása révén létrehozták az Erdőfenntartási Alapot, mint az erdészet saját, az erdők felújítását és fenntartását célzó, de az állami költségvetéstől független finanszírozási forrását. Az alaphoz finanszírozták az erdőnevelés teljes folyamatának költ-

ségeit. A termelőszövetkezeteknél 1976 óta működött az alap. A 80-as évek vége felé az alaphoz működési zavarok keletkeztek és egyre határozottabban merült fel az igény az alap korszerűsítése iránt. Az eddigi, gyakorta módosított miniszteri rendeletekkel szemben törvényi szintű szabályozás vált szükségessé. Az Erdőfenntartási Alap 1992-ben gyakorlatilag már nem működött. Helyébe 1992. év végén a földművelésügyi alapról szóló 1992. LXXXVIII. törvény az „*elekülönített állami pénzalapként működő Országos Erdészeti Alap*” lépett. (Megjelent a Magyar Közlöny 1992. évi 136. számában.)

Az Országos Erdészeti Alap

Az alap célját a törvény a nemzeti érdekeket hosszútávon szolgáló erdőgazdálkodás és erdőfenntartás elősegítésében jelölte meg. A törvény 21. § (1) bekezdése kimondja, hogy az Alap rendeltetése az erdők fenntartása, a kitermelt faállomány pótlása, az erdősítések ápolása, nevelése, az erdők természeti egyensúlyának és egészségi állapotának megőrzése.

A 23. § kategorikusan leszögezi, hogy a gazdálkodó a tulajdonában (kezelésében) levő erdőben köteles elvégezni: az erdő természetes felújítását, az üres vágásterülete erdősítését és az erdősített területe ápolását.

Az Országos Erdészeti Alappal — mint szektorsemleges alappal — kapcsolatosan le kell szögezni, hogy az alaphoz jogi és magánszemélyek részére támogatás adható, a támogatás pályázat útján nyerhető el. Kezelője a Földművelésügyi Minisztérium és a miniszter jogosult rendelkezni az alap felhasználásáról. Az 1992. évi LXXXVIII. törvény bevezető rendelkezésében azt is kimondja, hogy a rendeltetéstől eltérő felhasználása esetén az alaphoz juttatott összeget jogtalanul igénybevett állami támogatásnak kell tekinteni és az alapba vissza kell fizetni.

Az Országos Erdészeti Alap bevételi forrásainak jogcímeit a 22. § 13.

pontban jelöli meg. Első helyen a kitermelt bruttó fatérfogat mennyisége után fizetendő erdőfenntartási járulékot, mint normatív összeget jelöli meg. Ennek fajtacsoportonkénti és tájegységenkénti számított mértékét a törvény 2. számú melléklete tartalmazza.

Az alaphoz teljesíthető kifizetéseket a 23. § 8 pontban teszi lehetővé. Lényeges megjegyezni azt, hogy ha a gazdálkodó által fizetendő erdőfenntartási járulék összege nem fedezi az erdőfelügyelőség által jóváhagyott erdőfelújítási költség összegét, a különbözet erejéig a törvény 3. számú mellékletében foglaltak figyelembevételével az Országos Erdészeti Alap nyújt fejlesztési támogatást.

A 3. számú melléklet az elszámolható erdőfelújítási költségeket tartalmazza célállomány típusonként, természetes mageredetű, természetes sarjeredetű és mesterséges erdőfelújítás bontásban, talajelőkészítéssel együtt. Az utóbbinál kivétel a természetes sarjeredetű felújítás.

Ugyancsak ez a melléklet tartalmazza az ápolási költséget is.

Közel fél évszázad után ismét, ha nem is önálló, de törvényi rangú jogszabály szabályozza az erdőfenntartás pénzügyeit.

Dr. Csötönyi József

Érdekvédelmi tájékoztatók

A munkanélküli járadékról

Az 1993. január 1. után megállapított munkanélküli járadék legfeljebb egy évig jár.

A munkanélküli járadék összegét a munkanélkülivé válást megelőző négy naptári negyedévben elért átlagkeresetet alapul véve (ez a járadék alapja) kell kiszámítani.

A munkanélküli járadék összege a folyósítási időszak első negyedében (I. szakasz) a járadékalap 75%-a, a folyósítási időszak további háromnegyed részében (II. szakasz) a járadékalap 60%-a.

A munkanélküli járadék összegének alsó határa 8600 forint, felső határa a folyósítás első szakaszában 18 000 forint, a folyósítás második szakaszában 15 000 forint.

Ha a járadék alapját képező átlagkereset a munkanélküli járadék alsó határánál alacsonyabb, a munkanélküli járadék az átlagkeresettel megegyező összeg.

Csak a munkaviszony megszüntetését követő 180 nap elteltével folyósítható a járadék, ha a munkanélkülivé válást megelőző 180 napon belül — a munkavállaló rendes felmondással, vagy azonnali hatállyal próbaidő alatt szüntette meg a munkaviszonyát,

— továbbá akkor, ha a munkáltató rendkívüli felmondással szüntette meg a munkaviszonyt.

A munkanélküli járadék folyósításának időtartamát annak az időtartamnak az alapulvételével kell megállapítani, ameddig a munkanélküli a munkanélkülivé válást megelőző négy év alatt a járulékfizetési kötelezettségét teljesítette. (1995-ig járulékfizetési időnek számít a munkaviszonyban töltött idő.)

(Részletes szabályok a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló, többször módosított 1991. évi IV. törvényben találhatók.)

A földkiadási kérelmekről és a földkiadó bizottságról

Jó, ha minden részarány-földtulajdonos tudja, hogy az őt megillető földterület természetben történő kiadását 1993. március 24-ig kérheti a földjét használó szövetkezet területén működő földkiadó bizottságnál.

(Részarány-földtulajdonosok azok a szövetkezeti tagok, velük azonos jogállású személyek és kívülről, akiknek a tulajdonát képező földje mezőgazdasági szövetkezet, vagy jogutódja közös használatában van.)

A földkiadási kérelmet írásban kell benyújtani. A kérelemnek tartalmaznia kell a tulajdonos személyi adatait (név, leánykori név, névváltozást megelőző név, születési hely, idő, anyja neve) és lakcímét.

A kérelemhez csatolni kell a szövetkezet (jogutódja, illetőleg felszámoló) igazolását arról, hogy a részarány-földtulajdonost milyen jogcímen, hány AK értékű föld illeti meg. Bevitt föld alapján keletkezett részarány-földtulajdonos esetén az igazolást a földhivatal adja ki.

A tulajdonos a kérelemben megjelölheti, hogy a szövetkezet gazdálkodási területén melyik településen, a településen belül melyik földalapról (a részarány-föld-

tulajdonos kielégítésére elkülönített földalapról) és melyik földrészletből kéri tulajdona kiadását.

A részarány-földtulajdonnak megfelelő föld kijelölése és a tulajdonos birtokába adása a földkiadó bizottság feladata.

A földkiadó bizottságot a részarány-tulajdonosok közgyűlése választja meg szövetkezetenként. A közgyűlést a szövetkezet székhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője hívja össze.

(A földkiadás részletes szabályait a földrendező és földkiadó bizottságról szóló 1993. évi II. törvény tartalmazza. Megjelent a Magyar Közlöny 4. számában, 1993. január 15-én.)

A pályakezdők munkanélküli segélyéről

A pályakezdők munkanélküli segélye összesen hat hónapig folyósítható. A segély havi összege a mindenkori minimális bér 75%-a.

Pályakezdők munkanélküli segélyére az a munkanélküli jogosult aki:

a) oklevélét felső- vagy középfokú oktatási intézmény nappali tagozatán, illetőleg felsőfokú oktatási intézmény esti, levelező tagozatán, a dolgozók középfokú iskolájában másfél évnél nem régebben szerezte, továbbá aki első szakképesítését az iskolarendszeren kívül szakmai oktatásban másfél évnél nem régebben szerezte, és munkanélküli járadékra nem jogosult;

b) munkát akar vállalni, de számára az illetékes munkaügyi központ nem tud megfelelő munkahelyet biztosítani;

c) a munkaügyi központnál az a) pontban meghatározott időtartam alatt első jelentkezésétől három hónap eltelt;

d) elhelyezkedése érdekében a munkaügyi központtal együttműködik.

A munkaügyi központ által felajánlott munkahely akkor megfelelő, ha

— a pályakezdő képzettségének megfelel (középfokú végzettségű pályakezdők esetén ide értve a munkaügyi központ által felajánlott képzési lehetőséget is);

— egészségi állapota szerint a pályakezdő a munka elvégzésére alkalmas;

— a munkahely és a lakóhely közötti naponta — tömegközlekedési eszközzel — történő oda- és visszautazás ideje a három órát nem haladja meg (tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő férfi esetén a két órát nem haladhatja meg).

(További részletes szabályok a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló, többször módosított 1991. évi IV. törvényben találhatók.)

Dr. Göttinger István,

az MSZOSZ Pest megyei képviselőjének vezetője

WOODTECH

Erdészeti és Faipari Szakvásár

Sopron, 1993. május 6–9.

A WOOD TECH Erdészeti és Faipari Szakvásár lehetőséget biztosít az erdészet és elsődleges faipar bemutatkozására a hazai és külföldi kiállítóknak, privát cégeknek.

Az 1993-tól évenként megrendezésre kerülő, hagyományteremtő szakvásár fontosságát, időszzerűségét az átalakulás alatt levő erdészet és a privatizálódó faipar, a magánvállalkozások létrejötte, fejlesztése, valamint a kelet-nyugati kapcsolatok bővítésének igénye támasztja alá.

Bemutatni kívánt erdészeti és faipari szakterületek:

— csemetekerti gépek és eszközök	— faipari kisgépek
— erdőművelési gépek	— élezők
— fahasználati gépek	— erdőgazdasági és fafeldolgozási gépek karbantartásának és felújításának anyagai, eszközei
— erdészeti útépités és -fenntartás gépei	— erdővédelmi és faanyag védőszerek
— erdészeti kisgépek, segédeszközök	— faipari szárítók (mobil, üzemi)
— vadgazdálkodás és vadászat segédeszközei	— munkavédelmi ruházat, eszközök és gépek
— fafeldolgozó gépek, szerszámok	

A kiállítók számára lehetőség nyílik termékeik ismertetésére, valamint a fafeldolgozó és megmunkáló gépek működésének gyakorlati bemutatására.

A meghívottak körébe tartoznak a hazai vállalatokon, magánvállalkozásokon kívül a gazdaságilag fejlett nyugati országok prominens cégei, valamint a környező országok szakmai képviselői, ami lehetőséget nyújt a regionális kapcsolatteremtésre.

Ugyancsak részt vesznek a vásáron az érintett kamarák, szakszövetségek.

A szakvásárral egyidőben erdészeti találkozót, szakmai konferenciát szervezünk.

A hazai és külföldi résztvevők, látogatók számára erdőszől rendezését tervezzük.

A rendezvény helye — a szakvásároknak nem először otthont adó — Soproni Sport- és Szabadidőcentrum, amely a város belterületén, a 84. sz. főútvonal mentén fekszik (6 km távolságban az osztrák határtól).

Reméljük tájékoztatónkkal sikerült érdeklődésüket felkeltenünk és Önt is kiállítóink sorában üdvözölhetjük.

Várjuk jelentkezésüket!

Tóth Béla,
az ERFATERV Kft.
ügyvezető igazgatója

Schmotzer András,
az Országos Erdészeti Egyesület
elnöke

Czibula Miklós,
a PROGRAM Kft.
ügyvezető igazgatója

A társadalombiztosítás önkormányzati irányítása

létbiztonságunk erősítésének fontos eszköze

A társadalombiztosítás a szociális biztonság legfontosabb eleme, amelynek keretében a társadalom tagjai jelentős anyagi tehervállalással közösen gondoskodnak saját biztonságukról.

A társadalombiztosítás mai formáit a saját maguk és családjuk anyagi biztonságának megteremtésére törekvő emberek együttműködése alakította ki. Általánossá vált az a felismerés, hogy minél többen vesznek részt a kölcsönös kockázatok vállalásában, annál kisebb anyagi áldozatot igényel az egyén részéről a munkából ideiglenesen vagy tartósan kiszoruló, az aktív életkorból kikerülő anyagi megsegítése, rendszeres jövedelemmel történő ellátása.

Napjainkban a világ legtöbb országában működik egy vagy több általános társadalombiztosítási rendszer, amelyben a részvétel immár kötelező, a járulékfizetés mértékét és az igénybe vehető szolgáltatásokat törvény szabályozza és egyben garantálja.

1. A társadalombiztosítás jelentősége

Az általános és kötelező társadalombiztosítás Magyarországon is a szociális biztonság legátfogóbb, legfontosabb intézménye.

Az elemi biztonságot megalapozó, a munkáltatók és a munkavállalók által kötelezően befizetendő járulék mértékét, kiszámításának módját, valamint a járulékfizetéssel szerzett jogosultságokat külön törvény határozza meg.

— A biztosítottakat betegségi, anyasági ellátásként: egészségügyi szolgáltatás, táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj és anyasági segély illeti meg;

— a biztosított halála esetén temetési segély jár;

— a biztosítottak saját jogon: öreg-ségi-, rokkantsági nyugdíjra, öreg-ségi és munkaképtelenségi járadékra jogosultak. Hozzá tartozóik: özvegyi nyugdíjban, végkielégítésben, árvaellátásban, szülői nyugdíjban és özvegyi járadékban részesülhetnek;

— üzemi baleset, vagy foglalkoztatási betegség esetén saját jogú és hozzátartozói baleseti ellátás jár;

— baleset esetén a sérültet: baleseti, egészségügyi szolgáltatás, baleseti táppénz, halála esetén eltemet-tetőjét temetési segély, hozzátartozó-it pedig hozzátartozói baleseti nyugellátás illeti meg;

— saját jogú baleseti nyugellátások: a baleseti járadék és a baleseti rokkantsági nyugdíj;

— hozzátartozói baleseti nyugellátások: a baleseti, özvegyi nyugdíj,

végkielégítés, árvaellátás és szülői nyugdíj.

A társadalombiztosítás által fizetett szolgáltatásokat a járulékfizetés fedezi, azonban a folyamatos egyen-súly biztosításához szükség van állami (kötségvetési) garanciára és időnként költségvetési hozzájárulás-ra is.

A társadalombiztosítási alapokkal való gazdálkodás biztonságát javítja az alapok tulajdonában levő vagyon. A társadalombiztosítás részére 1994 végéig 300 milliárd forint értékű állami vagyon kerül átadásra.

A kötelező társadalombiztosítás mellett, azt kiegészítve működnek a szociális ellátás jórészt szintén törvényben szabályozott egyéb rendszerei, valamint a jövőben a magán-személyek, illetve kisebb-nagyobb csoportok által létrehozott önkéntes biztosítások.

2. A társadalombiztosítás irányításának jelenlegi rendszere

A társadalombiztosítás központi igazgatási szerve, a pénzügyi alapok kezelője az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság, melynek vezetőit a kormány nevezi ki, tevékenysége felett a felügyeletet a népjóléti miniszter gyakorolja.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak éves költségvetését, a kiadási és bevételi előirányzatok mérlegének alapvető számainak az Országgyűlés évente, önálló törvényben határozza meg.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai két fő ágra különülnek el:

Nyugdíjbiztosítási Alapra és Egészségbiztosítási Alapra.

Az alapok kezelője a törvény szabta határok között önállóan gazdálkodik a rendelkezésre álló eszközökkel.

A társadalombiztosítás évtizedeken át államosított intézmény volt, egyfelől központi támogatást kapott, másfelől viszont, ha költségvetésében többlet keletkezett, melyet pénzügyi helyzetének stabilizálására használnak volna fel, azt a költségvetés elvonta és más célra használta fel.

1950-ben a szakszervezetekre bízta a társadalombiztosítás igazgatását és létrejött az SZTK (Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ). Az SZTK ügyviteli feladatait megyei alközpontokon, a kirendeltségeken végezte és üzemi társadalombiztosítási kifizetőhelyek létesültek.

1964-től 1984 közepéig a teljeskörű társadalombiztosítási irányítást, felügyeletet és ellenőrzést a Szakszervezetek Országos Tanácsa látta el,

amely azonban jórészt formális volt, minden valóságos döntés máshol született. A tb. önálló költségvetési fejezetként állami irányítás alatt állt. Ennek ellenére a szakszervezeti irányítás idején erősödtek a demokratikus vonások. Társadalombiztosítási bizottságok alakultak, melyek nemcsak jogorvoslati fórumként működtek, de méltányosság gyakorlására feljogosított szervek is voltak.

1984 közepétől 1991-ig a társadalombiztosítás irányítását állami szervek látták el, az önkormányzati jellegű testületek közreműködésével.

A különböző szintű önkormányzati jellegű testületeket többségében szakszervezeti képviselők alkották, az ágazati szakszervezetek delegálással juttattak tagokat a testületekbe, bizottságokba. Az önkormányzati testületek (társadalombiztosítási tanácsok) azonban nem rendelkeztek gazdálkodási jogosítványokkal. Ugyanakkor hidat teremtettek a biztosítottak és a hivatal között, sok tízezer ember ügyében jártak el, képviselték érdekeiket.

E testületeket 1992. augusztus 31-ével jogszabályilag megszüntették.

3. A társadalombiztosítás új irányítási rendszere

Az Országgyűlés 1991 végén törvényt alkotott a társadalombiztosítási önkormányzati igazgatásáról. A törvény szerint az érdekeltek anyagi hozzájárulására alapozott és az állam által garantált társadalombiztosítási ellátások megszervezésére olyan önkormányzati irányítást igényel, amely egyidejűleg biztosítja a járulékfizetők, biztosítottak beleszólási jogát és érdekérvényesítési lehetőségét, valamint az állami felelősség érvényesülését.

Ezzel a törvénnyel lehetőség nyílt a szociális piacgazdaságok gyakorlatában meghonosodott önkormányzati irányítás megvalósítására.

Az általánosan elfogadott nemzetközi meghatározás szerint a *társadalombiztosítási önkormányzat* — törvény által alapított olyan autonómiával rendelkező jogi személy, amelyben a biztosítottak (munkavállalók) és a munkáltatók az állami garancia és részvétel mellett saját nevükben és önálló felelősségükre — választott képviselőik útján látják el a szociális gondoskodás törvény által rájuk bízott feladatait.

Az önkormányzati irányítás a biztosítottak (mnkavállalók) és munkáltatók képviselőinek bevonásán keresztül a piacgazdálkodás általános feltételeihez igazodva lehetővé teszi, hogy a biztosítottak — a törvény által meghatározott korlátok

között gazdálkodjanak a befizetéseikből felhalmozott alapokkal, a mindenkor szükségesletek és az anyagi lehetőségek függvényében kezdeményezték a társadalombiztosítás egész rendszerének fejlesztését, gazdálkodjanak a rendelkezésre álló vagyonnal.

Az önkormányzatok önálló gazdálkodása csak korlátozott lehet, mert a kötelező és általános társadalombiztosítás alapvető kereteit az Országgyűlés által elfogadott törvények szabják meg. Erről lemondani éppen az ellátások mögött álló állami garancia miatt nem lenne szerencsés.

Az önkormányzati irányításról szóló törvény egyidejűleg arról is rendelkezik, hogy a *jelenlegi egyes-egység társadalombiztosítási szervezetet szét kell választani két alapvető ágra, nyugdíjbiztosítási ágra és egészségbiztosítási ágra*. A két saját ág önálló önkormányzattal és külön központi hivatallal rendelkezik.

A nyugdíjbiztosítási önkormányzat központi hivatali szerve az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság.

Az egészségbiztosítási önkormányzat központi hivatali szerve az Országos Egészségbiztosítási Pénztár.

A törvény az önkormányzati képviselők megválasztásáig tartó átmeneti időszakra az elkülönült alapok felügyeletére és gazdálkodásuk irányítására, részben a szervezeti átalakulás előkészítésére, felügyelő bizottságok választását írta elő.

Az Országgyűlés megválasztotta a felügyelő bizottságok tagjait, köztük a munkavállalók és munkaadók egy-egy képviselőjét. A felügyelő bizottságok megbízása az önkormányzatok első közgyűléséig tart.

4. Mi lesz a biztosítási önkormányzatok feladata?

Az önkormányzatok rendelkeznek a biztosítási alaphoz tartozó vagyonnal, irányítják saját hivatali szervezeteiket, közreműködnek a társadalombiztosítási viszonyok kialakításában.

Az elkülönült társadalombiztosítási alapok irányítását az önkormányzatok és szerveik látják el.

Az önkormányzatok konkrét feladatait a törvényi keretek között saját alapszabályuk határozza meg.

Az önkormányzatok állami felügyeletét az Országgyűlés és a Kormány gyakorolja.

A nyugdíjbiztosítási önkormányzat közgyűlése 60 biztosítási képviselőből áll. A biztosítottakat 36 képviselő képviseli, ebből a nyugdíjasok képviseletét közvetlenül négy fő látja el. A munkáltatók biztosítási képviselőinek száma 24 fő.

Az egészségbiztosítási önkormányzat közgyűlése 60 biztosítási képviselőből áll, amelyből 30 fő a biztosítottak, 30 fő a munkáltatók biztosítási képviselője.

A biztosítottak biztosítási képviselőit négy évre a biztosítási ellátásra jogosultak közvetlenül választják, a munkáltatók képviselőiket érdek-

képviseltek útján delegálják. A képviselők feladatukat társadalmi munkában látják el, de felmerült kiadásai, kiesett munkajövedelmük alapján költségtérítésben részesülnek.

A közgyűlés évente legalább kétszer ülésezik, ezen tanácskozási joggal részt vesz a Kormány és az Országgyűlés illetékes bizottságainak képviselője.

A közgyűlés 11 tagú elnökséget és kilenc tagú felügyelő bizottságot választ, amelyek a közgyűlések közötti időszakban irányítják és felügyelik az önkormányzat gazdálkodását.

A biztosítási önkormányzatok kialakítják a biztosítási ág helyi-területi testületeit, amelyek a biztosítási igazgatási szervezet helyi-területi igazgatóságainak tevékenységét ellenőrzik.

A közgyűlés hatáskörét, az elnökség és a felügyelő bizottságok tevékenységének keretei az önkormányzatok állami felügyeletének rendjét szintén törvény szabályozza.

5. Mit tehetnek érdekünkben azok, akiket biztosítási képviselővé választunk?

A biztosítottakat képviselni, az ország legjelentősebb ellátási rendszerét irányítani igen felelősségteljes munka.

Különösen fontos és az alapvető érdekeket érinti a képviselők munkája a jelenlegi gazdasági válság viszonyai között, hiszen közismert, hogy — a jelentős mértékű járulékok ellenére is — a gazdaság általános helyzetének folyamatos romlása miatt csak részben őrizhető meg a pénzbeni szolgáltatások reálértéke és egyre több a feszültség a természetbeni juttatások (egészségügyi szolgáltatások) működésében is. Megkezdődtek az előkészületek a nyugdírendszer átalakítására és az egészségügyi ellátás reformjára.

A biztosítottak alapvető érdeke, hogy maguk határozassák meg képviselőik útján, hogyan alakítsák át a biztosítási szolgáltatások rendszerét úgy, hogy annak működőképessége fennmaradjon, szerkezete a legáltalánosabb igényekhez igazodjon.

A szakszervezeti jelöltek közül megválasztásra kerülő biztosítási képviselőknél lehetőségük lesz — a nyugdíjkorhatárok, a keresetbeszámítási rendszerek, a különféle kedvezmények alkalmazásának befolyásolására, önálló törvényjavaslatok benyújtására;

— a táppénzrendszer és a betegszabadság rendszerének alakítására, az egyes egészségügyi szolgáltatások és gyógyszerek költségeihez való hozzájárulás elveinek meghatározására, az egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó intézmények biztosítottak érdekeinek megfelelő versenyeztetésére;

— egy-egy szakma, ágazat, régió sajátos érdekeit az önkormányzatban képviselőjek, más szakmák, területek képviselőivel kölcsönösen előnyös kompromisszumokat kössenek.

Valamennyi biztosított közös érdeke, hogy a munkavállalói képviselők éljenek jogaikkal, használják ki lehetőségeiket.

6. Milyen jogokat szereznek azok, akik választanak?

A biztosítási önkormányzatok biztosítottai (munkavállalói) képviselőit az állampolgárok közvetlenül választják a szakszervezetek által összeállított listák alapján. A választás önmagában is lehetővé teszi, hogy a munkavállalók befolyással legyenek az általuk befizetett járulékok felhasználására. Az önkormányzatok létrejöttével a társadalombiztosítási alapok igen jelentős összege felett már nemcsak a kormány, a költségvetés rendelkezik, hanem a járulékfizetők képviselőinek irányítási és ellenőrzési lehetősége lesz.

A Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének, mint a legnagyobb szakszervezeti szövetségnek esélye van arra, hogy az önkormányzatokban jelentős arányt érjen el, meghatározó súlyt kapjon. Szövetségünk tagságának döntő többsége a termelő és szolgáltató ágazatokban dolgozik, így az önkormányzati választásokon keresztül jelentősen erősödhet a munkások és alkalmazottak érdekérvényesítő képessége a legfontosabb ellátási területeken, a nyugdíj és egyéb pénzellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatások rendszereinek alakításában.

A szakszervezeteknek képviselőik keresztül közvetlenül módjuk lesz törvényjavaslatokat, törvénymódosításokat kezdeményezni a szociális ellátás legalapvetőbb szolgáltatásainak fejlesztését, mértékét és szintjét befolyásolni.

Szövetségünk szakmai szervezetei a támogatásukkal választott képviselőktől igényelhetik és számonkérhetik a szakmai érdekeket is figyelembe vevő képviselöket.

Nyugdíjas tagjaink nemcsak a négy közvetlen képviselőjük útján, hanem szövetségünk delegáltjai segítségével is érvényesíthetik érdekeiket.

Az önkormányzati képviselőkön keresztül elérhetjük, hogy a társadalombiztosítás bürokratikus igazgatási apparátusa a biztosítottak problémáit magának érző, valódi szolgáltató szervezetté alakuljon.

A széles körű részvétel a választáson, az elért siker nemcsak a társadalombiztosításban kamatozhat, hanem jelentősen erősíti szövetségünk súlyát, jelentőségét az érdekérvényesítés és képviselet valamennyi területén.

FOGJUNK ÖSSZE MAGUNK ÉS CSALÁDUNK ANYAGI BIZTONSÁGÁNAK ERŐSÍTÉSE ÉRDEKÉBEN!

MI DÖNTSÜK EL, KI KÉPVISELJEN MINKET AZ ÖNKORMÁNYZATOKBAN!

AZ ERDÉRT HÍRADÓBAN OLVASTUK

A fapiac helyzete és kilátásai

A Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti és Faipari Főosztálya 1992-ben tájékoztató jelentést készített az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága Fabizottságának 50. ülésszaka részére (amelyet 1992 októberében tartottak Genfben) a magyar fapiac helyzetéről és rövid távú kilátásairól.

A jelentés tényszámokként természetesen csak a már lezárt 1991. évi adatokat kezelhette. Az 1992. évi adatokat az első félév tényei alapján vetítette előre, az 1993. évi adatokat pedig a rendelkezésre álló különféle információk alapján várható számként becsülte.

Úgy véljük, hogy most, amikor gazdaságunkban a tulajdonosi és szervezeti változások sikerének egyik meghatározó tényezője a fatermékek piacának ismerete, nem lesz haszontalan, ha olvasóink is megismerkedhetnek a nemzetközi szervezet részére összeállított tanulmány legfontosabb megállapításaival.

A fakitermelés alakulása

1991-ben az ország fakitermelése 2,5%-kal csökkent, a kitermelési lehetőségek 87%-ban kerültek kihasználásra. A jobb pénzügyi helyzetben levő állami erdőgazdaságok 91%-ban, míg a tulajdonváltás feszültségeivel terhelt mezőgazdasági szervezetek 77%-ban használták ki a fakitermelési lehetőségeiket.

Az energiahordozók árának gyors emelkedése keresett termékké teheti a tűzifát. 1992-ben a tűzifa hatóságilag maximált ára megszűnt, ugyanakkor (az energiahordozókhoz hasonlóan) a forgalmi adó emelkedése arányos növekedést okoz.

A fenyőfűrészáru piaca

A korábban állandóan fenyőfűrészáru hiánnyal küzdő belföldi piacon hirtelen túlkínálat alakult ki. A felhasználás az 1990. évinek 60%-ára

esett vissza 1991-ben. Ez elsősorban az állami nagyberuházások és a magánlakás-építések visszaesésének az eredménye.

A fenyőrönk-piac

A fenyőrönk behozatalában 1991-ben az előző évhez képest 250%-os növekedés következett be. Ez a behozatali többlet azonban nem jelent meg a fenyőfűrészáru termelésének növekedésében.

A fenyőrönk behozatal növekedését elsősorban a nyugat-európai szél döntés következményeit felszámoló magyar kisvállalkozók, illetve a volt

Szovjetunióból barterügyletek keretében vásárolt rönk behozatala jelenti. Ezt a vámtisztika regisztrálta. A kisvállalkozók azonban a rönk jelentős részét nem az ötven főnél nagyobb, statisztikailag megfigyelt vállalkozók fűrészüzemeiben vágatták fel, hanem a vállalkozó lakhelyén sebtiben felállított keretfűrészeken, primitív körülmények között termeltek belőle épületfát és fűrészárut anélkül, hogy ezt a statisztika regisztrálta volna. A behozott fenyőrönk jelentős része a szakszerűtlen tárolás és kezelés miatt eladatlan maradt, *tönkrement*. A Nyugat-Európában megkeresett kisváll-

Fakitermelésünk 1989—1993 között

M. e.: 1000 m³

	1989	1990 tény	1991	1992 várható	1993 várható
Fakiterm. összesen	6505,0	5973,4	5823,4	5650,0	5600,0
ebből: iparifa	3746,6	3518,2	3216,1	3000,0	2900,0
tűzifa	2758,4	2455,1	2291,1	2650,0	2700,0

A fenyőfűrészáru-forgalom

M. e.: 1000 m³

	1989	1990 tény	1991	1992 várható	1993 várható
Termelés	368,2	300,7	213,5	200,0	190,0
Behozatal	872,5	708,2	409,9	400,0	400,0
Kivitel	30,6	10,5	13,7	15,0	15,0
Belföldi felhasznál.*	1210,1	998,4	609,7	585,0	575,0

* Készletváltozás nélkül

A fenyőrönk forgalma

M. e.: 1000 m³

	1989	1990 tény	1991	1992 várható	1993 várható
Termelés	150,7	138,8	105,5	100,0	100,0
Behozatal	210,9	229,9	585,8	400,0	400,0
Kivitel	—	2,3	3,8	3,0	3,0
Belföldi felhasznál.*	361,6	366,4	687,5	497,0	497,0

lalkozói jövedelmek egy része 1991-ben „elkorhadtt”, sok kisember vállalkozása csődbe jutott.

A fenyőfűrészáru-piac „hőemelkedése” 1992-ben csökkent, a tőkeerős vállalkozások minőségi kínálatával, megbízható szállításokkal lassan visszahódítják vevőiket.

Lombos-fűrészárupiac

A lombos-fűrészáru termelés 1991-ben 4%-kal csökkent. Az állami erdőgazdaságok vertikális szervezete mintegy 1 millió m³ rönköt használ fel. A struktúrát elhagyó rönk nem jelenik meg a belföldi fapiacra, hanem kiviteltre kerül. A belföldi fűrésziparnak a környező országokból (Románia, Szlovákia, Szlovénia) származó, viszonylag jó minőségű és olcsóbb fűrészipari termékek éleződő versenyével kell szembenéznie, a belső felhasználás csökkenése mellett.

Lombosrönk-piac

A lombosrönk termelése 1991-ben 12%-kal csökkent. A belföldi felhasználás ugyanakkor 14%-kal visszaesett, a kivitelt 41%-os növekedése mellett.

Az önálló fűrészüzemek első lépése a rönkfelvásárlás és a késztermék-kereskedelem szervezeteinek létrehozása volt. Az alapanyag-beszerezés a jobb minőségű rönkök felvásárlásának irányába mozdult el. A kisebb jövedelmezőségű, vékony, gyenge minőségű alapanyagot az üzemekbe nem szállították be, a feldolgozott fafajok száma csökkent. Az önálló fűrészüzemek sikeres választ adtak a piaci kihívásra. Ennek következő lépése a piaci igényekre épülő műszaki-technológiai fejlesztéshez szükséges tőke megszerzése lesz. A fűrészüzemi vállalkozásoknak jelentős nyereséget kell hozniuk ahhoz, hogy a tőkepiac szigorodó feltételei mellett az üzemek vezetése sikerrel indulhasson a befektetési forrásokért.

A rétegelt lemez, a bútortalap és a furnér piaca

1991-ben az előző évhez képest 4%-os volt a termelés visszaesése. Egy kisebb furnér- és rétegeltlemezgyártó üzem kezdte meg a működé-

sét 1990-ben, amelynek termékei külpicra kerültek. Így a belföldi felhasználás mintegy 51,5%-os visszaesése kevésbé érintette a gazdálkodását. A belföldi piac javulásával alig számolhatunk, a bútorgyártók gyenge piaci lehetőségei miatt.

Faforgácslap- és pozdorjalemez-piac

A faforgácslap ipari termelése 1991-ben 7,2%-kal, belföldi felhasználása 8,7%-kal csökkent. A visszaesést a kivitelt kompenzálta. 1992-ben egy 300 ezer m³ kapacitású, nyers faforgácslapot termelő korszerű üzem kezdte meg működését az ország nyugati határa mentén. Ugyanakkor (két lépcsőben) az elhasználdott gépsorok leállításra kerültek.

Jelenleg az országban kb. évi 400–450 ezer m³ forgácslaptermelő kapacitás van. Ennek kihasználásához a

bel- és külpici kereslet jelentős növekedésére volna szükség. Ez a növekedés azonban az elkövetkező egy-két éven belül nem remélhető. A cementkötésű faforgácslap a kül- és belpiacokon egyaránt keresett termék, az értékesítés korlátja a termelő kapacitások teljes kihasználtsága.

A farostlemez piaca

A farostlemez termelés 1991-ben 15%-kal csökkent, a felhasználás 11%-os visszaesése mellett. A gyártósorok műszaki-technológiai fejlesztést igényelnek. Az egyetlen magyarországi farostlemezgyár 1991-ben 100%-ig állami tulajdonú részvénytársasággá alakult.

Lombos papírfá

A lombos papírfá termelése 1991-ben csaknem elérte az 1990. évi termelést. A kivitelt 28%-kal csökkent.

A lombos fűrészáru piacának alakulása

M. e.: 1000 m³

	1989	1990	1991	1992	1993
		tény		várható	
Termelés	834,0	766,5	735,1	700,0	700,0
Behozatal	11,0	3,6	15,7	18,0	20,0
Kivitelt	72,1	101,4	151,5	160,0	160,0
Belföldi felhasznál.*	772,9	668,7	599,3	558,0	560,0

A lombos fafajok rönkjének forgalma

M. e.: 1000 m³

	1989	1990	1991	1992	1993
		tény		várható	
Termelés	1977,8	1906,5	1687,2	1600,0	1500,0
Behozatal	12,7	15,7	35,0	30,0	30,0
Kivitelt	96,2	121,8	171,5	180,0	190,0
Belföldi felhasznál.*	1894,3	1800,4	1550,7	1450,0	1340,0

A rétegelt lemez, a bútortalap és a furnér piaca

M. e.: 1000 m³

	1989	1990	1991	1992	1993
		tény		várható	
Termelés	29,0	25,6	24,7	25,0	25,0
Behozatal	28,1	26,7	19,0	18,0	18,0
Kivitelt	7,8	13,6	24,9	25,0	25,0
Belföldi felhasznál.*	49,3	38,7	18,8	18,0	18,0

A papírfáraak nyugat-európai csökkenése növelte a készleteket, amelyek egy része tűzifaként került értékesítésre. Az ország keleti részén a felvevő piacoktól távol fekvő erdőgazdaságok a gyengébb minőséget adó erdőállományukat nem termelik ki, mivel a magas szállítási költségek és az erdőfelújítás magas költségei ezen erdőkben veszteséget eredményeznek.

Az ország nyugati részében a fagorgáclap-ipar elválasztása az erdőgazdálkodást folytató vállalatrésztől a belföldi rostfapiacra némi keresletnövekedéssel járt, mivel az iparvállalat felé megszűnt az erdőgazdaság ellátási kényszere, s így az olasz és osztrák piacok kedvezőbb árait ki tudta használni. Ugyanakkor az olasz és osztrák piacoktól távol fekvő erdőgazdaságok kedvezőbb ajánlattal élhettek az iparvállalat irányában, amelynek így módon növekedtek a gazdaságosan beszerezhető alapanyag-forrásai.

A fenyő papírfára termelés 1991-ben az előző évhez képest alig változott. Az 1991. évi 4,5-szeres behozatalnövekedés valószínűleg a kis iparvállalkozók tevékenységének az eredménye.

Valószínűsíthető az is, hogy a kedvezőbb (az alacsonyabb árszintre számított) vám miatt a behozott pa-

pirfában jelentős mennyiségű fűrészrönk szerepel. Ez azonban a fenyőfűrészáru termelésben szintén nem jelenik meg, a korábban indokolt események miatt.

*

Az 1991. évi külkereskedelmi fatermék-statisztika számos hibát tartalmaz. Ehhez hozzájárult, hogy a korábban is fakeskedelemmel foglalkozó két vagy három nagyvállalattal szemben 1990–1992 között közel 600–700 új fakeskedelmi vállalkozás kezdte meg működését. Az új vállalkozók szakmai ismeretei sok esetben alacsony színvonalúak voltak. A vállalkozók szakmai továbbképzésének háttere még nem alakult ki. Jelentős volt a vállalkozók cserélődése: sokan egy-egy üzlet lebonyolítását követően tönkrementek vagy felhagytak ezzel a tevékenységgel. Sokkal sikeresebbek azok a vállalkozások, amelyeket az egykori külkereskedelmi vállalat piac- és áruismerettel rendelkező munkatársai alapítottak.

A fakeskedelemben bekövetkezett kedvező változások igazolják azokat a szervezeti és privatizációs ágazatátalakító lépéseket, amelyek a piacgazdasági szerkezet létrehozásának irányába hatnak.

A fagorgáclapok és a pozdorjalemez forgalma M. e.: 1000 m³

	1989	1990	1991	1992	1993
		tény		várható	
Termelés	326,4	317,2	294,5	300,0	300,0
Behozatal	40,2	11,2	27,1	25,0	25,0
Kivitel	12,9	14,3	34,8	40,0	40,0
Belföldi felhaszn.*	353,5	314,1	286,8	285,0	285,0

A farostlemez-forgalmazás alakulása M. e.: 1000 m³

	1989	1990	1991	1992	1993
		tény		várható	
Termelés	70,6	49,5	42,1	40,0	40,0
Behozatal	37,7	20,7	15,2	15,0	15,0
Kivitel	42,6	29,6	21,1	21,0	21,0
Belföldi felhaszn.*	65,7	40,6	36,2	34,0	34,0

A lombos papírfára piacának alakulása M. e.: 1000 m³

	1989	1990	1991	1992	1993
		tény		várható	
Termelés	1045,9	925,0	919,6	900,0	900,0
Behozatal	92,1	17,0	92,9	20,0	20,0
Kivitel	812,2	837,9	603,6	600,0	550,0
Belföldi felhaszn.*	325,8	104,1	408,9	340,0	370,0

A fenyő papírfára forgalmának alakulása M. e.: 1000 m³

	1989	1990	1991	1992	1993
		tény		várható	
Termelés	202,9	229,1	221,2	220,0	220,0
Behozatal	66,2	50,6	239,7	50,0	50,0
Kivitel	285,2	173,4	226,2	150,0	150,0
Belföldi felhaszn.*	—16,1	106,3	234,7	120,0	120,0

HÍREK

Kosztolánczy Jánosné 1993. január 1-jei hatállyal kinevezték a MEDOSZ Szövetség vagyoni és pénzügyi osztály helyettes vezetőjévé. Munkájához sok sikert és jó egészséget kívánunk.

★ ★ ★

A közelmúltban látogatást tett az EDSZ-ben dr. Vojtech Kesely, a Szlovák Köztársaság magyarországi követségének főkonzulja. A vendéget a megbeszélésre elkísérte Matta Mihály elnök és dr. Alt Gyula titkár, a Magyarországi Szlovákok Szövetségének vezetői.

★ ★ ★

A decemberi össztitkári értekezlet állásfoglalása alapján megalakult a MEDOSZ Szövetség új struktúrája kialakítását, illetve a közelgő kongresszus munkáját előkészítő EDSZ-bizottság.

Tagjai: Barta László, Csávicz János, Farkas Attila, Herczeg Miklós, Kálmán József, Nagy Lajos, Nemes József, Németh József.

Az ad hoc bizottság első ülését január 19-én tartotta.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADO

Kiadja:

a MEDOSZ Szövetség
Erdészeti Dolgozók

Szakszervezete

1066 Budapest, Jókai u. 2–4.

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós,
az EDSZ titkára

Szerkeszti:

a Szerkesztőbizottság

A Szerkesztőbizottság tagjai:
Barta László, Borsody István,
dr. Csötönyi József, Herczeg
Miklós (elnök), Kálmán József,
Kovács Károlyné, Krizsán
Ferenc, Nemes József
(titkár)

Felelős szerkesztő:

Krizsán Ferenc

3000. — 93-390

Nyomja: Váci Nyomda Kft.
Vác, Dózsa György út 53.

Felelős vezető:

Nagy Sándor igazgató

Az I. Országos Erdészeti Gyűlés

Ez év február végén jeles napja volt a magyar erdésztársadalomnak. Ekkor került megrendezésre Budapesten az I. Országos Erdészeti Gyűlés.

Az erdész-szakma, az erdőgazdálkodás, a tudományos élet, a különböző szövetségek, egyesületek, szervezetek nagyszámú és jeles képviselőinek részvétele mellett különös jelentőséget adott a rendezvénynek az is, hogy azon résztvett dr. Máttyás Csaba, a Magyar Köztársaság miniszterelnöke, dr. Szabó János földművelésügyi miniszter és több országgyűlési képviselő.

Az I. Országos Erdészeti Gyűlést dr. Máttyás Csaba, a Magyar Tudományos Akadémia erdészeti bizottságának elnöke nyitotta meg. Megnyitó beszédében többek között elmondotta: „Nem szorul különösebb bizonyításra, hogy az öszejezővetel — a magas rangú vendégek miatt is —, korszakos vízváltástó lehet szakmánk életében. Az országos átalakulás folyamatában a szakma nagyon sajátos helyzetbe került. Jó és szerencsés, hogy a kormányzat tájékozódni kíván a szakmában legilletékesebb személyek körében arról, hogy mi volna a legmegfelelőbb megoldás és természetesen arról is, hogy ez a szakmai kör képes-e és hajlandó-e ezt a megoldást támogatni. Ez a mai összejezővetelünk célja.

Országosan nagy az érdeklődés az erdők iránt, az erdők ügye iránt. Sajnos a szakma presztízse az utóbbi években csökkent. Az okokat hosszasan lehetne sorolni: kevés hallgató jelentkezik a pályára, a gazdasági szervezetek szétzilálása, a pénzügyekkel kapcsolatos

problémák, a természetvédelemmel, a vízügygel és nem utolsósorban a vadászattal kapcsolatos rendezetlen kérdések. Mindezek az erdészek elbizonytalanodásához vezetnek.”

Az elhangzott bevezető gondolatok után dr. Máttyás Csaba, a gyűlés elnöke felkérte Antall József miniszterelnököt beszédének megtartására.

A miniszterelnök úr igen alapos, részletes, a jelenlegi gazdasági-társadalmi-politikai átalakulás, ezen belül az erdész szakma, az erdőgazdálkodás egészét is magába foglaló előadásából röviden — a teljesség igénye nélkül —, az alábbiakat emlitenénk meg:

„Először is köszönetet mondok az MTA erdészeti bizottságának a megtisztelő felkérésért, a meghívásért és azért, hogy e résztvevők előtt szólhatok az erdészet ügyét, és széles értelemben az ehhez kapcsolódó járulékos elemeket is tartalmazó erdészeti politikáról. E magas szakmai fórum megtárgyalja, állást foglal és nyilatkozik az elképzelésekről, amit a kormányzati politikába figyelembe vehetünk és beépíthetünk.

Egy politikusnak egy ilyen magas szakmai kör előtt szólni mindig nehéz és mindig felelősségteljes. Ennek többféle lehetősége van: az egyik, hogy kötelességünk mindig megvilágítani az általános és nagy összefüggéseket, amin belül elhelyezkedik az ágazat, a másik pedig, hogy az egész ügyet a jó értelemben vett nemes célt szolgáltn tudjuk, és ebben együttműködési ajánlatot tegyünk a szakmának és az elkötelezetteknek.

Először is szeretném leszögezni azt, hogy az erdő, amelyik a természet csodálatos adományaként nemcsak a szakembereknek, hanem mindnyájunknak felemelő érzést, jobb közérzetet ad, egyszerűen életünk része, s nyugodtan mondhatjuk, alapvető életfeltételünket jelenti. Az erdő, mint élet-tani egység szinte tudományos szempontból olyan együttest képvisel, ami a természettudományok és az alkalmazott tudományok szempontjából különös helyet foglal el, komplex tudományként is és mindazokban a dimenziókban, amikre még kiterjed. De államigazgatási, közgazdasági, környezetvédelmi és természetvédelmi szempontból, vagy akár a faipar szempontjából olyan területet jelent, amiről minden körülmény között külön is szólnunk kell.

Amikor az erdészetről beszélünk tehát, akkor nemcsak erről a tudományos fogalomköréről kell beszél-nünk, hanem mindazokról a gyakorlati kérdésekről, amelyek ehhez szervesen kapcsolódnak. A bevétel, a gazdálkodás oldaláról és az emberi, humán tényezők szempontjából. A jogalkotásban nyilvánvaló, hogy az erdészet mindenkor a tulajdonjog szempontjából képviselt rendkívül fontos terület, speciális terület. A magántulajdonra épülő piacgazdaság az egyik oldalon, a másik oldalon éppen a kincstári erdők nagy hagyománya, az erdők egységes birtoklása, hasznosítása jelentik, a ma is jelentkező problémát itthon és külföldön is.

Az erdész számára mindig könnyebbnek és rokonszenvesebbnek tűnhet a nagy egységben fenntartott állami erdők kezelése. Nincs

mit csodálkozni ezen. Sőt, ha a természet- és környezetvédelemre gondolunk, akkor ez a központi tulajdonlási koncepció még inkább erősödik. Azonban itthon és az egész világban meg kell tudnunk különböztetni azt, hogy meddig mehet el a közösség, az állam, és hol jelentkezik az egyes személy, a köz- és magánérdek összeegyeztetési lehetősége. Ha mindezt figyelembe vesszük, akkor a tulajdonlást egyértelművé és világossá kell tenni. Mi az, ami állami tulajdon volt és marad, és mi az ami magántulajdonba kerülhet át. Azok a tulajdoni formák, amelyek akár szövetkezeti, akár társulási formában történnek, azok is magántulajdonú rendszert jelentenek. És ebben a tulajdonosi kérdésben kell megtalálni a speciális területeken azt a formát, hogy a tulajdonlás mellett a hasznosítás korszerűen érvényesülhessen.

Ha a tulajdoni kérdésekről beszélünk, akkor még arról is szólni kell, hogy a privatizáció ennek függvényében súlyosan érinti az erdészet struktúráját, súlyosan érinti azokat a szakmai szempontokat, amiről szóltam és mindez még súlyosabban jelentkezik önként egyénenként és személyenként. Minden átalakulás súlyos teherrel jár, néha egzisztenciális kérdések is felmerülnek. De ezeket a problémákat kell tudunk kezelni, ezért vagyunk itt és ezért kérjük az Önök tanácsait. 19 állami nagyvállalat privatizációja az egyik kérdés. Magyarországon 1,8 millió hektár az erdőterület és ebből 1,3 millió hektár az állami tulajdon. Az állami erdők értéke — becslés szerint — mintegy 300 milliárd forint.

Természetesen amikor bizonyos járulékos elemekről és irányokról is beszéltem, akkor ez érinti a faiparral együtt az export-import kérdését is. Jelen ismereteink szerint a faexport értéke 7—8 milliárd forint körül van. A behozatal értéke mintegy 3 milliárd forint.

Végezetül annyit szeretnék mondani, hogy a kormány mindent elkövet annak érdekében, hogy az ágazat és a vele összefüggő rendeleteket, törvényeket mielőbb meghozzák.

Szeretném megismételni azt, hogy az erdő, az erdészet és az er-

dővel foglalkozó ember szolgálja az egész emberiséget, nemzetét. Ezen belül éppen a természethez való kötődése és Magyarországon a különleges tradíció következtében, ami Selmecbányáról elindulva Sopronban és az egész országban kiterjesztve olyan többlet a magyar nemzeti gondolkodásban, a szakmai felelősségben, amire önök büszkéek lehetnek. Őszintén örülnék, ha minél több olyan szakma lenne, ahol ez a belső kohéziós erő, ez az erkölcsi erő, és ez a nemes értelemben vett küldetésstudat, ami áldozatokra is képes, élne ugyanúgy, ahogy Önöknél."

Dr. Antall József nagy érdeklődéssel kísért előadása után dr. Szabó János földművelésügyi miniszter emelkedett szólásra. Mint a tárca új vezetője, előadásában — többek között — részletesebben

szólt a magyar erdészet jövőjéről, a jelenlegi helyzetről, problémákról. Foglalkozott a készülő erdészeti és vadászati törvény előkészítéséről. Elmondta, hogy a jelenlegi erdészgyűlés nagy segítséget nyújt a két törvény végleges kimunkálásához, amelyeket a kormány még az idén az országgyűlés elé terjeszt.

Befejezésül elmondotta, hogy szívből és teljes erővel az erdészet ügye mellett áll. Hisz abban a bölcsességben, amit az egyik országgyűlési képviselő mondott: „A XXI. század legnagyobb értékei a tiszta víz, a jó levegő és a csend lesz.” Ezek erdők nélkül elképzelhetetlenek.

Az említett két előadás után igen élénk, aktív vita, tapasztalatcsere következett, melynek végén az I. Országos Erdészgyűlés állásfoglalást fogadott el.

Az I. Országos Erdészgyűlés állásfoglalása

Az állami erdőgazdaságok gazdasági társaságokká alakulása lehetetlenné teszi a korábbi kormányhatározat végrehajtását az **egységes államerdészeti szervezet** kialakításáról.

Mindez fokozott felelősséget ró az erdők sorsát meghatározó folyamatok szereplőire, az illetékes intézményekre, hatóságokra, szervezetekre, döntéshozókra.

Az erdőgazdálkodás a fatermesztésen kívül több olyan közhasznú feladatot is magába foglal (természet- és környezetvédelem, rekreáció stb.), amely sajátos gazdálkodási eszközrendszerrel és szervezeti kerettel követel. Az állami erdők kezelésére megfelelő szervezeti keretek fokozatosan kialakíthatók. Ehhez nélkülözhetetlen a kormányzat intézkedése.

Az I. Országos Erdészgyűlés javaslatai:

1. Az állami erdők egységét meg kell őrizni.
2. Az ország összes erdejére kiterjedő szakhatósági és igazgatási feladatok ellátására az FM-en belül létre kell hozni a szakmailag önálló **Országos Erdészeti Hivatalt**.
3. A tartósan állami tulajdonban maradó erdők tulajdonosi jogainak érvényesítésére egy olyan **önálló, 100%-ig állami tulajdonú kezelő szervezetet** kell kialakítani, amely az **Országos Erdészeti Hivatal** felügyelete alá rendelve működik.
4. A részvénytársasági formát átmeneti megoldásnak kell tekinteni.
5. Annak érdekében, hogy az állami erdők egysége megmaradjon, a már kárpótlásra kijelölt állami erdőknél túlmenően erdőt csak az új **Országos Erdészeti Hivatal**, illetve létrehozásáig a kijelölt illetékesek (FM, PM) egyetértésével, a mezőgazdasági területek (parlag) elfogyása után lehessen kárpótlásra kijelölni. El kell érni az erdőt érintő kárpótlási eljárások során, hogy a föld aranykrona értéke mellett a faállomány reális értékét is figyelembe vegyék.

Nemzeti Természetmegőrzési Központ

„Napjainkban a természetvédelem, illetve a természet-megőrzés jelentőségét nem lehet elégszer hangsúlyozni. Egy társadalom természetvédelmi kultúrája azonban végső soron nem a retorikától, hanem attól függ, hogy a társadalomban élő egyének hogyan viszonyulnak a bennünket körülvevő és az emberi faj túlélési esélyeit meghatározó természeti környezet-höz. Ennek a viszonyoknak az alakításához minden ország erőfeszítéseket kell hogy tegyen. Egy olyan központ, amely a természetmegőrzés mély vertikumát és széles horizontját egy egységben egyesítve képes bemutatni, hatékonyan szolgálhatja e viszony kedvező irányú alakulását.”

A Nemzeti Természetmegőrzési Központ létrehozásával kapcsolatban a Budapest Fővárosi Állat- és Növénykert a Gödöllői Agrártudományi Egyetem és a Pílis Parkerdőgazdaság közreműködésével egy részletes tanulmányt készített. Ebből a tanulmányból a legfontosabbakat olvasóink, kollégáink figyelmébe ajánljuk.

Fontos lenne, hogy egy ilyen nevelő szándékú központ Budapest agglomerációs térségében létesüljön, mivel — földrajzi helyzetéből adódóan — könnyebben elérhető a széles érdeklődők számára. Azt is fontosnak tartja a tanulmány, hogy a központba érkező látogató sokszínű és színvonalas élményhez jusson. Az egyszerű erdei sétától a vad megfigyelésen, a gomba felismerésen, az ökológiai és genetikai ismeretszerzésen keresztül egy korszerű *safari-jellegű állatkert*, de még inkább a jövő *bioparkjának*, mint állatkert-utódnak a megtekintése is a választható programok között legyen.

A Nemzeti természetmegőrzési központ létrehozása kapcsolódhatna a Világkiállítás beruházásaihoz. Megfelelő megvalósítás esetén a maga nemében szinte egyedülálló létesítménnyé válhatna, s így méltó szintre lehetne a Világkiállítás eseménysorozatának.

A tanulmány jellegéből adódóan, globálisan vázolja fel a központ létrehozásának szükségességét, célját, helyét, működtetését, valamint tevékenységi körét, illetve főbb létesítményeit.

A központ célja

A Nemzeti természetmegőrzési központ elsősorban a természetvédelmi köztudat formálás jelszavát tűzi zászlójára, oly módon megvalósítva, hogy a különböző korosztályba tartozó állampolgárt élményszerű ismerkedési szituációba hozza a természeti környezettel. Bár a központ a köztudat-formálást tekinti elsődleges céljának, didaktikai okokra hivatkozva, nem szakad el a való életől, sőt a megújítható természeti erőforrások hasz-

nosítását (erdő-, vad- és halgazdálkodás) is magára vállalja, persze mindenekelőtt bemutató jelleggel, s a tudományos kutatás ismeretanyagára maximálisan támaszkodva.

A központ tehát elsősorban rekreációhoz kapcsolt köznevelési, másodsorban szakoktatási, harmadsorban természetszerű gazdálkodási (erdő-, mező-, vadgazdálkodás) célokat szolgál, de mindezek mellett teret enged a tudományos kutatásnak is.

A központ helye

A központ Gödöllő mellett, a Babi területén (3200 ha) létesülne. A terület kiválasztása mellett az alábbi szempontok szólnak:

- a gödöllői dombvidék természeti értéke, illetve a terület természetvédelmi védettsége;
- a terület természetes vízellátottsága;
- Gödöllő város rekreációs jelentőségének feltételezhető növekedése;
- Budapest közelsége, illetve könnyű megközelíthetősége;
- az Agrártudományi Egyetem közelsége;
- a Fővárosi Állat- és Növénykert viszonylagos közelsége, illetve a két terület közötti gyors közúti megközelíthetőség.

A központ létesítményei

A központ céljainak megvalósítása érdekében különböző létesítményeket kíván létrehozni, úgy mint:

- hazai és egzotikus állatokat és növényeket is bemutató bioparkot;
- szabadtéri és zárttéri oktatási célt szolgáló létesítményeket;
- a természetvédelemmel, a természeti erőforrások hasznosításával összefüggő rekreációs tevékenységeket biztosító létesítményeket (természetbarát játszótér, tereplovaglást szolgáló létesítmények, íjászpálya);
- étterem, parkoló, szálláshely;
- közegészségügyi és szolgáltató pavilonok.

A központ, mint gazdasági szervezet

A központ megvalósítása indokolja egy célszerű gazdasági forma létrehozását. Ennek az alapítványi szervezet felel meg a legjobban. Az alapítvány jogi személyiséggel felruházott szervezet. Alapvető funkciója, hogy — mint szervezet — biztosítsa az alapítványtevők által kitűzött célok megvalósítását. A Nemzeti természetmegőrzési központ esetében

közérdekű nemzeti és nemzetközi programok valósulnak meg. Az alapítvány önállóított vagyona a kezelésbe és használatba adott földterület, a területén lévő építmények, valamint az alapítványtevők pénzbeni és természetbeni hozzájárulásai.

A megvalósítás finanszírozását, illetve pénzügyi feltételeit:

- állami költségvetési támogatások;
- hazai és világbanki hitelek;
- nemzetközi támogatások;
- nemzeti és nemzetközi pályázatok;
- alapítványtevők hozzájárulásai biztosítják.

A központ tevékenységi köre

A központ tevékenységi köre széleskörű, de mindenekelőtt az ismeretterjesztés a domináló szféra. Ezt olyan módon kívánja megszervezni, hogy a természetmegőrzés egysége, globális jellege összehangoltan legyen bemutatható.

A természetvédelem tárgykörében kiemelt szerepet kap az erdő- és vadgazdálkodás.

A központ területén nagy hangsúlyt érdemes fektetni a tudományos kutatás folytatására. Ez a témakör is a természetvédelmi és a vadbiológiai kutatások összhangjaként szerepel a tanulmányban.

A felsoroltakon kívül — nem utolsósorban — érdemes még megemlíteni a központhoz kapcsolódó szaktanácsadási tevékenységet, melynek fő területeként a természetvédelem és a megújuló természeti erőforrások (erdő- és vadgazdálkodás) határozható meg. Mód nyílna a központ keretén belül szakmai továbbképző tanfolyamok megszervezésére is.

A központ periférikus részein kapcsolódást nyújtó tevékenységre is mód nyílna. Ezek a rekreációs tevékenységek azonban a természeti környezettel lennének kapcsolatosak. Biztosítani lehet például olyan sportolási, vagy játéklehetőségeket, amelyek kapcsolatba hozhatók a természeti környezettel.

Összességében a Nemzeti Természetmegőrzési Központ létrehozásával kapcsolatos tanulmánytervről elmondható, hogy szakmai, ismeretterjesztési és tudományos szempontból is kiváló lehetőséget kínál az érintett szakterületek harmonikus együttműködésének kialakítására és az eredmények széleskörű bemutatására.

Név- és címjegyzék

Az elmúlt időszakban több szervezeti és személyi változás történt, ezért a jobb kapcsolattartás érdekében szükségesnek tartjuk az alábbi név- és címjegyzék közlését. (1993. március 1-jei állapot)

Munkahely neve és címe:

BALATONFELVIDÉKI EFAG

8361 Keszthely, Pf. 3.

BORSODI EFAG

3501 Miskolc, Pf. 2.

DÉL-MAGYARORSZÁGI ÁLL. ERDŐGAZD.

6701 Szeged, Pf. 57.

HAFNER KFT.

6723 Szeged, Felső Tisza-part 33.

FELSŐ-TISZAI EFAG

4401 Nyíregyháza, 1. Pf. 148.

IPOLYVIDÉKI EFAG

2661 Balassagyarmat, Pf. 34.

KISALFÖLDI EFAG

9002 Győr, Pf. 13.

KISKUNSÁGI EFAG

6001 Kecskemét, Pf. 8.

— BÁCSFA KFT.

6440 Jánoshalma, Kisszállási út 10.

MÁTRA- NYUGAT-BÜKKI EFAG

3301 Eger, Pf. 55.

— FELNÉMETI FÜRÉSZIPARI V.

Eger, Tárkányi út 21.

MECSEKI EFAG

7601 Pécs, Pf. 179.

NAGYKUNSÁGI EFAG

5001 Szolnok 1. Pf. 122.

SOMOGYI EFAG

7401 Kaposvár, Pf. 9.

— FÜRÉSZ- ÉS PARKETTAGYÁR

7570 Barcs, Nagyhíd út 1.

VÉRTESI EFAG

2801 Tatabánya II., Pf. 121.

ZALAI EFAG

8801 Nagykanizsa, Pf. 201.

PILISI ÁLLAMI PARKERDŐGAZDASÁG

2025 Visegrád, Pf. 6.

Szb-titkár:

Kurdi Lajos mb. Tel.: 83-14-227, 228, 236

Kocsis József. Tel.: 46-345-433

Király Ferencné mb. Tel.: 62-322-833

Halász József. Tel.: 62-314-555

Németh József. Tel.: 42-41-666

Komoróczy Csaba. Tel.: 35-11-633

Sipos Imre. Tel.: 96-29-822

Kovács Zsigmond. Tel.: 76-321-688

Gilicze Péter. Tel.: 77-21-003

Barta László. Tel.: 36-413-166

Nagy Imre. Tel.:

Farkas Attila. Tel.: 72-25-033

Balázs György. Tel.: 56-340-355

Csávicz János. Tel.: 82-15-022

Kása József. Tel.:

Nagy Béláné. Tel.: 34-16-7363

Bekő György. Tel.: 93-14-110, 111, 112

László István. Tel.: 26-28-133, 381

TANULMÁNYI ÁLL. ERDŐGAZDASÁG

9401 Sopron, Pf. 97.

Göde József. Tel.: 99-12-080, 081

SZOMBATHELYI ÁLL. ERDŐGAZDASÁG

9701 Szombathely, Pf. 142.

Farkas István. Tel.: 94-11-321

GEMENCI EVAG

6501 Baja, Pf. 81.

Buzás Gyula. Tel.: 79-24-144

GYULAI EVAG

7090 Tamási, Pf. 38.

Szalisznyó Károlyné. Tel.: 71-41-111

MEZŐFÖLDI EVAG

8001 Székesfehérvár, Pf. 71.

Kálmán József. Tel.: 22-316-473, 474

Faipari és vegyesvállalatok**ERDÉRT**

1871 Budapest, Pf. 30.

Kovács Károlyné. Tel.: 1534-444

**ERDEI TERMÉKEKET FELDOLGOZÓ ÉS
ÉRTÉKESÍTŐ VÁLLALAT**

1426 Budapest, Pf. 11.

Lőréné Somodi Neréz. Tel.: 1229-439

ERDŐKÉMIA

1364 Budapest, Pf. 17.

Torma Péter. Tel.: 1171-636

ERTI ERDÉSZETI TUDOMÁNYOS INTÉZET

1277 Budapest, Pf. 17.

Bogyai János. Tel.: 1150-624

Erdőfelügyelőségek**BUDAPESTI**

1525 Budapest, Pf. 359.

Fritsch Ottó. Tel.: 1152-600

DEBRECENI

4001 Debrecen, Pf. 9.

Nagy Júlia. Tel.: 52-17-677

EGRI

3301 Eger, Pf. 41.

Jónyer László. Tel.: 36-310-111

KAPOSVÁRI

7401 Kaposvár, Pf. 149.

Sörnyei Sándor. Tel.: 82-14-501

MISKOLCI

3535 Miskolc, Árpád u. 90.

Nagy Lajos. Tel.: 46-379-661,6 -648

PÉCSI

7623 Pécs, Szalai A. u. 1.

Dudás István. Tel.: 72-10-237

SZOMBATHELYI

9701 Szombathely, Pf. 24.

9401 Sopron, Pf. 132.

Rimóczi András

Tel.: 94-12-241

Tel.: 99-12-629

VESZPRÉMI

8201 Veszprém, Pf. 122.

Weil József. Tel.: 80-28-111, -830

ZALAEGERSZEGI

8901 Zalaegerszeg, Pf. 60.

Baranyai József. Tel.: 92-14-496, -497

FM ERDŐRENDEZÉSI SZOLGÁLAT

1355 Budapest, Pf. 10.

Dudás Péter. Tel.: 1320-200

WOODTECH

Erdészeti és Faipari Szakvásár

Sopron, 1993. május 6–9.

A WOOD TECH Erdészeti és Faipari Szakvásár lehetőséget biztosít az erdészet és elsődleges faipar bemutatkozására a hazai és külföldi kiállítóknak, privát cégeknek.

Az 1993-tól évenként megrendezésre kerülő, hagyományteremtő szakvásár fontosságát, időszerűségét az átalakulás alatt levő erdészet és a privatizálódó faipar, a magánvállalkozások létrejötte, fejlesztése, valamint a kelet-nyugati kapcsolatok bővítésének igénye támasztja alá.

Bemutatni kívánt erdészeti és faipari szakterületek:

— csemetekerti gépek és eszközök	— faipari kisgépek
— erdőművelési gépek	— élezők
— fahasználati gépek	— erdőgazdasági és fafeldolgozási gépek karbantartásának és felújításának anyagai, eszközei
— erdészeti útépités és -fenntartás gépei	— erdővédelmi és faanyag védőszerek
— erdészeti kisgépek, segédeszközök	— faipari szárítók (mobil, üzemi)
— vadgazdálkodás és vadászat segédeszközei	— munkavédelmi ruházat, eszközök és gépek
— fafeldolgozó gépek, szerszámok	

A kiállítók számára lehetőség nyílik termékeik ismertetésére, valamint a fafeldolgozó és megmunkáló gépek működésének gyakorlati bemutatására.

A meghívottak körébe tartoznak a hazai vállalatok, magánvállalkozásokon kívül a gazdaságilag fejlett nyugati országok prominens cégei, valamint a környező országok szakmai képviselői, ami lehetőséget nyújt a regionális kapcsolatteremtésre.

Ugyancsak részt vesznek a vásáron az érintett kamarák, szakszövetségek.

A szakvásárral egyidőben erdészeti találkozót, szakmai konferenciát szervezünk.

A hazai és külföldi résztvevők, látogatók számára erdőszől rendezését tervezzük.

A rendezvény helye — a szakvásároknak nem először otthont adó — Soproni Sport- és Szabadidőcentrum, amely a város belterületén, a 84. sz. főútvonal mentén fekszik (6 km távolságban az osztrák határtól).

Reméljük tájékoztatónkkal sikerült érdeklődésüket felkeltenünk és Önt is kiállítóink sorában üdvözölhetjük.

Várjuk jelentkezésüket!

Tóth Béla,
az ERFATERV Kft.
ügyvezető igazgatója

Schmotzer András,
az Országos Erdészeti Egyesület
elnöke

Czibula Miklós,
a PROGRAM Kft.
ügyvezető igazgatója

Az erdő azt is szolgálja, aki árt neki

Magyarország összes erdőterülete 1 millió 68 ezer hektár, ennek 68,5 százaléka állami tulajdon, 31 százaléka a szövetkezetek birtokában van és jelenleg 0,5 százalék a magánerdő. Az ágazat azonban jelentős átalakulás előtt áll. *A kárpótlás során változik-e az erdőgazdálkodás szerkezete?* A kérdésre a választ Halász Gábor, a Földművelésügyi Minisztérium Erdőrendezési Szolgálatának főigazgatója, Möcsényi Miklós, a Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség főtitkára, Csötönyi József, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ) főtanácsosa, Wisnovszky Károly, az Országos Erdészeti Egyesület főtitkár-helyettese, Bóna József, a Somogy megyei Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság igazgató vállalati biztosa és Herczeg Miklós, az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének titkára adta meg.

Halász Gábor: — Az erdő szerintem mindenkié, mert olyan, mint a víz vagy a levegő, még azt is szolgálja, aki árt neki. Egyébként ami a tulajdonviszonyokat illeti, én a magántulajdont alapvetően fontosnak tartom, de most az átmeneti időszakban vigyáznunk kell az erdőre. Szerintem a jelenlegi tulajdoni arányok jók.

— **Maradhat-e önök szerint így a tulajdoni arány?**

Möcsényi Miklós: — A kárpótlás révén a tulajdonlás arányai megváltoznak. Az állami tulajdon az európai gyakorlat szerint általában túlsúlyban van, a mostani magyar helyzetet sok helyen irigylük is. Számos nyugat-európai országban az állam igyekszik az erdővagyon felvásárolni és az arányokat a maga javára javítani.

— **A tulajdonváltás lényegében most kezdődik. Hogyan zajlik és milyenek a módszerek?**

Csötönyi József: — Országosan mintegy 70 ezer hektár erdőt jelöltek ki kárpótlásra, benne a szövetkezeti 530 ezer hektárból 30 ezret. Nagy gond, hogy értéken alul kerülnek az erdőrészek az új tulajdonosok kezébe. A licitálásnál ugyanis a földre

értvényes áron lehet jelentkezni, a rajta lévő faállományt nem veszik figyelembe.

Bóna József: — Már meg is jelentek az érdekcsoportok, amelyek felvásárolják az erdőt. Csak azt nem tudjuk, hogy az ápolás, a fejlesztés hogyan érvényesül majd. Mert ha egy évig nem történik semmi az erdőben, az még elviselhető. De ha már hosszú időn át nem telepítenek, nem nevelnek csemetéket, annak vészes következményei lehetnek. Féljük az erdőt, attól tartunk, hogy az új tulajdonosoknak nincs gyakorlatuk még ezen a területen és nem elégszenek meg azzal a 2–4 százalékkal, amelyet nyereségként létrehozhatnak az erdőből és így elkezdődhet a rablógazdálkodás.

Herczeg Miklós: — Napjaink problémáit összegeztük állásfoglalásunkban, melyet nyolc szervezet írt alá. Ebben az is szerepel, hogy a kárpótlásnak ez a módszere nemcsak az erdőgazdaságot sérti, hanem társadalmi érdekeket is. Ezért helyes lenne az erdőknél a már egyébként érvényesített szorzót alkalmazni és a kikiáltási ár a licitálásnál 12 ezer forint lenne.

Wisnovszky Károly: — Aggódunk a folyamatok miatt, holott mi nem a kárpótlás ellen vagyunk. De az erdészeket nem kérdezték meg. A kárpótlási folyamatok sajnos hosszadalmasak lesznek, s számtalan sérelmet és megoldatlan helyzetet teremtenek. Persze ennek az is az oka, hogy alapvető törvények — például az erdő-, a föld-, a vadászati-, a kincstári és a természetvédelmi törvények hiányoznak, pedig nélkülözhetetlenek az erdőgazdaságok működtetéséhez.

— **Milyen vállalkozások alakulnak az erdőgazdaságokban?**

Bóna József: — Sok kft. és egyéb szervezet alakult, részben fafeldolgozásra, részben kereskedelemre és hallottunk már olyat is, hogy a kárpótlásból 70 hektáros erdő jött létre. Csak azt nem tudjuk, hogy ezeken a helyeken alkalmaznak-e szakembereket, vagy sem, holott ők tudják

csak, hogy az előírt felújítási és egyéb terveket hogyan kell végrehajtani.

Csötönyi József: — Ez annál is fontosabb, mert a korábbi erdőbirtokosi szervezetek megszűntek és a tulajdonjog bejegyzése a földhivatalok leterheltsége miatt talán hónapokig is elhúzódhat. Így a hatóságok nem tudják kötelezni az új tulajdonost a teendők végrehajtására.

Halász Gábor: — A kárpótlási folyamat elején nem is közzétették a tulajdonosokkal a kötelezettségeiket, de úgy tudom, most már ezen változtattak. Mindez azonban még nem megnyugtató. Pedig sok jó szakember működik az erdőgazdaságokban, rájuk lehetne számítani.

Herczeg Miklós: — Több mint kétezer erdőmérnök és más szakember van az országban, s közel 40 ezer ember él az erdőkből. Szakembereink Európa-szerte elismertek, támaszkodni kellene rájuk. Korábban erdőtulajdont ígértek nekik, de nem tudjuk még, mi lesz a dolgozók 20 aranykoronás juttatásával. Ez 200 ezer hektárt jelent, amit el kellene különíteni.

Möcsényi Miklós: — Meggyőződésünk, hogy az erdővagyon biztonságát csak akkor lehet felelősséggel garantálni, ha — figyelembe véve az új birtokviszonyokat, a változó költségeket és a teendőket — a parlament elé visszük az erdők jelenével, jövőjével foglalkozó törvényjavaslatot. A jugoszláviai háború miatt például félmilliárd forint kiesése van az erdőgazdaságoknak. Mindezek olyan összefüggő kérdések, amelyek át gondolt erdőpolitikát és gazdálkodást követelnek.

Halász Gábor: — Az erdészekben bízni kell, mint ahogy ők is bíznak a jövőben, hiszen telepíteni akarnak. Magukénak vallják a zöldprogramot is. Munkájukat bizonyítja az is, hogy az országban a védett területek 50 százaléka az erdészek kezében van.

Lendvai Vera

Megalakult az Erdészeti Szaporítóanyag-termelők Társasága (ESZT)

Az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) Erdőművelési Szakosztálya kezdeményezésére az OEE szervezeten belül a közelmúltban megalakult az Erdészeti Szaporítóanyag-termelők Társasága. A hazai szaporítóanyag-termelés terén fennálló össze-visszaság, szinte kaotikus állapotok megszüntetése, nem kevésbé a társadalmi, piaci változások tették szükségesé a társaság életrehívását. Szerepet játszott ebben az is, hogy Magyarország az erdészeti szaporítóanyag-ellenőrzés vonatkozásában OECD tagjává vált. A szaporítóanyag-termelés kétségkívül a legpiacorientáltabb ágazat. A társaságnak, mint a termelők érdekképviselői érdekvédelmi, koordináló szervének főbb céljai az alábbiak:

- az erdészeti szaporítóanyag-termelés színvonalának európai normák szerinti emelése;
- az értékesebb szaporítóanyag értékének piaci elismertetése bel- és külföldön;

— a társaságba belépett tagok önkéntességén alapuló információrendszer működtetése;

— bel- és külföldi érdekképviselő.

Az ESZT nyitott, minden érdekelte vár soraiba annak érdekében, hogy minél erősebb bázison, háttérrel valósíthassa meg főbb céljait. A feltétel mindössze ennyi: a célokkal való egyetértés és OEE-tagság.

Az OEE-tagsággal kapcsolatban érdeklődni lehet az egyesület titkárságán (levélcím: 1027 Budapest, Fő u. 68.; telefon: 201-6293).

Az ESZT működésével kapcsolatban az érdeklődők az alábbi címen kaphatnak részletes felvilágosítást:

— Szőnyi János erdőmérnök, a társaság elnöke, Mecseki EFA, 7628 Pécs, Rét u. 8., telefon: 72-25-033;

— Pintér Beáta erdőmérnök, a társaság titkára, 3350 Kál, Csemetekert, telefon: Kál 51.

Cs. J.

JOGSZABÁLYMUTATÓ

Lapunk előző száma óta a Magyar Közlönyben és más hivatalos lapokban közzétett fontosabb rendelkezések a következők:

- A családi pótlékról szóló törvényt módosította az 1993. évi V. törvény. (Megjelent a Magyar Közlöny 15. számában.)
- Az agrárpiacon rendtartásról szóló 1993. évi VI. törvény szintén az előbb jelzett Magyar Közlönyben jelent meg.
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról a 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet ad tájékoztatást (Magyar Közlöny 17. száma.)
- Az egyszintencia-hitelről és részletfizetési kedvezményről szóló kormányrendeletet módosította a 36/1993. (II. 23.) Korm. rendelet. (Magyar Közlöny 20. számában.)
- A társadalombiztosításról szóló többször módosított 1975. évi II. törvényt módosította az 1993. évi VIII. törvény. A végrehajtásról a 39/1993. (II. 27.) Korm. rendelet intézkedik.
- A nyugellátások és egyes ellátások emeléséről, valamint a gyermekgondozási segély kiegészítéséről a 41/1993. (II. 27.) Korm. rendelet szól. (Az utóbb hivatkozott jogszabályok a Magyar Közlöny 22. számában jelentek meg.)
- A Legfelsőbb Bíróság a 22. számú Irányelvében hatályon kívül helyezte a munkafegyelemmel összefüggő intézkedési gyakorlatról szóló 18. számú Irányelvét. (Magyar Közlöny 24. száma.)

Dr. Gójdár László

* Hírek * Hírek *

Szabados János, az Állami Vagyongkezelő Részvénytársaság port főtárgyigazgatója szakszervezetünkkel járt és találkozott az erdőgazdaságok szakszervezeti bizottságainak titkáraival.

Előadásában tájékoztatott bennünket a vállalati átalakulás időszéri kérdéseiről. Külön is szólt a szakszervezet szerepéről e folyamatban. Megállapodás született arról is, hogy az átalakulás folyamatában rendszeresen tájékoztatjuk egymást.

Az előadás után érdekes és élénk vita alakult ki. Kollégáink részéről számos kérdés hangzott el, melyekre kimerítő választ kaptak. A vitában felszólalt Barta László, Csávicz János, Németh József, Kocsis József, Balázs György.

☆☆☆

Amint arról hírt adtunk, a decemberi össztitkári értekezlet állásfoglalása alapján megalakult a MEDOSZ Szövetség új struktúra kialakítását, illetve a rendkívüli kongresszus munkáját előkészítő EDSZ-bizottság.

Az ad hoc bizottság március 18-án megtartotta második ülését, amelyen részt vett Czirmay Tibor főtárgyigazgató is.

☆☆☆

Meilinger Károly, a Balatonfelvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság vszb-titkára nyugállományba vonult. Többéves szakszervezeti munkáját az EDSZ vezetése nevében ezúton is megköszönjük, nyugdíjas éveire jó egészséget kívánunk.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADO

Kiadja:

a MEDOSZ Szövetség
Erdészeti Dolgozók
Szakszervezete

1066 Budapest, Jókai u. 2-4.

Felélős kiadó:

Herczeg Miklós,
az EDSZ titkára

Szerkeszti:

a Szerkesztőbizottság

A Szerkesztőbizottság tagjai:
Barta László, Borsody István,
dr. Csötönyi József, Herczeg
Miklós (elnök), Kálmán József,
Kovács Károlyné, Krizsán Ferenc, Nemes József
(titkár)

Felélős szerkesztő:

Krizsán Ferenc

3000. — 93-522

Nyomja: Váci Nyomda Kft.

Vác, Dózsa György út 53.

Felélős vezető:

Nagy Sándor igazgató

Mátrafüred

Tanulók észak-magyarországi motorfűrészkes technikai versenye

A miskolci, a piliscsabai és a mátrafüredi iskolák tanulói, 3–3 erdőgazdasági gépész és erdőművelő-fakitermelő csapat, 1993. március 25-én

mérté össze motorfűrész-kezelői tudását. A versenyt a *Vadas Jenő Erdészeti Középiskola erdőhasználati munkaközössége* rendezte, a nemzetközi fakitermelő versenyek szabályzata szerint, gallyazás, szerelés, kombinált és lánckímélő darabolás versenyszámokban. A motorfűrész-kezelés kultúráját és a fakitermelő világbajnokságokon szép eredményeket elérő magyar versenyzők utánpótlását kívántuk szolgálni.

A bírói kart a csapatok kísérői, a segédletet a rendező iskola tanulói adták: az egyes versenyszámok egyéni eredményeit összegző-rangsoroló, képernyőre író, eredményszámító és nyomtató számítógépes programot *Albitz Gábor* tanulóknak írta és működtette.

Öröm volt nézni a lelkes, ügyes fiúkat, a korszerű motorfűrészeket és a színvonalas védőfelszerelést.

Képek a motorfűrészkes technikai versenyről

Az egyéni összetett versenyt *Kőhalmi József* piliscsabai tanuló nyerte (606 pont), a második *Hornyák József* miskolci (586 pont), harmadik *Csordás Péter* mátrafüredi (567 pont) volt.

Csapatban első *Miskolc* (1440 pont, *Csáki István, Hornyák József, Horváth László*); második a *Mátrafüred 2 B* (1372 pont, *Csordás Péter, Koncz Miklós, Köböl Róbert*); harmadik a *Piliscsaba 2. csapat* (1355 pont, *Kukk Attila, Nagy Sándor, Tóth Gábor*).

Az egyes versenyszámok legjobb-jainak gallyazásból *Kőböl Róbert* mátrafüredi, szerelésből *Papp Gábor* mátrafüredi, kombinált darabolásból *Hornyák József* miskolci és lánckímélő darabolásból *Nagy Sándor* piliscsabai tanulók bizonyultak.

A versennyel egyidőben Heves megye általános iskoláinak részére pályaválasztási tájékoztatót rendeztünk. A diákok és tanáraik előadás, videófilmek és tanulóink gyakorlati bemutatója (közéltés, daruzás, gödörfűrés, tisztítófűrészkes ápolás) segítségével ismerkedhettek meg iskolánkkal. Tájékozódhattak a nálunk tanulható szakmákról (ötéves képesített erdőszeknikus, négyéves erdőgazdasági gépész és hároméves erdőművelő-fakitermelő szakmunkás).

Itt köszönjük meg a *Borsodi EFAG*, az *Erdészeti Dolgozók Szakszervezete*, a *Husqvarna Forest and Garden AB* és az *Országos Erdészeti Egyesülés* segítségét, a *GUTBROD* cég kerésszeti kisép bemutatóját.

Reméljük, jövőre is találkozunk — talán tágabb körben — nemes versengésre, a motorfűrész-kezelés kultúrájáért, az utánpótlásért Mátrafüreden!

Vadász László

Választási nagygyűlés

A Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége a május 21-én sorra kerülő társadalombiztosítási önkormányzat választásával kapcsolatos kampánysorozat megindítására, választási nagygyűlést rendezett Budapesten az Építők Székházában.

A nagygyűlés ünnepi szónoka dr. Nagy Sándor, az MSZOSZ elnöke volt. Beszédében — többek között — a következőket mondotta: „A legalapvetőbb gond ma a gazdaság rossz állapotából fakadó munkanélküliség és az egyre mélyülő szegénység, ami teherként nehezedik a társadalombiztosításra is. Azt kérdezik sokan, hogy mit lehet a tb gondjainak enyhítéséért a májusban megválasztandó nyugdíjas- és egészségügyi önkormányzat? Nem ez a valódi kérdés, hanem az, hogy: megengedhető-e a tb átalakítása, a járulékot fizetők véleménye nélkül történjek meg? Az MSZOSZ válasza egyértelmű: NEM!

Ezért mindent megteszünk a választás sikeréért. A szakszervezetek állami garanciával működő társadalombiztosítást akarnak. Nem támogatják, hogy a járulékfizetők kiszakadjanak az általános és kötelező biztosítás rendszeréből. Csak hosszabb távon képzelhető el az önkéntes, kiegészítő biztosítási intézmények megteremtése. Törekedni kell a nyugdíjak reálértékének megtartására. Az MSZOSZ nem tekinti lezártnak a nyugdíjmelés ügyét sem. Arra is választ kell keresnie a tb önkormányzatnak, hogy lehet-e csak a munkaviszonyhoz kapcsolódó járulékból finanszírozni a nyugdíjakat és az egészségügyi szolgáltatásokat, vagy meg kell vizsgálni a járulékok és az adók viszonyát úgy, hogy a jövedelemújraelosztó hatások ne terheljék a reálbéreket.”

Végezetül bejelentette, hogy az MSZOSZ szövetségi tanácsa őt bízta meg a nyugdíjbiztosítási önkormányzati lista vezetésével és az egészségbiztosítási lista vezetője dr. Sándor László, az MSZOSZ alelnöke.

Sándor László programbeszédében elmondotta: „Az alapvető egészségügyi ellátásokat mindenkinek biztosítani kell. Meg kell tartani a táppénz reálértékét és az egészségügyi önkormányzatnak nagyobb gondot kell fordítania a betegségek megelőzésére. Ma az egészségügyi ellátás állampolgári jogon jár, mégis sokan kibújnak a tb-járulék fizetése alól, amin a megválasztandó önkormányzatoknak változtatniuk kell.”

Dr. Nagy Sándor és dr. Sándor László listavezetőkön kívül a nagygyűlésen ismertették még az MSZOSZ két listáján jelölt neves személyiségek névsorát is, melyen szerepeltek: Bihari Mihály politológus, Frenkl Róbert orvos és Kéri László politológus.

Helyreigazítás

Az előző számunkban megjelent név- és címjegyzékben — részben azóta változott telefonszámok, részben nyomdai elírás következtében — több hiba is becsúszott. Ezért kiegészítés-helyreigazításként közöljük a pontos címeket, telefonszámokat.

Munkahely neve és címe:	Szb-titkár:
— FELNÉMETI FÜRÉSZIP. V. 3300 Tárkányi út 21.	Nagy Imre Tel.: 36-312-244, 36-310-139
— VÉRTESI EFAG 2801 Tatabánya II., Pf. 121.	Nagy Béláné, Tel.: 34-16-733
— GYULAJI EVAG 7090 Tamási, Pf. 38.	Szalisznyó Károlyné Tel.: 74-741-111
— VESZPRÉMI ERDŐFELÜGYELŐSÉG 8201 Veszprém, Pf. 122.	Weil József, Tel.: 88-28-111

JOGSZABÁLY- MUTATÓ

Lapunk előző száma óta a Magyar Közlönyben és más hivatalos lapokban közzétett fontosabb rendelkezések a következők:

● A közúti járművek forgalomba helyezésével és forgalomban tartásával kapcsolatos egyes díjakról szól a 8/1993. (III. 5.) KHVM—BM együttes rendelet. E szerint például a személygépkocsik időszakos műszaki vizsgálati díját felemelték 1350 Ft-ra. (Megjelent a Magyar Közlöny 26. számában.)

● A társadalombiztosítási képviselők 1993. évi választásáról az 1993. évi XII. törvény rendelkezik. E szerint az említett képviselők választását az országban egy napon, 1993. május 21. napján (pénteken) kell megtartani. A törvény értelmében az első üzemitanács-választásokat 1993. május 21. és május 28. között kell megtartani. (Megjelent a Magyar Közlöny 29. számában.)

● A helyi önkormányzatok címzett és céltámogatási rendszeréről szóló 1992. évi LXXXIX. törvényt módosította az 1993. évi XIX. törvény. (Magyar Közlöny 31. száma.)

● A büntetőjogszabályokról szóló törvényt módosította az 1993. évi XVII. törvény. (Magyar Közlöny 34. száma.)

● A vásárlók minőségi kifogásainak intézéséről szóló rendeletet módosította a 4/1993. (III. 26.) rendelet. (Magyar Közlöny 34. száma.)

● A Kisvállalkozói Garancia Alapról rendelkezik az 1993. évi XX. törvény. (Magyar Közlöny 36. száma.)

● A tervezett vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséget alkotmányellenesnek minősítette az Alkotmánybíróság 21/1993. (IV. 2.) AB. határozata. (Magyar Közlöny 38. száma.)

Dr. Gojdár László
jogtanácsos

Ülést tartott a MEDOSZ elnöksége

Április elején Budapesten ülést tartott a MEDOSZ elnöksége. Az ülésen két fő napirendet tárgyaltak meg. Az első: *Előterjesztés a MEDOSZ XXVIII. kongresszusa előkészítésének feladatairól*; a második: *Beszámoló az 1992. évi költségvetés alakulásáról és az 1993. évi terv előkészítéséről* szólt.

Az első napirendi pont kiküldött írásos anyagához Czirmay Tibor főtitkár tett szóbeli kiegészítést, amelyben többek között elmondta: „Március 31-re elkészült a MEDOSZ Kongresszus programja, amely megjelöli, hogyan lehetne a szövetség tevékenységét operatívabbá, konstruktívabbá tenni. A program téziseihez a MEDOSZ XXVIII. kongresszusa előkészítésének feladataihoz 12-en szoltak hozzá és fejtették ki véleményüket. A hozzászólók egy része úgy ítéli meg, hogy ágazatunk súlyos válsághelyzetben van, a tartalmi korszerűsítés elengedhetetlen, radikális in-

tézkedésekre van szükség. Többen hangsúlyozták, hogy a MEDOSZ Szövetség egységének megtartása fontos, ugyanakkor az ágazati szakszervezetek kiépített egyeztetési kapcsolatait, önállóságát is fenn kell tartani.

Fontos a területi munka korszerűsítése, oda kell összpontosítani a szakszervezeti munka segítését, ahol a tagság él. A bekövetkezett gazdasági és társadalmi változások miatt a szakszervezeteknek egyre inkább a szolgáltatás jellegű feladatokat kell ellátniuk. Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján segíteni és ellenőrizni kell az alapszervezetek pénzügyi-gazdasági munkáját.

Összefoglalva kiemelte, hogy az elkészült írásos anyag egy konzultációsorozatot indít el, amelyet a tisztségviselők körében vitára bocsátanak. Reméljük, hogy a vita végén kialakul, hogy hogyan tudjuk korszerűbbé tenni a szövetség munkáját.

A kampánystáb hamarosan elkészíti és közreadja azt a programot, amely tartalmazza a munkahelyvédelem, a privatizáció, a foglalkoztatáspolitikával kapcsolatos ajánlásokat. Ez az anyag remélhetőleg felhasználható lesz az üzemi és közalkalmazotti tanács választásokon, hogy miért érdemes a MEDOSZ Szövetség jelöltjére szavazni.”

Az elnökség, amelyben az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetét Barta László és Csávicz János képviselte, alapos vita és módosítások után a MEDOSZ Szövetség XXVIII. kongresszusa előkészítésének feladatairól szóló határozati javaslatot elfogadta. (A határozati javaslatot és egyéb állásfoglalást az alábbiakban ismertetjük.)

Az elnökség úgy döntött, hogy a második napirendi pontot átdolgozásra visszadja és az április végén megtartandó következő elnökségi ülésen tárgyalja.

Határozat

A MEDOSZ Szövetség XXVIII. kongresszusa előkészítésének feladatairól

1. A kongresszus programjának téziseit a társadalombiztosítási és üzemi közalkalmazotti tanácsválasztások agitációs, propagandatevékenységének közép-pontjába kell állítani és így a lebonyolított társadalmi vita kerüljön összegzésre.
2. A kongresszus hatáskörébe tartozó szervezeti korszerűsítés elkerülhetetlen, melynek igazodnia kell a várható ágazati és regionális érdekegyeztetési, érdekképviseleti feladatokhoz, valamint a kamarai törvény alapján kialakuló új munkaadói, partneri viszonyhoz.
3. A MEDOSZ Szövetség jövőbeni struktúrája kialakításánál figyelembe kell venni a bekövetkezett tulajdoni, szervezeti és szerkezeti változásokat.
4. A szövetség nemzetközi kapcsolataiban továbbra is az egységes fellépés szükséges.
5. A területi munka további korszerűsítése érdekében konstruktív, rugalmas, alternatív működtetés szükséges.
6. Átfogó, intézményesített pénzügyi, gazdasági, segítő ellenőrzés megteremtése.
7. A szövetség belső munkamegosztására az apparátus szervezeti rendszerére a kongresszus által elfogadásra kerülő alapszabály ismeretében a Szervezeti és működési szabályzat lesz irányadó.
8. Folyamatosan napirenden kell tartani az EDOSZ-szal való szorosabb együttműködés — esetleg szervezeti is — lehetőségét.

A MEDOSZ Szövetség elnökségének állásfoglalása

A földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény előkészítésébe nem vonták be kellő mélységig a Mezőgazdasági, Erdészeti és Vízgazdálkodási Dolgozók Szakszervezeti Szövetségét.

A társadalmi egyeztetés hiánya miatt az ország legnagyobb természeti értékének egy része, a termelőszövetkezetek használatában lévő földterület vált egyik napról a másikra gazdátlanlanná.

A szakszervezetünk által is támogatott földnevesítés, igazai tulajdonba adása határidőkhöz nem köthető feladat.

A változások ismét a falusi lakosságot sújtják, hiszen ez a beavatkozás az átalakult szövetkezetek tulajdoni-, szervezeti- és szervezési rendjébe, a gazdálkodás folyamatába, alkalmas arra, hogy megingassa a gazdálkodás biztonságát, s újabb tízezrek váljanak munkanélkülivé.

A törvényalkotói szándék valóra válthatóságát, viszont az országban rendelkezésre álló földhivatali kapacitás teszi kérdésessé, hiszen emiatt természetszerűleg lényegesen alacsonyabb a tényleges tulajdonba adás, mint az műszakilag elvileg megoldható lenne. Elsősorban nem pénzügyi gondról van tehát szó, s akkor még a talajtermékenység megóvásának szükségességét nem is említjük.

A részarány földtulajdon igazságos elosztása mértéktartást és nagyfokú bölcsességet kíván mind a folyamat elindítójától, mind az érintettektől.

Kérjük az ország felelős vezetőit, hogy a jövő érdekében a legitim önkormányzatokat és a szövetkezeteket ilyenfajta beavatkozások nélkül segítség, támogatás munkájukban.

A társadalombiztosítás önkormányzati irányítása

létbiztonságunk erősítésének fontos eszköze

A társadalombiztosítás a szociális biztonság legfontosabb eleme, amelynek keretében a társadalom tagjai jelentős anyagi tehervállalással közösen gondoskodnak saját biztonságukról.

A társadalombiztosítás mai formáit a saját maguk és családjuk anyagi biztonságának megteremtésére törekvő emberek együttműködése alakította ki. Általánossá vált az a felismerés, hogy minél többen vesznek részt a kölcsönös kockázatok vállalásában, annál kisebb anyagi áldozatot igényel az egyén részéről a munkából ideiglenesen vagy tartósan kizsoruló, az aktív életkorból kikerülő anyagi megsegítése, rendszeres jövedelemmel történő ellátása.

Napjainkban a világ legtöbb országában működik egy vagy több általános társadalombiztosítási rendszer, amelyben a részvétel immár kötelező, a járulékfizetés mértékét és az igénybe vehető szolgáltatásokat törvény szabályozza és egyben garantálja.

1. A társadalombiztosítás jelentősége

Az általános és kötelező társadalombiztosítás Magyarországon is a szociális biztonság legátfogóbb, legfontosabb intézménye.

Az elemi biztonságot megallapozó, a munkáltatók és a munkavállalók által kötelezően befizetendő járulék mértékét, kiszámításának módját, valamint a járulékfizetéssel szerzett jogosultságokat külön törvény határozza meg.

— A biztosítottakat betegségi, anyasági ellátásként: egészségügyi szolgáltatás, táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj és anyasági segély illeti meg;
— a biztosított halála esetén temetési segély jár;

— a biztosítottak saját jogen: öregsegi-, rokkantsági nyugdíjra, öregsegi és munkaképtelenségi járadékra jogosultak. Hozzá tartozóik: özvegyi nyugdíjban, végkielégítésben, árvaellátásban, szülői nyugdíjban és özvegyi járadékban részesülhetnek;
— üzemi baleset, vagy foglalkoztatási betegség esetén saját jogú és hozzátartozói baleseti ellátás jár;

— baleset esetén a sérültet: baleseti, egészségügyi szolgáltatás, baleseti táppénz, halála esetén eltemetetőjét temetési segély, hozzátartozóit pedig hozzátartozói baleseti nyugellátás illeti meg;

— saját jogú baleseti nyugellátások: a baleseti járadék és a baleseti rokkantsági nyugdíj;

— hozzátartozói baleseti nyugellátások: a baleseti, özvegyi nyugdíj,

végkielégítés, árvaellátás és szülői nyugdíj.

A társadalombiztosítás által fizetett szolgáltatásokat a járulékfizetés fedezi, azonban a folyamatos egyensúly biztosításához szükség van állami (költségvetési) garanciára és időnként költségvetési hozzájárulásra is.

A társadalombiztosítási alapokkal való gazdálkodás biztonságát javítja az alapok tulajdonában levő vagyon. A társadalombiztosítás részére 1994 végéig 300 milliárd forint értékű állami vagyon kerül átadásra.

A kötelező társadalombiztosítás mellett, azt kiegészítve működnek a szociális ellátás jórészt szintén törvényben szabályozott egyéb rendszerei, valamint a jövőben a magán-személyek, illetve kisebb-nagyobb csoportok által létrehozott önkéntes biztosítások.

2. A társadalombiztosítás irányításának jelenlegi rendszere

A társadalombiztosítás központi igazgatási szerve, a pénzügyi alapok kezelője az Országos Társadalombiztosítási Főigazgatóság, melynek vezetőit a kormány nevezi ki, tevékenysége felett a felügyeletet a népjóléti miniszter gyakorolja.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak éves költségvetését, a kiadási és bevételi előirányzatok mérlegének alapvető számait az Országgyűlés évente, önálló törvényben határozza meg.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai két fő ágra különülnek el: Nyugdíjbiztosítási Alapra és Egészségbiztosítási Alapra.

Az alapok kezelője a törvény szabta határok között önállóan gazdálkodik a rendelkezésre álló eszközökkel.

A társadalombiztosítási évtizedeken át államosított intézmény volt, egyfelől központi támogatást kapott, másfelől viszont, ha költségvetésében többlet keletkezett, melyet pénzügyi helyzetének stabilizálására használhatott volna fel, azt a költségvetés elvonta és más célra használta fel.

1950-ben a szakszervezetekre bízta a társadalombiztosítási igazgatását és létrejött az SZTK (Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ). Az SZTK ügyviteli feladatait megyei alközpontokon, a kirendeltségeken végezte és üzemi társadalombiztosítási kifizetőhelyek létesültek.

1964-től 1984 közepéig a teljeskörű társadalombiztosítási irányítást, felügyeletet és ellenőrzést a Szakszer-

vezetek Országos Tanácsa látta el, amely azonban jórészt formális volt, minden valóságos döntés máshol született. A tb. önálló költségvetési fejezetként állami irányítás alatt állt. Ennek ellenére a szakszervezeti irányítás idején erősödtek a demokratikus vonások. Társadalombiztosítási bizottságok alakultak, melyek nemcsak jogorvoslati fórumként működtek, de méltányosság gyakorlására feljogosított szervek is voltak.

1984 közepétől 1991-ig a társadalombiztosítás irányítását állami szervek látták el, az önkormányzati jellegű testületek közreműködésével.

A különböző szintű önkormányzati jellegű testületek többségében szakszervezeti képviselők alkották, az ágazati szakszervezetek delegálásával juttattak tagokat a testületekbe, bizottságokba. Az önkormányzati testületek (társadalombiztosítási tanácsok) azonban nem rendelkeztek gazdálkodási jogosítványokkal. Ugyanakkor hidat teremtettek a biztosítottak és a hivatal között, sok tízezer ember ügyében jártak el, képviselték érdekeiket.

E testületeket 1992. augusztus 31-ével jogszabályilag megszüntették.

3. A társadalombiztosítás új irányítási rendszere

Az Országgyűlés 1991 végén törvényt alkotott a társadalombiztosítási önkormányzati igazgatásáról. A törvény szerint az érdekeltek anyagi hozzájárulására alapozott és az állam által garantált társadalombiztosítási ellátások megszervezésére olyan önkormányzati irányítást igényel, amely egyidejűleg biztosítja a járulékfizetők, biztosítottak beleszólási jogát és érdekérvényesítési lehetőségét, valamint az állami felelősség érvényesülését.

Ezzel a törvénnyel lehetőség nyílt a szociális piacgazdaságok gyakorlatában meghonosodott önkormányzati irányítás megvalósítására.

Az általánosan elfogadott nemzetközi meghatározás szerint a *társadalombiztosítási önkormányzat — törvény által alapított olyan autonómiával rendelkező jogi személy, amelyben a biztosítottak (munkavállalók) és a munkáltatók az állami garancia és részvétel mellett saját nevükben és önálló felelősségükre — választott képviselők útján látják el a szociális gondoskodás törvény által rájuk bízott feladatait.*

Az önkormányzati irányítás a biztosítottak (munkavállalók) és munkáltatók képviselőinek bevonásán keresztül a piacgazdálkodás általános feltételeihez igazodva lehetővé teszi,

hogy a biztosítottak — a törvény által meghatározott korlátok között gazdálkodjanak a befizetéseikből felhalmozott alapokkal, a mindenkori szükségletek és az anyagi lehetőségek függvényében kezdeményezzék a társadalombiztosítás egész rendszerének fejlesztését, gazdálkodjanak a rendelkezésre álló vagyonnal.

Az önkormányzatok önálló gazdálkodása csak korlátozott lehet, mert a kötelező és általános társadalombiztosítás alapvető kereteit az Országgyűlés által elfogadott törvények szabják meg. Erről lemondani éppen az ellátások mögött álló állami garancia miatt nem lenne szerencsés.

Az önkormányzati irányításról szóló törvény egyidejűleg arról is rendelkezik, hogy a *jelenlegi egységes társadalombiztosítási szervezetet szét kell választani két alapvető ágra, nyugdíjbiztosítási ágra és egészségbiztosítási ágra*. A két saját ág önálló önkormányzattal és külön központi hivatallal rendelkezik.

A nyugdíjbiztosítási önkormányzat központi hivatali szerve az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság.

Az egészségbiztosítási önkormányzat központi hivatali szerve az Országos Egészségbiztosítási Pénztár.

A törvény az önkormányzati képviselők megválasztásáig tartó átmeneti időszakra az elkülönült alapok felügyeletére és gazdálkodásuk irányítására, részben a szervezeti átalakulás előkészítésére, felügyelőbizottságok választását írta elő.

Az Országgyűlés megválasztotta a felügyelőbizottságok tagjait, köztük a munkavállalók és munkaadók egy-egy képviselőjét. A felügyelőbizottságok megbízatása az önkormányzatok első közgyűléséig tart.

4. Mi lesz a biztosítási önkormányzatok feladata?

Az önkormányzatok rendelkeznek a biztosítási alaphoz tartozó vagyonnal, irányítják saját hivatali szervezeteiket, közreműködnek a társadalombiztosítási viszonyok kialakításában.

Az elkülönült társadalombiztosítási alapok irányítását az önkormányzatok és szerveik látják el.

Az önkormányzatok konkrét feladatait a törvényi keretek között saját alapszabályuk határozza meg.

Az önkormányzatok állami felügyeletét az Országgyűlés és a Kormány gyakorolja.

A nyugdíjbiztosítási önkormányzat közgyűlése 60 biztosítási képviselőből áll. A biztosítottakat 36 képviselő képviseli, ebből a nyugdíjasok képviselőjét közvetlenül négy fő látja el. A munkáltatók biztosítási képviselőinek száma 24 fő.

Az egészségbiztosítási önkormányzat közgyűlése 60 biztosítási képviselőből áll, amelyből 30 fő a biztosítottak, 30 fő a munkáltatók biztosítási képviselője.

A biztosítottak biztosítási képviselőit négy évre a biztosítási ellátásra jogosultak közvetlenül választják, a

munkáltatók képviselőiket érdekképviselések útján delegálják. A képviselők feladatukat társadalmi munkában látják el, de felmerült kiadásai, kiesett munkajövedelmük alapján költségtérítésben részesülnek.

A közgyűlés évente legalább kétszer ülésezik, ezen tanácskozási joggal részt vesz a Kormány és az Országgyűlés illetékes bizottságainak képviselője.

A közgyűlés 11 tagú elnökséget és kilenc tagú felügyelőbizottságot választ, amelyek a közgyűlések közötti időszakban irányítják és felügyelik az önkormányzat gazdálkodását.

A biztosítási önkormányzatok kialakítják a biztosítási ág helyi-területi testületeit, amelyek a biztosítási igazgatási szervezet helyi-területi igazgatóságainak tevékenységét ellenőrzik.

A közgyűlés hatáskörét, az elnökség és a felügyelőbizottságok tevékenységének kereteit az önkormányzatok állami felügyeletének rendjét szintén törvény szabályozza.

5. Mit tehetnek érdekünkben azok, akiket biztosítási képviselővé választunk?

A biztosítottakat képviselni, az ország legjelentősebb ellátási rendszerét irányítani igen felelősségteljes munka.

Különösen fontos és az alapvető érdekeket érinti a képviselők munkája a jelenlegi gazdasági válság viszonyai között, hiszen közismert, hogy — a jelentős mértékű járulékok ellenére is — a gazdaság általános helyzetének folyamatos romlása miatt csak részben őrizhető meg a pénzbeni szolgáltatások reálértéke és egyre több a feszültség a természetbeni juttatások (egészségügyi szolgáltatások) működésében is. Megkezdődtek az előkészületek a nyugdíjrendszer átalakítására és az egészségügyi ellátás reformjára.

A biztosítottak alapvető érdeke, hogy maguk határozhassák meg képviselőik útján, hogyan alakítsák át a biztosítási szolgáltatások rendszerét úgy, hogy annak működőképessége fennmaradjon, szerkezete a legáltalánosabb igényekhez igazodjon.

A szakszervezeti jelöltek közül megválasztásra kerülő biztosítási képviselőknek lehetőségük lesz

— a nyugdíjkorhatárok, a kereset-beszámítási rendszerek, a különféle kedvezmények alkalmazásának befolyásolására, önálló törvényjavaslatok benyújtására;

— a táppénzrendszer és a betegszabadság rendszerének alakítására, az egyes egészségügyi szolgáltatások és gyógyszerek költségeihez való hozzájárulás elveinek meghatározására, az egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó intézmények biztosítottak érdekeinek megfelelő versenyeztetésére;

— egy-egy szakma, ágazat, régió sajátos érdekeit az önkormányzatban képviselőjé, más szakmák, területek

képviselőivel kölcsönösen előnyös kompromisszumokat kössenek.

Valamennyi biztosított közös érdeke, hogy a munkavállalói képviselők éljenek jogaikkal, használják ki lehetőségeiket.

6. Milyen jogokat szereznek azok, akik választanak?

A biztosítási önkormányzatok biztosított (munkavállalói) képviselőit az állampolgárok közvetlenül választják a szakszervezetek által összeállított listák alapján. A választás önmagában is lehetővé teszi, hogy a munkavállalók befolyással legyenek az általuk befizetett járulékok felhasználására. Az önkormányzatok létrejöttével a társadalombiztosítási alapok igen jelentős összege felett már nemcsak a kormány, a költségvetés rendelkezik, hanem a járulékfizetők képviselőinek irányítási és ellenőrzési lehetősége lesz.

A Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének, mint a legnagyobb szakszervezeti szövetségnek esélye van arra, hogy az önkormányzatokban jelentős arányt érjen el, meghatározó súlyt kapjon. Szövetségünk tagságának döntő többsége a termelő és szolgáltató ágazatokban dolgozik, így az önkormányzati választásokon keresztül jelentősen erősödhet a munkások és alkalmazottak érdekérvényesítő képessége a legfontosabb ellátási területeken, a nyugdíj és egyéb pénzellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatások rendszerének alakításában.

A szakszervezeteknek képviselőiként keresztül közvetlenül módjuk lesz törvényjavaslatokat, törvényt módosításokat kezdeményezni a szociális ellátás legalapvetőbb szolgáltatásainak fejlesztését, mértékét és szintjét befolyásolni.

Szövetségünk szakmai szervezetei a támogatásukkal választott képviselőktől igényelhetik és számonekérhetik a szakmai érdekeket is figyelembe vevő képviseletet.

Nyugdíjas tagjaink nemcsak a négy közvetlen képviselőik útján, hanem szövetségünk delegáltjai segítségével is érvényesíthetik érdekeiket.

Az önkormányzati képviselőkön keresztül elérhetjük, hogy a társadalombiztosítás bürokratikus igazgatási apparátusa a biztosítottak igényeit magáénak érző, valódi szolgáltató szervezetté alakuljon.

A széles körű részvétel a május 21-i választáson, az elért siker nemcsak a társadalombiztosításban kamatozhat, hanem jelentősen erősíti szövetségünk súlyát, jelentőségét az érdekérvényesítés és képviselet valamennyi területén.

FOGJUNK ÖSSZE MAGUNK ÉS CSALÁDUNK ANYAGI BIZTONSÁGÁNAK ERŐSÍTÉSE ÉRDEKÉBEN!

MI DÖNTSÜK EL, KI KÉPVISELJEN MINKET AZ ÖNKORMÁNYZATOKBAN!

FELHÍVÁS

AKAR SAJÁT SORSÁNAK IRÁNYÍTÁSÁBA BELESZÓLNI?

ITT A LEHETŐSÉG, NE HAGYJA KI

VEGYEN RÉSZT A GAZDASÁGI DEMOKRÁCIA
ÚJ INTÉZMÉNYÉNEK LÉTREHOZÁSÁBAN

VÁLASSZON ÜZEMI TANÁCSOT

MIRE JÓ AZ ÜZEMI TANÁCS?

Lehetőség arra, hogy a munkavállalók képviselőik által **részt vegyenek** a vezetésben.

A **törvény biztosítja**, hogy a munkavállalók lényeges érdekeit érintő döntések előtt, a munkáltató kikérje az üzemi tanács véleményét.

A **jóléti alap** felhasználásáról az üzemi tanács **együtt döntési joggal** rendelkezik.

A **munkavédelmi szabályzat** elfogadásáról az üzemi tanács a munkavállalók képviselői között **egyetértési jogot** gyakorol.

A munkáltató **köteles rendszeresen tájékoztatni** az üzemi tanácsot

- a cég gazdasági helyzetéről,
- a tervezett változtatásokról,
- a bérek várható alakulásáról,
- a foglalkoztatás várható alakulásáról

Ezzel is csökkentve a munkavállalók bizonytalanságát.

Minden olyan kérdésben, ami összefügg a munkavállalók **szociális és gazdasági érdekeivel** az üzemi tanács tájékoztatást kérhet és a munkáltató ezt **nem tagadhatja meg**.

ÖNNEK IS ÉRDEKE AZ ÜZEMI TANÁCS LÉTREHOZÁSA!

KÉRJÜK VEGYEN RÉSZT A JELÖLÉSBEN ÉS A VÁLASZTÁSBAN!

Mit akarunk?

- A MUNKANÉLKÜLISÉG MÉRSEKLESET,
- A JÖVEDELEM ÉS SZOCIÁLIS BIZTONSÁG MEGTEREMTÉSÉT,
- A TÁRSADALMI ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSÁT,
- A SZOCIÁLIS ÉS MUNKABÉKE KONSZENZUS ALAPJÁN TÖRTÉNŐ MEGŐRZÉSÉT!

Mit teszünk?

HARCOLUNK A MUNKANÉLKÜLISÉG ELLEN:

- a munkahelyek megőrzésével,
- a munkahelyteremtés ösztönzésével,
- a falvakban élők helyzete további romlásának megakadályozásával,
- a belső piac — a foglalkoztatás — védelmével,
- az átalakuló szövetkezetek, társaságok és munkavállalók biztonságának megteremtésével,
- a hatékony közmunkaprogramok beindításával,
- a foglalkoztatási pénzeszközök hatékony, a falusi munkanélküliség csökkentése érdekében történő célirányos felhasználásával.

FELLÉPÜNK A MEGÉLHETÉSI GONDOK MÉRSEKLESEÉRT:

- a mező- és erdőgazdaságban dolgozók munkahelye leértékelődésének megakadályozásával,
- a más ágazatokéval azonos minimális bér elérésével,
- hogy a főmunkaidőben végzett munkáért kapott bér fedezze a dolgozó és családja megélhetési költségeit.

KÜZDÜNK A SZOCIÁLIS BIZTONSÁG JAVÍTÁSÁÉRT:

- az arányos közteherviselés általánossá tételével,
- a nyugdíjak reálértékének megőrzésével, a legalacsonyabb nyugdíjak átlagon felüli emelésével,
- az európai elveknek megfelelő szociálpolitikai rendszer megvalósításával.

DOLGOZUNK A TÖRVÉNNYEL SZABÁLYOZOTT NYILVÁNOS PRIVATIZÁCIÓÉRT:

- a nagyobb arányú munkavállalói tulajdonszerzés lehetőségéért,
- a privatizált erdővagyon pusztításának megakadályozásáért,
- a létalapunkat megóvó környezetvédelemért.

ERŐS SZAKSZERVEZET • ERŐS ÜZEMI TANÁCS • NAGYOBB BIZTONSÁG

SZAVAZZON A MEDOSZ JELÖLTJEIRE!

Nemzetközi kapcsolataink

Az Oroszországi Erdészeti Szakszervezet meghívására március 20-24 között Moszkvába utazott Barta László elnök és Herczeg Miklós titkár az EDSZ képviselőjében. Az erdőgazdálkodás, helyzetével, az átalakulás kérdéseivel és a munkavállalói érdekképviselések szerepével kapcsolatos nemzetközi konferencián tartottak előadást a magyarországi helyzetről.

A tanácskozás másnapján vezető orosz erdészeti szakszervezeti tisztségviselőknek tartottak szemináriumot.

A nemzetközi konferencia idején mód nyílt a jelenlévő országok szakszervezeti vezetőivel való eszmecserére is.

Delegációnkat hosszabb eszmecserére fogadta Valerij Ocsekurov, a házigazda orosz szakszervezet elnöke is.

Szlovák delegáció látogatása hazánkban

A már hagyományosnak mondható magyar-szlovák erdészkapcsolatok jegyében, a közelmúltban szlovák kollégák jártak szakszervezetünkben.

A delegáció tagja volt: Frantisek Suchanovsky, a Szlovák Erdészeti Szakszervezet alelnöke és ing. Ivan Scheimer, a közép-szlovákiai erdőgazdaság igazgatója.

A vendégek itt-tartózkodásuk alatt látogatást tettek a Mátra-Nyugatbükki Erdőgazdaságnál, ahol fogadta őket Barta László, az EDSZ elnöke és Schmotzer András, a vállalat vezérigazgatója, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke. A program keretében megtekintették a Felnémeti Fűrészipari Vállalatot is, ahol szakszer-

vezeti tisztségviselőkkel és az üzem dolgozóival találkoztak.

Másnap a delegáció Mátraszentimrére utazott, ahol az ottani szlovák nemzetiség életével, helyzetével ismerkedtek. Találkoztak Szabadi Lajos polgármesterrel, Blaskó Györggyel, a szlovák iskola igazgatójával és dr. Alt Gyulával, a Magyarországi Szlovákok Szövetségének titkárával. Megtekintették a szlovák nyelvű iskolát és óvodát, valamint a nemzeti tájházat.

Vendégeink nagy érdeklődéssel tanulmányozták és elismeréssel szölk a magyarországi nemzetiségi politika gyakorlati megvalósításáról, amelyről hazatérve tájékoztatni fogják az illetékeseket.

Baráti beszélgetés a szlovák delegáció tagjai, valamint a mátraszentimrei és az EDSZ vezetői között

HÍREK

Dr. Szabó János földművelésügyi miniszter apparátusi értekezleten jelentette be, hogy 1993. május 1-jei hatállyal a Földművelésügyi Minisztériumon belül Országos Erdészeti Hivatal alakul.

★ ★ ★

Lapzárta után, Budapesten rendkívüli ülést tartott a MEDOSZ Szövetség elnöksége. Az ülésről részletesen a következő számunkban tájékoztatjuk olvasóinkat.

★ ★ ★

Ugyancsak lapzárta után tartott ülést az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének intézőbizottsága. Az ülésről lapunk következő számában adunk részletes tájékoztatást.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADO

Kiadja:

a MEDOSZ Szövetség
Erdészeti Dolgozók
Szakszervezete

1066 Budapest, Jókai u. 2-4.

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós,
az EDSZ titkára

Szerkeszti:

a Szerkesztőbizottság

A Szerkesztőbizottság tagjai:

Barta László, Borsody István,
dr. Csötönyi József, Herczeg
Miklós (elnök), Kálmán József,
Kovács Károlyné, Kriszán
Ferenc, Nemes József
(titkár)

Felelős szerkesztő:

Kriszán Ferenc

3000. — 93-664

Nyomja: Váci Nyomda Kft.
Vác, Dózsa György út 53.

Felelős vezető:

Nagy Sándor igazgató

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

AZ ERDÉSZETI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Ülésezett az EDSZ össztitkári tanácsa

Szlovák erdész kollégáink meghívására a Magas-Tátrában, Strba üdülőhelyen június 1-én tartotta az EDSZ össztitkári értekezletét.

A testület elfogadta a szakmai szakszervezet alapszabályát, mely szerint a jövőben Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete (EFDSZ) néven, a MEDOSZ-ból kiválva, önálló jogi személyiségű szakszervezetként fog működni.

Az EFDSZ három tagozatot kíván létrehozni: az erdőgazdálkodási, az elsődleges faipari és az intézményi (költségvetési) tagozatot. A bírósági bejegyzés lapzártakor folyamatban van.

Fentieket a testület egyhangúlag megszavazta, majd a következő öt évre megválasztotta tisztségviselőit. Elnökök: Barta László, elnökhelyettesek: Dudás Péter (ERSZ) és Rácz József (Felnémeti Fűrészipari Vállalat), ügyvezető Herczeg Miklós, a PEB elnöke Kolozsvári Ákos.

A testület döntése, illetve ennek bejelentése érthetően igen nagy visszhangot váltott ki a MEDOSZ Szövetség bizonyos köreiből, kezdeményezések történtek ellenlépésekre is, ezért lapunk következő számában a témára részletesen visszatérünk.

A testület tagjai másnap egész napos

szakmai programon vettek részt a Magas-Tátrai Nemzeti Parkban (TANAP), ahol a szakszervezeti munka tanulmányozása mellett szakmai bemutatókon is tájékozódhattak az 1300 fős inézmény munkájáról. Az igen érdekes és hasznos program házigazdája, egyben utikalauza íg. Ivan Voloscsuk akadémikus, a TANAP igazgatója volt.

Este a csoport szálláshelyén a szlovák Erdészeti és Faipari Szakszervezet vezetőivel nyílt mód eszmecsere, tanácskozásra.

A harmadik napon rövid beszélgetésbányai városnézés után érkezünk vissza Budapestre.

Dr. Nagy Sándor fogadta az EDSZ vezetőit

Dr. Nagy Sándor, a magyar Szakszervezetek Országos Szövetségének elnöke június 23-án hivatalos megbeszélésen fogadta szakszervezetünk elnökét, Barta Lászlót és titkárát, Herczeg Miklóst.

Az MSZOSZ elnöke részletes tájékoztatást adott az elmúlt időszak legfontosabb szakszervezeti eseményeiről, és az MSZOSZ jövőbeni terveiről, az előttünk álló feladatokról.

Az EDSZ vezetői ugyancsak részletesen tájékoztatták Nagy Sándort az önálló jogi személyiségű szakszervezeté válásról, ennek indítékairól, a további elképzelésekről.

Megerősítették azt is, hogy az önálló Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete a jövőben is az MSZOSZ tagszervezete kíván maradni.

Orosz szakszervezeti vezetők hazánkban

A közelmúltban tett látogatást Magyarországon az oroszországi Erdészeti, Faipari és Papíripari Szakszervezet 3 fős delegációja, Vlagyimir Poljakov alelnök vezetésével.

A vendégek ittartózkodásuk során megbeszélést folytattak az EDSZ és a Papíripari Dolgozók Szakszervezetének vezetőivel, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) magyarországi képviselőjével.

A szakmai program keretében látogatást tettek a Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságnál, a mátrafürdi Vadas Jenő Erdészeti Középiskolában és a Diósgyőri Papírgyárban.

Újabb alapszervezettel bővült szakszervezetünk

Az utóbbi időszakban több alapszervezet kérte, hogy a jövőben az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetén belül kíván tevékenykedni.

Legutóbb az IVEX Holding Kft. Tiszaöldi Fefeldolgozó Üzemének szb-titkára, Koleszár Gyula jelezte, hogy a 103 fős alapszervezetük az EDSZ teljes jogú tagja kíván lenni.

Szakszervezetünk Intézőbizottsága a kérdésnek helyt adott és örömmel köszönti soraiban a tiszalöki kollégákat.

Tájékoztató

a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényről

Az Országgyűlés 1992. december 30-i ülésén törvényt alkotott a szociális igazgatásról és szociális ellátásról. A szociális biztonságot nyújtó átfogó törvény megalkotása helyett a kormányzat a jelenlegi gazdasági helyzetre hivatkozva, csupán a szociális biztonság törvényi megalkotását, valamint a rászorulókat megélhetésének jogi garanciáinak biztosítását vállalta fel.

A törvény pozitívuma, hogy a szociális segítségre szorulókat megsegítésére törvényi garanciákat biztosít az arra rászorulóknak.

A törvény célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes ellátás formáit, szervezetét, a jogosultság feltételeit és érvényesítésének garanciáit. A törvény továbbá lehetőséget teremt arra, hogy az önkormányzatok a szabályozott ellátáson túl — az anyagi lehetőségeik figyelembevételével — egyéb ellátásban is részesítse az arra rászorulókat. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása az állami központi szervek és a helyi önkormányzat feladata.

ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK

A törvény az értelmező rendelkezések között több alapfogalmat határoz meg, melyek közül fontosnak tartjuk kiemelni a vagyon, a tartásra köteles és képes személy, a hajléktalan tartalmi meghatározását.

— A vagyon: minden ingatlan, ingó dolog, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek együttes forgalmi értéke az *öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének ötvenszeresét meghaladja* (1993. február 28. után 320 000 Ft), és amelynek hasznosítása nem veszélyezteti a vagyonnal rendelkező lakhatási és megélhetési feltételeit.

— Tartásra köteles és képes személy az, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem a tartási kötelezettség telje-

sítése mellett meghaladja az *öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét* (1993. február 28. után 12 800 Ft), továbbá a tartást szerződésben vállaló, illetve az a személy, akit a bíróság tartásra kötelez.

— Hajléktalan a bejelentett lakóhellyel nem rendelkező személy, továbbá, aki éjszakáit közterületen, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségben tölti, kivéve azt, akinek bejelentett lakóhelye a hajléktalan szállás.

— Szociális intézmény a törvényben rögzített személyes szociális gondoskodást nyújtó szervezet.

SZOCIÁLIS IGAZGATÁS LEGFONTOSABB ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A hajléktalan személyek ügyében az a szociális hatáskört gyakorló szerv (önkormányzat) az illetékes, akinek illetékességi területén a hajléktalan tartózkodik. Az önkormányzat hatáskörére és az illetékességére való tekintet nélkül, köteles az arra rászorulókat átmenetileg segíteni és a hajléktalan személynek szálláshelyet biztosítani, ha ennek hiányában a késedelem a rászorulóknak, illetve a hajléktalannak életét és testi épségét veszélyeztetné.

A szociális ellátásra való jogosultság elbírálásához a *kérelmező kötelezhető családjára vagyoni, jövedelmi viszonyairól szóló nyilatkozatra*. A nyilatkozat és az igazolás tartalmának és benyújtásának részletes szabályait a helyi önkormányzat szabályozza.

A szociális hatáskört gyakorló szerv (önkormányzat) határozata ellen a bírósághoz felülvizsgálati kérelem nyújtható be, és az eljárás során a bíróság ideiglenes intézkedést hozhat:

— a normatív pénzbeni szociális ellátás folyósításáról,

— a természetben nyújtott szociális ellátás biztosításáról,

— a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézménybe való beutalásról,

— az intézményi jogviszony fenntartásáról.

A bíróság a fentiek mellett a szociális igazgatási eljárásban hozott határozatot megváltoztathatja.

SZOCIÁLIS TÁMOGATÁSOK RENDSZERE

I. Pénzbeli ellátások

A jogosult részére jövedelme kiegészítésére, pótlására pénzbeli szociális ellátás nyújtható.

1. Normatív ellátás a gyermeknevelési támogatás

Gyermeknevelési támogatásra jogosult az anya és az az apa, aki gyermekeit egyedül neveli, vagy ha az anya kereső tevékenységet vagy tanulmányokat folytat, és emiatt gyermeknevelési kötelezettségeinek folyamatosan nem tud eleget tenni.

Gyermeknevelési támogatásra akkor jogosult, ha a gyermek születését, örökbefogadását, nevelőszülő esetében a nevelésbevitelt megelőzően 180 nap biztosítási idővel rendelkezik, és saját háztartásában három vagy több kiskorút nevel, és a legfiatalabb gyermek a három évét betöltötte, de nyolcadik évét még nem haladta meg.

Nem jogosult gyermeknevelési támogatásra:

— ha a családban az egy főre jutó jövedelem az *öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a háromszorosát meghaladja* (1993. február 28. után 19 200 Ft),

— ha jogosult a gyermekgondozási segélyre,

— saját jogú nyugellátásra vagy nyugdíjrendszerű ellátásra, munkanélküli ellátásban vagy munkanélküliek jövedelempótló támogatásra jogosult,

— a legfiatalabb gyermek 8. életévét betöltötte.

A gyermeknevelési támogatásra jogosult, a támogatás időtartama alatt napi négy órában jövedelemszerző tevékenységet végezhet.

A gyermeknevelési támogatás havi mértéke azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével (1993. február 28. után 6400 Ft).

A jogosult az ellátás után nyugdíj járulék fizetésére kötelezett. A folyósítás időtartama szolgálati időnek minősül.

A törvény lehetőséget biztosít arra, hogy a népjóléti miniszter kivételes méltányosságból a támogatás időtartamát két évvel meghosszabbítsa, vagy a kérelmező saját háztartásában két kiskorú gyermek mellett oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló nagykorú gyermeket is nevel.

2. Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások.

A területi önkormányzat a szociális rászorultságtól függően:

- munkanélkülinek jövedelem pótló támogatást,
- lakásfenntartási támogatást,
- ápolási díjat,
- átmeneti segélyt és temetési segélyt

biztosíthat az arra rászorulóknak.

Az önkormányzat — anyagi lehetőségeit figyelembe véve — a törvényi ellátásokat kiegészítheti, vagy más pénzbeli támogatást is megállapíthat. A törvény alapján a pénzbeli ellátások iránti kérelmet a kérelmező állandó lakhelye szerint illetékes települési önkormányzati szervnél kell beindítani.

a) Munkanélküliek jövedelem pótló támogatása.

Az a munkanélküli, aki a foglalkoztatási törvényben előírt munkanélküli járadék folyósítását kimerítette, vagy munkanélküli ellátásra még nem szerzett jogosultságot, a települési önkormányzat által biztosított jövedelem pótló támogatásban részesülhet.

A munkanélküli jövedelem pótló támogatásban az a személy részesíthető, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át (1993. február 28. után 5120 Ft).

Nem jogosult jövedelem pótló támogatásra többek között:

- az a személy aki saját nyugdíjra,

nyugdíjszerű ellátásra, vagy előnyugdíjra jogosult,

— táppénzben, terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási támogatásban illetve ápolási díjban részesül,

— aki a munkaügyi központtal az együttműködést nem vállalja,

— aki szakképzettségénél, illetve végzettségénél eggyel alacsonyabb szintű iskolai végzettséget igénylő munkahelyet nem fogad el stb.

Az önkormányzat az általa nyújtott támogatást évente felülvizsgálja. A jövedelem pótló támogatás havonta folyósított havi összegét úgy kell megállapítani, hogy a jövedelemmel nem rendelkező munkanélküli, továbbá a jövedelemmel rendelkező munkanélküli az egyéb jövedelmekkel együtt érje el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át (1993. február 28. után 5120 Ft), de minimum 1000 Ft-ot.

b) Lakásfenntartási támogatás.

A törvény a lakberekkel kapcsolatos szociális támogatásokat kibővítette a lakásfenntartással kapcsolatos költségek figyelembevételével, továbbá garanciát biztosít arra, hogy a nyújtott támogatás biztosítsa a lakhatás feltételeinek megőrzését.

A helyi önkormányzat annak a családnak vagy személynek nyújthat támogatást, akinek az általuk elfogadott minimális lakásnagyságot és minőséget meg nem haladó lakásban lakik, aki a lakás hasznosításából jövelemmel nem rendelkezik. A lakásfenntartással kapcsolatos költségek meghaladják az összjövedelem 35%-át, valamint az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj minimum kétszeresét (1993. február 28. után 12 800 Ft), az jogosult támogatásra.

Az e célra nyújtott támogatás egy naptári évre vonatkozik, ezért a kérelmezőnek, azt évente meg kell indítania.

A támogatást nyújtó önkormányzatnak figyelembe kell venni a lakásfenntartási kiadások költségeit, melyek a következők: lakbér, albérlési díj, pénzintézeti kölcsöntörlesztés, fűtés díja,

csatornahasználati díj, személyszállítás költségei, meghatározott mértékig a villanyáram, víz- és gázfogyasztás díja.

Az önkormányzat saját hatáskörben lakáskarbantartási költséget is figyelembe vehet.

c) Ápolási díj

A helyi önkormányzat képviselőtestülete dönt az ápolási díjról — háziorvos szakvéleménye alapján — az önmaga ellátására képtelen, tartósan gondozásra szoruló személyek otthoni ápolását vállaló hozzátartozó részére.

A díj mértéke: — a 2–18. év közötti súlyos fogyatékos gyermek ápolására nyújtott támogatás összege a mindenkori minimális öregségi nyugdíj összege (1993. február 28. után 6400 Ft), — a 18. év feletti beteg egyén ápolására nyújtott támogatás mértéke a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 60%-a (1993. február 28. után 3840 Ft).

Az ápolási díj időtartama szolgálati időnek számít és nyugdíj járulék fizetésére kötelezett.

d) Átmeneti segély.

A helyi önkormányzati testület azoknak a személyeknek, akik rendkívüli élethelyzetbe kerülnek és önmaguk vagy családjuk fennmaradásáról másféle módon nem képesek gondoskodni, átmeneti segélyt biztosíthat.

e) Temetési segély.

A korábban alosany jogon járó temetési segélyt a jövedelemtől függő támogatás váltotta fel. Az önkormányzat képviselő-testülete annak a személynek nyújthat temetési segélyt, aki a meghalt személy eltemetéséről gondoskodik, annak költségkihatása családja létfenntartását veszélyezteti. A nyújtott segély összegének legkisebb összege a helyben szokásos legolcsóbb temetés költségének 10%-ánál nem lehet kevesebb.

Az részesülhet temetési segélyben, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének háromszorosát (1993. február 28. után 19 200 Ft).

II. Természetben nyújtott szociális ellátások

1. A képviselő-testület döntése alapján a pénzbeli ellátás helyett természetbeni szociális ellátást is nyújthat az arra rászorulóknak.

E támogatás keretében:

— lakásfenntartási támogatás (pl. közüzemi díjak kifizetése, tüzelővásárláshoz segély stb.),

— átmeneti segély (pl. élelmiszervásárlás, tankönyv biztosítása, gyermek-intézmény díjainak befizetése),

— temetési segély (temetési költségek átvállalása) adható.

2. A köztemetés a helyi önkormányzat feladatát képezi abban az esetben, ha az elhalálozott személynek nincs temetésre kötelezett hozzátartozója és nincs vagyona.

3. A helyi önkormányzati képviselő-testület döntése alapján a szociálisan rászoruló személy részére az egészségi állapotuk megőrzéséhez, helyreállításához szükséges költségek mérsékléséhez nyújthat segítséget a közgyógyellátási igazolvány kiállításával. Az ilyen igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítás által támogatott egyes gyógyszerekre, segédeszközökre, ellátásokra.

A közgyógyellátásra jogosultak körét a törvény határozza meg. Pl. a rendszeres szociális segélyben részesülők, az intézetekben elhelyezettek köre, rokkantsági járadékosok stb.

4. Az a személy, aki a társadalombiztosítási törvény alapján egészségi szolgáltatásra nem jogosult, de szociálisan rászoruló, az a társadalombiztosítás egészségügyi szolgáltatásának igénybevételére jogosító igazolványt kap.

Szociálisan rászoruló személy az akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (1993. február 28. után 6400 Ft).

III. Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást nyújtó ellátást az állam vagy az önkormányzat biztosítja. Az ide vonatkozó ellátási formák feltételeinek a megteremtését a törvény az önkormányzatok számára 1997. december 31-ig írja elő. A személyes gondoskodás magába foglalja az alap- és szakosított ellátásokat.

1. Alapellátás

A törvény négyféle ellátási formát határozott meg. Ezek közül az étkezés és házi segítségnyújtás ellátási formákat, függetlenül a település létszámától, valamennyi településen biztosítani kell.

a) Az alapellátáshoz tartozik a gyermekek napközbeni ellátása. Itt kell biztosítani a gyermekek nappali felügyeletét, gondozását, étkezését (óvoda, bölcsőde, napközi otthon).

A helyi önkormányzat megítélése alapján azok a gyermekek jogosultak erre az ellátási formára, akiknek szülei munkavégzésük, szociális helyzetük, betegségük miatt nem képesek gyermekük napközbeni ellátását biztosítani.

b) A szociálisan rászorultak számára legalább napi egyszeri meleg étkezést biztosítani kell, továbbá annak a személynek is, aki tartósan vagy átmenetileg (kora, egészségi állapota miatt) nem képes saját étkezését megoldani.

c) Azoknak a személyeknek, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, illetve róluk nem gondoskodnak, ezért az önkormányzati testületnek a házi segítségnyújtás rendszerét kell kiépíteni.

d) A családsegítés intézményének kiépítésével (családsegítő szolgálat működtetése, illetve foglalkoztatása) ez az ellátási forma azoknak a családoknak ad segítséget, akik életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdenek.

A személyes gondoskodást jelentő szociális alapellátást alapvetően valamennyi önkormányzatnak biztosítani kell. A törvény külön rögzíti az, ha az

állandó lakosság száma a kétezer főt meghaladja, az idősök nappali ellátásáról, ha tízezer főt meghaladja, az idősök átmeneti elhelyezését szolgáló intézményről, ha húsezer főt meghaladja, napi ellátási formákról, ha harmincezer főt meghaladja, átmeneti elhelyezési formákról is gondoskodni kell.

2. Szakosított ellátás

A törvény garanciát biztosít azon személyek ellátására, akikről az alapellátás keretében nem lehet gondoskodni. Ez azt jelenti, hogy önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képesek, és ellátásuk rendszeres gyógyintézeti kezelést nem igényel.

A szakosított ellátás keretében: ápolást, gondozást, rehabilitációs ellátást, a nappali ellátást, átmeneti ellátást nyújtó intézmények segítségét lehet igénybe venni. A fenti ellátásokra való jogosultságot az önkormányzati testület határozatának figyelembevételével az intézmények állapítják meg.

IV. Egyéb információk

Az új törvények és rendeletek megtalálhatók:

— 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásról (1993. január 27. Magyar Közlöny 8. sz.),

— 28/1993. (II. 27.) kormányrendelet a közgyógyellátásról,

— 29/1993. (II. 27.) kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról,

— 30/1993. (II. 27.) kormányrendelet egyes pénzbeli szociális ellátások folyósításának és elszámolásának szabályairól.

A fenti tájékoztatóval az alapszervezetek és tisztviselők számára segítséget kívánunk nyújtani az önkormányzati hatáskörbe tartozó ellátások megismeréséhez. Bízunk abban, hogy munkájuk során hasznosítani tudják a tájékoztatóban leírtakat, és ezáltal is több segítséget tudnak nyújtani az arra rászorulóknak.

dr. Hidas Margit

Sikeres választás

Az előzetes várakozásokat messze meghaladó részvételi aránnyal zárultak a május 21-i választások.

A választás előtti napokban a televízióban, sajtóban megjelent fanyalgások, úgy tűnik, nem hogy elriasztották az állampolgárokat, hanem ellenkezőleg, éppen azt bizonyították számunkra, hogy szükséges a részvételük.

A választások nyertesei elsősorban és formálisan a biztosítottak, hiszen lehetőséget kaptak a választással a társadalombiztosítási alapok önkormányzati irányítására.

A kialakult arányoktól függetlenül igen sikeres volt a választás valamennyi szakszervezet számára, hiszen egyértelműen bizonyította, hogy a munkavállalók igénylik a szakszervezeti képviseletet.

A sikeres választás rendkívüli módon felértékeli az érdekegyeztetés a szociális párbeszéd egész rendszerét.

Az eredményes választás lehetőséget ad a munkáltatóknak is az önkormányzatokban való részvételre. (Ehhez képest sajnos alig vállaltak részt a választásokat megelőző tájékoztató kapmánymunkában.) A nagyarányú részvétel azonban, ahogyan felértékeli az érdekegyeztetés egész intézményrendszerét, úgy automatikusan növeli a munkáltatók súlyát is az érdekegyeztetésben.

A választásnak azonban politikai üzenete is volt. Egyértelműen bizonyította, hogy a társadalmat meg lehet szólaltatni. Sőt, az állampolgárok igénylik, hogy beleszóljanak saját sorsuk irányításába. Ez az üzenet meglepheti a parlamenten belüli és oda bejutni kívánó pártokat, hiszen azt jelenti, hogy egy nagyarányú részvétel a jövő évi politikai választásokon jelentősen átrendezheti a pártok közötti arányokat.

Ez a nagyarányú részvétel azonban kemény leckét ad a leendő önkormányzatoknak, hiszen igen jelentős elvárásokat támaszt a munkájukkal szemben. Ennek a kihívásnak azonban csak akkor tudnak az önkormányzatok megfelelni, ha szoros együttműködés alakul ki a munkavállalói képviselők között és az önkormányzat másik oldalával, a munkáltatókkal is.

A választás a beleszólás lehetőségét teremtette meg. A neheze még hátra van. Most élni kell ezzel a lehetőséggel.

Horn Gyula levele

A társadalombiztosítási önkormányzatok választásával kapcsolatban Horn Gyula, az MSZP elnöke az alábbi levelet küldte az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének:

„A társadalombiztosítási önkormányzatok megválasztása a választáson induló szakszervezetek hitelességét, támogatottságát az eddig kételkedők számára is bizonyította. A nagyarányú részvétel megmutatta, hogy a társadalom nem közömbös, a választók élnek szavazati jogukkal, és képesek dönteni az őket érintő fontos kérdésekben, ha megfelelő programok vagy alternatívák között választhatnak.

A Magyar Szocialista Párt nevében gratulálok Önöknek a választáson elért eredményekhez.

Kívánom, hogy az önkormányzatokban végzendő felelősségteljes, szakértői munkával sikeresen igazolják vissza a választók bizalmát.

Budapest, 1993. május 25.

Üdvözzetlél:
Horn Gyula (s. k.)”

Erdőterület – erdőszűlség

Az elmúlt időszakban több kollégánk és lapunk olvasói azzal a kéréssel fordultak a szerkesztő bizottsághoz, hogy közöljük az Európai Közösség (EK) tagállamai erdőterületének adatait. Ezúttal teszünk eleget ennek a kérésnek.

Az EK tagállamainak erdőterülete

Ország	Erdőterület 1000 ha	Erdőszűlség %
Spanyolország	15 725	31
Franciaország	14 688	27
Németország	10 339	30
Olaszország	6 735	30
Portugália	3 641	40
Görögország	2 620	20
Nagy-Britannia	2 324	20
Belgium	617	20
Dánia	493	12
Írország	337	5
Hollandia	300	9
Luxemburg	82	32

Forrás: STIHL MOTORJOURNAL, 1993. 1.

Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság
(Kecskemét, József Attila utca 2.)
várja Önt
a szép környezetben lévő JUNIPERUS szállodában
és panzióban.

Jöjjön, lásson, érezze jól magát!

JUNIPERUS PANZIÓ
Kecskemét, Kisfái 285.
Telefon: 76-3481-536
Telefax: 76-320-772

Szolgáltatásaink: konferenciaterem, galéria, tanfolyamok
és családi összejövetel 70 férőhelyig.

- Szállás 2 ágyas, komfortos szobákban 30 férőhellyel.
- Ellátás, étkeztetés igény szerint, előzetes megegyezéssel.
- Értékmegőrzés
- Zárt parkolóhely

1993. évi áraink

— Fürdőszobás szoba:	1400 Ft + 6% áfa
— Zuhanyfülkés szoba:	1200 Ft —"—
— Közös fürdőszobás szoba:	1000 Ft —"—
— Pótágy:	400 Ft —"—

Az étkezés, valamint a rendezvények terembérlete megegyezés szerint vehető igénybe!

Mottó: „2000-ben a magyar erdők legalább 25%-a elsősorban a természetvédelem érdekeit szolgálja.”

TERMÉSZETVÉDELMI SZEMPONTOK A MAGYAR ERDŐGAZDÁLKODÁSBAN

(Fejlesztési program a lomblevelű erdők hosszú távú védelme érdekében)

Előzmények

Magyarország erdőterületének aránya a trianoni békeszerződés következtében 26%-ról 12%-ra csökkent. Így az alig több mint 10%-os erdőszőlési arány igen kedvezőtlen volt. 1946 óta azonban a tudatos erdőtelepítéssel sikerült 18%-ra növelni az ország erdőterületének arányát. Sajnos ez természetvédelmi szempontból nem egyértelműen kedvező, mert az újonnan telepített erdők jelentős része ültetvény (fenyő, nyár, akác), még hozzá többnyire tájidegen fajokból, amelyeknek az élővilág össze sem hasonlítható a természetes erdőkével. E közben az utolsó 20 évben a természetes — honos fajokból álló — erdők igen jelentősen átalakultak. Jó példa erre, hogy korábban a honos fenyőfélék aránya elenyésző volt, ma pedig a fenyvesek aránya 15% felett van.

További gondot jelent, hogy bár a fatömeg növekszik, az idős állományok területe csökken. Az őshonos erdők felújítását a gazdasági szabályozók alig ösztönzik. A vadállomány túlszaporodása miatt hatalmas területeket nem sikerül eredményesen felújítani. Ezen káros hatások mellett az elmúlt időszakban a kocsánytalan tölgy pusztulása is rontotta a helyzetet.

A szocialista berendezkedés alatt még a természetvédelem által védetté nyilvánított erdőkben, akár a nemzeti parkok fokozottan védett erdeiben is tovább folyt a fakitermelést szolgáló erdőgazdálkodás — sőt a védett területeken egyértelműen nemkívánatos tarvágás is. A védett területek alapító okiratában megfogalmazott alapelvek ellenére nem riúktak a több tíz hektár kiterjedésű tarvágások sem. Mindezekből a természetvédők arra következtettek, hogy eddig az erdőgazdálkodás kizárólag a fatermesztést szolgáló gazdasági tevékenység volt, és nem érvényesült az erdők többcélú — természetvédelmi szempontokat is érvényesítő — hasznosításának elve.

Jelenlegi helyzet

a) Az erdőgazdálkodás újraértékelésének lehetősége és szükségessége

Az utóbbi években a szakemberek és a társadalom is igen határozottan követelik, hogy az erdők ne kizárólagosan fatermesztési célt szolgáljanak, ezt a helyzetet kihasználva teljesen új alapokra helyezett szemlélet kialakítására és a többcélú erdőgazdálkodás igazi megvalósítására van szükség. Jó alkalmat kínál ehhez az a tény, hogy várhatóan egy év múlva a Parlament új erdőtörvényt alkot, amely alkalmas lehet az új szellemű — a természetvédők és az erdészek által is egyeztetett — szabályozás megvalósítására. A jelenleg ismert új törvénytervezet az „erdész” és a „természetvédő” szempontjából is vitatható.

Korszerű koncepciót kell kidolgozni az új erdőtelepítésekre is, ugyanis a gyenge minőségű szántóföldek az Európában általános mezőgazdasági túltermelés miatt bizonyosan paragon maradnak — helyükre többségében erdőt terveznek. Ezek kiterjedése hivatalos adatok szerint kb. 1 millió ha. Elsősorban ezeken a területeken kell megtervezni a fatermesztést szolgáló erdők telepítését, míg az eredetileg is erdővel borított területeken a természetkímélő, többcélú erdőhasznosítást kell előtérbe helyezni.

A magyar erdészársadalom közgazdasági szemlélettel „megáldott” képviselőire jellemző volt, hogy az erdőt csak „fatermőhelynek” tekintse. Emiatt az erdőtervezés, az erdőgazdálkodás, a közgazdasági szabályozók a fatermesztést és elsősorban a gazdasági érdekeket szolgálták. Korábban az egész erdőgazdálkodás társadalmi értékelésére kevés lehetőség kínálkozott.

Magyarországon az erdőgazdálkodás többcélú kiértékelése nem történt meg, főleg nem a természetvédelmi szempontok alapján. Erre az elemzésre azért is szükség van, mert az erdőgazdálkodásból származó bevétel a nemzeti jövedelem 1%-át (!) jelenti. Az erőltetett gazdaságieredmény-centrikus gazdálkodás hatása az ország területén található honos erdőkben olyan negatív környezeti- és természetvédelmi következményekkel járhat, amely bizonyosan nincs arányban a keletkezett haszonnal!

Ahhoz, hogy egy egyesület vagy bármely más szervezet az erdőgazdálkodással kapcsolatos helyes stratégiát befolyásolhassa, egy ilyen elemzés nélkülözhetetlen. Különösen jól bizonyítják ezt a WWF támogatásával szervezett, az ártéri erdők védelmére vagy a füves puszták védelmére vonatkozó programok eddigi eredményei is.

b) Társadalmi háttér

Egy ilyen jellegű program mielőbbi beindítása már befolyásolhatja az új erdőtörvényt is. Amennyiben a törvényt sikerül olyan formában elfogadtatni, hogy a természetvédelmi szempontból fontos szabályozók is beépüljenek ebbe, akkor annak gyakorlati megvalósítását e program nagyban segítheti.

Egy szempont lehet az is, hogy ismert természetvédelmi szervezetek (pl. OEE, MME, WWF stb.) Magyarországon erdővédelmi programot indítanak, és ráirányítják a figyelmet az erdők újfajta megítélésére.

A jelenlegi magyar parlament, de a közvélemény is soha nem tapasztalt fogékonyságot mutat az erdőkkel kapcsolatos kérdésekre. Így az erdővédelmi program széleskörű politikai és társadalmi támogatásra találhat.

c) A feldolgozás jelenlegi helyzete is tarthatatlan

A pazarló magyar fafeldolgozó ipar külön vizsgálatot érdemelne. Az évente kitermelt 8 millió m³ fából 6,5 millió m³ az, amit feldolgozásra előkészítenek. Ennek a mennyiségnek 30%-a feldolgozás során „eltűnik”. A program mellett szükséges lenne a legjelentősebb fafeldolgozók tevékenysége átvilágításának szorgalmazása is.

A program keretében elvégzendő tevékenységek (tervezet)

1. év: — a témában érintett szervezetek és szakemberek (egyesületek, intézetek, egyetemek stb.) segítségével és közreműködésével a program tematikájának részletes kidolgozása, fontossági sorrend felállítása, és a munkamódszerek, illetve munkamegosztás meghatározása

— az Északi-középhegység területén elsősorban a védett területeken és azok közelében a jelenlegi állapotok rögzítése, illetve az üzemtervek alapján a 20 évvel későbbi állapot előrevetítése az erdők fajajosszétételére, korára, egészségi állapotára stb. vonatkozóan

— a szerzett információk folyamatos közreadása a döntéshozók, illetve a széles közvélemény részére;

— az erdőkért felelősséget érző társadalmi csoportosulások, szervezetek munkájának segítése;

— a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kutatások eredményeinek összegyűjtése, a hiányzó kutatások megindításának szorgalmazása;

— a tervezett erdőrezervátum-hálózat kialakításában való részvétel;

— a törvényelőkészítésben és a törvényhozásban való közreműködés;

2. év: Fentiek lehetőség szerinti megvalósítása és továbbfejlesztése, valamint a program kiterjesztése a Dunántúli-középhegység területére is.

3. év: A nyert adatok feldolgozása és kiadvány formájában való megjelentetése, kezelési irányelvek kidolgozása a védett és védelemre érdemes erdőkre. Az új erdőtelepítési program segítése.

Várható eredmény

Az északi félteke aránylag keskeny sávjában elterülő lomberdő-övezet jellemző társulásainak védelmét szolgáló modell kidolgozása és bemutatása. A társadalom figyelmének fokozása a biológiai sokféleséget leginkább reprezentáló lomberdők védelmének demonstrálásával.

A legfontosabb megújítható erőforrás használatát is biztosító módszerek és elvek elfogadása és elfogadtatása.

Készítették:

Haraszthy László, Kállay György,
Rakonczay Zoltán

Készítette:

a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület

MOSZ közgyűlés

A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége (MOSZ) Országos Tanácsa azal a céllal hívta össze — 1993. május végén — képviseleti körébe tartozó szervezetek közgyűlését, hogy megvitassák, értékeljék az agrártermelők, közöttük a mezőgazdasági szövetkezetek helyzetét, megfogalmazzák, hogy milyen agrárprogramra van szükség, áttekintsék a mezőgazdasági szövetkezés jövőjét, valamint az érdekképviselőt időszerű feladatait.

A MOSZ Országos Tanácsa mind a küldötteknek, mind a meghívottaknak 20 oldalas írásos *előterjesztést* küldött meg az agrárágazat és a termelők helyzetéről, egy új agrárpolitika igényéről, a mezőgazdasági szövetkezésről és az érdekképviselőti tevékenységről. Az írásos anyag kiemelte, hogy „*indokolt egy olyan agrárpolitika (nemzeti agrármozgalom) megalkotása, melyet széles körű szakmai és társadalmi vita előz meg, s melynek keretében az agrárvilág érdekelt szereplőinek véleménye folyamatosan érvényesülhet*”. A MOSZ által támogatott agrárpolitikában hangsúlyt kapott „*a mezőgazda-*

ság átfogó környezetgazdálkodási rendszerbe illesztése”.

Ezzel kapcsolatosan az előterjesztés kimondta, hogy „*A mezőgazdasági művelés alatt álló területből az ezredfordulóig mintegy 1 millió hektár kivonása valószínűsíthető amiatt, hogy ezen a területen nem rentábilis a termelés. Hasznosítása — az ökonomiai hátrányok ökológiai előnyt szolgáló lépéssé formálásával — főként erdősítés révén, gyepgazdálkodásba vonással, kisebb részben turisztikai pihenő területté alakítás útján lehetséges.*

Erőfeszítéseket kell tenni a magas költségek ellenére is az erdőtelepítés növelése érdekében.”

A közgyűlésre mintegy 1500 küldött és meghívott gyűlt össze a Budapesti Kongresszusi Központban. Göncz Árpád köztársasági elnök mellett három miniszter, a parlamenti pártok frakcióvezetői, pártfőtitkárok és államtitkárok is részt vettek a közgyűlésen.

A közgyűlés elfogadta az írásos előterjesztést, valamint az alábbiakban megfogalmazott *felhívást*.

A mezőgazdasági szövetkezők és termelők 1993. május 25-iki KÖZGYŰLÉSÉNEK felhívása a törvényhozáshoz, a kormányhoz és az ország lakosságához

A közgyűlés — demontstrálva az agrárágazat legitim szereplőinek egységét és elszántságát — megállapította, hogy a Kormányt elvitathatatlan felelősség terheli az agrárágazat tönkretételéért.

Az ágazat gazdaság egy drámai végkifejlet utolsó óráit éli: az ország egyik legnagyobb teherviselő ágazata a katasztrofális megsemmisülés közvetlen közelébe került.

A Kormány már két év óta tétlen szemlélője, ezáltal tudatos közreműködője a mezőgazdaság tönkretételének. Erőltetlenség és tehetetlenség szemléli, hogy egy politikai csoport a törvényhozásban — főleg a költségvetési törvény tárgyalása kapcsán — nem titkolt zsarolással veri keresztül az önös érdekeknek megfelelő törvényeket, kockáztatva a Parlament szavahihetőségét, és ezzel együtt az állampolgári jogbiztonságot is.

A Kormányt a falu és a mezőgazdaság csak addig érdekelte, amíg az állam kárpótítási terhet áthárította a szövetkezeti tagságra.

A Kormány láthatóan nem akar szembesülni a gazdasági és társadalmi rombolással, amely — a hibás törvények és a politika által állandósított jogbizonytalanság következményeként — a településeken végbemegy. A rossz agrárpolitika; az átalakulási stratégia politikai kezelése; a kapkodó, átgondolatlan „gazdaságszervező intézkedések” milliárdos károkkal és évtizedekre kiható következményekkel járó hatásai „eredményként” ma a mezőgazdaságban

- közel 30%-os termelés-csökkenést,
- több mint félmillió hektár parlagterületet,
- 170 ezres munkanélküliséget,
- 23%-os átlagbérszínvonal elmaradást,
- egyharmad arányú, több mint 100 milliárd forint értékű vagyonvesztést, és mindezek következtében
- egymásnak feszülő indulatokat, jószomszédi, baráti és családi kapcsolatok felbomlását, egyre sűrűbben a tetlegességig fajuló „helyi politizálást”, szándékos kártevést

könnyelhetünk el.

A Kormány láthatóan nem ismeri fel az ország érdekét sem! A termelési elbizonytalanodás és közgazdasági feltételrendszer hiánya miatt a mezőgazdasági vállalkozások megtorpantak!

Az önálló magángazdálkodás termelési és mezőgazdasági feltételei hiányoznak. Ugyanakkor a szövetkezeti integrációval folytatott és progresszív hagyományokkal rendelkező magángazdálkodás kialakulását a szövetkezetekkel szemben ellenséges politika akadályozza.

Az ágazatot a finanszírozási, az értékesítési, a foglalkoztatási gondok és a jövedelmezőség drasztikus visszaesése — az aszály-fenyegetettség nélkül is — leterítette!

A válság egyaránt sújtja a szövetkezeti termelőket és magángazdákat, a több mint hatszázezer szövetkezeti nyugdíjast, a kárpótítás során kialakuló 2 millió parcella tulajdonosát.

A Kormány válságkezelő program helyett tehetetlenségből, hozzá nem értésből, vagy a nyugati országok, azok mezőgazdasága iránti gesztusból — továbbra is teret ad a mezőgazdaság politikai indíttatású szétzilálásának. Tűri és hallgatásával támogatja, hogy egy szűk politikai csoport a szövetkezeti törvény „balkanizálásával” végső csapást mérhessen a magántulajdoni alapokon újjászerveződő legitim szövetkezetekre, 850 ezer, a szövetkezéshez ragaszkodó ember szuverén döntésére!

Az agrárválság kárvallottai a végőráit élő mezőgazdaság megmentéséért emelik fel szavukat.

A Közgyűlés megállapítja, hogy a Parlament a politikai erők befolyása miatt nem képes, a Kormány nem akarja, a lakosság pedig a félrevezetés és alulinformáltság következtében nem tudja felismerni az agrárválság méreteit és az egész lakosságra kiterjedő hatását.

Ezért a Közgyűlés szükségesnek tartja, hogy az agráragazat helyzetéért felelősséget viselő Parlament és Kormány mellett a közvéleményhez is forduljon.

A Közgyűlés a Parlament és a képviselők tudomására hozza a következőket:

Az átmeneti törvény végrehajtása során 850 ezer állampolgár a szövetkezés mellett döntött, mintegy 1500 szövetkezet működik az új szövetkezeti törvény alapján.

Helyre kell állítani a szövetkezés szabadságának alkotmányos következményét!

Nem a szövetkezeti törvény módosításával, hanem közgazdasági eszközökkel kell elősegíteni a szövetkezeti üzletrészek forgalmát, valamint az üzletrészek belső vállalkozásokba történő bevitelét.

A Parlamentnek tehermentesítenie kell a szövetkezeti vagyont az alól, hogy mintegy 30%-nyi kárpótlási teher alól, amelyet a nem tagok részére rendelt juttatni.

A Közgyűlés felszólítja az országgyűlési képviselőket, hogy ne támogassák az újjáalakult szövetkezetek legitimitásának megkérdőjelezését, a jogi és szervezeti bizonytalanság fenntartását.

Utassák el a szövetkezeti önállóságot, valamint a mezőgazdaság termelési alapjait veszélyeztető törvényhozási kezdeményezéseket!

A Közgyűlés a Kormány tudomására hozza a következőket:

Alkotmányunk támogatja az önkéntes társuláson alapuló szövetkezeteket, elismeri a szövetkezetek önállóságát és a szövetkezeti tulajdon, mint a magántulajdon egyik formáját!

A Közgyűlés a bizalom erősítésének szándékaként fogadta Szabó Tamás és Szabó Iván minisztereknek a Kormány nevében elhangzott azon bejelentéseit, hogy a Kormány nem kezdeményezi és nem támogatja az új Szövetkezeti Törvény módosítását.

Aggodalmát fejezi ki azonban a Közgyűlés, hogy a Kormány a költségvetés közelgő tárgyalása kapcsán ismét politikai zsarolás áldozatává válhat.

Felszólítja ezért a Kormányt, hogy sürgősen adja fel két éves „tartózkodását” és kormányzati szerepét az agráragazat vonatkozásában is töltsse be.

Ennek során hozzon azonnali intézkedéseket a mezőgazdasági termelés jövedelemtermelő képességének helyreállításához:

— A hároméves aszálykár mérséklését szolgáló kedvezményes hitelek még fennálló állományát és terheit azonnal el kell törölni. Az ez évi várható újabb aszálykárok csökkentésére, illetve ellentételezésére a Kormány soronkívül készítsen elő indézkedési csomagot.

— A folyó évi betakarítási munkákra, valamint az 1994. évi termelést megalapozó őszi-tavaszi munkák költségfedezetére valamennyi termelő kapjon az érintett teljes területre kiterjedő dotációt és állami garanciafedezettel nyújtott kamatkedvezményes hitelt.

— Az új földmagántulajdonosi helyzet miatt felül kell vizsgálni a földalapú támogatások jelenlegi rendszerét annak érdekében, hogy ne a települések besorolása, hanem a konkrét földterület minősége alapozza meg a támogatást.

— Sürgősen tűzze napirendre az agrárválság kezelését és terjesszen intézkedési csomagtervet a Parlament elé.

Ezeket az intézkedéseket a Kormány legkésőbb a pótköltségvetés előkészítéséig hozza meg.

A Kormány sürgősen vizsgálja meg a kárpótlási törvény végrehajtásának helyzetét és intézkedjen a törvény végrehajtása során a mezőgazdasági szövetkezeti tagoknak okozott károk megtérítésére.

Így különösen:

— az alkotmányellenesnek minősült vállalkozói utalvánnyal elvont földek,

— a kárpótlási földárverések során — törvényellenesen — ki nem fizetett ültetvény értékek,

— az átmeneti törvénnyel elvont, szövetkezeti tulajdonú utak értékének megtérítése tekintetében.

Sürgeti a közgyűlés a Kormányt, hogy tegyen eleget a földkiadó bizottságok finanszírozása tekintetében fennálló törvényes kötelezettségnek.

A felszámolás sorsára jutott szövetkezetek tagjai jogainak megóvása érdekében felszólítja a közgyűlés a Kormányt, hogy szerezzen érvényt saját minisztereivel szemben a csődtörvény előírásainak. Vonassa vissza azt a miniszteri „irányelvet”, amely törvényellenes értelmezéssel diszkriminálja a felszámolt szövetkezet tagjait a földtulajdon szerzésben.

Ezeket az intézkedéseket a Kormány folyamatosan, legkésőbb az év végéig hozza meg.

A Közgyűlés megállapítja, hogy a termelők és a szövetkezők érdekképviselői szervei folyamatosan jelezték a Kormánynak a mezőgazdaság gondjait, a helyzet jobbítását célzó javaslatokat

A Kormány mindezek iránt érzéketlen maradt! A közgyűlés ezért kénytelen a közvélemény segítségét kérni.

A közgyűlés biztosítja az ország lakosságát arról, hogy a mezőgazdasági termelők vétenek az élelmiszer fogyasztói árak folyamatos emelkedésében! Az áremelkedésekből nem a termelők számára képződik jövedelem, hanem az élelmiszeripar, a kereskedelem és az állami költségvetés hasznára.

Kéri a közgyűlés a közvéleményt, emelje fel szavát a külföldi versenytársak érdekeit szolgáló mezőgazdaság-ellenes intézkedések miatt, emelje fel szavát a szövetkezetek eszközállományának elkütyevetelését szorgalmazó törvénymódosítás ellen.

A közgyűlés felkéri az ország valamennyi polgárát, hogy a mezőgazdasági termelőkkel és szövetkezetekkel együtt fejezze ki tiltakozását az Országgyűlésnek, valamint a Kormánynak a mezőgazdaságban állandósított jogszabálytalanság, továbbá a mezőgazdaságban végbemenő rombolás miatt. Fejezze ki tiltakozását a magángazdákat és a szövetkezeti (társas) gazdákat, valamint a falusi és a városi lakosságot szembeállító politika ellen.

A közgyűlés kinyilvánítja azt a szándékát, hogy a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségéhez fordul, a szövetkezés egyetemes elveinek és a szövetkezetek alkotmányos önállóságának a Kormányzat részéről történő megsértése miatt.

A közgyűlés támogatja a Győr-Sopron megyei szövetkezőknek azt a kezdeményezését, hogy aláírás gyűjtésével tiltakozzanak a szövetkezeti törvény tervezett módosítása ellen. A közgyűlés csatlakozásra hívja fel a mezőgazdasági szövetkezőket és termelőket.

A közgyűlés felhatalmazza a MOSZ Országos Tanácsát, hogy amennyiben rövid időn belül nem tapasztalnak fogadókészséget a Kormány részéről a közgyűlés dokumentumaiban összegzett agrárgondok iránt, úgy az Országos Tanács döntsön az érdekvédelmi erőteljesebb eszközeinek alkalmazásáról.

JOGSZABÁLY- MUTATÓ

Lapunk előző száma óta a Magyar Közlönyben és más hivatalos lapokban közzétett fontosabb rendelkezések a következők:

- A tartósan külföldön foglalkoztatott dolgozók egyes járandóságairól szóló 157/1989. (XII. 30.) rendeletet hatályon kívül helyezte az 55/1993. (IV. 7.) Korm. rendelet. [A tartósan külföldön foglalkoztatottak devizaellátmányáról a 29/1992. (II. 13.) Korm. rendelet intézkedik.]

- Az Ideiglenes külföldi kiküldetést teljesítők költségtérítéséről szóló 29/1990. (XII. 27.) PM. rendeletet hatályon kívül helyezte az 56/1993. (IV. 7.) Korm. rendelet. A devizaellátmányról a 30/1992. (II. 13.) Korm. rendelet intézkedik. Mindkét rendelet megjelent a Magyar Közlöny 41. számában.

- A földadóról szóló törvényt módosította az 1993. évi XXXIII. törvény. (Magyar Közlöny 42. száma.)

- A közalkalmazottak jogállását érintő egyes kérdésekről szól az 1/1993. (IV. 20.) MüM rendelet. (Magyar Közlöny 46. száma.)

- A magánszemélyek jövedelemadójáról szóló törvényt módosította az 1993. évi XLI. törvény. (Magyar Közlöny 47. száma.)

- A javító-nevelő munkára ítélt büntetéséről szól a 10/1993. (IV. 23.) IM rendelet. (Magyar Közlöny 48. száma.)

- A vagyonjegyről szóló MT rendeletet módosított a 62/1993. (IV. 27.) Korm. rendelet. (Magyar Közlöny 50. száma.)

- A jegybanki alapkamatot – 1993. május 3. napjától – 20%-ról 19%-ra mérsékeltek az MNB 1/1993. (MK 51.) MNB közleményében. (Megjelent a Magyar Közlöny 51. számában.)

- A Magyar Közlöny 53. számában tették közzé az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivatal közleményét az 1993. június 1-től június 7-ig terjedő időszak termőföld árveréseiről.

- A Munkavállalói Résztulajdonosi Programról szóló törvényt módosította az 1993. évi XLIII. törvény.

- A háztartási tüzelőolaj forgalmazásáról szól a 66/1993. (V. 4.) Korm. rendelet. (Mindkét jogszabályt közzétették a Magyar Közlöny 54. számában.)

- A költségvetés alapján gazdálkodó szervek beszámolási és könyvvizelési kötelezettségéről szóló rendeletet módosította a 67/1993. (V. 5.) Korm. rendelet. (Magyar Közlöny 55. száma.)

- A munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről szól a 78/1993. (V. 12.) Korm. rendelet. (Magyar Közlöny 60. száma.)

- A háztartási tüzelőolaj vásárlási utalvány beszerzésének, kiadásának és beváltásának szabályairól szól a 8/1993. (V. 14.) IKM-PM együttes rendelet. (Magyar Közlöny 62. száma.)

Dr. Gojdár László
jogtanácsos

FELHÍVÁS

Felhívjuk a vállalatok, intézmények szakszervezeti bizottságainak, gazdasági vezetőinek figyelmét, hogy az

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓBAN

mindennemű

HIRDETÉSNEK

helyet biztosítunk kedvezményes áron.

A hirdetések minden hónap 15. napjáig kérjük beküldeni a szerkesztőség címére.

A hirdetésekkel kapcsolatban
bővebb felvilágosítást

Szenvedi Józsefné ad:

MEDOSZ Szövetség
Erdészeti Dolgozók Szakszervezete
Budapest VI., Jókai u. 2-4.

Telefon:
1-314-369
1-314-550
Fax: **1-314-568**

Erdész-vadász könyv

Előzetes a készülőben lévő könyvről

Lapunk rendszeres olvasóinak – úgy gondoljuk – nem kell külön bemutatni Wentzely Dénes erdész kollégánk kedves, derűs hangú írásait, amelyek sok természetszerető ember szívét melengették már.

Hogy mennyire igaz ez a megállapítás, elegendő bizonyíték erre az Erdészeti és Faipari Híradóban eddig megjelent „Rekviem egy szakmáért”, „Egy búcsúzás emléke”, „Disznók! Előre!” című írásai is.

A közeljövőben ezek a hangulatos elbeszélések és az eddig nem közöltek könyv alakban is megjelennek. A vásárlás lehetőségéről a könyv megjelenése után lapunkban tájékoztatást fogunk adni.

Ebből az alkalomból a szerző arra vállalkozott, hogy röviden bemutassa életpályáját. Ez az írása testvérlapunkban, a Zala Erdő-ben jelent meg, amelyet szeretettel ajánlunk olvasóink figyelmébe.

„Egy bajor jáger – bizonyos *Johann Adam Wentzel* – 1780-ban elhatározta magában, hogy ő lesz az úkapám! Fel is készült a nagy útra. Hátizsákkal, puskával, tarisznyával a vállain, rájuk terítve a pelerint, és egy kutyával – meg sem állott *Selmecig*. Ott az erdészeti akadémia elődjénél oktatta a vadászat mesteriségét szlováknak, magyarnak, svábnak. Ez a bajor jáger *fertőzte* meg a fajtám valamennyi férfi tagját, a *HAZA* és az *ERDŐ* szeretete mellé: a *VADÁSZTAL*!

Ennek a megfertőzött famíliának utolsó sarjaként én erdész vagyok, mégpedig az erdészeknek abból a fajtájából, akik vadászok is voltak. Még a mai napig sem tudom ekülöníteni az *ERDŐT* A *VAD-tól*, az erdészetet a vadásztól! Hát ebből kiindulva különös a szemléletem! Gyerekfejjel kóstoltam bele a vadászat testet-lelket gyönyörködtető világába.

Drága jó Apám gyakran vitt magával, és ha elfáradtam, belekötözött hónaljig a hátizsákjába és úgy mentünk tarlókon, őszi szántásokon át. Így már akkor *embermagasságból* láttam meg az erdőket-mezőket, és szagoltam a puskaapor kesernyés szagát! Aztán a flóbert, majd a 20-as puska lett a barátom. Meg a kutyák! Egy csodálatos vizsla – éppen csak beszélni nem tudott – meg egy minden hájjal megkent taci. Felejthetetlen évek voltak ezek, amelyeket megzavart vonuló seregek zöreje. Döbbenet figyeltük őket, és szívszorongva hallgattuk az egyre közeledő ágyúszót. Aztán elült a harc és azt hittük, béke lesz. Megbékélés az emberi szívekben! De nem lett nyugalom, legalábbis nekem nem! Érettségi után a *Dél-zalai Er-*

dőgazdasághoz szegődtem el napszámosnak, azzal a titkolt gondolattal, így talán befutok az erdészeti iskolába. Származásom abban az időben nem sok jót ígért!

Hamarosan három évre katonai munkaszolgálatra vezényeltek, többezred magammal bontottam a szent *Tatabánya* vizes, omladozó vágataiban, meg *Komló* poklában. Barakkok és félig kész kaszárnyák zord és primitív szállásain dőltem le fáradtan, és féltem a holnap-tól. Aztán ez is elmúlt! A *Keszthelyi Erdőgazdasághoz* jöttem, levelezőn elvégeztem a *Soproni Erdészeti Technikumot*. Az évek során letettem vagy tízféle szakvizsgát, és az életem a napos oldalra került.

Több mint 30 éven keresztül közvetlen tő melletti szolgálója – alázatos és hű szolgálója – voltam az *ERDŐ-nek* meg a *VAD-nak*! A Balaton-felvidék egyik legszebb tájára kerültem, a *Tapolca-Sümeg* közti erdők vadregényes vidékére: *Uzsára*.

Az Erdészet később – 1966-tól – rezervátum is lett és az MN. fegyelmezett erdésztársadalmában szolgáltam 1978-ig. A puska a hátamhoz nőtt, csak alvás-kor vettem le a vállaimról. Csodálatos élményekben gazdag élet volt ez, rengeteg barátal. Vidám fickó voltam, úgy hiszem, sokan megkedveltek, úgy érzem, szeretnek a mai napig is. Főleg az egyszerű emberek barátságára vagyok büszke!

Sokat vadásztam, de többet vadásztattam – és ez a nehezebb! Mondom, szív-fájdítóan szép volt az életem, pedig csak az erdészek kemény, de tiszta életét éltem. Aztán családi okokból beköltöztem

Keszthelyre, és az *erdőgazdaság központjában* „tintanyaló” lettem.

1990 év végén nyugdíjba mentem! Írásaim vallomások arról a 40 évről, amit az erdők szolgálatában eltöltöttem, sokszor nehéz körülmények között. De az *ERDŐM*, ha beléptem valamennyi zugába, egy perc alatt elfeledtetett velem minden keserűséget, kínt és bánatot! Ezért is kötődök ezer szállal még a mai napig is, városbazártan, négy fal közé, néhány négyzetméternyi – kerítés-sel elhatárolt területen – fenyők és alájuk szorult bokrok között. Ha szél támad és megzúgatja a lombokat, úgy érzem: az *Erdő üzen*! Itt is ugyanúgy zúg a fenyves, mint kinn a rengetegben, itt is úgy hullik ősszel a falevél, mint az *Úrbéri Erdőn*, mégis más! Egészen más! Ilyenkor nyugtalanság fog el, nem találok a helyemet, fojtogat a környezet és elvágyódom innen!

Biztos vagyok benne, hogy a széllel nekem üzen az Erdő, nekem üzen a rengeteg! Sokszor úgy érzem, nem sok kellene ahhoz, hogy összeszedjem szegényes kis vackaimat és visszamenjek Hozzá!

Esténként, ha felkeresnek az emlékek, papírra vetem őket. Saját szórakoztatásomra, meg barátaim unszolására. Sokkal vagyok nekik adós, mert mindig többet várnak tőlem!

Apám mondta: *Szeresd a puska-t, de szeresd a vadat is!* Ez mindig visszatérő harangkondulás még most is a mellemben, a szívem körül!

Wentzely Dénes,
az erdész

A VADEX MEZŐFÖLDI ÁLLAMI ERDŐ- ÉS VADGAZDASÁG

tisztelettel értesíti Önt, hogy továbbra is
vásárlói rendelkezésére áll a vadászfegyverek,
vadászlőszerek, engedély nélkül vásárolható légfegyverek,
vadászfelszerelések szaküzletével
az erdőgazdaság központjában:

**8001 Székesfehérvár,
Tolnai utca 1. Pf.: 71.**

VADEX

Nyitva tartás munkanapokon 9–17 óra között.

*

Szaküzletünkben a neves bajorországi – **Harald Sax** –
fegyverüzem által gyártott és forgalomba hozott
Mauser típusú golyós,
illetve 12/70 bock sörétes fegyvereket,
valamint az összes Magyarországon használatos
lőszereket árusítjuk.
Távcsőszerezéshez különböző tartozékokat,
továbbá egyéb vadászfelszereléseket kínálunk.

*

**Telefon: (22) 316-473/137
Telefax: (22) 327-525
Telex: 21-306**

HÍREK...

A Balatonfelvidéki EFAG vszb-titkárának, *Tamás Lászlót*, a Keszthelyi Erdészet műszaki vezetőjét választották meg. Kollégáinknak felelősségteljes és nehéz munkájához sok sikert kívánunk.

* * *

A Veszprémi Erdőfelügyelőség Szakszervezeti Bizottsága bejelentette, hogy a folyamatos létszámcsoökkentés miatt alapszervezetüket megszünteti. Ezúton is tisztelettel megköszönjük *Weil József* szb-titkárnak a sokéves társadalmi munkában végzett tevékenységét.

* * *

Dr. Szabó János földművelésügyi miniszter a május 1-jével megalakult *Erdészeti Hivatal* vezetőjének *Dauener Márton* nevezte ki, elnöki cím használatával.

* * *

A MEDOSZ Szövetség elnöksége – előző számunk lapzártája után – úgy döntött, hogy július 8-ára összehívja a *MEDOSZ kongresszusát*.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

Kiadja:
a MEDOSZ Szövetség
Erdészeti Dolgozók
Szakszervezete
1066 Budapest, Jókai u. 2–4.
Felelős kiadó:
Herczeg Miklós,
az EDSZ titkára
Szerkeszti:
a Szerkesztőbizottság.
A Szerkesztőbizottság tagjai:
Barta László, Borsody István,
dr. Csötönyi József, Herczeg
Miklós (elnök), Kálmán József,
Kovács Károlyné, Krizsán
Ferenc, Nemes József (titkár)
Felelős szerkesztő:
Krizsán Ferenc
3000. – 93-977
Nyomja: Váci Nyomda Kft.
Vác, Dózsa György út 53.
Felelős vezető:
Nagy Sándor igazgató

„Emberi kultúránk az erdő irtásával kezdődött és csak az erdő megvédésével maradhat fenn!”

(Leibundgut)

Az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűléséről

A vándorgyűlések 126 éves története során a szakmai tapasztalatok kicserélése mellett mindig fontos cél volt az erdész-társadalmat érintő gondokról, nehézségekről is szót ejteni és teret biztosítani a szakmai véleményegyeztetés mellett az emberi, baráti kapcsolatok elmélyítésének.

Ezeknek a gondolatoknak a szellemében rendezte meg az Országos Erdészeti Egyesület és a Somogyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság augusztus 6–7-én az ideig, immár 62. Vándorgyűlést, amelynek helye és a szakmai program induló állomása Kaposvár volt. A küldöttgyűlésen közel 600 fő vett részt. A vándorgyűlést jelenlétükkel és előadásaikkal megtisztelték a magyar erdőgazdálkodást irányító állami vezetők is.

Az OEE Vándorgyűlése augusztus 6-án ünnepélyesen a kaposvári vadászház udvarán kezdődött, majd szakmai programmal és dr. Haracsi Lajos kimagasló munkát végző erdészprofesszor emléktábla avatásával folytatódott. Augusztus 7-én került sor a Küldöttgyűlésre a Pannon Agrártudományi Egyetem Kaposvári Állattenyésztési Karának dísztermében.

A küldöttgyűlést Schmotzer András, az OEE elnöke nyitotta meg. Meleg szavakkal köszöntötte az egész ország területéről Kaposvárra sereglett erdész kollégákat, valamennyi résztvevőt, külön köszöntötte dr. Szabó János földművelésügyi minisztert, dr. Tarján Lászlónét, a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium államtitkárát, Dauner Márton, az Országos Erdészeti Hivatal elnökét és valamennyi külföldi vendéget.

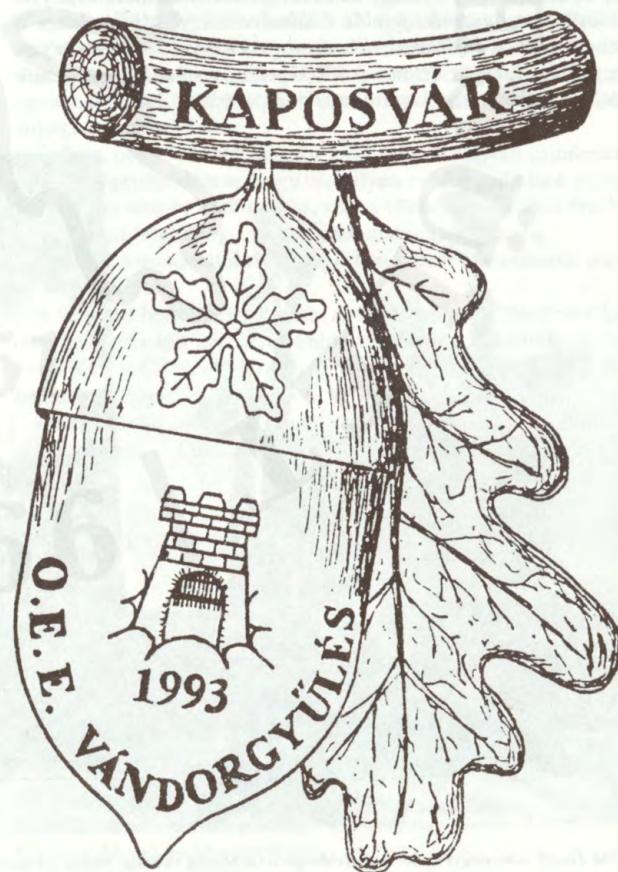
Az elnöki megnyitó után Barátossy Gábor, az OEE főtitkára tartotta meg az egyesület beszámolóját, amelyet az alábbiakban ismertetünk kedves olvasóinkkal:

— Éppen egy éve tartottuk Sárospatakon egyesületünk szokásos éves vándorgyűlését. Az egyesület 127 éves történetének mai 62. vándorgyűlésén most itt Kaposváron már másodszor gyűltünk össze. Mi is történt az elmúlt egy évben. Erről szeretnék beszámolni, röviden összefoglalva egyesületi életünk és ezen keresztül a szakma legfontosabb történéseit, eseményeit.

Az elmúlt évben, az azt megelőző két évhez hasonlóan a szakmai és egyesületi élet fő kérdése az erdészeti ágazat gazdasági, szerkezeti átalakulása volt. Ebben az átalakulásban próbálta munkálkodásával az egyesület — alapszabályi célkitűzésének megfelelően — a magyar erdőgazdálkodás — hosszú távú közérdeket szolgáló — szakmai érdekviseletét biztosítani, hazánk erdeinek, természeti értékeinek megővését, fejlesztését elősegíteni.

Az ágazati átalakulás helyzetét az elmúlt időszakban sajnos minden erőfeszítésünk ellenére is továbbra is a nagyfokú bizonytalanság jellemezte. Az erdészeti szakterület sem tudta kivonni magát az egyéb területeken lezajló általános jelenségek alól, annak ellenére, hogy a főbb szakmai alapelvek és elképzelések gyakorlatilag tisztázottak. Állásfoglalásaiban az egyesület

és a szakterület ezeket már többször kinyilvánította. A szakmai döntések végrehajtásához szükséges végleges politikai döntések azonban ez ideig sajnos nem születtek meg. Nem került a törvényhozás elé az erdőtörvény, a vadászati törvény, nem született meg a végleges döntés az államerdőszet vonatkozásában, nem történt meg a magánerdőgazdálkodás törvényi szabályozása (erdőbirtokossági törvény) stb., hogy csak a főbb sarokpontokat említsem. Közben zajlanak az átalakulási folyamatok, jogszabályi hézagok között, sokszor félő, hogy jóvátehetetlen károkat okozva, értékeket semmisítve meg. Nem szabad visszariadni attól, hogy kimondjuk a fentiek elmaradása miatt sok hektár magyar erdő és ezzel együtt sok szakmáját szerető erdész szenvedni meg a gazdasági, társadalmi átalakulás vajdási folyamatát.

(Folytatás a 2. oldalon)

Az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűléséről

(Folyt. az 1. oldalról)

Azonban, ha őszintén és tárgyilagosan szembenézünk magunkkal, meg kell állapítanunk, hogy ebben a kialakult három éve húzódnó nehéz helyzetben mi is hibásak vagyunk.

Annak ellenére, hogy az Országos Erdészeti Egyesület már 1990. júniusában elkészítette és a kibővített Országos Választmányi ülés elfogadta, a máig is helytálló, első állásfoglalást az átalakulással kapcsolatban, éppen a szakmai széthúzás, az egyéni és csoportérdek sokszori felülkerekedése a közösségi és szakmai szempontokon, gyakran akadályozta az abban foglaltak megvalósítását.

Úgy érzem, hogy az elmúlt hónapokban éppen ezen a területen, a szakmai egységbe tömörülés területén történt jelentős előrelépés. Nézzük végig az elmúlt év eseményeit és vegyük számba, hogy mi is történt.

Rögtön a sárospataki vándorgyűlés után augusztus végén a 126/1993. sz. Kormányrendelet az Állami Erdőgazdaságokat ideiglenesen a kincstári törvény megjelenéséig az Állami Vagyongkezelő RT felügyelete alá helyezte. Megkezdődött az átalakulási folyamat. A részvénytársasággá alakuló vállalatokkal szemben a tulajdonost képviseli az ÁVRT. Nyitott maradt a kérdés, mivel az ÁVRT-ben az erdővagyon csak ideiglenesen van, az elidegenítés felett nem rendelkezik, ki gyakorolja a valódi tulajdonosi funkciót? Az átmeneti ideiglenes helyzetben a kincstári vagyronról szóló törvény megjelenése jelentené a végleges megoldást. Sajnos azonban értesítéseink szerint a közeljövőben ezt nem fogja tárgyalni a törvényhozás. Jól tudjuk, hogy a részvénytársasági formát nem az erdőgazdaságokra találták ki.

Így csak remélhetjük, hogy az ebből adódó ellentmondások feloldására az ágazatért felelős Földművelésügyi Minisztérium a privatizáció irányítóival, illetve az ÁVRT-vel közösen olyan megoldást talál az állami erdők kezelésére, amely megegyezik majd a szakma ezzel kapcsolatos álláspontjával.

Az egyesület szakmai véleményező szerepkörében az elmúlt év során folyamatosan véleményezte a szakterületet érintő valamennyi jogszabály tervezetét. Így például az FM Alapokról szóló törvénytervezetet is nelynek ismert nagyjelentőségű — december 31-ei — parlamenti vitájáról az Erdészeti Lapok februári száma tájékoztatta az egyesületi tagságot. Külön meg kell emlékezni az MTA Erdészeti Bizottságának decemberi üléséről, ahol döntés született arról, hogy a Bizottság a magyar erdők sorsa iránt érzett aggodalomból és felelősségudatból adódóan a Miniszterelnöki Hivatalhoz fordul a magyar erdők ügyében. Ezzel szinte egyidőben, még december végén a szakma végre talán soha nem látott egységbe tömörült. Nyolc meghatározó szakmai szervezet (az OEE, a FAGOSZ, a Mezőgazdasági Szövetkezők Országos Szövetsége, az Erdészeti és Faipari Egyetem, az ERTI, az MTA Erdészeti Bizottsága, az Erdészeti Dolgozók Szakszervezete és az MDF Erdő- és Vadgazdálkodási Kollégiuma) a teljes szakterületet felölelve, közös állásfoglalást adott ki az erdőgazdálkodás helyzetével, gondjaival kapcsolatban.

Mindezek eredményeképpen jött létre 1993. február 24-én az I. Országos Erdész Gyűlés. Az ott kialakított és elfogadott állásfoglalás, annak folyamatos megvalósítása, fordulópontot jelentett a szakma elmúlt három éves történetében. Mire alapozom ezt a kijelentést? Arra, hogy a korábbi állandóan védekező szakterületi elképzelésekben, ha nem is ugrásszerűen, de előrelépés történt. Hároméves következetes harc után, melynek zászlóvivője volt az OEE, megalakult az FM Erdészeti Hivatala, ha nem is teljesen úgy, ahogy elképzeltük, önálló költségvetés, nagyobb ágazati autonómia stb.), de a korábbi állapothoz képest mégis csak határozott előrelépéssel, létszámban bővülve, közvetlenül a miniszter irányítása alá tartozva. Úgy néz ki, hogy az állásfoglalásnak megfelelően az állami erdők egységét többé-kevésbé sikerül megőrizni (egyenlőre azt sikerült elérni, hogy csak a 60 ha alatti erdőterületek, összesen mintegy 50 ezer ha, kerüljenek kárpótlási pótkijelölésre).

Ezzel ezideig nagyjából megakadályoztuk az állami erdők szakmai szempontból nem kívánatos felaprózódását.

Itt említeném meg azt a napokban hallott elrettentő példát, mely az Őrségben Kercaszomoron történt, hogy a kárpótlási liciten 9 ha erdő tulajdonát 30-an szerezték meg. Biztos, hogy ilyen és hasonló, súlyos helyi problémák sok helyen akadnak, de talán az állami erdők túlnyomó részét már nem fenyegeti hasonló veszély.

Időközben más szakmai kérdésekben is tettünk említésre méltó lépéseket. Az elnökség tárgyalta az FM Vadászati és Halászati Önálló Osztályával is. Talán sikerült a vitás kérdésekben az eltérő álláspontokat közelíteni egymáshoz.

Szoros volt az elmúlt időszakban az OEE kapcsolata a természetvédelemmel és az úgynevezett „Zöld” szervezetekkel is, ennek eredménye volt januárban a WWF-el és a MME-vel közösen tartott igen nagy érdeklődéssel fogadott Erdőgazdálkodás és Természetvédelem című konferencia, melynek közös állásfoglalása iránymutató a jövőre nézve.

(Folyt. a 3. oldalon)

Bóna József, a Somogyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság vállalati biztos igazgatója mondott ünnepi beszédet dr. Haracsi Lajos emléktáblájának avatásán. Mellette (balról) Schmotzer András, az OEE elnöke, (jobbról) Barátossy Gábor, az OEE főtitkára és Göndöcz Gyula, a Zselici Erdészet igazgatója.

Az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűléséről

(Folyt. az 2. oldalról)

Áprilisban tartottuk Kaszópusztán a szokásos évi titkári értekezletet, melyen felmerült az Alapszabály módosítás szükségessége. Ebből kiindulva az elnökség Kertész József alelnök vezetésével egy Alapszabály Módosító Előkészítő Bizottságot hozott létre. A júniusi választmányi ülés pedig egyhangúlag úgy határozott, hogy 1994. évben, tavasszal a szokásos éves közgyűlésen kívül, (amely egyben tisztújító közgyűlés is lesz), egy Alapszabály módosító közgyűlést kell tartanunk.

A rendelkezésemre álló idő rövidsége miatt a teljesség igénye nélkül csak a legfontosabb eseményeket ismertettem. Ezek után, ha szűkszavúan is, néhány általános kérdésről is kell szólnom.

1. Az egyesületi szervezet és taglétszám alakulása:

Az elmúlt év során az egyesület változatlanul 35 helyi csoportban működött. A szakosztályok száma 15-ről ismét 16-ra nőtt. Ugyanis az elmúlt évben, november 17-én szakosztályi jogállással megalakult az Erdészeti Szaporítóanyagtermelők Társasága. A korábbi taglétszám-csökkenés sajnos még mindig nem állt meg és az elmúlt évi 4585 fő 68 fővel 4517 főre csökkent.

2. A helyi csoportok és szakosztályok életéről

Folyamatosan tájékoztatást nyújtunk szaklapunkban. Az egyesület elnöksége egyébként is igyekezett szorosabbá tenni kapcsolatát a helyi csoportokkal azzal, hogy az elnökségi ülésekre rendszeresen meghívunk helyi csoporttitkárokat a kölcsönös szóbeli tájékoztatás érdekében.

Az egyesületi élet motorjai és szürke eminenciái változatlanul a helyi csoporttitkárok. Önzetlen munkájukat ezúton is köszönöm.

3. Néhány szó egyesületünk kapcsolatairól

Az OEE korábban is hagyományosan jó kapcsolatai ezévből is tovább javultak. A cél az egyesületi tagság mind szélesebb rétegeinek lehetővé tenni a külföldi tanulmányutakon való részvételt, szakmai továbbképzést. Ezzel egyidejűleg külföldi csoportok fogadásával, szakmai tanulmányutak szervezésével segítjük elő kapcsolataink bővítését. Ennek érdekében angol, francia, német nyelven 700 példányban ismertető programot, propaganda anyagot küldtünk szét európai társegyesületekhez. Az eredmény: 95 fő Thüringiából, Hannoverből 53 fő jött Magyarországra OEE által szervezett szakmai tanulmányútra. Jövőre is már több jelentkező van. A viszontmeghívások is szaporodnak. Részünkről 20 fő vett részt májusban Bajorországban, egyhetes továbbképzésen, Norvégiába 1 fő egyetemi hallgató kapott ösztöndíjat, Németországban 5 fő szakközépiskolás vett részt kéthetes úton. Júniusban pedig a „PRO SILVA” Kongresszuson Franciaországban 27 magyar erdész vett részt. Sok mindenről nem beszéltem, így a Mátrában rendezett nagysikerű 25. Európai Északi Síversenyéről, melyen többszáz külföldi erdész vett részt, vagy a soproni WOOD TECH nagyrendezvényéről, vagy a kapocsi fafaragó táborról stb., de ezekről sajtóajtonk azt hiszem elég részletesen tájékoztatta a tagságot.

Kedves Kollégák!

Úgy érzem, hogy itt és most, főtítkári kötelességem felhívni a figyelmet az elért eredmények mellett arra a sajnálatos jelenségre, ami az utóbbi időben egyre gyakrabban előfordul. Nevezetesen arra, hogy egyes kollégák névtelenül, vagy névvel ellátva, leveleket írogatnak, minisztériumi vezetőknek, vagy politikus-

okhoz, országgyűlési képviselőkhez fordulnak, elsősorban személyi kinevezési ügyekben. Sokszor tisztességtelen rágalmakat szórva saját kollégáikra, ezzel az egész szakterületet, a magyar erdészetet járattják le. Mondanom se kell, hogy eredményt nem igen érnek el, csak kárt okoznak a szakmának.

Minden ilyen levél mögött, indító okként megtalálható, az egyéni sértettség, vagy az anyagi haszonérdekeltség ténye. Mindezt gyakran politikai mezbe burkolják, hogy hitelesebbnek lássék. Nyíltan és keményen ki kell mondani, hogy az anyagi és politikai haszonszerzés lelkületében ronthatja meg a szakmát. Tessék végre tudomásul venni, hogy a magyar erdők nem azért vannak, hogy abból esetleg, annak kárára is, egyes gátlástalan erdészek jól éljenek, hanem azért, hogy a tízmillió magyar honpolgár közkinccse legyen. Erdeink emberi környezetünk szerves részét alkotják, helyes szakmai kezelésükkel felelősséggel tartozunk honfitársainknak. Ennek a felelősségteljes erdész hivatás-tudatnak kell áthatnia mindannyiunk mindennapi munkálkodását. Mindennek a megvalósításában kell az OEE-nek vezérszerpet vinnie.

Végül is, mi az amit tanulságul, az elmúlt év történéseiből le lehet vonni?

Elsősorban azt, hogy eredményt elérni, csak közös ügynevezett „csapatmunkával” lehet. Erre kell törekedni a jövőben is. Igen fontosnak tartom és ezt már többször is elmondtam, de azt hiszem nem lehet elégszer elmondani, hogy csak önzetlen, etikus szakmai munkával lehet igazi eredményt elérni.

Mit értek ezen? Azt, hogy a régi rendszer és a megszokások által reánk kényszerített magatartásformánkon kell változtatni elsősorban. Háttérbe kell szorítani az ügyeskedést, az egyéni és csoportérdeket szolgáló anyagi haszonszerzést. Vissza kell szorítani a sok helyen elszaporodott korrupciós folyamatokat, ugyanakkor helyre kell állítani a szakmai értelmiség erkölcsi és anyagi megbecsülését.

Tudom, hogy mindez sokszor nagy lelkierőt kíván mindenkitől, de meggyőződésem, hogy csak ilyen módon juthatunk előre. Mindehhez alapos szaktudásra, széles látókörre, erkölcsi érzéssel párosult felelősség — és hivatástudatra van szükség.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében kérem a beszámoló jele-
ntés elfogadását.

A főtítkári beszámoló után dr. Anda István, az Ellenőrző Bizottság elnöke tett jelentést a küldöttgyűlésnek. A főtítkári beszámolót és az Ellenőrző Bizottság jelentését a küldöttgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Ezután került sor a már hagyományossá vált erdész kitüntetések átadására. Az idei kitüntetettek névsorát az alábbiakban közöljük.

Egyesületi kitüntetések

Az 1993. évi Bedő és Kaán díjak

Az Országos Erdészeti Egyesület választmánya, — az elnökség javaslata alapján — a magyar erdőgazdálkodás fejlesztése érdekében kifejtett kimagasló tevékenységük elismeréséül.

Dr. Kollwenz Ödön erdőmérnöknek,
Szántó Gábor erdőmérnöknek,
Szilágyi József erdőmérnöknek
a „Bedő Albert emlékérmét”

(Folyt. az 4. oldalon)

Az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűléséről

(Folyt. az 3. oldalról)

Hibbey Albert erdőmérnöknek,
Valentin Károly erdőszaktikusnak,
Wéber József erdőszaktikusnak
a „Kaán Károly emlékérmét”
adományozta.

A kitüntetések az OEE elnöke, Schmotzer András, az idei kaposvári egyesületi vándorgyűlés keretében — augusztus 7-én adta át.

Kitüntetett kollégáinknak gratulálunk az *Erdészeti Dolgozók Szakszervezete Intéző Bizottsága* nevében.

A program szerint a szünet után különböző témájú előadások következtek. Az elnök a napirendi pontok tárgyalása előtt bejelentette, hogy Antall József, a Magyar Köztársaság miniszterelnöke személyesen nem tud részt venni a Vándorgyűlésen, ezért levélben üdvözölte a megjelenteket. A miniszterelnök levélét személyes megbízottja, dr. Várhelyi András, a Miniszterelnöki Hivatal Sajtó Irodájának vezetője olvasta fel. A nagy tetszéssel fogadott levelet teljes terjedelmében közöljük.

T. Erdész Vándorgyűlés!

Szívből köszöntöm az Erdész Vándorgyűlést, egy jeles szakma jeles képviselőit, és általában az ágazatban dolgozó munkatársaikat.

Alig múlt fél esztendeje, hogy az MTA erdőszaktikus bizottságának felkérésére részt vettem és előadást tartottam az I. Országos Erdész Gyűlésen, megismerkedhettem hivatásuk képviselőivel, erdővállalataik vezetőivel és tisztikarával.

Akkor az ágazat, s benne a 19 magyar erdőgazdaság egy minőségi változás küszöbén állott. Örömmre szolgál, hogy azóta — a törvényi kötelezettségek megfelelően — megkezdődött az erdővállalatok átalakulása, a modern piacgazdaság követelményeihez való igazítása. Bízom benne, hogy ez az átalakulás-átalakítás kellő körültekintéssel történik, és az Önök irányításával, közreműködésével zökkenőmentesen lezajlik.

Rendkívüli feladat egy pénzben szinte fel sem becsülhető értékkel, az erdővel gazdálkodni, benne naponta dolgozni, fennmaradásáért, jövőjéért munkálkodni. Az erdészek eleget tudnak tenni e feladatnak. Szaktudásuk és hitük, hagyománytisztelőjük és az új iránti fogékonyságuk összhangja teremtette meg azt a sajátos szakmai önértéket, amely

nehéz évtizedekben is képes volt értékek megőrzésére, gondozására, fejlesztésére.

A Vándorgyűlésnek eredményes munkát, Önöknek hitet és értelmes célokat kívánok. Szeretném ha éreznék személyükben is a kormányzat bizalmát és fokozott figyelmét munkájuk iránt.

Köszönti Önöket:

Antall József

A levél felolvasása után került sor az előadások megtartására. Elsőként dr. Szabó János földművelésügyi miniszter tartotta meg előadását „Az erdőgazdálkodás új irányvonalai és hazai vonatkozásai” címmel. Többek között az alábbiakat mondotta:

1990. decemberében a francia és a finn mezőgazdasági és erdőszaktikus miniszterek kezdeményezésére került sor Strasbourgban az *Európa Tanács* székhelyén valamennyi európai állam erdőszaktikusért felelős minisztere részvételével az *első Európai Erdők Védelme* tárgyú konferenciára.

A konferencia alapcélkitűzése az volt, hogy összehozza valamennyi európai állam erdőszaktikusért felelős miniszterét abból a célból, hogy kinyilvánítsák országuk kormányzati elhatározását a közös cselekvésre az európai erdőörökség, erdővagyon védelme, megőrzése érdekében. A konferencia folytatása volt az azt megelőző, nemzetközi téren tett e tárgyú nyilatkozatoknak, egyezményeknek és javaslatoknak.

Szakértői megbeszélések készítették elő két alkalommal *Genfben* magát a miniszteri szintű konferenciát. A két előkészítő ülészen több magyar javaslatot figyelembe vettek a dokumentumok kialakítása során, ami részben előzetes írásos, részben helyszíni tevékenységünk eredménye volt. A szakembereken kívül a társadalom széles rétegei is fokozódó érdeklődéssel és aggodalommal tekintenek az erdőre, mert valójában az erdőörökség megőrzésének, fennmaradásának kérdése vált korunk egyik jelentős, globális problémájává. Éppen ezért megnőtt a felelősségünk is a gondjainkra bízott erdővagyon megőrzésével.

Elérkezett az ideje annak, hogy az európai erdők sorsát kormányzati szinten tartsák kézben államokénti és összeurópai vonatkozásban is. Az erdővédelem fogalma számunkra mára azonosossá vált az erdei ökoszisztémák értékei megőrzésével, az európai erdőörökség, erdővagyon megőrzésével.

A Konferencián tudatában voltak annak, hogy a levegőszennyezettség, a légkör általános felmelegedése, a nagymérvű klímatis hatások, vagy ipari balesetek, az erdőtüzek, az erózió, továbbá a rovarok, vagy a kórokozó gombák, valamint egyes térségekben a vadállomány okozta árok, a túlhasználat, vagy éppen a túlzott tartalékolás; végül ezen jelenségeknek kölcsönhatásai veszélyeztetik Európa erdeit. Egyetértettek abban, hogy az európai erdők védelme, biológiai minőségének és változatosságának megőrzése az államhatárokat meghaladó méretű feladat; mely tevékenységbe valamennyi érintett társadalomnak be kell kapcsolódnia.

(Folyt. a 5. oldalon)

Az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűléséről

(Folyt. az 4. oldalról)

A Konferencián hat határozat született, melyből Magyarország ötöt írt alá.

A hat különböző szakmai jellegű határozat a következő.

1. sz. határozat:

Az erdei ökoszisztémák megfigyelését célzó állandó próbatekrek európai hálózata.

A közös projekt alapján a rendszeres elemi megfigyelések hálózata számbaveszi az ökológiai termőhelyi viszonyoknak és a fa életképességének néhány egyszerű paraméterére vonatkozó mérését és a becsléseket.

2. sz. határozat:

Az erdei génkészletek megőrzése.

Az erdőállományokat alkotó fajok fenntartásán túlmenően alapvető cél e fajok genetikai sokféleségének megőrzése, mivel ez az emberiség örökségének is fontos részét képezi. Figyelemmel kell lenni továbbá e genetikai sokféleség módosulásával, vagy elszegényedésével járó komoly kockázatokra. Az aláíró államok és nemzetközi intézmények elismerve azt a körülményt, hogy genetikailag nemesített szaporítóanyag felhasználásának nagy jelentősége van elsősorban az erdőtelepítésben, de az erdőfelújításban is (különösen ott, ahol ezek elsődleges rendeltetése a fatermelés); kötelezik magukat arra, hogy saját országukban minden arra alkalmas módszert és eszközt felhasználva az erdei génkészletek megőrzését biztosító politikát fognak folytatni.

3. sz. határozat:

Erdei tüzesetek decentralizált európai adatbankjának létrehozása.

Ez a határozat volt az egyetlen indítvány, amelyben Magyarország nem érdekelt (ez a témakör a mediterrán térség fő problémája), s így azt delegációnk nem írta alá.

4. sz. határozat:

A hegyvidéki erdők kezelési módjának adaptálása új környezeti viszonyokhoz.

A hegyvidéki környezet ökológiai gazdasága (ritka állatok, növények és ökoszisztémák) jelentős mértékben függ a nagy területekre kiterjedő, nagyon különböző erdők jelenlététől, amelyek összességét természeti környezetként határozzák meg és értékelik, mint a táj minőségéhez hozzájáruló elemet, rekreációra alkalmas területet. A hegyvidéki ökoszisztémák törekvése indokolja, hogy különös gondot kell fordítani egészségi állapotukat illetően.

A fentiekben felsoroltak miatt is korlátozni kell a vadállomány és a háziállatok okozta káros igénybevételt a meglévő erdőállományok védelme és felújításuk biztosítása érdekében. A hivatalos hatóságoknak magukra kell vállalniuk a hegyvidéki erdők pótolhatatlan ökológiai öröksége védelmét. Az erdészeti beavatkozásokat jobban kell adaptálni a helyi adottságokhoz, s bővíteni kell a hegyvidéki erdőkkel kapcsolatos ismereteinket

5. sz. határozat:

Fás növények fiziológiai kutatására szolgáló „EUROSILVA” hálózat bővítése.

Az EUROSILVA hálózat célja a kutatóintézetek és kutatók közötti együttműködés fejlesztése.

6. sz. határozat:

Európai hálózat az erdei ökoszisztémák kutatására.

Az elmúlt két évtized alatt bekövetkezett változások világosan érzékeltették, hogy szükség van az erdőkre vonatkozó átfogó, tudományos alapon kialakításra kerülő védelmi stratégia meghatározására.

A strasbourgi Konferencián megállapodás született, hogy a második Európai Erdők Védelme tárgyú konferenciát 1993. június 16—18-a között rendezik Helsinkiben.

A strasbourgi konferencián elfogadott határozatok megvalósításával kapcsolatban megkezdett munkákról nemzeti és nemzetközi szinten beszámoló és értékelés készült a helsinki konferenciára. Ezek alapján a megkezdett munkák a helsinki konferencia után is folytatódnak.

A Helsinki Konferencia

A Helsinki Konferenciát — a strasbourgi előzetes megállapodásoknak megfelelően — a finn, valamint a portugál mezőgazdasági és erdészeti miniszterek vezetésével készítették elő, francia és lengyel közreműködéssel. Itt négy új határozat aláírására került sor, melyeket a *Helsinki Miniszteri Konferenciát* megelőzően két szakértői szintű genfi tanácskozáson készítettek elő az európai államok képviselői. A szakmai jellegű határozatok mellett megfogalmazásra került egy „Általános nyilatkozat” is, amely a tárggyal kapcsolatos főbb elveket tartalmazza. A helsinki konferencia mottója: „Becsületes erdészet — fenntartható fejlődés” volt.

A konferencián 38 európai állam delegációja vett részt (ebből 30 miniszteri, állami titkári szinten). Megfigyelőként szintén magas szintű küldöttséggel képviseltette magát az Amerikai Egyesült Államok, Kanada és Japán is (ezzel mintegy az északi félteke borális és mérsékelt övi régiója jelenlétét teljessé téve). Résztvett az ügyben érintett hat hivatalos nemzetközi szervezet és négy nem-kormányzati nemzetközi „zöld” szervezet.

A megnyitón megjelent dr. Mauno Koivisto finn államfő.

Az „Általános nyilatkozat”

Az aláíró országok és az Európai Közösség figyelembe veszik, hogy az európai államok felelősek a világ erdei negyedének igazgatásáért. Továbbá, hogy a fatermelés jelenleg funkció és a jövőben is az marad, s azt is, hogy az európai erdőkkel szemben támasztott fa és nem fa jellegű termékek, illetve szolgáltatások iránti növekvő igényeknek oly módon kellene találkozniuk, hogy összhangban legyenek a tartamos (fenntartható) gazdálkodással és a biológiai sokféleség (biodiverzitás) megőrzésével.

Az „Általános nyilatkozat” felidézi, hogy az aláíró országok és az Európai Közösség részt vettek az 1992. júniusában Rio de Janeiróban tartott ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián és ott aláírták a biológiai diverzitásról szóló egyezményt és a klímaváltozásról szóló keretegyezményt.

Minden egyes konferencia napirendjében szerepel a határozatok végrehajtásának áttekintése, valamint azok a javaslatok, amelyeket a miniszterek közül egy vagy több nyújt be és amelyek a résztvevő országok közül többnek is érdeklődésére számítható közös tevékenységre vonatkoznak.

Helsinkiben olyan megállapodás született, melynek értelmében a következő liszaboni konferenciára öt éven belül, legkésőbb 1998-ban kerül sor Ausztria közreműködésével.

(Folyt. a 6. oldalon)

Az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűléséről

(Folyt. az 5. oldalról)

A négy új határozat

A Helsinkiben Magyarország által is aláírt négy új határozat a következő.

1. Az európai erdők tartamos (fenntartható) gazdálkodásának irányelvei

Az aláíró országok és az Európai Közösség egyetértenek az-
zal, hogy a határozatban a „tartamos gazdálkodás” az erdők és
erdős területek olyan módon történő és olyan mérvű gondozását
és használatát jelenti, hogy azok fenntartják biodiverzitásukat,
produktivitásukat, felújítási képességüket, vitalitásukat és po-
tenciájukat annak érdekében, hogy betölthessék jelenleg és a jö-
vőben jelentős ökológiai, gazdasági és szociális funkciójukat he-
lyi, nemzeti és globális szinten. Az erdészeti politikának —
amelynek a nemzeti hagyományok és alkotmányosság keretein
belül alkalmazott helyi törvényekhez kell igazodnia — el kell is-
mernie az erdőgazdálkodás hosszútávú sajátosságait azáltal,
hogy megfelelő szintű folytonosságot szükséges biztosítani a
törvényességi, intézményi és művelési kérdésekben. Az erdő-
gazdálkodást stabil és hosszú távú földhasznosítási politikára és
szabályozásra kell alapozni.

2. Az európai erdők biológiai sokfélesége (biodiverzitás) megőrzésének és fenntartásának általános irányelvei

Az aláíró országok és az Európai Közösség vállalják, hogy tá-
mogatják a biodiverzitás megőrzését és megfelelő módon törté-
nő növelését, mint a tartamos erdőgazdálkodás lényeges műve-
letei elemét és ennek megfelelően kell ezeket figyelembe venni
— az erdőkkel szemben támasztott más célokkal együtt — az er-
dészeti politikában és a törvényalkotásban.

3. Erdészeti együttműködés a gazdasági átmenetben lévő országokkal

Az aláíró országok és az Európai Közösség kötelezik magukat,
hogy előmozdítsák és támogatják a kölcsönös előnyökkel járó
kooperációt annak érdekében, hogy jelentős szakértelmet bizto-
sítsanak, hogy felkérjék az alkalmas szervezeteket és intézmé-
nyeket erre az együttműködésre.

4. Az európai erdők kezelési stratégiái a klímaváltozáshoz történő hosszútávú alkalmazkodás érdekében

Az aláíró országok és az Európai Közösség kötelezik magukat,
hogy támogatják a megfelelő intézkedéseket, miként azok a klí-
maváltozási egyezmény keretszerződésében szerepelnek a klí-
maváltozás mérséklésére és az üvegházgázok emissziójának
csökkentése érdekében. Támogatják továbbá a nemzeti és nem-
zetközi kutatásokat és az ez irányú kooperációt a következő té-
mákban:

- a lehetséges klímaváltozás hatása az erdei ökoszisztémákra és az erdőgazdálkodásra;
- az erdei ökoszisztémák és az erdőgazdaság lehetséges adap-
tációja a klímaváltozáshoz;
- a klímaváltozás kedvezőtlen, erdei ökoszisztémákra és erdő-
gazdálkodásra gyakorolt hatásainak mérséklése Európában.

Felszólalásomban a Magyar Köztársaság Kormánya nevében
köszöntöttem az Európai Erdők Védelme II. Miniszteri Konfe-
renciájának valamennyi résztvevőjét. Elmondtam, hogy Magya-
rországot erdészeti hagyományai is — melynek említésre méltó

teljesítménye az ország erdőszültségeinek 12%-ról 18%-ra növe-
lése — kötelezik a konferencia nemes alapgondolatainak támo-
gatására. A középkelet-európai gazdasági átmenet nehézségei
természetesen az erdészeti, erdőgazdálkodásban is jelentkez-
nek. E problémák leküzdése során szakembereink erős meríthet-
nek a közép-európai térség, s benne Magyarország mintegy két-
száz éves erdészeti tradícióból, amelyek magukban foglalják a
tartamos (fenntartható) erdőgazdálkodás ismereteit, tapasztala-
it. Az erdők védelmével, megőrzésével kapcsolatos tevékeny-
ségben, a felmerülő problémák megoldásában a meghatározó,
irányító szerepet az erdészeti szakembereknek kell vállalniuk.
Ennek szellemében indult el hazánkban a Magyarország által
aláírt strasbourgi határozatok megvalósításának folyamata,
kezdődött meg a magyar erdészeti kutatás modernizálása, át-
strukturálása. Említést érdemel itt, hogy sikeresen tudtuk meg-
rendezni ez év májusában a „Nagy Távolságra Ható Lég-
szennyezésre vonatkozó 1979. évi Genfi Egyezmény” égisze
alatt létrehozott, a légszennyezés erdőkre gyakorolt hatásának
megfigyelésével foglalkozó Nemzetközi Együttműködési Pro-
gram Irányító Testülete 9. ülését.

Elmondtam továbbá, hogy Strasbourg és Helsinki határozata-
iban rögzített elvek megvalósítására törekszünk a gazdasági-
társadalmi átmenet során. Ennek jegyében marad állami tulaj-
donban az ország természetes, természetközeli — a biológiai
sokféleség (biodiverzitás) megőrzésének lehetőségét még bizto-
sító — erdeinek döntő többsége, ami az összes erdőterület mint-
egy 50–60%-a. Megkezdődött az erdőrezervátum-hálózat kiala-
kítása is annak érdekében, hogy a szukcesszió-kutatást megal-
pozza, valamint, hogy a klímaváltozás hatásai értékelhetőek le-
gyenek. Folytatódik hazánk erdőtelepítési programja is. Minde-
zek alapján bejelentettem, hogy Magyarország kész a négy hel-
sinki határozat aláírására.

Befejezésül szóltam arról, hogy véleményünk szerint tovább
kell erősíteni a kutatók, az erdőgazdálkodás irányítói és az erd-
észeti politikáért felelősek közötti információáramlást az egyes
államok közötti viszonylatban is, hogy a legújabb ismeretek,
eredmények integrálhatóak és hasznosíthatóak legyenek az
egyes államok erdészeti politikájának kialakítása során. A kuta-
tási feladatok megvalósítása az egyes országok esetében a ren-
delkezésre álló kutatási kapacitások, illetőleg pénzeszközök
függvényében kisebb-nagyobb részterületeken lehetséges. Ép-
pen ezért (különösen a szerényebb lehetőségekkel rendelkező
országok számára) a kutatási erőfeszítések koordinálása jelentős
előnyökkel járhat. A magyar földművelésügyi kormányzat ezért
örömmel ragadja meg az alkalmat az együttműködési feltételek
további javítására.

A földművelésügyi miniszter után dr. Tarján Lászlóné, a Kör-
nyezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium politikai ál-
lamtitkára „Zselic története és természetvédelmi értékei” cím-
mel tartott előadást. Előadásában a következőket mondotta el:

„A Zselicség a maga nemében páratlan országos jelentőségű
érték. A Somogyi-dombság szelíd lankáin a kiváló fejlődésű
ezüsthársas-bükkösök, az erdős táj, a hozzá tartozó mezőgazda-
sági területek és a völgyekben meghúzódó apró falvak együtte-
sen adják a táj harmóniáját. A Zselic nevének eredete is a táj ér-
tékére utal, a „zselica” szó ugyanis szláv nyelven üde, ékezt,
kellemest jelent.

Nekünk erdészeknek többen mondanak a ma is élő helyiségne-
vek, mint Kardosfa, Lipótfá, Gálosfa, Boldogasszonyfa, So-
mogyhárság, amelyek a zsilici erdők erdészettörténeti jelentő-
ségét bizonyítják. Az üzemtervi térképeken jelölt erdőrészek,

(Folyt. a 7. oldalon)

Az Országos Erdészeti Egyesület Vándorgyűléséről

(Folyt. az 6. oldalról)

mint pl. Csárdahely, vagy a visnyeszéplaki erdőben a Pali betyár sírja, ma is őrzik a somogyi betyárvilág emlékeit. A környező kis települések szegénysorsú lakosainak is egykor ez a Szigetvártól Kaposvárig nyúló erdőrengeteg jelentette a megélhetési forrást. Kondákat makkoltattak, szemet égettek, méhészkedtek. Ez utóbbira enged következtetni a ma is használatos Márcadó puszta elnevezés, amely mézsörrel adózók településére utal. Jelentős volt a gubacszedés. A 18. század közepétől a hamuszírfőzés, ami a bécsi udvari kancellária kezdeményezésére történt, akkoriban a nyugati országok keresett terméke volt. A „Hamuházi rét” a hamuszír készítőknél állt emléket. Megjegyzem még, hogy már akkoriban üvegutak létesítésével is foglalkoztak.

A Zselic történetét levéltári okmányok segítségével az Árpád-kortól napjainkig nyomon követhetjük.

A patriarchális házi kezelést idővel magánvállalkozók bérlete váltotta fel. Ekkor kezdődött tulajdonképpen — rövid sarjerdő vágásforduló mellett — az erdők fokozott használatba vétele. Az irtások helyén az erdőt ebben az időben előzetes makkrakással és sarjakkl újították fel. A faállomány rendszeres kezelése 1890-től, az Általános Hitelbank bérletével kezdődött meg. A vágások felújítására a Hitelbank Szlavóniából származó tölgy-makkot hozatott. A kiszarolt palagokra pedig fekete és erdei fenyőt telepítettek. A kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági területek erdőösztésének fontosságára tehát már ekkor felfigyeltek. Az első világháború szállítási nehézségei miatt a ropolyi völgyben gőzüzemű erdei iparvasutat építettek. Az akkori adatokból tudjuk, hogy a véghasználatok a nagy fatömeget adó gyertyános tölgyeseket, erdei fenyveseket és bükkösöket érintették, és a hektáronként kitermelt 800–900 m³ fa jelentős jövedelemhez juttatta a bérlőket. 1927-től az Eszterházy-uradalom ismét házi kezelésbe vette a zselici erdőket, de addigra sajnos a faállomány jelentősen megcsappant.

A mai erdészeti politikához is támpontot nyújthat a zselici erdők tulajdoni és kezelési viszonyainak változása.

A II. világháború után ugyanis megváltozott a zselici erdők helyzete is. Az államerdészeti kezelés a szakszerű erdőgazdálkodás lehetőségét is megnyitotta a zselici erdőkben. Az akkori időknek megfelelően az olcsó és nagytömegű faanyag biztosítása volt a cél.

Szerencsére ezek az erőltetett erdőhasználatok azért nem vezettek káros következményekre, mert kiváló somogyi erdész szakembereink, mint *Haracsi Lajos* erdőigazgató, majd *Márkus László* főmérnök és sokan mások mindent elkövettek, hogy a keletkező vágásterületeket a termőhely termőképességét maximálisan hasznosítható fafajokkal újítsák fel. A fokozatos felújító vágásokban a fakitermelés az erdőművelési szempontok messzeemenő szem előtt tartásával történt.

Arra is ügyeltek, hogy az őshonos bükk és tölgy által elfoglalt területet, valamint a magról kelt állományok arányát — a sarjak rovására — növeljék. A fiatalosok gondos ápolásával a sarjakat végül is sikerült megfelelő mértékben visszaszorítani.

A megfelelő fafaj-arány kialakítását a kedvező zselici termőhely viszonyok is nagy mértékben elősegítették. E tájon szubmediterrán éghajlati hatások érvényesülnek. Az évi csapadék-átlag 760 mm felett van. A *Tájvédelmi Körzet nagy része a bükkös klímába tartozik.*

Gondos kutató munka választotta ki és előzte meg a Zselicségi Tájvédelmi Körzet létrehozását 1976-ban, amelynek kezdeményezésében nagy szerepe volt *Szántó Gábornak*, a Kaposvári Erdőfelügyelőség igazgatójának.

A zselici erőkben határainkon kívül is ismert vadgazdálkodás folyik. A szarvas csak a múlt század vége felé jelent meg, majd gyorsan elszaporodott. Az állomány minőségét jelzi, hogy már 1938-ban a Berliini Vadászati Kiállításon Mandel bajor főerdőmester Ropolyban ejtett bika agancsával nyerte el az első díjat. Az erdőgazdaságnak azóta is jelentős devizát hoz a vadászat.

Az erdő és a vadgazdálkodás mellett ma már a természetvédelmi érdekek, a turisztika és az idegenforgalom is előtérbe kerültek.

A Zselici Tájvédelmi Körzet a táj- és természeti értékek megőrzése mellett, a terület védelmével összehangolt gazdasági hasznosítást és a szervezett bemutatását is lehetővé teszi. Ugyanakkor a természeti ritkaságok védelme, a táj jellegének megőrzése és a zselici őshonos fafajok területarányainak növelése átfogó természetvédelmi intézkedésekkel biztosítható.

A kis zselici falvak az elmúlt évtizedekben elnéptelenedtek, ezért a Zselic és Belső-Somogy néprajzi szempontból legértékesebb emlékeiből a Tájvédelmi Körzet területén, Sennában skanzen létesítettünk. A falumúzeum központja a szennai református templom (1780-ban épült), híven őrzi a somogyi népi díszítőművészet minden ékességét.

A KTM területfejlesztési politikája célul tűzte ki az elmaradt térségek felzárkóztatását a gazdasági, társadalmi és kulturális szempontból hátrányos települések felemelését, a mezőgazdasági, erdőgazdasági infrastruktúra, munkahely teremtési lehetőségek fejlesztésével, az idegenforgalom, a turizmus — különösen a falusi és zöldturizmus — felkarolásával. Ennek szép példái a *gálosfai idegenforgalmi központ*, a kiépülőben lévő bányai üdülőfaló, vagy a két hete átadott *Petörke-völgyi rekreációs vízi-park*.

Mindez együtt jelenti a Zselic táji-települési-építészeti értékeinek védelmét, hagyományörző fejlesztését.

Az előadások sorát *Dauner Mártonnak*, az FM Erdészeti Hivatal elnökének „Erdőgazdálkodásunk időszerű kérdései” című előadása zárta.

Dauner Márton előadásában foglalkozott — többek között — az új törvények előkészítésével. Mint mondotta igen nagy szükség lenne az erdészeti, vadászati, erdőbirtokossági és a földtörvény meghozatalára. Ezek nélkül nehezen képzelhető el a magyar erdőgazdálkodásban a minél gyorsabb és jobb átalakulás befejezése. Részletesen szövegezte a tulajdonviszonyok megváltozásáról, a privatizációról, ennek hatásairól az erdőgazdálkodásban. Az erdőgazdálkodás szabályairól, az erdőtervről, az erdőrendezés, erdőfelügyelet fontosságáról. Külön is foglalkozott a nemrég megalakult Országos Erdészeti Hivatal (amely közvetlenül a miniszter felügyelete alá tartozik) jelentőségével, annak munkájával és céljaival.

A kárpótlási és szövetkezeti törvény kapcsán elmondta, hogy nincs mód az alkalmazotti erdőalap létesítésére. Előadásában foglalkozott a 19 erdőgazdaság vezetői kiválasztásának fontosságával, az erdővédelem, valamint a faipar területén szükséges intézkedések végrehajtásával.

Befejezésül szövegezte az Országos Erdészeti Hivatal és a különböző erdészeti érdekvédelmi szervezetek, egyesületek kapcsolatairól.

Az igen érdekes, színvonalas előadások után hasznos vita, sok hozzászólás, kérdés hangzott el, amelyekre az előadók válaszoltak.

A vándorgyűlés *Schmotzer András* elnök zárszavával és a Szózat elhangzásával ért véget.

Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság

(Kecskemét, József Attila utca 2.)

várja Önt

a szép környezetben lévő JUNIPERUS szállodában
és panzióban.

Jöjjön, lászon, érezze jól magát!

JUNIPERUS PANZIÓ

Kecskemét, Kisfái 285.

Telefon: 76-3481-536

Telefax: 76-320-772

Szolgáltatásaink: konferenciaterem, galéria, tanfolyamok

és családi összejövetelek 70 férőhelyig.

- Szállás 2 ágyas, komfortos szobákban 30 férőhellyel.
- Ellátás, étkeztetés igény szerint, előzetes megegyezéssel.
- Értékmegőrzés
- Zárt parkolóhely

1993. évi áraink

— Fürdőszobás szoba:	1400 Ft + 6% áfa
— Zuhanyfülkés szoba:	1200 Ft —"—
— Közös fürdőszobás szoba:	1000 Ft —"—
— Pótágy:	400 Ft —"—

Az étkezés, valamint a rendezvények terembérlete megegyezés szerint vehető igénybe!

Nemzetközi kapcsolataink

Cseh szakszervezeti küldöttség látogatása hazánkban

Az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének meghívására a közelmúltban háromnapos hivatalos látogatást tett Magyarország a Cseh Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének küldöttsége.

A közel negyven főből — elsősorban szakszervezeti tisztségviselők közül — álló küldöttséget *Alfonz Kokoska*, a Cseh Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének elnöke és *Václav Pokorny*, a szakszervezeti szövetség szervező titkára vezette.

A cseh szakszervezeti küldöttség az első napon látogatást tett *Mátrafüreden*, a „*Vadas Jenő*” Erdészeti Középfokú Oktatási intézményének életéről, a benne folyó oktatási-nevelési munkáról *Simon László*, az iskola igazgatója és *Vadász László* tanár adott részletes tájékoztatást a vendégeknek.

Második napon tapasztalatcsere-látogatáson vettek részt a *Mátra-Nyugatbükki EFAG-nál*, ahol a gazdaság életéről, munkájáról *Pallagi László* főmérnök és *Jónyer László*, az *Egri Erdőfelügyelőség szb-titkára* adtak részletes tájékoztatást, melyek után igen élénk, aktív és érdeklődő vita következett. A cseh kollégák számtalan kérdésére az előadók válaszoltak. Az Erdőgazdaságnál tett látogatás után vendégeink megtekintették *Eger* történelmi-kulturális emlékeit, nevezetességét.

A harmadik napon hivatalos tanácskozássra került sor, melyen a cseh küldöttséget *Alfonz Kokoska* elnök és *Václav Pokorny* titkár képviselte, míg részünkről *Barta László* és *Herczeg Miklós* az EDSZ elnöke, illetve titkára vett részt. A megbeszélésen több kérdés is napirendre került. Így részletes eszmecsere folytattak az önálló szakmai szakszervezetek jövőbeni jelentőségét, fontosságát illetően. Szóba került az állami irányító szervekkel, valamint a munkavállalókkal kialakított kapcsolat kérdése. Részletesen tájékoztatták egymást az ágazati szintű kollektív szerződésről. A megbeszélés témája volt az egymás országában — és a szakmában lezajló átalakulási folyamat, a privatizáció, a foglalkoztatási kérdések, valamint az ezekkel kapcsolatos szakszervezeti feladatok. Megállapodás született a két partner szakszervezet vezetői között abban, hogy az együttműködési programon belül, a jövőben is rendszeressé teszik az eszmecsereket, találkozásokat. A két ország erdőgazdálkodásában és faiparában igen sok a hasonló probléma, ugyanígy az érdekképviselés és érdekérvényesítés kérdésében is.

Cseh kollégáinkkal való mostani találkozásunk alkalmával ismét jóleső érzéssel állapíthattuk meg, hogy napjainkban igen figyelemre méltó és fontos a szakszervezeteink közötti szakmai együttműködés. Nem kevésbé fontos ennek a jó kapcsolatnak az emberi, baráti és nem utolsósorban a politikai jelentősége is.

Ennek csak egyik bizonyítéka, hogy a látogatás végén a

cseh szakszervezeti vezetők még ez év szeptember végén, viszontlátogatásra hívták meg az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének össztitkári testületét.

JOGSZABÁLY-
MUTATÓ

Lapunk előző száma óta a Magyar Közlönyben és más hivatalos lapokban közzétett fontosabb rendelkezések a következők:

- A közúti járművezetők pályaalkalmassági vizsgálatáról szóló rendeletet módosította a 14/1993. (V. 21.) KHVM–BM együttes rendelet. (Megjelent Magyar Közlöny 65. számában.)

- A társadalombiztosításról szóló törvényt módosította az 1993. évi LII. törvény. (Megjelent a Magyar Közlöny 74. számában.)

- Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság és az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, valamint igazgatási szerveik létrehozásáról intézkedik a 91/1993. (VI. 9.) Korm. rendelet. (Magyar Közlöny 74. száma.)

- A háztartási tüzelőolaj felhasználási jogosultságot igazoló engedély és vásárlási utalvány kiadásáról szól a 11/1993. (VII. 1.) IKM–PM együttes rendelet. (Magyar Közlöny 86. száma.)

- A helyi adókról szóló törvényt módosította az 1993. évi LXVI. törvény. (Magyar Közlöny 90. száma.)

- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvényt módosította — a nők nyugdíjkorhatárának emelése miatt — az 1993. évi LXIX. törvény (Magyar Közlöny 94. száma.)

- Az általános törvényt módosította az 1993. évi LXX. törvény. Vele együtt jelent meg a Magyar Közlöny 95. számában az ÁFA változással összefüggő árváltozásról szóló kormányrendelet is.

- A Magyar Köztársaság 1993. évi pótköltségvetése megjelent a Magyar Közlöny 97. számában.

- Az illetékekről szóló törvényt módosította az 1993. évi LXXV. törvény, amely a Magyar Közlöny 99. számában jelent meg.

- A mezőgazdaság és az élelmiszeripar területén adományozható miniszteri elismerésről szóló rendeletet módosította a 29/1993. (VII. 23.) FM rendelet.

- A személyügyi (munkaiügyi) szakképzésről szóló Korm. rendelet végrehajtására kiadott rendeletet módosította a 2/1993. (VII. 23.) MÜM. rendelet. (Ez, valamint az előzőekben említett FM rendelet megtalálható a Magyar Közlöny 101. számában.)

dr. Gojdár László
jogtanácsos

A magyar erdők helyzete és várható jövője tárgyában tartott Környezetvédelmi Kerekasztal állásfoglalása

A Magyar Környezetvédelmi Egyesület, a Környezetünkért Egyesület, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége és a Magyar Közgazdasági Társaság a környezetvédelem iránt elkötelezett, a magyar erdők sorsáért aggódó személyek és szervezetek részvételével kerekasztal megbeszélést tartott a magyar erdők helyzete és várható jövője tárgykörben.

Jelenlévők a megbeszélés összegezéséként a következő állásfoglalást alakították ki:

1. Az erdő olyan korlátozott rendelkezésű tulajdon, amelyben az élő fa az emberiséget szolgálja, s ennek figyelembe vételével kell vele gazdálkodni.

2. Helyes szabályozókkal és megfelelő belföldi ingatlanforgalommal arra kell törekedni, hogy az erdő inkább a tulajdonos változással, mint a jövedelem rövidtávú kikényszerítésével támogassa a tulajdonost. Az erdő kiválóan alkalmas a tőkeérték megőrző tárolására és a jövőben ezt a szerepét hangsúlyozni kell.

3. A nehéz gazdasági helyzet mellett is fontos az új erdők telepítése is annak elenére, hogy ez az egyik leghosszabb távon megtérülő beruházás.

4. Az erdővagyon — bizonyos időközönkénti — megállapítása szükséges részben azért, hogy az erdőtörvény és a kapcsolódó jogszabályok ösztönző, vagyónérdekeltségű jellege kialakítható legyen. Ezzel elejét lehet venni a rablógazdálkodás kialakulásának, elősegíthető erdeink minőségi gyarapodása és az, hogy az erdő a tőke tényleges hordozója lehessen.

Az Országos Erdészeti Alapról szóló törvény módosítása szükséges annak érdekében, hogy az új erdőtörvény szolgáltatába állva az erdővagyon gyarapítására és a vagyónérdekeltségű gazdálkodásra ösztönözzön. E két témában konkrét javaslatot bocsájtsunk szakmai vitára.

5. Az új erdőtörvény mielőbbi megalkotása szükséges, melyben az eddigi kényszerítő eszközöket ki kell egészíteni ösztönző jelleggel.

Az erdőtörvény és a kapcsolódó jogszabályokat szektorsempleszen kell megfogalmazni. A tulajdon jellegétől függetlenül, érvényt kell szerezni az egyetemes társadalmi érdeknek, az ennek érvényesülését elősegítő erdőgazdálkodásnak.

Az új adótörvénynek kompatibilisnek

kell lenni az új Környezetvédelmi-, Természetvédelmi-, Oktatási-, Önkormányzati- és Földtörvénnyel.

6. A fórum kéri, hogy a készülő erdőtörvény tervezetét a résztvevők kapják meg a tárcaközi egyeztetés előtt annak érdekében, hogy véleményüket időben kifejtethessék.

7. Az erdők védelmében kiemelten fontos az, hogy az új erdőtörvény megalkotásáig tartó átmeneti időszakban a jelenleg érvényes jogszabályokat betartsák.

8. Az erdőfelügyelőségek szerepének megerősítése rendkívül fontos. Megnyugtatóan rendezni kell az erdővel kapcsolatos jogszabályok (erdőtörvény, erdőterv, stb.) végrehajtásának és az ellenőrzésnek anyagi, szervezeti és személyi feltételeit.

9. A Büntető Törvénykönyvet ki kell egészíteni: a tulajdonosok

— teljes vagyonukkal feleljenek erdeinkért,

— az engedély nélküli fakitermelés, elmaradó, vagy hosszan elhúzódó erdőfelújítás esetén büntetőjogilag felelősségre vonhatók legyenek az ökológiai környezetben embertársaik sérelmére okozott kárért,

— erdőtulajdona súlyos, illetve ismétlődő erdőgazdálkodási kihágás esetében kisajátításra, illetve kényszerértékesítésre kerüljön, mivel alkalmatlanok erdeik kezelésére, a velük való gazdálkodásra.

Összefoglalva: az állásfoglalás tehát két alapvető célt kíván elérni:

— az erdő megfelelően funkcionáljon, mely szerint az erdő egy állandóan változó ökológiai egység, melynek fontos feladata az, hogy az ember faanyagot és melléktermékeket nyerjen, de legalább ilyen fontos funkciója a környezeti értékek megőrzése és a humánökológiai célok szolgálata. Fontos tehát az erdő hosszútávú érdekeit az ember, a tulajdonos rövidtávú érdekei elé helyezni.

— jogi szempontból váljon közfelfogássá az a gondolat, miszerint, az erdő olyan speciális korlátozott rendelkezésű tulajdon, melyben az élő fa az emberiséget szolgálja, s csak ennek figyelembe vételével lehet vele gazdálkodni.

Kántor Sámuel
főtitkár

Magyar Környezetvédelmi Egyesület

Profi
fakitermelők
vetélkedője

Fakitermelők 19. világversenye Luzernben „19 Holzhauerei- Weltmeisterschaft (HOWM 93)

Több, mint két évtizede immár, hogy megrendezik a fakitermelők, ünnepi eseményszámba menő nemzetközi vetélkedőjét. Eleinte évente, majd az utóbbi esztendőben két évenként került sor más-más országban a már világversennyé fejlődött rendezvényre. A versenyen résztvevő országok legjobb — profi — motorfűrészkes fakitermelői mérik össze tudásukat, felkészültségüket.

Az ide, sorrendben a 19. világverseny — hivatalos nevén a „19. Holzhauerei-Weltmeisterschaft” — színhelye a svájci Luzern volt, augusztus 23-27. közötti időpontban. A világverseny fő támogatója a német Stihl-cég volt. A verseny időpontjában erdészeti szakvásárt is rendeztek Luzernben. Ennek keretében szervezte a svájci Erdészeti Szövetség a „HOWM 93”-at, amelyen Magyarország is részt vett 3 fős csapatával. A magyar csapat támogatója a svéd Husqvarna-cég magyarországi képviselője.

dr. Csötönyi József

Fővárosi Bíróság
9. Pk. 60.930 (1993) 2. szám

VÉGZÉS

A Fővárosi Bíróság az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete elnevezésű szervezetet az 1989. évi II. tv. 15. § (1) bekezdése alapján 5305 sorszám alatt a társadalmi szervezetek nyilván-tartásába vette.

A szervezet székhelye:

1066, Budapest, Jókai u. 2—4.

Működési köre:

érdekképviselő

**A képviselő neve:
lakcíme:**

Herczeg Miklós
2600 Vác, Rádi út 4.
Barta László
3300 Eger, Vörösmarty u. 17.
Dudás Péter
1026 Budapest, Versegly F. u. 4.
Rácz József
3300 Eger, Cifrakapu út 146.

A végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye.

Budapest, 1993. július 19.

A kiadmány hitelélül:

A végzés 1993. augusztus 13. napján
jogerőre emelkedett.

Budapest, 1993. augusztus 16.

Bemutakozik a Soproni Tanulmányi Állami Erdőgazdaság

Lapunk rendszeres olvasói emlékeznek rá, hogy egy olyan rovatot is indítottunk, amelyben egy-egy erdőgazdaság, faipari vállalat, vagy intézmény és annak szakszervezeti bizottsága mutatkozik be. Idei 1. számunkban a *Felnémeti Fűrészipari Vállalatról* olvashattak.

Mostani számunkban a *Soproni Tanulmányi Állami Erdőgazdaság* „mutakozik” be. Reméljük, hogy ez a „bemutatkozás” is tovább segíti egymás jobb megismerését, a jó gyakorlati tapasztalatok átvételét.

A Tanulmányi Állami Erdőgazdaság az ország területileg egyik legkisebb erdőgazdasága, de jellegénél fogva mégis jelentős szerepet tölt be az ágazatban.

Gazdaságunknak sajátosan és alapvetően két fő feladatnak kell megfelelnie. Az egyik — mint nevében is szerepel — a Sopronban működő erdészeti és faipari felső-, középszintű képzésben, oktatásban, valamint kutató munkában való aktív közreműködés. A másik, mint állami vállalat, a vállalati gazdálkodásnak s a szakmai előírásoknak is maradéktalanul eleget kell tennie. E kettős tényező összehangolása mindennapi feladatunk.

Az erdőgazdaság szervezeti megújulásával is alkalmazkodik a jelen kor követelményeihez. Fő elvünk az önállóság a munkakörök egyértelmű elkülönítésében, a jog-, hatás- és felelősségkörök pontos meghatározásában, minél több önelszámoló, saját munkaterületen önálló tevékenységet folytató egység, részegység, üzletág kialakításában jelentkezik. Ennek megfelelően visszaállításra került a kerületvezetői rendszer, bevezettük a két fős irányítást — vezető és helyettese — erdészeteinknél, üzemekinknél.

A központból önálló hatáskörrel bíró ágazatvezetők, s munkatársaik tervezik, koordinálják és ellenőrzik az erdőgazdaság tevékenységeit, de közvetlen beavatkozásra a végrehajtás szintjén csak kivételes esetekben van joguk. Az ágazatvezetők önállóságának biztosítása érdekében a főmérnöki munkakör megszüntetésre került. Az új rendszerben az optimálisan működő és szükséges munkakörök ellátásához a legmegfelelőbb személyek kerültek kiválasztásra.

A szervezet hatékony működését különböző fórumok segítik elő, így az önállóan létrehozott igazgatótanács. Ez, az igazgató személyét nem csorbító tanácsadó testület havonta ülésezik, s feladata a jelentős vállalati döntések és a gazdasági, szakmai munkák előkészítése és végrehajtásuk értékelése. A privatizáció korrekt lebonyolítása érdekében külön Privatizációs Bizottság működik.

Az erdőgazdaságon belüli szervezeti változások is hozzájárultak ahhoz, hogy vállalatunk talpon van, gazdaságilag stabil.

Gazdasági helyzetünk megerősítését szigorú költséggazdálkodással, profilbővítéssel ill. -váltással, fokozott kereskedelmi tevékenységgel kívánjuk a továbbiakban is elérni.

Kihasználandó az erdőgazdaság országban belüli kedvező elhelyezkedését, szoros kapcsolatokat építettünk s építünk ki külföldi gazdasági partnereinkkel. Minden ágaza-

tunk feladata a hatékony kereskedelem kiterjesztése, amelynek érdekében egyszemélyes kereskedelmi üzletágakat (mag, csemete, faanyag, gép, idegenforgalom stb.) is létesítünk.

Szakmai területen is vannak tennivalóink. Fontos feladatunk a hegyvidéki, egészségileg megromlott állományok, állományrészek folyamatos felújítása. A probléma rendkívül összetett, amely több szempont összehangolását is megkívánja. Ezért a szakfelügyelet, a soproni intézmények, zöld szervezetek és a lakosság képviselőiből alkalmanként szakmai csoportokat alakítunk ki, ill. hívunk össze, amelyek helyszíni bejárások során, a területen egyeztetik álláspontjait. Az eddigi közös bejárásoknak igen kedvező tapasztalatai vannak, ezért a továbbiakban is folytatjuk ezt a gyakorlatot.

Nehéz feladat, de célunk az egészségileg károsodott erdők természetes felújításának előtérbe helyezése, a nagy tarvágások elkerülése, az elegyes állományok kialakítása és kezelése.

Kiemelt feladataink közé tartozik a Sopront ölelő parkerdők állagának megfelelő szinten tartása. Ennek érdekében kis terepjáró tehergépkocsikkal felszerelt munkacsoportokat hoztunk létre, amelyek feladata az erdők naprakész tisztántartása, kidőlt fák eltakarítása, a közjóléti berendezések karbantartása, újak építése.

Fakitermeléseink zömét vállalkozók végzik; saját járműveikkel való közlekedést az erdőben csak megfelelően kiépített utak biztosíthatják. Ezért is kezeljük kiemelt fontossággal erdeink szakszerű feltárását. Ez teszi lehetővé, hogy a munkásszállító gépkocsikat erdészeteinknél fokozatosan leépítsük, de hozzájárul ahhoz is, hogy az erdész szakgárda figyelme ne napi, egyéb (pl. munkásszállítási, anyag beszerzése stb.) problémák megoldására, hanem az erdőre, az ott végzett munkálatok minőségi elvégzésére irányuljon.

A fakitermelésben korszerű, a szakmai oktatás igényeit is kielégítő gépi berendezések és eszközök munkabaállításon dolgozunk, amelyekhez kialakítjuk a megfelelő munkamódszereket is. Ugyanakkor a gazdaságunk tulajdonában lévő, jelenlegi géppark kialakítását a gazdálkodási racionalitás vezette.

Felújításainkban, telepítéseinkben a túlszaporodott vadállomány okozott károkat. Olyan vadgazdálkodást kívánunk kialakítani, amely szoros összhangban van az erdővel s annak életközösségével.

A vadásztársaságokkal is új alapokra he-

lyeztük az együttműködést, a közös érdekeltség és a szakmai kíváncsiak figyelembe vételével.

A műszaki erdészetet ez év elejétől korlátozott felelősségű társaságként működteti gazdaságunk. Tevékenységi körének kibővítése — SUZUKI gépkocsik értékesítése, márkaszervizelés — hozzájárult ahhoz, hogy az üzem már féléves tevékenysége is kedvező eredményhez vezetett.

Az erdőgazdaságot érintő szervezeti változások és szakmai feladatok megoldása terén messzemenő együttműködést alakítottunk ki mind az Erdészeti Hivatallal, mind az Egyetemmel, a helyi Szakközépiskolával és az ERTI soproni állomásával.

A társintézményekkel való megállapodás alapján aktív részesei és támogatói vagyunk az említett iskolák és az intézet kutatási, kísérleti, oktatási, továbbképzési munkájának. Az erdőgazdaság valamennyi dolgozójának munkaköri kötelessége ezen tevékenységek elősegítése.

Gazdaságunknak az e területen végzett munkáját miniszter úr ez év júniusában a Nagyváthy-díj odaítélésével jutalmazta.

Vállalatunk 1992. január 1-ig eredményéredkeltségű költségvetési rend szerint gazdálkodó szervezet volt, ezen időponttól államigazgatási felügyelet alá került, majd 1992. októbertől gazdaságunkra vonatkozóan a tulajdonosi jogokat az Állami Vagyongazdálkodási Rt. gyakorolja.

Jelen feladatunk annak kidolgozása, hogyan kapcsolódjon e különleges feladatokkal megbízott erdőgazdaság az átszervezés alatt álló magyar erdőgazdálkodási szervezethez, ugyanakkor az egyetemhez, a technikumhoz, az ERTI-hez és Sopron városához is.

Előzetesen betervezett terveinknek megfelelően jelenleg folyamatban van gazdaságunknak részvénytársasággá történő átalakulása, de elképzeléseink köréből a közeljövőben sem zárjuk ki — épp az erdőgazdaság sajátos jellegét figyelembe véve — egy közalapítvány létrehozásának gondolatát.

Az erdőgazdaságról szóló ismertető során nem a száraz adatokat, hanem a jelen és a jövő feladatait, célkitűzéseinket kívántuk a szakmánkban és az erdőért munkálkodó kollegák előtt felvázolni — a mindenkor, eredményes együttműködés reményében.

Ormos Balázs
igazgató

(Folyt. a 13. oldalon)

Bemutatkozik a Soproni Tanulmányi Állami Erdőgazdaság

(Folyt. a 12. oldalról)

A SZAKSZERVEZETI ÉLETRŐL

A TÁEG 1991. évi, a legutóbbi szakszervezeti választása óta a gazdasági élet változásával együttesen alakult át a szakszervezeti mozgalmi élet is. A választáskor kialakult bizalmi testületeknek megfelelően átalakult a bizalmi munka, amely több személyi változáson ment át, a gazdasági átrendeződések illetve gazdasági létszámcsökkenéssel a szakszervezeti tagság létszáma is csökkent. Ennek ellenére a működésben törés nem következett be, úgy munkaügyi, mint szociális kérdésekben még összefogottabbá vált az egységek képviseleti mozgalmi munkája. Állandóan együttműködött a szakszervezet a gazdasági változások jogi megalapozottságának feltételeiben és végrehajtásában.

A gazdasági változás során szükségessé vált létszámleépítésnél a törvényes keretek adta lehetőségen belül külön figyelmet fordítottunk az eltávozott dolgozók érdekeinek képviselésére.

Az új piacgazdaság bevezetése mellett a dolgozók érdekét képviselve sikerült a jó gazdasági eredmények elérésével biztosítani a dolgozók étkezési hozzájárulásának felemelését, a fakitermelők utazási költségének térítését, s nem utolsósorban túlhaladni az Ágazati Kollektív Szerződésben előírt bérfejesztést.

A szakszervezeti alapszervezet évenként megújított költségvetés keretein belül szociális juttatásokat biztosított a tagságának.

A testületi ülés határozata alapján az alapszerv forgó alapjának 50%-át értékpapírba fektette,

amely biztosítékként szolgál egy rendkívüli átszervezés, anyagilag sújtotta dolgozók megsegítésére. A fennmaradó szabad pénzeszközök 80%-át szociális felhasználásokra fordította, amely legtöbb esetben segélyezés formájában jut a dolgozókhoz (szülési, temetési, rendkívüli segélyek). A segélyezések a mindenkori gazdasági egységeknél működő szociális felmérés, illetve javaslat alapján kerül kifizetésre. Legtöbb segély az elmúlt években a nagycsaládosok megsegítésére került kiutalásra. Az alapszerv az üdültetéshez a szervezési munkák elvállalásával és lebonyolításával vett részt. (A pénzügyi feltételeket az Erdőgazdaság biztosította.) Ez a munka az üdültetés új rendszerével megszűnt, azonban az új lehetőségek ismertetését, tájékoztatását a tagság az osszdolgozók felé a mozgalmi munkájával együtt folytatja.

A jóléti-kulturális keretek között biztosított kirándulások és rendezvények (nőnap, karácsony, nyugdíjasok napja stb.) lebonyolítását közösen végezte a szakszervezet és a vállalat.

Az utóbbi időben több szervezési és információs munkát bonyolított le a szakszervezet. Az egészségügyi önkormányzat, illetve a társadalombiztosítási önkormányzat választásaihoz a MEDOSZ-tól kapott tömegtájékoztatást az alapszervezet szórólapjával a dolgozókhoz eljuttatta (nyugdíjasainkhoz postáztuk) és személyi tájékoztatásukra rendelkezésükre álltunk.

Az ÜT választást a szakszervezet

az Erdőgazdasággal együttműködve végezte el, a törvények előírásainak megfelelően. A megválasztott központi Üzemi Tanáccsal az együttműködés biztosított.

A szakszervezeti mozgalmunk megerősödése az EDSZ keretében a szakmai élet, a jobb ágazati kollektív szerződés megkötéséhez ad lehetőséget, amely az új helyi kollektív szerződésben érvényesül.

Ezek a fejlődési lehetőségek a biztosítékai a szakszervezeti munka eredményességének, ami mindig a munkavállalók érdekeit tartja feladatának.

Göde József s. k.
szb-titkár

Becht Rezső: Soproni ős

*Már lankad a fény és nyúlnak
az árnyak
a nyári napfény ó-arannyá lett.
A Vashegy mögött lengő
ökönyálak
úsznak lomhán az érikák felett.*

*És minden erdő körben lángra
gyúlva,
színharsonákkal enyészetbe
száll,
az őszikét már őszi szellő fújja,
mely mécsesként a nyárnak
sírján áll.*

*A Lőverekben bujkál még az
ének —
ott sárgult lomb közt pirul a
gyümölcs...
S míg sünje pattan fénylő
gesztenyének,
az élet teljén örvendez a bölcs.*

A Cseh Erdészeti Dolgozók Szakszervezetéről

Lapunk más oldalán olvashatnak a Cseh Erdészeti Dolgozók Szakszervezete küldöttségének magyarországi látogatásáról. A látogatás alkalmából interjút készítettünk *Alfonz Kokoska úrral* — a szakszervezet elnökével — arról, hogy milyen az erdészeti szakszervezet struktúrája, milyen a helye, szerepe a társadalmi rendszerváltozás óta. Kérdéseinkre az elnök úr készséggel válaszolt, amelyek közül — a teljesség igénye nélkül — az alábbiakban tájékoztatjuk kedves kollégáinkat, olvasóinkat.

— Milyen az erdészeti szakszervezet felépítése?

A Cseh Erdészeti Dolgozók Szakszervezete, mint önálló ágazati szakszervezet működik. Ugyanakkor tagja a 10 önálló szekciót magába foglaló Cseh Erdészeti és Vízgazdálkodási, Papíripari, Bútoripari Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének. A Szövetség legnagyobb szekciója az erdészeké, amelynek jelenleg 50 000 tagja van. A Szövetség legfőbb szerve a kongresszus, amely megválasztja a 20 tagú elnökséget. Az elnökség a 10 önálló ágazati szekció választott vezetőiből áll.

Az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetét, mint önálló szekciót, demokratikusan választott 20 tagú elnökség irányítja élén az elnökkel és két alelnökkel. Ez a három személy tagja a már említett szövetségi elnökségnek. Csehországban az Erdészeti Szakszervezet tagozódása a következő; helyi alapszervezetek, önkéntességi alapon kialakított 8 kerületi szervezet, amelyeknek vezetőit a helyi alapszervezetek választják. Ezek a vezetők tagjai az országos elnökségnek is. A következő „lépcső” a régió. Összesen 10 régió van az országban. Régióként 2 fő függetlenített, szakmailag jól felkészült munkatárs dolgozik. Ez a két fő látja el a hozzátartozó összes alapszervezet szakszervezeti, érdekvédelemmel kapcsolatos teendőket, feladatokat. A munka megkönnyítése érdekében minden régió 1 db gépkocsival rendelkezik, melyet a munkatársak maguk vezetnek.

— Milyen a szakszervezet anyagi helyzete, szociális tevékenysége?

— Tagságunk havi nettó jövedelmének 1%-át fizeti be tagdíjként a helyi alapszervezetnek. Ennek az összegnek a 20%-át küldik az alapszervezetek a szakszervezeti központba, amely az ország fővárosában Prágában van.

Szakszervezetünkben különböző alapokat létesítettünk. Így pl. van szociális segélyezési alapunk, amelybe a tagdíjak összegének 5%-át, a sztrájkalapba a 10%-át tesszük. A szociális alapról támogatjuk például a munkanélkülieket, a balesetet szenvedetteket, a rokkantsági nyugdíjba kerülteket. Temetkezési segélyeket is biztosítunk. Ilyen és hasonló alapokkal természetesen a helyi alapszervezetek is rendelkeznek. Minden szociális támogatást, a munkavállalókat megillető juttatásokat a kollektív szerződésben is rögzítjük.

— Hogyan halad az erdőgazdaságok privatizációja és milyen a hatása a munkavállalkóra?

— Nálunk 1992-ben kezdődött el az erdőgazdaságok privatizációs folyamata. Az erdőgazdaságokat „átalakítják,” „átformálják.” Egy részük részvénytársasággá alakul át. Az átalakulás után a volt állami erdők részaránya kb. 45%-ra csökken. A többi erdőterület privatizálás alá esik. Ezek csoport, egyéni vagy egyházi tulajdonba kerülnek. De a privatizált erdőterületeken is kötelesek a tulajdonosok az erdőgazdálkodással kapcsolatos törvényeket, szabályokat betartani.

Az erdők privatizációs folyamata az erdőgazdálkodás területén — eddig szerencsére — nem párosult számottevő munkanélküliséggel. Így ezzel a nagy gonddal, problémával szakszervezetünknek kevesebb a tennivalója. Reméljük, hogy ez így lesz a jövőben is.

— Milyen az erdészeti szekció kapcsolata az állami szervekkel?

— A szekció kapcsolata állami vonalon elsősorban a Cseh Földművelésügyi Minisztériummal alakult ki. Ez a kapcsolatunk jónak mondható. Külön eredményesnek és jónak ítélem meg kapcsolatunkat az egyik miniszterhelyetttessel, aki felügyeli egész Csehország területén az erdőgazdálkodást. Gyakran konzultálunk, véleményt cserélünk, figyelembe veszik javaslatainkat, észrevételeinket.

— Milyenek az erdészeti szakszervezet nemzetközi kapcsolatai?

— Szakszervezetünk nemzetközi kapcsolatait jónak ítélem meg. Kiterjednek szinte egész Európára. Külön is megemlíteném kapcsolatunkat a magyar erdész kollégákkal, a magyar Erdészeti Dolgozók Szakszervezetével. Ez a kapcsolat az elmúlt időszakban több területen is igen gyümölcsöző volt. Csak példaként említeném meg, hogy 1992-ben három szakszervezeti tisztségviselő — köztük én is — hivatalos látogatást tettünk Magyarországon az EDSZ-nél. Ez év tavaszán a magyar küldöttség viszonzta látogatásunkat itt Csehországban. Ugyancsak igen hasznos volt a közel 40 fős tisztségviselőkből álló csoportunk magyarországi látogatása, s bízom benne, hogy ilyen lesz a magyar kollégák szeptember végi csehországi tanulmányútja is.

Meggyőződésem, hogy igen sok, az önkéhez hasonló probléma merül fel nálunk is — úgy a szakszervezeti munkában, mint az erdőgazdálkodás egész területén. Ezért helyes, ha különböző szinteken gyakran találkozunk, kicseréljük véleményeinket, tapasztalatainkat. Bízom benne, hogy úgy, mint eddig, találkozásaink a jövőben is baráti légkörben zajlanak majd, amelyek nemcsak a két szakszervezet kapcsolatait, hanem a magyar és cseh nép barátságának erősítését is szolgálják — fejezte be nyilatkozatát *Alfonz Kokoska*.

Krizsán Ferenc

Húszéves a Somogyi Fagazdasági Híradó

Két évtized telt el azóta, hogy 1973. júliusában megjelent a *Somogyi Fagazdasági Híradó* első száma. Beköszöntőjében céljairól a következőket írta: „A Somogyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság most éli történelmének a legizgalmasabb, legpezsgőbb és egyben a legtöbb munkával járó szakaszát. Úgy is lehetne mondani, hogy amikor 1970-ben a három gazdaság egységéből — az Északi-, a Közép-somogyi Erdőgazdaságból, a Dél-somogyi Fűrészekből megalakult az ország legnagyobb erdőgazdasága, egy egészen új, minden korábbtól eltérő szakasz kezdődött. Csaknem 90 ezer hektár erdő, 160 ezer köbméter gömbfa feldolgozása, 5500 dolgozó ember, akik évente 650 millió forintos termelési értéket állítanak elő. Nem kerítés-sel körülzárt üzemből, hanem szétaprózott kis egységekben, szerte a megyében. Ez az adottság, ez a körülmény a szerkesztőség munkájában is sajátos helyzetet teremtett és egyben sajátos feladatokat adott.”

A lap célja — egyebek között — fórumot biztosítani az olvasóknak, a gazdaság

dolgozóinak. A szerkesztőbizottság leg-
őszintébb törekvése, hogy az adott terjedelmen belül, átfogó képet adjon a gazdaság életéről, a legfontosabb eseményekről. Fő rendeltetése természetesen a tájékoztatás, hogy tudja a gazdaság minden dolgozója — bárhol dolgozzék is —, hogy milyen feladatai vannak, hogy állnak azok teljesítésével, milyen nehézségek, gondok fékeznek munkájukat.

A mindenkori szerkesztőbizottságok igyekeztek és igyekeznek ma is olyan lapot szerkeszteni, amely közérthetően foglalkozik úgy a szakmai kérdésekkel, feladatokkal, mint az ott dolgozó emberek élet- és munkakörülményeivel. Ezek a kérdések érdeklik a hétköznapi emberek, mindenek előtt a somogyi erdőkért és erdőben dolgozó embereket.

A húszéves jubileumhoz érkezett *Fagazdasági Híradó*, testvérújságunk szerkesztőbizottságának gratulálunk, további munkájukhoz az *Erdészeti és Faipari Híradó* szerkesztőbizottsága nevében is sok sikert kívánunk.

Zelk Zoltán

Gesztenye

*Gyermekjátéknak nőtt gyümölcs,
kavicsa őszi fának,
lehull, koppan a gesztenye —
sosem leszek olyan fáradt,*

*sosem leszek olyan öreg,
hogy ne hajoljak én le
gyepre, avarra — mindig az
emlékezés vizére.*

*Lehajlok érte. Fölveszem.
Elhajítom és látom,
ott száll süvít már az egen,
túl minden planetákon,*

*túl minden csillagrendszeren,
hogy odaérjen végre,
mi csillagoknál távolibb,
gyermekkorom egére!*

Áprily Lajos

Szeptemberi fák

*Bükkök smaragd színét erezve fent
az első pár vörös folt megjelent.*

*Állunk. Kezedben késő kék virág.
Azt mondod: Ősz. Az első őszi fák.*

*Én azt mondom: Vér. Vérteljes
vaden.
Elhullt a Nyár a nagy vadászaton.*

*Amerre vitte buggyanó sebét,
bíboros vére freccsent szerteszét.*

*Ahol a nyom-vesztő bozóthoz ért,
hogy tékozolta, nézd a drága vért.*

*S míg vérnyomán vad szél-kopó
csahol,
hörögye összeroskad valahol.*

Szlovák erdész kollégáink meghívására a Magas-Tátrában, Strba üdülőhelyen tartotta legutóbbi össztitkár-
i értekezletét az EDSZ.

A szakmai programot a Magas-Tátrai Nemzeti Parkban tartották. Az igen érdekes és hasznos program házigazdája, egyben útikalauza írója, Ivan Voloscsuk (jobbról) akadémikus, a TANAP igazgatója volt.

A VADEX MEZŐFÖLDI ÁLLAMI ERDŐ- ÉS VADGAZDASÁG

tisztelettel értesíti Önt, hogy továbbra is
vásárlói rendelkezésére áll a vadászfegyverek,
vadászlőszerek, engedély nélkül vásárolható légfegyverek,
vadászfelszerelések szaküzletével
az erdőgazdaság központjában:

**8001 Székesfehérvár,
Tolnai utca 1. Pf.: 71.**

VADEX

Nyitva tartás munkanapokon 9–17 óra között.

*

Szaküzletünkben a neves bajorországi – **Harald Sax** –
fegyverüzem által gyártott és forgalomba hozott
Mauser típusú golyós,
illetve 12/70 bock sörétes fegyvereket,
valamint az összes Magyarországon használatos
lőszereket árusítjuk.

Távcsőszerezéshez különböző tartozékokat,
továbbá egyéb vadászfelszereléseket kínálunk.

*

Telefon: (22) 316-473/137

Telefax: (22) 327-525

Telex: 21-306

HÍREK ...

Az Állami Vagyongazdálkodási Rt. 1993. augusztus 9-i hatállyal *Pataky Károly* vezérigazgató (Felsőtisza EFAG) munkaviszonyát megszüntette.

Vállalati biztosnak VIII. 10-től *Kovács Gábor* erdőmérnököt nevezte ki.

* * *

Dr. Fatalin Gyula, a Zalaegerszegi Erdőfelügyelőség igazgatója nyugdíjba vonult. Ezúton is megköszönjük készséges együttműködését és támogatását. Nyugodt, békés nyugdíjas éveket kívánunk erőben, egészségben.

* * *

A Cseh Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének meghívására szeptember 27–29-ig magyar erdészeti és faipari küldöttség utazik hivatalos tanulmányútra a Cseh Köztársaságba.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

Kiadja:

a MÉDOSZ Szövetség
Erdészeti Dolgozók
Szakszervezete
1066 Budapest, Jókai u. 2-4.

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós,
az EDSZ titkára

Szerkeszti:

a Szerkesztőbizottság.

A Szerkesztőbizottság tagjai:
Barta László, Borsody István,
dr. Csötönyi József, Herczeg
Miklós (elnök), Kálmán József,
Kovács Károlyné, Krizsán
Ferenc, Nemes József (titkár)

Felelős szerkesztő:

Krizsán Ferenc
3000. – 93-1179

Nyomja: Váci Nyomda Kft.
Vác, Dózsa György út 53.

Felelős vezető:

Nagy Sándor igazgató

Bemutatkozik az Egri Erdőfelügyelőség

Lapunk rendszeres olvasói emlékeznek rá, hogy egy olyan rovatot is indítottunk, amelyben egy-egy erdőgazdaság, faipari vállalat, felügyelőség, vagy intézmény és annak szakszervezeti bizottsága mutatkozik be. Legutóbbi számunkban a Soproni Tanulmányi Erdőgazdaságról olvashattunk.

Mostani számunkban az „Egri Erdőfelügyelőség mutatkozik be”. Reméljük, hogy ez a „bemutakozás” is tovább segíti egymás jobb megismerését, a jó gyakorlati tapasztalatok átvételét.

Az Egri Erdőfelügyelőség működési területe a Heves és Nógrád megyék területén lévő székhellyel rendelkező valamennyi erdőgazdálkodó szervezetre, Borsod megyében a Mátra-Nyugatbükki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság területére, valamint a Heves megyei gazdálkodók Borsod megyei beírására, Pest megyében az Ipolyvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság területére, a volt Váci Járás területén székhellyel rendelkező erdőgazdálkodók területére terjed ki.

Illetékességi területünkön az összes erdőterület 227 268 ha.

A felügyelt gazdálkodók száma:

Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság	2
Állami Gazdaság	4
Heves megyében	
Nógrád megyében	2
Pest megyében	1
Vízügyi Igazgatóság	3
Egyéb állami szervek	15
Mezőgazdasági Termelőszövetkezet:	
Heves megyében	52
Nógrád megyében	39
Pest megyében	10
Erdőbirtokossági Társulat	4
Mindösszesen:	132

Felügyelőségünk tevékenységét az 1961. évi VII. tv. /EVT/ és a végrehajtásáról szóló többször módosított 73/1981. (XII. 29.) MT. sz. és a 27/1981. (XII. 29.) MÉM rendelet, valamint a 16/1985. (XII. 28.) MÉM-PM-ÁH. sz. rendelet előírásai alapján gyakorolja.

Szervezeti felállás:

Központ: igazgató	Gál Sándor
igazgatóhelyettes	Varga Béla
gazdasági vezető	Bölkény Pálné
adminisztratív dól.	3 fő
hivatásos gk. vezető	4 fő
hivatalsegéd	2 fő

Mátrai Erdőfelügyeleti Osztály:

erdőfelügyelő erdőmérnökök	5 fő
erdőfelügyelő erdőszervezők	4 fő

Balassagyarmati Osztály:

erdőfelügyelő erdőmérnökök	5 fő
erdőfelügyelő erdőszervezők	3 fő
Mindösszesen:	29 fő

A munkák ellátásához az alábbi gépkocsi parkkal rendelkezünk:

Opel Astra	1 db
Niva	7 db
Összesen:	8 db

Felügyeleti munkák bemutatása az 1992. év tükrében:

Az egy erdőfelügyelőre jutó átlagos terület nagysága: 13.370 ha.

Az 1992. évi összes felújítási kötelezettség 18.211 ha, aminek a sikeressége 10.245 ha 56%, a befejezettként átvett terület 1.900 ha volt, ami a belépő felújítási kötelezettségnek 81%-a. A felújítási hátralék az összes szektorra vonatkoztatva 339 ha, a kötelezettség alóvont területnek 1,9%-a, ami a nagymérvű vadkárosítás következménye.

Károsítások megoszlása:

Aszály	368 ha
Fagy	16 ha
Tűz	127 ha
Rovar	2 ha
Gomba	11 ha
Egyéb	5 ha

Vadkárosítás	minőség	menyiség	összesen
	725 ha	35 ha	760 ha

Károsítás mindösszesen: 1289 ha

Az erdőfelújítási és erdőtelepítési kötelezettség együttes területe 19.858 ha, a károsítás ennek 6,5%-át teszi ki, igen magas.

Erdőtelepítést a Nógrád és Pest megyei termelőszövetkezetek végeztek az 1992. évben.

Az összes folyamatban lévő telepítés 1.647 ha, aminek a sikeressége 1.142 ha 69%-os.

A végzett első kivétel 410 ha volt, és befejezettként átvételre került 110 ha. A telepítési kedv egyedül Nógrád megyében nem csökkent, mivel 1992-ben 367 ha első kivételt végeztek.

Területünkön a két erdőgazdaság véghasználati lehetőségének 1992-es évben 63%-át termelte ki, de tény az is, hogy az előző években is jóval alatta termeltek üzemtervi lehetőségüknek. A termelőszövetkezetek 73%-át termelték ki üzemtervi lehetőségeiknek. Ennek oka részben a felújulatlanlanság, termelőszövetkezeteknél pedig a kárpótlás is nagymértékben befolyásolta a termelések visszaesését.

Nevelőágások Tkgy, Nfgy 1992. évi teljesítése: két erdőgazdaság esetében üzemtervi előírásukat területben 98%-ra, fatömegben 78 %-ra teljesítették. A termelőszövetkezetek területben 62%-ra, fatömeg-

(Folytatás a 2. oldalon)

Fahasználat:

Üzemtervi előírás	Véghasználat		Gyérítés		Tisztítás		Egyéb		Összesen	
	ha	em'	ha	em'	ha	em'	ha	em'	ha	em'
Állami erdő	1720	467,8	3900	149,0	3421	32,5	–	–	9041	649,3
Állami gazd.	37	6,3	23	0,4	31	0,2	–	–	91	6,9
Vízügy	2	0,5	2	–	8	–	–	–	12	0,5
Egyéb állami	13	3,6	11	0,4	3	–	–	–	27	4,0
Termelőszöv.	1286	234,8	1062	34,0	1773	15,6	–	–	4121	284,4
Erdőbirtok	8	2,2	2	–	5	–	–	–	15	2,2
Összesen:	3066	715,2	5000	183,8	5241	48,3	–	–	13 307	947,3

1992. évi tény

Állami erdő	1172	296,0	3829	116,5	2631	17,2	–	–	7632	429,7
Állami gazd.	30	4,1	10	0,1	23	0,2	–	–	63	4,4
Vízügy	17	0,9	–	–	–	–	20	1,0	37	1,9
Egyéb állami	17	2,2	1	0,1	–	–	19	1,3	37	3,6
Termelőszöv.	1249	172,0	660	15,7	1139	7,9	–	–	3048	195,6
Erdőbirtok	4	0,9	–	–	–	–	–	–	4	0,9
Összesen:	2489	476,1	4500	132,4	3793	25,3	39	2,3	10281	636,1

ben pedig 46%-ra teljesítették előírásukat. Itt is a kárpótlás miatt esett vissza a termelés. Az előző években nem volt ilyen nagymérvű lemaradás.

Tisztítás: Az összes szektorra vonatkoztatva az 1992. évben 72%-ra teljesítették. Ez megfelelt a szakmai igényeknek és sürgősségnek, mivel a Vh-ban lemaradt termelések miatt csökkent a tisztítható fiatalosok lehetősége.

Összegezve tehát a gazdálkodók eleget tettek az üzemtervszerű gazdálkodásnak és a szakmai követelménynek egyaránt. Egy-két esetben fordult elő engedély nélküli termelés, amelyekre felügyelő-ségünk a szankciót kivetette.

Nagy gondot okoz területünkön a nagymérvű tűzkárosítás, az 1992-es évben 127 ha, vadkárosítás 760 ha, azálykár 368 ha.

Nagymértékben megemelkedtek továbbá az erdei falopások, ami már szinte követhetetlen. A gazdálkodók képtelenek megakadályozni. Oka a munkanélküliség, és sok ember rendelkezik motorfűrésszel, gépkocsival.

A felderített esetek és feljelentések nem érik el céljukat, mivel az önkormányzatok és bíróságok a legtöbb esetben megszüntető határozatot hoznak, melynek indoka, hogy a társadalmi veszélyessége nem nagy. A következmény, hogy a nótórius fatolvajok vérszemet kapnak, a gazdálkodók pedig belefáradnak az eredménytelen küzdelembe.

Felügyelőségünk gépjárművekkel jól ellátott, két felügyelőre jut egy gépkocsi. A feltételek biztosítottak a folyamatos ellenőrzésekhez.

Munkánkat nagymértékben segíti a jólszervezett számítógéppark, amely segíti a kárpótlással kapcsolatos feladatok elvégzését is. Az erdőterület 20 %-a kerül magánkézbe, közbirtokossági vagy erdőszövetkezeti kezelésbe. Ez azt jelenti, hogy az eddig 130 gazdálkodóval szemben mintegy 550 gazdálkodó lesz várhatóan. Ezek ellenőrzése lényegesen nagyobb feladatot ró felügyelőségünkre. Nem látjuk biztosítottnak a jövőben a szakszerű gazdálkodást és a szakmai irányítást, szakemberellátottságot.

1992. évi XXIII. törvény a köztisztviselők jogállásáról:

Erdőfelügyelőségünk dolgozóinak beállási %-a átlagosan besorolási osztály/ fizetési fokozat/ alapján

vezetők	3 fő	78%
beosztott ügykezetők	3 fő	92%
gépkocsivezetők fizikai alkalm.	4 fő	77%
haivatlasegdek fizikai alkalm.	2 fő	47%

Mátrai Osztály:

erdőfelügyelők erdőmérnökök	5 fő	90%
erdőfelügyelők erdősztechnikusok	4 fő	88%

Ipolyvidéki Osztály:

erdőfelügyelők erdőmérnökök	5 fő	86%
erdőfelügyelők erdősztechnikusok	3 fő	98%
Mindösszesen: az átlag	29 fő	91% a beállási szint.

Kiválónak mondható, mivel 9 %-al vagyunk az átlagos besorolási osztály (fizetési fokozat) alatt. A 100 %-ot 1995. január 1-ig kell elérni. Úgy gondolom, hogy ez 1994. évben lehetséges lesz.

Minden átlagszámítás eltakarja a lényegét, bár ebből is kitűnik, hogy a hivatalsegdek és a gépkocsivezetők vannak legjobban lemaradva, 44–77%-al besorolási szintjük alatt.

Ezt követi a három vezet 78%-al, ami nagy önmérsékletet bizonyít.

Az erdőmérnökök felügyelők közötti különbség: 76–100% a szóródás, a technikusok esetében - kivéve a legmagasabb és legalacsonyabb személyt - 86–98% a szóródás, a 12%-os eltérés jelentősnek mondható. Ez már bizony nem a törvény megfelelő alkalmazására utal. Elmondható ez az erdőmérnökök felügyelők esetében is, hisz 81–100%-os a szóródás, 19%-os az eltérés.

Azzal tisztában vagyok, hogy igazságot tenni nagyon nehéz és talán nem is lehet, de törekedni kell a törvény szellemének betartására.

Arról már nem is beszélnek, hogy a jelenlegi besorolás egyes személyek esetében nem áll arányban a végzett munkával, vagy leterheltséggel. Ugyanis az egy felügyelőre jutó átlagos felügyelői körzet nagysága 13.370 ha átlagosan, de van olyan, akinek a körzete nem éri el még a 10.000 ha-t sem, míg a másik esetleg 20.000 ha-os körzetet kezel.

Én úgy gondolom, hogy a hivatali titkot nem sértettem, hisz személyek nélküli átlagokat mutattam be és kategóriákat. Azt gondolom tehát, mivel demokráciában élünk, a véleménynyilvánítás nem tilos. A nyilvánosság csak segítheti az ügyet.

Végezetül még egy gondolat a köztisztviselői törvénnyel kapcsolatban. A munkaruha kérdésében nem egységesek a felügyelőségek. A törvény úgy rendelkezik, hogy adható, de van olyan felügyelőség, ahol minden dolgozó megkapja a 27 000 Ft ruhapénzt évente, még a másik nem, csak a régi Munkaügyi Jogszabályban rögzítettek alapján, három éves kihordással, igaz megemelt összeggel, de ez lényegesen kevesebb.

Nagyon üdvös lenne, ha ebben országos szinten egység lenne, hogy ezek a nem lényegtelen különbségek megszűnnének, mert irritálják a dolgozókat.

Befejezésül még annyit, felügyelőségünk személyi összetétele jó, főleg fiatalokból és középkorúakból áll, végzettségük, rátermettségük alkalmas arra, hogy a megnövekedett feladatokat megfelelő szakmai színvonalon el tudják látni.

Jónyer László,
az Egri Erdőfelügyelőség SzB titkára

Megőrizni a nyugdíjak reálértékét

Az MSZOSZ Szövetségi Tanácsának állásfoglalása

I.

Az MSZOSZ Szövetségi Tanácsa megtárgyalta az 1993. évi gazdasági folyamatokat, az 1994. évi gazdaságpolitikai elgondolásokat, a költségvetést és az adótörvények módosítási tervezeteit. Ennek alapján a következőket állapította meg:

1. Az 1992. november 20–22-i ÉT megállapodások háttéréül a tárgyaló partnerek elfogadták a kormányzati prognózisokat. Az 1993. első félévi pénzügyi és gazdasági folyamatok azonban a tárgyaláson a szakszervezetek által különvéleményként megfogalmazott irányban alakultak. Így nem bizonyult tarthatónak a 14–17 %-os inflációs mérték, ma már a kormányprognózis is 22–23 %-os, egyes szakértői körök még ennél is jóval magasabb éves inflációt jeleznek. Nem következett be a prognosztizált gazdasági növekedés, termelésnövekedés, export és belső piacbővülés. Az ellátásból kiesők nagy száma erőteljesen növelte az elszegényedési folyamatot.

A kiinduló feltételek meghiúsulása azt eredményezte, hogy az ÉT novemberi megállapodásait a kormányzat nem tudta betartani:

– *Felrúgta az áfa-ra vonatkozó megállapodást, amikor augusztus 1-jétől egy, a szociális partnerek tiltakozása ellenére megvalósított törvénymódosítás lépett életbe. A gyógyszerek kivételével megszüntették a 0-kulcsot, a kedvezményes kulcsot pedig 6-ról 10 %-ra emelték.*

– *A magasabb infláció miatt tovább folytatódott a reálbérek csökkenése (4–5 %), különösen vonatkozik a minimálbérrre, ahol 10%-os reálértékbeli csökkenés következett be.*

A megállapodásban szereplő 14%-os nyugdíjmelés nem éri el a nettó keresetek növekedését. Ezt a nyugdíjbiztosítási önkormányzat által javasolt 4%-os további nyugdíjmelés ugyan korrigálja, azonban a nyugdíjak vásárló értéke így is számottevően csökken. A családi

pótlék és a gyermekkedvezmény – valódi növekedése híján – 18%-al veszt értékéből.

2. Az 1994. évi költségvetésben és adótörvényekben a jövő évre vonatkozó kormányzati gazdaságpolitikai elképzelések csak jelszavak szintjén jelennek meg. Nem történnek érdemi intézkedések:

- *a termelés további csökkenésének megállítására, a vállalkozások ösztönzésére,*

- *a munkanélküliség csökkentésére, új munkahelyek teremtésére (a regisztrált munkanélküliek számának stagnálása mellett az ellátásból kikerülők száma tovább nő,*

- *az infláció visszaszorítására,*

- *egy adóharmonizáció eredményeként olyan adópolitika folytatására, aminek hatásaként ne növekednének összességében a lakosság terhei, és ezáltal nem következne be olyan mértékű kereslet-csökkenés, amely már a gazdaság fejlődését is gátolja,*

- *a láthatatlan jövedelmek valóban hatékony feltárására, az adómorál javítására,*

- *a lakosság reáljövedelmei csökkenésének megakadályozására (keresetek, szociális ellátások).*

Folytatódik a gyakorlat, mely a növekvő kiadási igényekhez próbálja igazítani a bevételeket. Ennek keretében fokozódik a bérből élők adóterhelése. Várhatóan tovább csökken a reálbér, nem kerül sor a szociális juttatások értékének megőrzésére, sőt egyes ellátások (pl. családi pótlék, táppénz) abszolút értékben is csökkenhetnek.

3. Az MSZOSZ Szövetségi Tanácsa mindezekből kiindulva úgy ítéli meg, hogy a jelen körülmények között a tárgyalásokon nem várható érdemi, látványos javulás a munkavállalók és a nyugdíjasok helyzetében. Ezért az eddigi pozíciók megőrzését tekinti a tárgyalások alapvető céljának.

Ennek érdekében az MSZOSZ a következő megállapodásokat szeretné elérni:

A költségvetés kiadási oldalát radikálisan csökkenteni szükséges, csak az elengedhetetlen feladatok megtartására koncentrálva.

A bevételek növelése érdekében történő intézkedések nem ronthatják a munkavállalók és a nyugdíjasok jövedelmi pozícióit.

Alapvetően fontos, hogy a személyi jövedelemadó rendszerén belül:

- *az adótábla kulcsai valorizálásra kerüljenek (legyen adómentes a minimálbér, a tábla változása következtében a középrétegek helyzete nem romolhat, a 44 %-os kulcs 1 M Ft alatt nem kezdődhet),*

- *megmaradjon az alkalmazotti kedvezmény rendszere, annak mértéke emelkedjen,*

- *ne kerüljön sor a természetbeni juttatások tervezett megnyirbálására, továbbra se képezzék adó és társadalombiztosítási járulékalapot. Az üzemi étkeztetésnél a mindenkori minimálbér 20 %-ában kerüljön megállapításra az adómentesség, de legalábbis a jelenlegi 1000 Ft-os adómentes szint kerüljön megőrzésre. Maradjon meg a belföldi munkavállalói üdültetés adómentessége az alkalmazottak és a nyugdíjasok körében egyaránt.*

Az MSZOSZ-nek az adórendszeren belüli munkavállalói kedvezmények megőrzésére vonatkozó javaslatainak jogosságát az is erősíti, hogy a jelenlegi szigorítások oka (természetesen a bevétel növelés célja mellett) jórészt az, hogy egyes vállalkozói-menedzseri körök visszártak a kedvezményekkel és azokat adóalapjuk eltüntetésére használták fel. Ez azonban nem indokolhatja a munkavállalók szerzett jogainak felszámolását.

Az 1994-ben végbemenő változások együttes hatásaként kerüljön megőrzésre a bérek, a családi pótlék és a nyugdíjak jelenlegi reálszínvonala, a kormány munkahelyek teremtésével akadályozza meg a munkanélküliség további növekedését.

(folytatás a 4. oldalon)

(folytatás a 3. oldalról)

II.

Az érdekegyeztetés jelenlegi rendszerre 1990. óta működik. Legnagyobb érdeme, hogy keretei között megvitatásra kerülnek a munka világát és a dolgozók életkörülményeit érintő legfontosabb kérdések. Mivel nem tisztázott a törvényhozás folyamatában az érdekegyeztetés szerepe, a megállapodások érvényesülése eléggé korlátozott. A bizottsági és a plenáris ülések munkáját konfliktusok jellemzik, mert a kormányzat a tárgyalásokon a javaslatokkal szemben gyakran merev, elzárkózó magatartást tanusít, a munkavállalók és munkaadók pedig szándékaik ellenére is legitimációs vitákba keveredtek.

A társadalombiztosítási és üzemi-közalkalmazotti tanácsi választások utáni, viszonylag letisztult helyzetben, az MSZOSZ szükségesnek tartja, hogy tárgyalások kezdődjenek az érdekegyeztetés rendszerének továbbfejlesztéséről, hatékonyabbá tételéről. Kerüljön tisztázásra az érdekegyeztetés különböző fórumainak a törvényhozási folyamatban betöltött szerepe, az ÉT-nek, a KIÉT-tel való kapcsolata, a választások eredményei tükrében kerüljön újra tárgyalásra működési szabályzatuk, szélesedjenek ki a középszintű megállapodások.

III.

Az elmúlt érdekvédelmi, érdekképviseleti munkának tapasztalatai is bizonyították, hogy a szakszervezetek számára nem lehet közömbös, hogy az 1994. évi országgyűlési választások eredményeképpen létrejövő új parlament és kormány mennyire lesz érzékeny a munkavállalói problémák, szociális gondok iránt, mennyire lesz kész valódi, a munka világa szereplői érdekeinek kölcsönös figyelembevételén alapuló érdekegyeztetésre. A jelenlegi kormány elmulasztotta egy átfogó szociális megállapodás megkötését, s erre most már sem esély, sem lehetőség nincs. Az 1994-ben megválasztásra kerülő új parlamentnek és kormánynak az első feladata kell legyen, hogy a társadalmi béke megerősítése érdekében a legalapvetőbb gazdasági-szociális kérdésekben, megállapodásra jusson az érdekképviseletekkel.

Ennek érdekében az MSZOSZ a választások során támogatni kívánja azokat, akik egyértelműen vállalják, hogy megválasztásuk esetén képviselni fogják a munkavállalók, a nyugdíjasok érdekeit, a bérből és fizetésből élők érdekeit döntéseiket a szakszervezetek véleményének figyelembevételével hozzák meg, s készek egy átfogó szociális megállapodás megkötésére. Az új típusú szociális partneri kapcsolatokat az MSZOSZ azzal is elő kívánja segíteni, hogy követelése megfogalmazásakor, a legalapvetőbb követelése érvényesítéséhez kapcsolódó lépései meghatározásakor mérlegeli, hogy fellépése ne hozza lehetetlen helyzetbe az új parlamentet és kormányt.

Az MSZOSZ Szövetségi Tanácsa az előzőekben vázolt szempontjait elfogultságtól mentesen, körültekintően kívánja érvényesíteni. Ennek érdekében a közeljövőben fogadja el azt a szakszervezetek számára legfontosabb, az elkövetkező években megoldásra váró problémákat tartalmazó dokumentumot, amivel a választásokon indulni készülő politikai pártokhoz fordul, kérve, hogy pártjuk álláspontját ezekben a kérdésekben fejtse ki. A választások birtokában kívánja a Szövetségi Tanács meghatározni, hogy mely pártok jelöltjeinek megválasztását fogja támogatni az 1994-es választások során.

Rendkívüli MEDOSZ Kongresszus Budapesten

Október 28–29-én, Budapesten megtartották a MEDOSZ rendkívüli kongresszusát. Az eddigi MEDOSZ Szövetségben a hat ágazati szakszervezetet összesen 100 küldött képviselte. Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete részéről a kongresszuson az alábbi küldöttek vettek részt: Barta László, Rácz József, Németh József, Kocsis József, Bekő György, Goldperger András, Sipos Imre, Nagy Béláné, Balázs György, Király Ferencné, Jónyer László, Dudás Péter, Nagy Lajos, Csávicz János, Gilicze Péter, Szűcs Dezső, Kálmán József, Göde József, Tamás László és Jankovics László.

A kongresszus munkájáról lapunk következő számában részletes tájékoztatást adunk.

Nemzetközi gyermekrajz-pályázat

A Nemzetközi Raiffeisen Unió (IRU) és a Japán Mezőgazdasági Szövetkezeti Kiadó (IE-NOHIKARI) nemzetközi gyermekrajz-pályázatot hirdet.

A magyar gyerekek rajzkészségének fejlesztése és a gyermeki tehetség kibontakozása érdekében – lapunkban is – közzétesszük a felhívást, mivel ebbe az akcióba, mint az IRU tagja, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége, valamint a Magyar Raiffeisen Alapítvány is bekapcsolódik.

Az erre vonatkozó jelentkezési szabályok az alábbiak:

1. Téma: Az ezévi verseny témája: a TERMÉSZET. Bármit rajzolhatsz, ami kapcsolatba hozható a természettel, mindamellett mindegyik képet címmel kell ellátni, mint pl: a természet, melyet utazásaid során látsz; emberi kapcsolataink a természettel; a természet a fantáziában stb.

2. Korhatárok: Jelentkezhetnek gyermekek 6 és 13 éves kor között.

3. A rajzok méretei: Kérjük, hogy valamennyi rajz 42x30 cm-es legyen.

4. Felhasználható anyagok: Kérjük, hogy vízfestékekkel, színes ceruzával vagy krétával rajzoljanak. Farnetset lenyomatokat is elfogadunk.

5. Jelentkezési határidő: 1993. október 1-től 1993. november 30-ig.

6. Minden rajz hátulján: Kérjük, hogy egy gyermekről csak egy rajzot nyújtsanak be és a hátuljára írják fel a következő információkat:

Választott téma:

Név:

Kor:

Othoni cím és országnev:

Iskola neve:

Iskolaév:

7. Elbírálás: Elismert japán festőkből és szakemberekből álló bizottság fogja elbírálni a rajzokat.

8. A győztesek kihirdetése: Minden országban az IRU tagszervezet hirdeti majd ki a nyertesek névsorát, 1994. május végéig.

9. A díjnyertes rajzok publikálása: Az arany-, ezüst- és bronzdíjas nyertes rajzokat egy emlékkönyvben fogják kiadni, melyeket minden ország IRU tagszervezete ad majd át valamennyi nyertesnek.

A rajzpályázatokat kérjük: az alábbi címre beküldeni:

MOSZ Raiffeisen Iroda

Budapest v., Akadémia u. 1–3.

Telefon: 1323-930; Fax: 1532-552

Beküldési határidő: 1993. november 30.

A rajzokat összegyűjtve az iroda juttatja ki Japánba.

Az elkészült rajzokat a Bíráló Bizottságnak nem áll módjában visszaküldeni a résztvevőknek, és az IE-NOHIKARI fenntartja jogait minden beküldött rajzra.

Az akció támogatói között van a már említettekben túlmenően a Japán Külügyminisztérium, a Japán Mezőgazdasági, Erdészeti és Halászati Minisztérium és a Japán Rajztanárok Szövetsége. Szponzorok: a Japán Mezőgazdasági Szövetkezetek Központi Uniója és a Japán Mezőgazdasági, Erdészeti és Halászati Szövetkezetek Központi Bankja.

Javasoljuk, hogy mind többen vegyenek részt a pályázaton, elősegítve ezzel is a gyermekek rajzkészségének fejlesztését és a magyar gyermeki tehetség megismertetését.

MOSZ Raiffeisen Iroda

Lyme-kór szűrővizsgálatok a Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság dolgozói körében

Az erdőben dolgozó emberre számtalan veszély leselkedik. A kedvezőtlen terepviszonyok, az időjárás viszontagságai, a vibrációs ártalmak és halláskárosodást okozható gépek mellett egyes állatfajták is súlyos gondokat, problémákat okozhatnak.

A bőrgyulladást okozó hernyó, legyek, böglyök, darazsak, valamint a vipera mellett a kullancs a legveszélyesebb.

Idestova 20 éve már, hogy gazdaságunk a megyei köjál-lal (jelenleg Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat B. A. Z. megyei Intézete) közösen szervezi a kullancs által terjesztett vírusos agyvelőgyulladás (encephalitis) megelőzésére a védőoltásokat, valamint a kullancsok elleni védekezésre, azok eltávolításának helyes módjára vonatkozó propaganda-munkát.

Az elmúlt négy-öt évben – az Egyesült Államok, majd Nyugat-Európa után – hazánkban is egyre gyakrabban fordul elő egy, az ugyancsak kullancsok által terjesztett baktérium okozta betegség, a Lyme-kór, (Lyme-borreliosis), amely nem kellő időben történő felismerése esetén igen veszélyes lehet.

A vírus agyvelőgyulladás súlyosságával, a Lyme-kór gyakoriságával tűnik ki, valamint azzal, hogy több évig eltarthat. Sajnos védőoltás ellene még nem áll rendelkezésre.

A kórokozó baktérium a csípés helyén a bőrzebe jutva az egész szervezet betegséget okozhat.

A fertőzés tünetei három szakaszra tagolhatók:

Az első, ami a legszembetűnőbb, a csípés helyén (néhány órán, de olykor csak néhány héten belül) kialakuló bőrelváltozás: kiütéssel, jellegzetesen kókadór-szerű bőrgyulladás. Ennek közepén vörös göb van, (a csípés helye) ezt látszólag gyulladásmentes, halványabb terület övezi, amelyet körkörös terjedő gyűrűszerű bőrgyulladás határol.

Egyszerű, esetleg vérzéses vagy más, nem jellegzetes bőrgyulladás is kialakulhat. Bár ez néha elmaradhat, a csípés helyét ajánlatos ellenőrizni adott ideig. Ebben a szakaszban fáradtságérzetet, lázat, fej- és hátfájást érezhetnek a betegek.

A második szakaszban idegrendszeri rendellenességek, izomfájdalmak jelzik a kórt. A betegek szívpanaszokkal, szédüléssel keresik fel orvosukat.

A harmadik szakaszban ízületi gyulladások (főleg térdízület), valamint különböző ideggyulladások jelentkezhetnek. A kissé rémisztőnek tűnő tünetek rendkívül változatosak, ritka esetben súlyosak.

A gondot általában az okozza, ha sem a beteg, sem az orvos nem gondol kullancs csípésre.

A Lyme-kórt minél korábban ismerik fel és helyesen kezelik, annál nagyobb az esély a teljes gyógyulásra, melynek eszközei a szájon át szedhető, a szokásosnál jóval nagyobb adagú antibiotikumok.

Az Erdészeti Lapok (1992. áprilisi és májusi) számaiban, valamint különböző sajtótermékekben megjelent cikkek arra készítették, hogy a Borsodi EFAG-nál szervezzük meg a Lyme-kór szűrővizsgálatokat.

Az ÁNTSZ BAZ megyei Intézete vállalta a vizsgálatokat, melyhez diagnosztikumot kellett külföldről beszerezni, mivel a rendelkezésre álló kevésnek bizonyult. Így egy vizsgálat ára személyenként 600 Ft-ra alakult.

A jelentkezés – megfelelő tájékoztatás után – önkéntes alapon történt. Azért, hogy ne kelljen több embernek Miskolcra utaznia, két asszisztensnővel gépkocsival kerestük fel az erdészeteket, ahol megfelelő helyiségben a vért levevtek. Így a laborban is egyszerre több minta állt rendelkezésre, ami a vizsgálatnak az idejét is lerövidítette.

A vizsgálat ELISA-módszerrel, indirekt módon történt, melynek lényege: ellenanyagszint kimutatása a vérsavóból. Mivel minden betegséget okozó vírus vagy baktérium a szervezetben ellenanyagtermelést vált ki (védekező mechanizmus), a nagyon magas ellenanyagszint bizonyítja a betegség fennállását.

Egyfajta diagnosztikum önmagában nem elegendő a Lyme-kór kimutatására (más miatt is lehet emelkedett ellenanyagszint), ezért három-féle, specifikusabb diagnosztikumot is alkalmaztak a pozitív és határértéken levő eseteknél.

A vizsgált személyek száma:	249 fő	
negatív:	134 fő	54%
pozitív:	86 fő	35%
határérték:	29 fő	11%

Az ismételt vizsgálatok, valamint kórházi vizsgálatok után 11 fő maradt pozitív, melyből 3 fő panaszmentes, 3 fő ízületi gyulladás, 1 fő lumbágó, 4 fő gyenge, fáradékony, melyek megfelelő orvosi kezelésben részesülnek.

Általános tapasztalatként leszűrhető, hogy a szerológiai vizsgálatokat mindig komplexen kell értékelni, nem lehet teljes biztonsággal eldönteni, hogy az emelkedett ellenanyag hány százalékban takar tünetszegényt, de aktív fertőzést, és hány százalékban csak erős védetség.

A fentieket figyelembe véve fokozott jelentősége van a kór laikusok által is időben történő felismerésének, a kellő tájékoztatásnak és tájékozottságnak. Így alapvetően megváltozott a kullancs bőrből való eltávolításának módszere is.

Az már korábban is ismert, hogy kb. 6–10 órán keresztül a kullancs csak szívja a vért, ekkor kórokozó nem kerülhet be a szervezetbe, betegség nem alakulhat ki, tehát ha ez idő alatt távolítjuk el a vérszívót a bőrtünetből, megelőzzük a bajt.

A kórokozók a kullancs lágy, potrohi részében lévő bélrendszerben élnek. A fejrést – mellyel a bőrzebe fúrja magát – kemény kitingpajzs fedi. A mai napig azt tanítják sok helyütt, hogy az eltávolítás helyes módja az, hogy valamilyen anyaggal a potrohi részt bekenjük, majd újjunkkal körkörösön dörzsöljük, forgatjuk a kullancsot, amíg az kifordul a helyéről. Ez helytelen módszer, mert nagy valószínűséggel erőszakosan, saját magunk mintegy bepumpáljuk a potroh összenyomásával a kórokozókat a szervezetünkbe.

Az eltávolításra a legalkalmasabb eszköz egy erre a célra kifejlesztett, speciális csipesz.

Természetesen – a csaknem minden háztartásban fellelhető – bármilyen más csipesz is megfelelő e célra. Az eltávolítás lényege a következő: a csipesszel a kullancs kemény, feji részét (mellyel a bőrzebe fúródott) a bőrfelszín közvetlen közelében megfogjuk. Így elkerülhető, hogy a kullancs lágy potrohat összenyomjuk és kórokozókat préseljünk a szervezetbe. Az így megfogott kullancsot forgassuk többször körbe (bármerre), hogy a szűrőcsatornát kellően kitágítsuk, és a bőrzebe fúródott kullancsot egyetlen mozdulattal kihúzhassuk.

Sikertelenség esetén ne féljünk megismételni a műveletet, de ekkor is vigyázzunk, hogy a potrohi részt ne nyomjuk meg.

A kullancs eltávolítása után és másnap fertőtlenítsük jóddal a csípés helyét.

Egyéni alapon lehetséges védekezés még a napi egy szem (reggel) Poly-B tabletta bevétele, mivel a kullancsok messzire kerülnek az izzadásmirigyekben kiválasztódó Poly-B illatot, és legrosszabb esetben is vérszívás után azonnal elhagyják a bőrfelületet.

Természetesen a legfontosabb védekezési mód, hogy magának a kullancsnak a bőrzebe kerülését csökkentjük a minimálisra, amit megfelelő zárt ruházattal lehet elérni.

Nagyon fontos a személyi higiénia keretében a testfelület átnézése, de legálább egyszer, este alaposan át kell vizsgálni a teljes testfelületet, (különösen a testhajlatoknál) hogy időben észleljük a bőrzebe kerülő kullancsot.

A fertőzés első szakaszában felismert betegség a súlyosabb elváltozások megelőzésének előfeltétele. Ezért, ha valaki a jellegzetes bőrelváltozást, esetleg egyéb kísérő tüneteket észlel magán, mindenféleképpen forduljon orvoshoz, ahol feltétlenül közölje, hogy kullancs-veszélyes helyen dolgozott-e vagy járt.

Végezetül meg kell említeni, hogy az erdőgazdaság dolgozói közül senki nem került Lyme-kór miatt táppénzes állományba. Ellenkező esetben viszont vita tárgyát képezheti, hogy jogosult-e baleseti ellátásra vagy sem. A jelenlegi gyakorlatot a tb állásfoglalása határozza meg. Eszerint még a kullancs encephalitis sem tekinthető a baleseti ellátásra igényt adó foglalkozási betegségek jegyzékében a 27. sorszám alatt szereplő zoonózisok közé tartozó foglalkozási betegségeknek. A zoonózisok – a tételesen megnevezettekén kívül – egyébként is meghatározott foglalkozási körben dolgozóknál előforduló, állatról emberre közvetlenül vagy közvetve átvitt megbetegedések. A kullancs – encephalitis – ilyennek sem tekinthető. A kullancs ugyanis nem a megbetegedést viszi át az emberre, hanem annak kórokozóját.

Mindezeket egybevetve, nem a kullancs – encephalitis – minősül foglalkozási betegségeknek, hanem a kullancs-csípés számít balesetnek. Ha tehát a kullancs-csípés olyan körülmények között történt, hogy az egyúttal üzemi balesetnek is minősül, a vonatkozó rendelkezések szerint kell a baleseti ellátást megállapítani.

A baleset napjának azt a napot kell tekinteni, amelyen a kullancs-csípés történt.

Fentiekből következik, hogy a Lyme-kór esetében is üzemi baleset alapján jár a baleseti ellátás.

Patócs László
osztályvezető

Mentsük meg a mezőgazdaságot!

A magyar mezőgazdaság, ami az ország gazdaságának szilárd alapja és büszkesége volt, ma katasztrofális válságban, az összeomlás szélén van. A termelők – legyenek akár egyéni vállalkozók, kistermelők vagy szövetkezeti gazdaságok – minden nap nyomasztó termelési, pénzügyi, értékesítési gondokkal küzdenek a fennmaradásért. Az agrárágazat válsága egyben a vidék válsága: a falvakban megdöbbentő méretű a munkanélküliség, az elszegényedés. A termelők a jövőt jelentő eszközök felélésére, az önkiszákmányolás árán való termelésre kényszerülnek, hogy továbbra is meglegyen az ország kenyere.

Az agrárágazat érdekeit képviselő szervezetek éveken át hiába figyelmeztették az ország vezetőit, a kormányt, a pártokat arra, hogy miközben a mezőgazdaság jövőjének jelszavával vívják a maguk politikai harcait, éppen ezt a jövőt teszik hosszú időre kilátástalanná. A huszonnegyedik órában sikerült csak a kormányt a tárgyalóasztalhoz kényszeríteni és a legégetőbb napi gondok enyhítéséhez, az agrárágazat fennmaradásához szükséges intézkedésekről megállapodás elérését megkísérelni.

A kormány eddigi és a kilátásba helyezett intézkedései a mezőgazdaság megmentéséhez nem elegendők! A nemzetgazdaság mai nehéz helyzetében ez magyarázható, de a termelők számára nem elfogadható. A parasztság viseli évek óta az ország adósság-törlesztésének, az élelmiszerárak fékentartásának terheit. Az ágazatnak nincs több tartaléka, a termelőknek nincs tovább kitartásuk. A mezőgazdaság megmentésére azonnali intézkedésre és anyagi áldozatra is szükség van. A magyar mezőgazdaság már sokszor bizonyította a történelem folyamán, hogy képes a legnehezebb körülmények között is talpra állni. Nem lehet visszaélni a parasztság földszeretetével, kötelességtudatával: most a falu kér segítséget, hogy a végromlást elkerülve, majd annak sokszorosát adhassa vissza a nemzetnek!

A kérés azonban most már nem elég! Az ország élelmét megtermelők nem fogadhatják el örökre, hogy mindig csak adniuk kelljen és soha ne követelhessenek. Egyszer végre már fel kell lépniük érdekeink védelmében, ahogy mások is harcolnak saját érdekeikért. A vidék népe ebben se legyen másodrendű állampolgár! Ahhoz, hogy a termelők sikerrel tudják érvényesíteni követeléseiket, félre kell tenni az őket esetleg megosztó nézeteket. Összefogva, egységben képesek – és csak így képesek – elérni azt, ami nem csak a saját érdekük, hanem az ország érdeke is: a magyar mezőgazdaság megmentését, talpra állítását.

**MEZŐGAZDASÁGI SZÖVETKEZŐK ÉS TERMELŐK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE**

Nemzetközi kapcsolataink

Szlovák szakszervezeti delegáció látogatása hazánkban

Egyre bővülő nemzetközi kapcsolataink jegyében az *Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének* meghívására a közelmúltban háromnapos hivatalos látogatást tett Magyarországon a Szlovák Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének delegációja. A közel harminc főből – elsősorban szakszervezeti tisztségviselőkből – álló küldöttség tagjai között volt: *ing. Borislav Majtán*, a Szlovák Erdészeti, Faipari és Vízgazdálkodási Dolgozók Szakszervezetének elnöke; *ing. Vasil Voloscuk*, a Szlovák Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének elnöke; *ing. Jaroslav Herich*, a Közép-szlovákiai Besztercebánya erdészeti üzem igazgatója; *ing. Ivan Scheimer*, a Közép-szlovákiai erdőgazdaság igazgatója, a Szlovák Erdészeti Kamara elnöke és *Frantisek Suhanovsky*, a besztercebányai nagyvállalat szb-titkára.

Szlovák kollégáinkat megérkezésükkor Vácott Barta László, az EFDSZ elnöke és Herczeg Miklós főtítkárr fogadta. Barátaink délután megtekintették a nagymarosi vízlépcső és a körgát félbehagyott építkezését és annak környékét.

Este szálláshelyükön, Zamárdiban tartották össztitkári értekezletüket. Ezen, egyik napirendi pontként Herczeg Miklós, az EFDSZ főtítkára adott tájékoztatást szakszervezetünk munkájáról, gondjainkról, feladatainkról. Ezen belül is kiemelten foglalkozott az *erdőgazdálkodásban és a faiparban végbemenő átalakulási folyamatokról, a privatizációról, az ezzel kapcsolatos szakszervezeti tenni-valókról.*

A részletes tájékoztatást aktív és érdeklődő vita követte. A szlovák kollégák számtalan kérdésére Herczeg Miklós válaszolt.

A második napon tapasztalatcsere-látogatáson vettek részt *Kaposvárott, a Somogyi EFAG-nál*, ahol a gazdaság munkájáról *Bóna József* vezérigazgató, privatizációs biztos és *Csávicz János*, a vállalat szb-titkára adtak részletes tájékoztatást, melyek után igen élénk beszélgetés következett. Az erdőgazdaságnál tett látogatás után vendégeink megtekintették *Kaposvár* történelmi-kulturális emlékeit, nevezetességeit.

A délutáni órákban látogatást tettek az *Igali Erdészetről*.

Este a szálláshelyen részletes eszmecserére került sor a magyar és szlovák vezetők között. Szó volt többek között az *önálló ágazati szakszervezet jelentőségéről, az ál-*

lami szervekkel való kapcsolatok kiépítéséről. Részletesen tájékoztatták egymást az *ágazati szintű kollektív szerződésről.* Megállapodás született a két partner-szakszervezet vezetői között abban, hogy az együttműködési programon belül, *a jövőben is rendszeressé teszik az eszmecseréket, találkozásokat.* A két ország erdőgazdálkodásában és faiparában igen sok a hasonló probléma, ugyanúgy az érdekképviselés és érdekérvényesítés kérdéseiben is.

Szlovák kollégáinkkal való mostani találkozáson alkalmával ismét jóleső érzéssel állapíthattuk meg, hogy a napjainkban – *a nem minden területen felhőtlen magyar-szlovák kapcsolatok mellett – igen figyelemre méltó és fontos ennek a jó szakmai kapcsolatnak az emberi, baráti és nem utolsósorban a politikai jelentősége is.*

Látogatás a Cseh Köztársaságban

A *Cseh Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének* meghívására szeptember végén magyar szakszervezeti küldöttség tett háromnapos, hivatalos látogatást a *Cseh Köztársaságban.*

A közel negyven főből álló küldöttséget Barta László, az EFDSZ elnöke és Herczeg Miklós ügyvezető főtítkárr vezette. Autóbuszunkat megérkezésükor *Alfonz Kokoska*, a Cseh Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének elnöke és *Karel Krejci* menedzser fogadta.

A második napon a délelőtti órákban szálláshelyünkön, a nyugat-csehországi (Plzen) erdőgazdaság üdülőjében tartottuk meg *össztitkári értekezletünket.* A szeptember 28-án megtar-

tott össztitkári értekezlet, amely határozatképes volt, első napirendi pontként az FM által kiadott *Az állami tulajdonú erdők kezeléséről* készült előterjesztést vitatta meg. A testület úgy határozott, hogy a vitában kialakított véleményt írásban megküldik a *FA-GOSZ-nak és az FM Erdészeti Hivatalának.*

Foglalkozott a titkári értekezlet azal a kérdéssel is, mely szerint – feltételezhetően 1993. év végére – befejeződik az erdőgazdaságoknál az átalakulás. Ezt követően ágazati kollektív szerződés megkötésére kerül sor a *FA-GOSZ-szal, illetve az ÁVRT-vel.*

A testület megvitatta az *FM és a MEDOSZ között a főbb ágazati kérdé-*

sekkel átfogóan foglalkozó, középszintű érdekegyeztető fórum létrehozásáról (Mezőgazdasági és Erdészeti Középszintű Érdekegyeztető Fórum) szóló megállapodást, amelynek alapján önállón kívánjuk végezni az erdészeti érdekegyeztetést.

Az egyéb napirendek között az össztitkári értekezlet megtárgyalta a MEDOSZ Szövetség október 28–29-én tartandó kongresszusával kapcsolatos feladatokat, s megválasztotta az EFDSZ kongresszusi küldötteit.

A testület úgy határozott, hogy kéri felvételét az Erdészeti és Faipari Szakszervezetek Világszövetségébe.

Az ezzel kapcsolatos kérelmet meg is küldték a Világszövetségnek, amely a napokban, Hágában folyó kongresszusán tárgyalja, s remélhetően pozitívan dönt e kérdésben.

Az össztitkári értekezlet befejező részében Barta László elnök, Rácz József alelnök és Herczeg Miklós adtak tájékoztatást a folyamatban lévő és a jövőbeni legfontosabb szakszervezeti feladatokról.

Küldöttségünk a délutáni órákban látogatáson vett részt a Nyugat-csehországi erdőgazdaságban és a világhírű plzeni sörgyárban. Este szálláshelyünkön a delegáció valamennyi résztvevője, valamint ing. Robert Zed-

nik, a Cseh Erdészeti, Faipari, Papíripari és Vízgazdálkodási Szakszervezeti Szövetség elnöke; Alfonz Kokoska, Václáv Pokorný és Karel Krejci között hivatalos tanácskozássra, beszélgetésre került sor.

A tanácskozáson több kérdés is napirendre került. Így részletes eszmecsere folytattunk a cseh kollégákkal az egymás országában és a szakmában lezajló átalakulási folyamatokról, a szakszervezetek helyzetéről, feladatairól. Ugyancsak szóba került a privatizáció és a munkanélküliség kérdése, valamint a munkavállalói érdekképviselőknek a különböző pártokkal való együttműködése, és a cseh erdészeti és faipari szakszervezet helyzete, struktúrája.

Megállapodás született a két partner-szakszervezet között abban, hogy részletes együttműködési programot dolgozzunk ki és a találkozásokat, eszmecsereket rendszeressé tesszük.

A harmadik napon – hazautazás előtt – rövid városnézésre került sor Prágában.

Cseh kollégáinkkal való mostani találkozásunkkor ismét megállapíthattuk, hogy szükséges és fontos a szakszervezetek közötti szakmai együttműködés. Nem kevésbé fontos a jó emberi és baráti kapcsolatok ápolása, fejlesztése.

Krizsán Ferenc

Idősek Világnapja

Dr. Nagy Sándor, az MSZOSZ elnöke, a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat elnöke október 1-én az Idősek Világnapja alkalmából nyílt levelet tett közzé Magyarországi idősek állampolgáraihoz.

„Tisztelt idős Honfitársaink!

Engedjék meg, hogy a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat és a magam nevében őszinte tisztelettel és megbecsüléssel köszöntsem Önöket az Idősek Világnapja alkalmából. Teszem ezt annak a testületnek az elnökeként, melynek tagjai idén májusban az Önök iránti felelősségük tudatában vállalták: mindenki megtesznek annak érdekében, hogy a mai nyugdíjasoknak és a jövőben nyugdíjassá váló munkavállalók millióinak egy élet munkájával kiérdemelt, biztonságos, nyugodt idősekként lehessen.

Az ünnep sem feledtetheti azonban, hogy ma sem, de minden jószándékú törekvés ellenére a közeli jövőben sem mondhatjuk majd el, hogy a magyar társadalom valóban azt nyújtja idősekként, amire ők hosszú évtizedes munkájukkal joggal igényt tartanak. Az elmúlt évtized gazdasági válságából, a gazdasági átalakulásból fakadó terhek túlságosan is nagy része nehezedik a nyugdíjasok vállaira, miközben Önöknek a fiatalabb korosztályoknál már kevesebb az esélye, lehetősége van e terhek súlyán önmaguktól enyhíteni. S bár mindenki tisztában van az ország súlyos gazdasági helyzetével, valójában semmivel sem magyarázható az a tény, hogy ma 2,5 millió nyugdíjas átlagnyugdíja alig éri el a 11 ezer forintot, és 33 százaléka nyugdíja alatta marad a 9 ezer forintnak.

Önök ennek ellenére – vagy éppen ezért – bizalmat szavaztak a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzatnak a májusi választásokon, részvételükkel lehetővé tették, hogy ez az igen fontos új intézmény létrejöhesse. Tették ezt annak tudatában, hogy sem a választási kampány során, sem az önkormányzat megalakulását követően, senki sem ígérte – mert nem ígérhette –, hogy pusztán az önkormányzat létrejöttétől egy csapásra minden meg fog változni. Biztak ugyanakkor abban – s ezt a bizalmat ezúton is köszönöm minden megválasztott és delegált képviselő nevében –, hogy ez a testület, az Önök által megválasztott képviselők minden egyes fillért, lehetőséget megragadnak annak érdekében, hogy minél rövidebb időn belül emelt fővel, szégyenkezés nélkül állhassanak Önök elé köszöntőt mondani.

A Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat alig három hónapja létezik. Mégis több millió magyar választópolgár, köztük az Önök támogatásával a háta mögött, az önkormányzatnak sikerült a nyugdíjbiztosítási alap hiányait a kormánnyal rendeznie. Hamarosan megindulhat a társadalombiztosítás részére történő vagyonátadás. A Nyugdíjbiztosítási Önkormányzatnak sikerült megtalálnia azokat a forrásokat, amelyekből legalább részben ki lehet egészíteni az idei évre korábban eldöntött nyugdíj-emelést. A Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat által a Parlament elé terjesztett javaslat az eredetileg előirányzott márciusi és szeptemberi nyugdíjemelést követően novemberben újabb, kilenc hónapra visszamenőleg kifizetésre kerülő 4%-os nyugdíjemelést kezdeményez. Ennek összegét nem a januári, hanem a már megemelt szeptemberi nyugdíjakra számítják ki és szándékaink szerint annak egy havi összegével az 1994. januári nyugdíjak is megemelkednek.

Jómagam és valamennyi önkormányzati képviselő-társam tudja, hogy nagyon is kis segítség ez sok százezer nyugdíjas rendkívül súlyos gondjainak enyhítéséhez. De úgy gondolom, hogy ezek a lépések is jelzik, hogy a két önkormányzat az Önök érdekeinek képviselője, a tévékeny, békés idősok anyagi biztonságának megteremtése érdekében kezdte meg munkáját.

Végezetül engedjék meg, hogy a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat nevében kívánjak Önöknek erőt és jó egészséget, kellő türelmet és ha lehet, jó kedélyt a gondok elviseléséhez, és talán ma már nem alaptalan reményt arra, hogy idősekként javuló szociális biztonságban élhettek le.

Tisztelettel: Nagy Sándor, a Nyugdíjbiztosítási Önkormányzat elnöke.”

A Cseh Köztársaságban tett látogatáskor az EFDSZ össztitkári értekezletet tartott a Nyugat-Csehországi Erdészeti területén. A képen a magyar küldöttségen kívül a házigazdák képviselői is láthatók (Fotó: Halász Gábor)

Az erdő poéziséről

A fák múlandók, de az erdő örök

Az idei kaposvári egyesületi vándor-, illetve közgyűlést méltán illeti a sikeres jelző. Számomra igen emlékezetes marad az a rendhagyó irodalomtörténeti esemény, amikor az őszhajú professzor, a nagyok tiszteletét parancsoló szerénységével átvette újabb könyvének jelképes első példányát – Az erdő poézisét – az egyesület elnökétől. Hatásos, tetszést arató felszólalásának utolsó szavait még most is hallom: „A fák lehetnek múlandók, de az erdő örök.”

Ez a 285 oldal terjedelmű versantológia, mint könyvvújdonság, egyedülálló alkotása a magyar irodalomnak. A könyv alcíme is jelzi sajátos tartalmát: Líra az erdőkről, fákról, fényről, csendről. A verseket – a verskedvelők igaz öröme – a magyar erdészet köztisztületben álló egyénisége, a jeles tudós, az erdőműveléstan iskolateremtő mestere, dr. Majer Antal professzor válogatta.

A versantológia közel 100 magyar költő több, mint 200 versét tartalmazza. A számos erdő-vers mellett legtöbb költemény a tölgyről, a fenyőről, a bükkéről és az akácról szól, de sok cserje és erdei virág is megihlette költőinket.

A tetszetős, szép kiállítású könyvet – mindez a Magvető Kiadó gondos munkáját dicséri – jó néhány neves magyar festő tucatnál több híres festményének reprodukciója ékesíti.

„Titok, mélységes titok, mert még mindig csak alig néhányan tudják, mi is az erdő” – írta Raone H. Francé Az örök erdő című könyvében. Majer professzor – úgy vélem – azon kevesek közé tartozik, aki tudja mi is az erdő, mert ennek a titoktudásnak a gyümölcse Az erdő poézise.

Vallom, hogy az erdővel való bensőséges találkozás és vele egy életre szóló kapcsolat, költészetté magasztosuló élethivatás, csakis egy mélységes megrendülést kiváltó erdőélményből fakadhat!

Amikor kezembe veszem Az erdő poézisét, körülölel az erdő csendje, látom a vibráló, játszi fényt, érzem az erdő különös illatát. Ez a könyv azt az üzenetet közvetíti hajsolt, zaklatott világunkban, hogy áhitattal, alázattal álljunk meg a fák előtt, mert Ők – Nagy László költő szerint – „kozmosz testvéreink”.

A versantológiához költőien szép előszót írt a próza avatott tollforgató mestere, az évfolyamtárs és kolléga, Varga Domokos erdőművelő-író.

Napjainkban, amikor a szakmát számos gond, probléma feszíti, akkor az Országos Erdészeti Egyesület egy remek versantológiával lepi meg a szakmát. Üzenetértéke van ennek! A versolvasó erdész hisz a holnapban, hisz hivatása értelmében és hiszi, hogy a fák lehetnek múlandók, de az erdő örök”.

Összinté szívvel ajánlom mindenki figyelmébe Az erdő poézisét. Tesszem ezt, mint verskedvelő és őszinte tiszteletem jeléül az antológia életrehívója iránt.

(A könyv megrendelhető az Országos Erdészeti Egyesületnél, 1027 Budapest, Fő utca 68.)

Dr. Csütönyi József

Erdészeti hírek ...

Megalakult az Erdészeti Szaporítóanyag-termelők, Kereskedők és Felhasználók Szakmai Szövetsége, röviden: az Erdészeti Szaporítóanyag Szövetség. Az alakuló közgyűlés elfogadta a szövetség alapszabályát, meghatározta az 1993. évre érvényes tagdíjat és megválasztotta vezetését. A szövetség elnöke Szőnyi János erdőművelő, a Mecseki EFAG osztályvezetője lett.

Kecskeméti székhellyel megalakult a Magánerdő Tulajdonosok Egyesülete (METE). Alapszabálya a magánerdő-tulajdonosok képviselését, érdekeinek szervezett, szakszerű védelmét az egyesület céljaként jelölte meg. Elnöke Szalóky Tibor, alelnöke Felföldi Zoltán erdőművelő, a Nyáriasi Erdészet (Kiskunsági EFAG) erdészeti vezetője.

Megalakult a Magyarországi Erdőért Egyesület. Alapszabályában az egyesület céljaként az alábbi olvasható: országos mozgalom, a fák, erdők, parkok védelméért, új erdők, ligetek, fasorok, parkok telepítéséért és értékük növeléséért. Elnöke dr. Sipos András erdőművelő, kandidátus, c. egyetemi tanár, a Szarvasi Arborétum igazgatója. Egyik alelnöke, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke, Schmotzer András erdőművelő.

Szabó Lőrinc

Szerelmes erdő

Erdő, te boldog! Óh milliárd vad mámor együtt, összezárt, eleven tornyok, részek, egymásba habzó emeletek: a fák virágpor-fellege egyszerre mindnek gyönyöre: de dús, vagy, erdő, meztelen, egyetemes, nagy szerelem! Mint bűvár a tengerbe, úgy merülök beléd. Sehöl külön út, külön cél – Óh, hogy ölelek egymást gyilkos gyökereid, hogy repes a lomb! Ezer driád önti szét kéj s harc varázslatát: zöld husukban zölden zizeg a vér és ami meghal, a többiben él, tovább él, ujjong, akar fenyeget – Erdő, vedd, vidd az életemet! Erdő, én sápadok, eltűnök vágyaid milliárd ajka között: belédhalok: e habzsoló szerelem mindenségébe temetkezem – féreg vagyok, agyam csupa gyász: válts meg, te részeg Óriás!

JOGSZABÁLY-
MUTATÓ

Lapunk előző száma óta a Magyar Közlönyben és más hivatalos lapokban közzétett fontosabb jogszabályok, rendelkezések a következők:

- A belföldi közforgalomú, menetrend szerinti vasúti személyszállítás legmagasabb díjáról szóló rendeletet módosította a 19/1993. (VII. 27.) KHVM rendelet. (Megjelent a Magyar Közlöny 103. számában.)
- A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó szabályokról szól az 1993. évi LXXVIII. törvény (népszerű nevén a LAKÁSTÖRVÉNY, amely megjelent a Magyar Közlöny 105. számában.)
- A csőd-eljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló törvényt módosította az 1993. évi LXXXI. törvény.
- Az általános forgalmi adó 1993. augusztus 1-jei emelésével összefüggő, egyidejű lakossági kompenzálásról szól a 111/1993. (VIII. 3.) Korm. rendelet. (Ez utóbbi két jogszabály a Magyar Közlöny 107. számában található.)
- A nagyvad-hússal kapcsolatos piaci beavatkozásról szól a 27/1993. (IX. 7.) FM rendelet. (Magyar Közlöny 123. száma.)
- Az Egyszintű hiteltörlesztési és részletfizetési kedvezményről szóló rendeletet módosította a 121/1993. (IX. 9.) Korm. rendelet. (Magyar Közlöny 124. száma.)
- A közbiztonságra különösen veszélyes eszközökről szól a 124/1993. (IX. 22.) Korm. rendelet.
- Az egyes erdőkárak mérséklésének támogatásáról szól a 126/1993. (IX. 22.) Korm. rendelet. (Ez utóbbi két rendelet megtalálható a Magyar Közlöny 132. számában.)
- A vám- és pénzügyi hatósági jogkörével rendelkező szerveinek székhelyéről és illetékességéről szól a 24/1993. (IX. 23.) PM rendelet. (Megjelent a Magyar Közlöny 133. számában.)

Megjegyzés: Az előzőekben említett, a csőd-eljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló, többször módosított 1991. évi II. törvény **egységes szerkezetbe** foglalt szövege megtalálható a Magyar Közlöny 1993. augusztus 17-én megjelent 113. számában.

dr. Gorbjár László
jogtanácsos

Tisztelt Partnerünk!

Szíves tájékoztatásul és a jövőbeni üzleti együttműködésünk reményében bemutatkozó levelünkkel szolgáltatásainkra szeretnénk a figyelmét felhívni.

Kérem tekintse át üzleti tájékoztatónkat.

Cégünk, a VÁCI NYOMDA Svájci–Magyar Kft. fő tevékenysége az ügyviteli nyomtatványok gyártása.

Különböző formátumú és példányszámú

- átiró- és önátíró-tömbök
- jegyzettömbök (az Ön által kért formában és kivitelben)
- levélpapírok, levelezőlapok, borítékok
- címkék, öntapadó címkék, függőcímkék
- kis és nagy példányszámú szórólapok
- termékismertetők, jótállási jegyek
- egyedi kivitelű oklevelek, emléklapok (kérésre mappába kötve)
- névjegyek, esküvői meghívók, particédulák (dombornyomással is)
- rendezvényi meghívók, reklámkártyák
- belépőjegyek (sorszámozással vagy anélkül)

Valamennyi terméket egy és több színben, a minőségi követelmények betartásával, határidőre készítjük el.

Továbbá vállaljuk

kis példányszámú könyvek, folyóiratok, heti- és havilapok, prospektusok gyártását egy- és többszínű kivitelben.

Ezen kívül foglalkozunk még gumibélyegzők előállításával, melyet hazai gyártmányú nyeles, illetve osztrák TRODAT bélyegzőszerkezetre szerelünk fel.

A fent felsorolt szolgáltatásainkat kedvező áron és gyors átfutási idővel (bélyegző esetében akár 24 óra alatt is!) biztosítjuk tisztelt Megrendelőink részére.

Ha tájékoztatónk felkeltette figyelmét, kérjen információt:

telefonon: 06-(27) 317-266, 312-412

faxon: 06-(27) 315-143

Levélcímünk: 2600 Vác, Dózsa György út 53. Pf: 24.

Köszönjük szíves figyelmét

Tisztelettel

Nagy Sándor ügyvezető igazgató

Elhalálozások

Soós Gábor
(1922–1993)

Soós Gábor 1922-ben, Orosházán született. Iskoláit helyben végezte, majd 1940 és 1944 között a budapesti *József Nádor Műegyetem* mezőgazdasági osztályán tanult, s jeles eredménnyel szerzett mezőgazdasági mérnöki oklevelet. A *Műegyetem Mezőgazdaságpolitikai Intézetében*, mint előadó kezdte pályáját, tudományos munkakörben. A háborút követően az orosházi Közgazdasági Hivatalban dolgozott, mint a *Magyar Mezőgazdák Szövetséget* baromfi-értékesítő telepének ideiglenes vezetője, majd 1945. májusától a *Mezőgazdaságpolitikai Intézetnél* kap beosztást. Innen 1946-ban rendelik be a *Földművelésügyi Minisztériumba*. Eleinte személyi titkárként alkalmazták, majd 1949 és 1956 között különféle főosztályokat vezet, illetve a *Gépállomások Főigazgatóságának* helyettes vezetője. A szaktárcánál 1956 februárjában nevezték ki miniszterhelyettesnek, ám innen 1957-től politikai okok miatt felmentették és az *FM Növénytermesztési Főigazgatóságának*, 1962-től a Szakoktatási és Kísérletügyi Főigazgatóságnak lett a vezetője. Az 1967–83. közötti időszakban a MÉM fogalmazója, főosztályvezető, főigazgató, miniszterhelyettes, a miniszter első helyettese, majd állami titkár volt.

Különböző társadalmi tevékenységekbe is bekapcsolódott. Volt a *MEDOSZ* alelnöke, a *MTESZ* alelnöke, a *MAE* elnöke, a *TIT* elnökhelyettese, az *MSZBT* elnökségi tagja, az *Élet és Tudomány* szerkesztőbizottságának tagja. Címzetes egyetemi tanárként az oktatással is aktívan foglalkozott. Nyugdíjba vonulása után, 1982-től egy pillanatra sem szakadt el a társadalomtól, a mezőgazdasági szakmától, barátaitól.

Számos társadalmi tisztséget vállalt, melyek jól kitöltötték minden idejét. Haláláig aktívan dolgozott, szívén viselte az agrárszakma minden ügyét.

Farkas Pál
(1928–1993)

Fájdalmas veszteség érte a magyar erdészársadalmat. Hatvanöt éves korában váratlanul elhunyt **Farkas Pál** okl. erdőmérnök, a *Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság* nyugalmazott igazgatója.

Erdőmérnöki oklevelét 1953-ban kapta meg a *Soproni Erdőmérnöki Főiskolán*. Első munkahelye a *Zagyvavölgyi Állami Erdőgazdaság* kisterenyei erdészete volt, ahol mint erdészetvezető-helyettes dolgozott 1955. áprilisáig. Ezután a *Cserháti Állami Erdőgazdaság* központjában dolgozott erdőművelési csoportvezetőként 1960. április végéig. 1960. május 1-jétől az *Észak-somogyi Állami Erdőgazdaság* főmérnökévé nevezték ki. Ebben a munkakörében 1967. október 31-ig dolgozott. Közben levelező tagozaton, Budapesten okl. ipari mérnök-kozgazdász oklevelet szerzett.

1967. december 1-jén került, mint igazgató a *Dél-zalai Állami Erdőgazdaság élére*, s ezt a munkakört töltötte be az 1970-ben alakult *Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságnál* is egészen 1978. júniusáig, amikor váratlan szívbetegsége miatt aktív pályája megszakadt. Megromlott egészségi állapota mellett is – amíg tehetett – a szakmában maradt, nyugdíjasként műszaki-gazdasági tanácsadóként dolgozott.

Valamennyi munkakörében emberi magatartását a szorgalom, a szerénység, a szakmai igényesség és tisztesség jellemezte. Hozzáért vadász és vadgazda volt, akár hivatali kötelességből, akár sportvadászként élt szenvedélyének.

Nagyon készült a 40 éves találkozóra Sopronba, ahol azt is elmondta évfolyamtársainak, hogy a "motor" jól működik. Most már tudjuk mi lett a vége.

A Zalai Erdőgazdaság dolgozói, számtalan tisztelője, közöttük az EFDSZ, több, messziről jött évfolyamtársa gyászolta, hallgatta dr. Szodifridt István egyetemi tanár búcsúbeszédét és csendben elköszöntek az erdésztől, a közgazdásztól, a vadásztól, a jó barától. **Emlékét kegyelettel megőrizzük.**

Mit kell tudnunk az erdőgazdálkodásról

A Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti Hivatala a közelmúltban egy kis könyvet adott ki azzal a céllal, hogy hasznos ismereteket nyújtson az erdőtulajdonosok számára.

A Halász Gábor (FM Erdőrendezési Szolgálat főigazgatója) által szerkesztett könyvhöz *Dauner Márton*, az FM Erdészeti Hivatalának elnöke írt előszót. Az előszóban többek között az alábbiakat olvashatjuk:

„Ha valamiből kevés van, fontossá lesz. Magyarország és a magyar nép számára az erdő különleges fontossága. Nem csak azért, mert kevés van belőle, hanem mert legnagyobb természeti erőforrásunk, a jó magyar termőföld megmaradása és termőképességének megtartása az erdők nélkül nem volna lehetséges.

Az erdő birtoklása, kezelése és használata nagy szakértelmet és felelősséget kíván. A fa hosszú ideig él. A növekedés és fejlődés évtizedes léptékű. Az erdő maga az állandóság: az embertől időt és türelmet kér. A képzeti és tapasztalt erdészek, valamint a közösségek etikusan gondolkodó képviselői ezért mindig és mindenhol arra törekednek, hogy az erdők minél nagyobb hányada lehetőleg a közösségek tulajdonában legyenek.

A nyugodtabb történelmű és állandóbb tulajdonformájú országokban az erdők jelentős része van magántulajdonban. A nagyobb erdőbirtokok mellett igen gyakori az, hogy a mezőgazdasági kisbirtok egy része erdő. Az erdők generációkon keresztül történő családi birtoklása és használata szakértelmet és felelősséget fejtett ki a tulajdonosokban.

Magyarországon ma a szabadulás és megújulás idejét éljük. Ennek keretében áll helyre a magántulajdon természetes szerepe. Polgártársaink egy része erdőt kap, szerez vagy vásárol, illetve erdőt telepít. Sokan még csak a fontolgatásnál tartanak. E kiadvány előmozdító arra törekednek, hogy információt, támogatást és segítséget adjanak nekik.”

A kiadvány felöleli az erdőgazdálkodással kapcsolatos legfontosabb feladatokat. A teljes részletesség igénye nélkül, most csak az alábbi főbb témaköröket említenénk meg a könyvből. 1. Ki lehet erdőtulajdonos? 2. Mi az erdő? 3. Az erdőtulajdonos jogai és kötelességei? 4. Mihez szükséges előzetes erdőfelügyelési engedély? 5. A szakszerűen erdőgazdálkodás szankcionálása. 6. Egyéni erdőgazdálkodás – osztatlan közös erdőgazdálkodás. 7. Az erdőgazdálkodás támogatása. 8. Hogyan erdőgazdálkodjunk az erdőben? 9. A erdőgazdálkodás előkészítése és szervezése. 10. Az erdőgazdálkodási munkák kivitelezéséről. 11. Az erdőgazda gyakorlati feladatai az erdőművelésről a véghasználatig. 12. Hasznos tudnivalók az erdőgazdasági munkákról. 13. Hogyan telepítsünk új erdőt?

A nagyszerű könyv szerzői munkájuk során – ahogy már az előbb említettük – nem törekedhettek a teljességre és csak a legfontosabb tudnivalókat foglalták össze az erdőbirtokosok részére, hogy ennek segítségével az erdőgazdálkodás útján az első lépéseket megtehessek.

„Jól jegyezzük meg, az erdőről a legtöbbet az erdőből, annak türelmes megfigyelésével tanulhatunk. Az évszázados erdők elődeink nemzeti és gazdasági kultúrájának élő tanúi, a fiatal erdők napjaink emberének és utódainak a jövőjét hordozzák!”

A mi munkánkon is múlik, hogy a jövő milyen lesz! A röviden bemutatott könyv beszerezhető: *FM Erdészeti Hivatal* (Budapest V., Kossuth Lajos tér 9.) és az ország valamennyi erdőfelügyelőségén.

K. F.

Az idő, amit együtt töltöttünk...

Egy szervezetnek, kimondva vagy kimondatlanul, felismerve vagy észre nem véve, mindig része, nagyhatású része a korábban ott dolgozott nyugdíjasok csapata. Hajdan alkalmazott módszereik, elgondolásai, emberségük, tapasztalatuk, meg néha talán elkövetett hibáik is tovább élnek, hatnak, érvényesülnek. Ezt még megtétezik az érzelmek, vonzódások, személyes emlékek, az együtt eltöltött esztendő élményei, az újraélés iránti vágyak. S akkor mindez az összetett, csak vázlatosan jelzett rendkívül fontos társadalom-metszet formálisan úgy rendezték le – szerencsére csak általában és nem mindig –, hogy a pihenés korát elértek örökre hazaküldik. Lehet hogy ünnepélyesen, tisztelettel és köszönettel, de megiscsak elfelé és visszavonhatatlanul. A nyugdíjas azután kényszerítetten drasztikus váltással teljesen új életet kezd, s évtizedeket élhet egészségben úgy, hogy előleleiből, évtizedes munkájának eredményeiből, még mint tanú is kizártnak érezheti magát. Lehet, hogy egymás mellett él még aktív kollégáival, akik nagyjából ugyanazt érzik, mint ők.

Mindenhol működnie kellene egy olyanfajta mechanizmusnak, ami erőltettség nélkül, szimpatikus léptékű készíttéssel összefogja, összehozza a valaha együtt dolgozókat, hogy legalább alkalmanként megújítsák, karbantartsák a hajdani személyes kapcsolatokat. Bővebb kifejtés nélkül is belátható, hogy ennek gazdasági, népegészségügyi haszna is van.

Az FM Erdőrendezési Szolgálatnál az utóbbi években felismerték mindennek jelentőségét. Október 14-én volt a negyedik nyugdíjastalálkozó. Ezúttal azokat hívták, akik a budapesti, a váci, illetve az egri erdőrendezési irodák területén, erdőrendezési műszaki beosztásban dolgoztak. A meghívást elfogadták, illetve meg tudták jeleníteni: Angyal Vilmosné, Boncz Tibor, Bubb Gyula, Cornides György, dr. Csontos Gyula, Doklea István, Frank László, Harmath Béla, Horváth István, Fejes József, Galavics József, Gáspár Hantos Géza, Kiss Endre, Kőrös Gyula, Körvélyesi György, Köveskúti György, Lessényi Béla, Magyar Imréné Simácius Ágnes, dr. Pagony Hubert, Reményffy László, Sándor József, Szepesi András, Szabó Béláné, Tereh István, Tóth Miklós, Várszegi Ferenc, Zámbo János és Zilahy Aladár.

Reggel, az FM Erdőrendezési Szolgálat központjában volt a gyűlekező, ahol Halász Gábor főigazgató fogadta a társaságot, hogy egy kis összehajtogatott beszélgetés után az egész napját velük is töltse. Horváth István, a nap sikerének fő kovácsa, úgy is mint lakcím és telefonszám-nyomozó, valamint invitátor és főszervező, aki két lábával, két táborban is áll (aktív és nyugdíjas), végül buszra szólította a társaságot. Útban Szécsényre, csatlakozott a társasághoz a váci és egri szekció a két irodai igazgatóval, Bózza Jenővel és Óz Gusztávvval.

A szécsényi erdészet vezetője, Szabó Sándor hivatalában fogadta a csoportot, ahonnan egy frissítő melletti beszélgetés után elindult a már szinte tele busznyi társaság. Az első állomás a Nógrádszalkai közszéktől észak felé kivezető út 13. kilométerénél leágazó Páris-patak szurdokvölgye volt. Bámulusos metszetek mutatták a hajdani tengerfenék lera-kódó rétegeit, a különféle konglomerációkat. Nagy hatást tett a résztvevőkre, az ezután felkeresett ipolytarnóci szabadtéri múzeum, ahol mindenki nagy örömmel újította fel hajdan tanult geológiai ismereteit. S öröm volt hallani az erdészek szerepét a hely jelentőségének korai megállapításában, a leletek mentésében, védelmében. Közben egyre újabb gombafajok kerültek a zacskókba, nem nagyon tudományos motivációkkal. Itt derült ki, hogy Pagony Hubert, ha úgy adódik, meg is eszi a gombát, ami nála végül is a munka tárgya.

A jó és hangulatos ebédnél csatlakozott Kondor Endre igazgató, aki az egész délutánt a csoporttal töltötte, mérsékelt bepillantást adva az erdőgazdaság életébe. Ami az adott esetben alighanem megnyugtató volt.

A délutáni program még magába foglalt egy kellemes sétát Hollókőn. Itt derült ki a beszélgetésekből, hogy milyen meglepően sokan vannak, akik még nem jártak a nap során meglátogatott helyeken.

Az időjárás is kegyes volt. A hollókői buszszállás után eleredt a csendes eső. A buszon még megtárgyalásra kerültek az unokák, a következő tavaszi találkozó lehetséges program-alternatívái, s a hazavezető út lehetőségei is gyakorlati kipróbálásra kerültek. Halász Gábor minden résztvevőt megajándékozott a szolgálat által kiadott Erdei Károly című könyv egy-egy példányával, amit a jelenlévő szerkesztővel, Pagony dr.-ral azonnal dedikálni is lehetett.

A nap végén szinte mindenki így köszönt el: A mielőbbi viszontlátásra! Hát igen.

Tóth Miklós

A nyugdíjastalálkozó résztvevőinek egy csoportja a Páris-patak völgyében
(Fotó: Halász Gábor)

Ülésezett az EFDSZ Intézőbizottsága

Október 19-én, szakszervezetünk székházában Barta László elnökletével tartotta soros ülését az EFDSZ Intézőbizottsága.

Első napirendként a kárpótlási jegyek befektetési lehetőségeinek bővítése kapcsán az erdőt esetlegesen érintő kérdéseket tárgyalták meg a résztvevők. Ennek kihatása a munkavállalókra nem elhanyagolható, ezért az érdekvédelemnek is foglalkozni kell a témával.

Állást foglalt az intézőbizottság abban a témában, hogy a középszintű erdészeti érdekegyeztető fórum keretében a témát folyamatosan napirenden kell tartani és konkrét javaslatokkal, előterjesztéssel elébe kell menni a könnyen kialakulható kedvezőtlen folyamatoknak.

Újra napirendre került a fentiekkel összefüggésben, az alkalmazotti földalap kijelölésének kérdése az erdőgazdaságoknál. Szakmai és munkavállalói körökben továbbra is sérelmesnek és igazságtalannak érzik, hogy ágazatunkban ezt a kérdést nem lehetett megoldani. Ezért az ib úgy döntött, hogy tagsági felhatalmazás alapján újra napirendre tűzeti a kérdést, beadvánnyal fordul az illetékes szaktárcák felé. Nem zárható ki az sem, hogy újabb kedvezőtlen döntés esetén az Alkotmánybírósághoz fordulunk.

Ugyancsak foglalkozni fogunk az illetmény-fa megadótatásának kérdésével is, mivel a tervezett intézkedés a természetbeni juttatás megszüntését, vagy azonos nagyságrendű bérfejlesztés elmaradását eredményezheti. Ezért – a megoldás érdekében – a FAGOSZ-szal, mint az ágazati kollektív szerződést kötő partnerrel, kezdeményezzük a tárgyalásokat.

Negyedik napirendként a közelgő MEDOSZ kongresszus előkészületeivel és az EFDSZ ezzel kapcsolatos teendőivel foglalkozott az intézőbizottság.

Az új ágazati kollektív szerződés előkészítését az illetékesekkel megkezdjük, az EFDSZ részéről a tárgyalócsoport vezetőjének Németh Józsefet, Felső-tiszai EFAG vszt titkárát kerte fel az intézőbizottság.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

Kiadja:
az Erdészeti és Faipari Dolgozók
Szakszervezete
1066 Budapest, Jókai utca 2–4.

Felelős kiadó:
Herczeg Miklós,
az EFDSZ ügyvezető főtitkára
Szerkeszti a Szerkesztőbizottság
A Szerkesztőbizottság tagjai:
Barta László, Borsody István, dr. Csötönyi József,
Herczeg Miklós (elnök), Kálmán József,
Krizsán Ferenc, Nemes József (titkár)

Felelős szerkesztő:
Krizsán Ferenc
3000. – Váci Nyomda Kft. 93-1437 o.
2600 Vác, Dózsa György út 53.
Felelős vezető:
Nagy Sándor ügyvezető igazgató

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

AZ ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

*Kellemes
karácsonyi
ünnepeket
és
boldog
új esztendő
kíván
az
Erdészeti
és Faipari
Dolgozók
Szakszervezete*

Múlt, jelen, jövő

A szokásos év végi értékelések, a jövőt vázoló elképzelések megfogalmazásának sorában soha nem voltunk ily nehéz helyzetben, mint napjainkban. Milyen volt a múlt, abból mi volt a valóság és mi az álom, mi volt az igaz és mi volt a hamis, tiszta szívvel és érzéssel leírni ma még lehetetlen. Kevés a jelennel való hasonlítási alap, a jelent sem tudjuk pontosan megítélni, értékelni, ha az 1993-as évet vizsgáljuk. Egyben biztosak lehetünk: ha a jövőképre gondolunk, minden mondatunk végére a dupla kérdőjelet kell tennünk!

Pedig a kérdőjeleket nagyon rövid idő alatt fel kell cserélnünk. A lassan mögöttünk álló év során is ez volt a célunk, egyik fő feladatunk. Minden erőnkkel azon voltunk, hogy a kérdőjeles mondatokra határozott válaszokat, megoldásokat találjunk. Sikerek és kudarcok váltogatták egymást utunk során, s úgy érezzük, az elsőből egy kevéssel több jutott.

Mozgalmas évet zártunk! *A jelentős gazdasági, társadalmi átrendeződések elérték ágazatunkat is. Hatalmas a felelősségünk, hiszen a mostani történések nagyon hosszú időre meghatározhatják szakszervezeti tagságunk, valamennyi munkavállaló életét, további sorsát.* Zajlik az átalakulás, melynek a célja, iránya nem mindig világos és kiszámítható. Érdekek, indulatok csapnak össze, sajnos sokszor a fejünk felett. Az intézményszerűt érdekegyeztetési mechanizmusban minden esetben azt képviseltük, hogy ezt a folyamatot alapvetően a szakmailag és nem politikailag megalapozott ésszerűség vezérelje, melyben kiemelt hangsúlyt kapnak a munkavállalók érdekei. Nagy csata ez, melyben sokszor úgy érezzük: kevés a fegyverünk, muníciónk, a jogosítványunk! Egyre kevesebb a jogbiztonság, melyet a Munka Törvénykönyve mellett az Ágazati Kollektív szerződés és a munkahelyi kollektív szerződések adnak. Naponta kell megvívunk harcunkat valós vagy vélt igazságunkért a munkavállalók érdekében, s ebben nagyon sok köszönet illeti mindazon kollégákat, szakszervezeti tisztségviselőket, akik gyakran saját egzisztenciájukat is kockáztatva bátor kiállással,

felkészülten vesznek részt ebben a munkában.

Mint választott tisztségviselőknak, elemi kötelességünk a végzett munkáról tájékoztatni tagságunkat. Melyek voltak azok a feladatok, amelyek meghatározták tevékenységünket? *1993 az átalakulás éve, így alapvetően az ebben való részvétel tartottuk a legfontosabbnak, melyet kiegészített a kollektív szerződések megkötése, karbantartásuk, megújításuk, a bérviták, foglalkoztatási problémák és még sorolhatnánk mindazon napi igényeket, amelyekben el kellett folyamatosan járnunk. Nehéz évet zárunk, hiszen rendezni, tisztázni kellett az önálló szakszervezetté válásunk körüli viharokat, melyek a mai napig sem ülték el.*

Részt vettünk a Társadalombiztosítási Önkormányzatok megválasztásában, az igen nagy horderejű Üzemi Tanács választások megszervezésében. Volt feladat bőven, melyek egy részét úgy érezzük, a mai körülményekhez képest sikeresen, eredményesen oldottuk meg. Kísértek kudarcok is bennünket, melyeket elemeznünk kell, hogy egyre kevesebbet forduljanak elő.

Át kell alakulni! Sokszor hallottuk e három szót ebben az évben. Sok kollégánk munkája fekszik az átalakulás levezénylésében, sok tízmilliót költöttünk el végrehajtására. *Ott voltunk, vagyunk az átalakulás előkészítésénél, gyakoroljuk a javaslattevési, véleményezési jogosítványainkat. Sok álmatlan éjszaka kísértette ezt a munkát, nehezen éljük meg. Privatizáltunk, s ez a másik istenkísértés, melyet sok bosszúság kísért. Úgy érezzük mindkét folyamat alapvetően elcsúszott, elhibázott döntések sorozatát eredményezte. Mindenekelőtt az alapvető törvényeket kellett volna meghozni, amelyek az erdőgazdálkodást érintik. A kárpótlást is be kellett volna fejezni, nyílt és egyértelmű döntéseket hozni az erdők tulajdonlása, kezelése ügyében. Sajnos mindezek elmaradtak, késnek a határozott, nyílt, áttekinthető, közérthető és szakmailag is megalapozott döntések. Nem világos az átalakulás célja! Mit, miért és milyen tevékenységre ala-*

kulunk át? Mi lesz az alapvető feladat? Ebből jelenleg csupán az érezhető, hogy egyre több munkatárstól kell elköszönni! Véleményezzük az átalakulást! Jogszértés nincs! Kifizetik a felmondási időt, a végkielégítést. Kegyetlen sors, hiszen sokunknak ez a munkahely, az erdő biztosította a megélhetést. Folyik a kiszorítás, s egyre többen kerülnek kívülre, s a sors ironiája, hogy akik még belül vannak, azoknak még rosszabb, mert nem tudják, nem tudjuk mikor kerülnek, kerülünk sorra! Ennyire futotta erőnkből! Fékezünk, próbáljuk lassítani a folyamatot, de tol maga előtt a nemes cél: *átalakulni, privatizálni! Közben azok maradnak, szorulnak ki az erdőből, akik szinte életüket, egészségüket adták az erdőért, hisz ez is egy gyönyörű hivatás!*

Jelentős hangsúlyt helyeztünk a kollektív szerződésekre. A kollektív szerződésekbe kell beépíteni mindazon garanciákat, melyek a munkajogi, szociális kérdésekben az alapvető védelmet biztosítják. Erős szakszervezetekre van szükség ennek kiharcolására. Vannak eredményeink, apró lépésekkel lépdelünk előre, erőnkhez mérten. Értékelnünk kell ezeket az eredményeket és küzdeni, harcolni az újabbakért. *Össze kell fogni, egységre van szükség. Sajnos jó néhány kollégánk külső szemlélője, kritizálójá ennek a folyamatnak. Ugyanakkor jobban tudja mindenkinél, mi jár neki, de nem áll be küzdeni, harcolni, a kollégák érdekét képviselni. Pedig örömmel fogadnánk, segítenénk, ha igényli. Sokan elégedetlenek a szakszervezettel, velünk tisztségviselőkkel. A szakszervezet pedig mi vagyunk, mi valamennyien. Valamennyien lehetünk gyengék és válhatunk nagyon erőssé is. Rajtunk múlik!*

1993 az önállóság éve is! Úgy érezzük, képesek vagyunk nagyobb eredményekre, ha a magunk kezébe vesszük sorsunkat. *Nagy küzdelem árán sikerült szakszervezetünknek önállóvá válnia, Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete néven. Sok vita van mögöttünk. Az APPARÁTUS harcolt ellenünk! Értethető, hisz sokunknak ez a megélhetés.*

(folytatás a 4. oldalon)

Múlt, jelen, jövő

(folytatás a 3. oldalról)

Ugyanakkor úgy gondoltuk, éreztük, hogy a befizetett tagdíjért nem tettek annyit értünk, mint az elvárható lett volna. Biztosak vagyunk abban, hogy az élet igazolja döntésünket, és meg tudjuk oldani ügyeinket magasabb szinten és jobban.

Nagyon sokat foglalkoztunk a dolgozók tulajdonhoz juttatásának kérdésével. Két alapvető megoldást tartunk lehetségesnek. Az egyik a kedvezményes részvényvásárlás lehetősége; a másik a kárpótlási törvényből származtatott alkalmazotti földalap. Sajnos a szakmán belül van a legtöbb ellenzője. Talán ezen a szakmabeliektől kellene féltetni az erdőt? Minden jogi eszközt felhasználunk jogaink érvényesítésére.

Jelentős előkészítő munkát végeztünk a Társadalombiztosítási Önkormányzatok megválasztásánál. Fontos és jó döntés volt a munkavállalók részvétele a választásokon. Működnek az önkormányzatok, biztosak vagyunk abban, hogy áttekinthetőbb, érdekeinkért, értünk tevékenykedő testületek fogják végezni ezt a munkát. Igaz, a politika kemény támadásba ment át már a kezdet kezdetén. Ám nem is lenne politika, ha nem ezt tette volna. Sajnos némi alapja is volt a támadásnak, ugyanakkor tisztázta a felmerült kérdéseket a nyilvánosság útján. Nem kevésbé volt fontos feladat 1993-ban az Üzemi Tanácsok választása, melyek eredményesek, sikeresek voltak. Valamennyi munkahelyen megtörténtek a választások, melyek döntő többségénél a szakszervezeti jelölteket választották. Sürgető és fontos feladat, hogy az Üzemi Tanácsok felkészítését elősegítsük feladataik magas szintű ellátására. Rendkívül fontos a munkavállalók számára ezen testületek jó működése, hiszen a hatáskörükbe utalt kérdésekben számos olyan jogkört gyakorolhatnak, melyekre a szakszervezeteknek nincs jogosítványuk. A két szervezetnek elengedhetlenül fontos a szoros és jó együttműködése.

Munkánk végzéséhez elengedhetetlenül fontos a tájékoztatás, tájékozódás, folyamatos információáramlás. A döntések megalapozottságát az biztosítja legjobban, ha széles tömegek véleményén alapszik. Munkamódszerünk alapja ez volt, s ennek érdekében rendszeres intézőbizottsági, ösztötkári értekezleteket tartottunk. Számos alkalommal vettünk részt munkahelyi szakszervezeti rendezvényeken is.

Szólni kell az Erdészeti és Faipari Híradó rendkívül pozitív szerepéről is. Az elmúlt három év igazolja, hogy híradónk megalapítása – véleményünk szerint – bölcs és pozitív döntés volt. A lap 1993-ban is folyamatosan szolgált információkkal a szakszervezeti eseményekről, a szakszervezeti tagságot érintő, sorsát befolyásoló témakörökről. Jól szolgálta a szakszervezeti vezetés és a tagság közötti kapcsolatot, melynek fontosságára nem győzzük a figyelmet eleget felhívni.

Szólni kell arról is, hogy legnagyobb feladataink mellett rendszeresen adtunk egyéni és kollektív érdekvédelmet, képviselést, szükség és igény szerint jogi szakértők bevonásával. Folyamatos együttműködést alakítottunk ki, és fórumokat működtettünk más szakmai szervezetekkel.

Az idén tovább erősödtek nemzetközi kapcsolataink is. Az előző években kialakult jó szlovák-magyar szakszervezeti kapcsolatokon kívül, ebben az esztendőben sikerült a cseh, az orosz és az ukrán erdészeti és faipari szakszervezetekkel a gyümölcsöző együttműködést kialakítani szakmai tapasztalatok formájában, csereüldések szervezésében, információs anyagok, tájékoztatók megküldésében. Ezeket a kapcsolatokat igen fontosnak tartjuk a jövőben is, nemcsak szakmai, hanem emberi, baráti és nem utolsósorban politikai szempontból is.

Külön kiemelném azt a fontos eseményt, hogy az Erdészeti és Faipari Szakszervezeti Világszövetség (IFBWW) Hágában tartotta soros kongresszusát. Az EFDSZ kérte felvételét a

szövetségbe. Lapzártakor érkezett a hír, hogy kérésünket elfogadták és a világszövetség tagjai sorába felvették az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetét, teljes jogú tagként.

Megítélésünk szerint nem lesz könnyebb az 1994-es év sem. Nem jutottunk végére az átalakulásnak, nem mutatkoznak túl kedvezőnek a gazdálkodás körülményei, nem pontosan tisztázottak és ismertek a hogyan továbbra adható válaszok. Milyen szervezet, milyen létszámban, formában működhet az eddigiek helyett? Mindezek milyen hatással vannak, lesznek az erdőgazdálkodásban foglalkoztatottakra, jórészt olyanokra, akik életük nagy részét itt töltötték. Lesz-e munkájuk, munkánk, mi lesz a közös sorsunk? Ezekre a kérdésekre kell a legjobb, legemberibb válaszokat megtalálnunk, kiharcolnunk. A jövőben még jobb kollektív szerződések kellene, az eddigiekhez hasonló korrekciós megállapodások és az együttműködési gyakorlat fenntartása szükséges. Aktívan részt kell venni az átalakulásban, folyamatos és naprakész érdekvédelemmel szolgálni tagságunkat.

Lényegesen erősebb bérpozíciókat kell elérnünk, hiszen e tekintetben sem fogadható el az ágazat helyzete. Szociális vívmányaink megtartása, fokozása legfőbb célkitűzéseink egyike.

Hisszük, hogy közös akarattal, erővel túljuhatunk az akadályokon. Ehhez őszinte véleményekkel, egymás támogatásával, megbecsülésével, tisztességes munkával tudunk leginkább hozzájárulni.

Köszönjük Önöknek az eddigi támogatást, kérve egyben a jövőbeni együttműködést.

Őszinte tisztelettel kívánunk ehhez nagyon jó egészséget, eredményekben gazdag, boldog új évet!

Barta László,

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének elnöke

Erdésznapi ünnepség Mátrafüreden

A közelmúltban, immár hetedik alkalommal rendezték meg a hagyományossá váló mátrafüredi Erdész-napot a Vadas Jenő Erdészeti Középiskola tanárai és tanuló ifjúsága.

Az egésznapos ünnepséget Simon László, az iskola igazgatója nyitotta meg. Beszédében méltatta az ünnepség jelentőségét, meleg szavakkal üdvözölte az iskola tanulóit, tanárait, a szép számmal megjelent szülőket és vendégeket, akik között ott volt Pokorny Endre országgyűlési képviselő, a parlament Szociális, Családvédelmi és Egészségügyi Bizottságának elnöke; Sándor András író, a Magyar Szellemi Védegylet soros elnöke. Külön kiemelve üdvözölte az Erdész-napon résztvevő Szlovák Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének tagjait, köztük Dusan Krpelant, a szakszervezet elnökségének tagját; Anton Bystront, az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének titkárát és Jozef Plešát, a selmecbányai Erdészeti Középiskola tanárát, akik a magyar Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének meghívására tartózkodtak hazánkban.

Az ünnepi megemlékezést Sándor András író tartotta. A nagy érdeklődéssel kísért előadás foglalkozott az erdő jelentőségével, az erdőgazdálkodás fon-

tosságával, s rövid áttekintést adott az erdész szakma, mint hivatás jelentőségéről. Igen sokat foglalkozott a fiataloknak, az iskola tanulóinak, a holnap erdészeinek feladataival, szakmai, erkölcsi és emberi tulajdonságaik fontosságával.

Az előadást a 114 elsőéves tanuló fogadalmótétele követte, majd az iskola, valamint a gyöngyösi zeneiskola tanulói igen színvonalas kulturális műsorral szórakoztatták a hallgatókat.

A délutáni órákban szakelőadások keretében előadást tartott dr. Kollwenz Ödön – Bedő Albert-díjas erdőmérnök – és sor került tanuló kiadványokra is.

Az Erdész-nap alkalmából az iskola tanulóit, a meghívottak jelenlétében megkoszorúzták az iskola névadójának, Vadas Jenőnek a szobrát.

Az idei Erdész-nap színvonalát emelték az ízlésesen megrendezett kiállítások is. Ilyenek voltak az erdészeti termékeket bemutató szakmai kiállítások és a gyöngyösi művésztelep képzőművészeti kiállítása.

Az idei mátrafüredi Erdész-nap programjának része volt a tanulók motorfűrészes technikai versenye is.

K. F.

A legkisebb nyugdíj
összege: 6800 Ft

Januártól jár a négy százalék

Fontos tudni, hogy az egyszeri kiegészítés után a havi négy százalékos emelés nem decemberben, hanem csak januárban épül be a nyugdíjakra, ellátásokba. Tehát decemberben az októberi nyugdíjnak megfelelő összeget folyósítják. Januárban viszont azoknak a nyugdíját, ellátását is emelik ezzel a négy százalékkal, akiknek nyugdíját, ellátását csak 1993. január 1. után alapították meg.

A kormány előterjesztése megállapítja az ellátások 1994. január elsején érvényes legkisebb összegeit. Eszerint: az öregségi nyugdíj legkisebb összege havi 6800 forint, ugyanúgy a III. csoportba tartozó rokkantsági nyugdíj. A II. rokkantsági csoportban havi 7096, az I-ben 7137 forint. Az állandó özvegyi nyugdíje havi 6600, az árvaellátás havi 6290, az öregségi járadék pedig havi 6960 forint. Az utóbbi igénylő házastárs öregségi járadéka havi 6260, munkaképtelenségi járadéka havi 6480 forint. Az özvegyi járadék havi 6370, a növelt összegű öregségi járadék alapösszege havi 6570, a növelt munkaképtelenségi járadék alapösszege havi 6960 forint. A baleseti rokkantsági nyugdíj a III. csoportban havi 6840, a II-ben 7166, az I-ben havi 7226 forint. A rokkantsági járadék összege havi 5910, a rendszeres szociális járadék összege havi 6640 forint.

Az öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj, illetve a növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadék mellett házastársi pótlék havi 8050 forintig állapítható meg, a házastárs jövedelme, nyugellátása mellett havi 6600 forintig. Az özvegyi és saját jogú nyugellátás, az öregségi, vagy munkaképtelenségi járadék és az özvegyi járadék együttesen 10 950 forintig folyósítható.

(A Népszava összeállítása alapján)

Az iskola 114 elsőéves tanulójának fogadalmótétele

JOGSZABÁLY- MUTATÓ

Lapunk előző száma óta a Magyar Közlönyben és más hivatalos lapokban közzétett fontosabb rendelkezések a következők:

- A postáról szóló törvény végrehajtását szolgálja a 133/1993. (IX. 29.) Korm. rendelet. (Megjelent a Magyar Közlöny 138. számában.)

- A felsőoktatásról szóló törvény módosította az 1993. évi LXXXV. törvény. (Megjelent a Magyar Közlöny 139. számában.)

- A lakáscélú támogatásokról szóló rendeletet módosította a 136/1993. (X. 7.) Korm. rendelet. (Magyar Közlöny 143. száma.)

- A belföldi hivatalos kiküldetést teljesítő dolgozó élelmezési költségtérítéséről szóló rendeletet módosította a 141/1993. (X. 13.) Korm. rendelet, amelynek értelmében átalányként legalább napi 110 forint napidíj illeti meg a belföldi kiküldetést teljesítő dolgozót. (Magyar Közlöny 147. szám.)

- A lakosság részére háztartási célra szolgáltatott villamosenergia díjának megállapításáról szól a 16/1993. (X. 15.) IKM rendelet. (Magyar Közlöny 149. szám.)

- A gyógyfürdő ellátások rendelkezéséről, a társadalombiztosítási támogatás összegéről és az elszámolás módjáról

szóló rendeletet módosította a 19/1993. (X. 22.) NM rendelet. (Magyar Közlöny 152. száma.)

- A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény végrehajtását szabályozza a 146/1993. (X. 26.) Korm. rendelet.

- A személyi igazolvány kiadásának és nyilvántartásának átmeneti szabályait tartalmazza a 147/1993. (X. 26.) Korm. rendelet. (Mindkét rendelet megtalálható a Magyar Közlöny 155. számában.)

- A termőfölddel rendelkező munkanélküliek vállalkozóvá válásának támogatásáról szól a 152/1993. (X. 28.) Korm. rendelet.

- Az 1993. január 1. előtt megállapított nyugellátások, baleseti nyugellátások, valamint a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások egyösszegű kiegészítéséről szóló kormányrendelet és országgyűlési határozat – az előbb ismertetett kormányrendelettel együtt – megtalálható a Magyar Közlöny 156. számában.

Dr. Gojdár László
jogtanácsos

**A Kiskunsági Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság
Kiskunhalasi Erdészeténél
félmillió szürke nyár
(Populus Canescens) 2/0-ás,
valamint 200 ezer akác (Robina pseudoacacia)
1/0-ás csemete eladó.
Ár: megegyezés szerint
Érdeklődni
Polyvás Mihály műszaki vezetőnél lehet.**

Telefon: 06-77-322-649

Karácsonnyal, téllel kapcsolatos közmondások, szólások

- *Egyszer esik esztendőben karácsony.* (Szegényeknek jó napja van.)
- *Fehér karácsony, zöld húsvét.*
- *Fekete karácsony, fehér húsvét.*
- *Katalin kopog, karácsony locsog.*
- *Hosszú, mint a téli nap karácsony felé.*
- *Kemény, mint a karácsonyi hideg.*
- *Lesz még nekem karácsonyom.* (Jó dolgom.)
- *Már sok karácsonyi szilvát evett.* (Öreg.)
- *Nincs minden nap karácsony.*

- *Aki nyárban nem gyűjt, télen nem fűt.*
- *Bús, mint télen a szegény.*
- *Dér után itt a tél.*
- *Csendes, mint télen a mező.*
- *Drága, mint télen a napfény.*
- *Feledékeny gyűjtőt a tél hozza észre.*
- *Minden nyárnak van egy tele.*
- *Nem nyílik a rózsza télen.*
- *Kapós, mint télen a szalmakalap.*
- *Télen a nap is hamarabb alkonyodik.*
- *Kemény télnek kell akkor lenni, mikor egy farkas a másikat megeszi.*

Hármas találkozó

Novemberben került sor az ukrán, szlovák és magyar erdészeti szakszervezetek vezetőinek kétnapos találkozójára. Az első napi program *Miskolcon*, az erdőgazdaság központjában kezdődött, ahol *Cserép János* vezérigazgató és *Kocsis József* vszb-titkár fogadta a vendégeket. A délutáni szakmai program után a delegációk *Nyíregyházára* utaztak, ahol este *Né-*

meth József, az erdőgazdaság vsz-titkára volt a házigazda.

A második nap délelőttjén került sor a hivatalos tárgyalásra, melynek végén a résztvevő országok küldöttei – az alábbiakban közölt – nyilatkozatot fogadták el.

A program befejező részeként *Kovács Gábor*, az erdőgazdaság privatizációs biztos-igazgatója találkozott a delegációkkal.

NYILATKOZAT

1993. november 2–3-án Nyíregyházán határmenti találkozóra került sor a szlovák, ukrán, magyar erdészeti szakszervezetek vezetői között.

A résztvevők megállapodtak abban, hogy létre kívánnak hozni egy Kárpát régióbeli országok erdészeti szakszervezetei közötti együttműködési fórumot.

Az alapítók nyitottak más országok erdészeti, szakszervezeteinek csatlakozására is.

Az együttműködés célja, rendszeres konzultációkon keresztül a folyamatos információcsere, a munkavállalói érdekképviseltek munkamódszereinek átadása, tanulmányozása.

A fórum résztvevői remélik, hogy együttműködésük elősegíti a régióbeli népek kapcsolatainak erősítését, egymás jobb megismerését, megértését.

Következő találkozóra 1994. elején Ukrajnában kerül sor.

Nyíregyháza, 1993. november 3.

Szlovák Erdészeti Szakszervezet
névében:

Vasil Voloscuk'

Anton Bystron

Ukrán Erdészeti Szakszervezet
névében:

Jaroslav Andruszják

Magyar Erdészeti és Faipari
Szakszervezet névében:

Berta László

Herczeg Miklós

Németh József

Vadászat

A vadászat ösfoglalkozás, szinte egyedülvaló kenyer az őshaza magyarjának, a mai földön is évszázadokon át sok ezer embernek biztosított megélhetést. Hazánk mindig híres volt vadban való bőségéről.

A vadászatot, a vadászat jogát és módját, hivatásszerű üzését illetően számos adalékkal szolgálnak okleveleink.

Sokszor találkozunk a vadóvók, madarászok, solymászok, nyúlászok, agarászok, pecérek, vagyis olyan emberek említésével, akik e neveknek megfelelő foglalkozás üzésével keresték kenyerüket.

Régi okmányokból kiderül, hogy ebből jól meg lehetett élni. A vadászat joga a birtokhoz tartozott, de a jobbágnak is volt vadászó szabadsága. Csak 1504. évi XVIII. tc. tiltja meg a jobbágnak, hogy szarvasra, őzre, nyúlra, vaddisznóra, fácánra és császármadárra vadásszon, mert számosan – szinte teljesen – abbahagyták a földek, szőlők művelését.

A haladó idő és egyéb körülmények megasztották a vadállományt, így kenyérkeresetből szórakozássá vált. De nyelvünk őrzi a hajdan virágzó ösfoglalkozási ág kifejezésbeli emlékeit. Sok nyelvi emlék beszél a nálunk nagyon divatos agarászatról. Az agarhordozó egy-egy farka agarat szíjjon, pórázon vitt a mezőre, ahol egyszerre eresztették őket a nyúl után, akkor, mikor gazdájuk akarta. Így könnyen érthető, hogy az akarata hatalma alá való rendelkezés kifejezése a pórázon vezet, vagy pórázon hordoz; rövid póráz, az erős fegyelem, hosszú póráz a nagyobb szabadság kifejezése.

Abból a vadász-megfigyelésből, hogy a dühös vadkan fogát csattogtatja és az agyaráat a fa oldalához kösörüli, származik az agyarkodik valakire, a fogát feni, vagy kösörüli valaki ellen.

A nagyvad vadászásának van néhány szólása: félti az irháját, bőrét. (Ez is a vadászok nyelvéből való.) Elhordta az irháját, hordd el az irhát.

Aki valakit keres és már nem találja ott, azt mondja: hullt helyét leli. Ez a szólás is a vadász-nyelvből való: mikor a vadat kutatva, annak fekvőhelyére találunk, ennek hideg volta mutatja, hogy a vad már rég felkelt.

Madarász-szerszámról való a ma is általános használatú szólások: lépre akad, lépre megy, lépre csal. Ez a madarászok által használt lépvesző, vékony vessző, amelyet erősen ragadó enyvvvel kennek be, egy faágra helyezik, vagy a földbe dugják és madáreleséget hintenek rá.

A vadfogásnak ősi száma a tőr: egyszerű alkalmatosság, „telekre” kötött lőszőr, vagy zsineg, amibe a vad beleakad. Mikor érzi a veszedelmet szabadulna, annál jobban szorul a zsineg.

Bemutatkozik a Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság

A ki e sorok megjelenése idején – a sikeresen megvalósított átalakulás eredményeként – valószínű, már mint **BORSOD-ZEMPLÉNI ERDŐGAZDASÁGI Rt.** próbálja nevét ismertté tenni, magát elfogadtatni mind a hazai, mind a külföldi partnerekkel, szakmai közvéleménnyel.

A Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság 1970. január elsejével jött létre a megye területén működő két állami erdőgazdaság és egy fűrészipari vállalat összevonásával. Az összevonás célja a fahasznosítás teljes körének integrálása volt egy gazdálkodó szervezet keretei között.

A Borsodi EFAG területe 123 244 ha erdő és erdőhöz tartozó egyéb terület. Az erdőterület megoszlása az egyes erdőgazdasági tájakban, illetve tájrészletekben a következő:

<i>Tisza-Bodrog-Sajó-Hernád hullámtér</i>	4 154 ha
<i>Sátor-hegység</i>	37 635 ha
<i>Borsodi dombvidék</i>	44 470 ha
<i>Tornai karszt</i>	14 000 ha
<i>Bükk-hegység keleti tájrészlete</i>	22 985 ha
Összesen:	123 244 ha

A domborzati, a geológiai, valamint a talajviszonyok rendkívül változatosak. Jellemző az erős tagoltság, ami jelentős mértékben befolyásolja a gazdálkodás ökonómiai feltételeit. Az előforduló természetes erdőtársulások: cseres-, kocsánytalan tölgyesek, a gyertyános tölgyesek és a középhegységi bükkösök. A Borsodi-dombvidéken a gyertyános tölgyesek helyén jelentős területeket foglalnak el a cseres rontott erdők, kiszorítva a termőhelyek megfelelő természetes erdőtársulásokat. Ez egyrészt ökológiai szempontból, másrészt gazdasági szempontból káros, mivel ezek az erdők rossz minőségű, többnyire csak tűzifaként hasznosítható faanyagot adnak.

Telepített erdők viszonylag kevés helyen fordulnak elő. Ezek a nemes-nyárasok, erdei-, fekete- és lucfenyvesek, valamint az akácösök.

Az erdőterület megoszlása rendeltetés szerint a következő:

<i>gazdasági rendeltetésű erdő</i>	90 078 ha
<i>különleges rendeltetésű erdő</i>	26 617 ha
<i>egyéb terület</i>	6 549 ha
Összesen:	123 244 ha

Az erdőterület 40%-a természetvédelem alatt áll. A természetvédelmi területek a következők:

<i>Bükk Nemzeti Park</i>	16 145 ha
<i>Aggteleki Nemzeti Park</i>	10 912 ha
<i>Hortobágyi Nemzeti Park</i>	173 ha
<i>Lázberci Tájvédelmi Körzet</i>	1 893 ha
<i>Zempléni Tájvédelmi Körzet</i>	17 858 ha
<i>Tokaj-Bodrozug Tájvédelmi Körzet</i>	268 ha
<i>Egyéb</i>	876 ha
Összesen:	49 125 ha
Ebből fokozottan védett:	8 373 ha

A vállalat tevékenységét a teljeskörűség jellemzi: A fő tevékenységi körök a következők:

- szaporítóanyag-termelés
- erdőfelújítás és -telepítés
- fakitermelés
- erdei mellékhaszonvétele
- vadgazdálkodás és vadászat
- fűrész- és faipari feldolgozás
- termék- és szolgáltatás-kereskedelem

- anyagmozgatás, személyszállítás
- beruházás-fejlesztés
- üzemfenntartás, anyaggazdálkodás.

Az ország egyik legnagyobb erdőgazdaságaként számoltartott vállalat az észak-magyarországi régió természeti, társadalmi és gazdasági problémákkal „bőven megáldott” közegében próbál eleget tenni annak a követelmény-együttesnek, amit a gondjaira bízott, felbecsülhetetlen értékű erdő támaszt vele szemben úgy, hogy lehetőleg minél több, korábbi dolgozójának munkát, megélhetést nyújtva, a lehető legkisebb mértékben növelje e problémákat.

Ha az erdővel való gazdálkodáshoz szakmai oldalról közelítünk, a középpontban kétségkívül az erdőnevelés áll, melyet azonban finanszírozni kell. Ha gazdasági, közgazdasági oldalról szemléljük e dolgokat, ekkor viszont a fakitermelés kerül a középpontba, mely szinte minden anyagi lehetőséget meghatároz, különösen a verseny-szférában működő gazdálkodó szervezetek számára.

Vállalatunknak a szokásosnál összetettebb feladatokat kell megoldania, melyek eredője részben természeti meghatározottságú, részben a korábbi vállalati gazdálkodás nem kívánatos következménye.

A térségbe települt ipari koncentráció környezetkárosító hatása (annak mértéke), az erdőállomány korosztály összetételének kedvezőtlen alakulása miatt a kitermelhető fatömeg az utóbbi 15 évben több mint 50%-kal csökkent és ráadásul e csökkenő fatömegben belül egyre kevesebb az értékes választék. Számokban ki sem fejezhető az a veszteség, mely a kocsánytalan tölgy, mint legnagyobb állományalkotó és egyben legértékesebb fajajunk pusztulása miatt érte vállalatunkat, a károk felszámolása – a sebek begyógyítása – még hosszú időt vesz igénybe. A probléma megismétlődésének, hasonló tartalmú új megjelenésének esélyeit nagy mértékben csökkenti az Erdőfelügyelet, a térségben működő Bükk, valamint Aggteleki Nemzeti Park, a Zempléni Tájvédelmi Körzet és a BEFAG közötti együttműködés.

A fakitermelési lehetőség csökkenése azért vált súlyos gondok forrásává, mert az elsődleges és másodlagos fafeldolgozásban a 70-es évek közepéig megvalósított beruházások és rekonstrukciók révén – az akkori fakitermelési lehetőséghez igazodva – olyan kapacitások jöttek létre, melyek kihasználása ma már egyáltalán nem biztosítható, s a térség gazdaságföldrajzi adottságait figyelembe véve irántuk a másirányú érdeklődés is elenyésző.

A '70-es, '80-as évekre jellemző általános munkaerő-hiány és a vállalatok közötti gyenge kooperációs készség, a szerződéses fegyelem hiánya, valamint az anyag- és alkatrészellátás bizonytalanságai a BEFAG-ot is arra késztették, hogy az alaptevékenység és a fafeldolgozás biztonsága érdekében teljes kiszolgáló vertikumot alakítson ki, méghozzá e feladat-csúcsokra méretezve.

E túlméretezett kapacitásoknak a lehetséges termelési volumenhez történő igazítása az elmúlt években elkezdődött (élőmunka és eszközök), az optimális szint kialakításához azonban még időre van szükség. A folyamatot értékelve eredménynek tekinthetjük, hogy mindezit különösebb feszültség nélkül sikerült megoldani.

Ilyen sajátos belső feltételrendszer mellett felértékelődnek azok az eredmények, melyeket szakmai téren magunkénak tudhatunk.

A korábbi időszakban keletkezett nagymértékű erdőfelújítási kötelezettségünk felszámolása megfelelő ütemben halad, amit ugyancsak nehezítenek a káros környezeti hatások. A tölgypusztulás által érintett 1,5 millió m³-en túl (a kocsánytalan tölgy bruttó fatömegének 12,5%-a), fenyveseink egészségi állapota is leromlott. Ennek következtében eddigi fenyő-felújítási gyakorlatunkat felül kell vizsgálnunk.

Az említett tényezők miatt az általunk is kívánatosnak tartott mértékű természetes felújítási arányt eddig tartani nem tudtuk, azonban mindent elkövetünk annak érdekében, hogy a helyzet e téren is javuljon.

(folytatás a 9. oldalon)

Bemutatkozik a Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság

(folytatás a 8. oldalról)

Szaporítóanyaggal a fő fajokból folyamatosan ellátjuk magunkat.

A kárpótlás – mely erdőterületünk 7%-át érinti eddig – következményeit kis félelemmel prognosztizáljuk, az már biztosnak látszik, hogy kerületvezető erdészi állásokat is érinteni fog.

A fakitermelés és a fafeldolgozás termékeinek piaci helyzete folyamatosan romlott, a belföldi elhelyezési lehetőség csökkent (a térségben különösen) és bizonytalanná vált, az export a nyomott árak és növekvő ráfordítások következtében már nem biztosított kellő jövedelmezőséget, így a hasznosítás új lehetőségeit folyamatosan keresnünk kell.

Földrajzi elhelyezkedésünk a vadászat pozícióira is kihat, amit a nyújtott szolgáltatások színvonalának emelésével igyekszünk ellensúlyozni.

A térség foglalkoztatási problémái közismertek, ennek ellenére nem kis gondot jelent a képzett munkaerő biztosítása, ezért egy kicsit a jövőre is tekintve, komoly anyagi ráfordítással korszerű oktatási bázist fejlesztettünk ki, ahol a miskolci Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakmunkásképző Iskolával együttműködve biztosítjuk az erdőművelő, fakitermelő szakmunkástanulók valamennyi évfolyamának megfelelő színvonalú gyakorlati képzését.

Az eddig meghozott szakmai, szervezeti, gazdálkodási intézkedések eredményeként „talpon maradtunk”, s ugyan dolgozónk jövedelem színvonala egyáltalán nem tekinthető kielégítőnek, az utóbbi években megvalósított fejlesztések miatt nem kell szégyenkezniük. Tudjuk, hogy nem elég önmagunkhoz, korábbi állapotunkhoz mérni magunkat, a lehetőségeink azonban így meghatározottak.

A szervezetben eddig megvalósított változtatások a belső irányítási és érdekeltségi rendszernek az önálló gazdálkodás követelményeit, a nyereségérdekeltséget is figyelembe vevő módosításai, az e téren szerzett tapasztalatok teszik megalapozottá azt a reményünket, hogy az egyre keményebb piaci viszonyok között a részvénytársasági forma keretei mellett is képesek leszünk megfelelni a társadalom, az erdész szakma által velünk szemben támasztott követelményeknek.

Cserép János
vezérigazgató

A SZAKSZERVEZETI ÉLETRŐL

A Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság szakszervezete 1990. január 15-től önálló jogi személyként működik, s az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete munkájába kapcsolódik, illetve annak tagja.

A szakszervezet legmagasabb fóruma a Választmány, az operatív irányító szerve a vállalati szakszervezeti bizottság. A vállalati szakszervezeti bizottság tagjai az iszb titkárok és a vszb tagok. A gazdaság 19 igazgatósága közül 18-nál működik szakszervezeti alapszerv, melyet az illetékes iszb irányít.

Vállalati szinten a munkavállalók 62%-a szervezett dolgozó, 903 fő aktív és 200 fő nyugdíjas szakszervezeti tag van.

Az új jogi környezetben a szakszervezet szerepe, lehetősége megváltozott. Az 1992. évi XXII. törvényben (a Munka Törvénykönyve) foglaltak szerint érvényesíti szakszervezetünk a munkavállalók jogait, érdekeit.

A vállalat vezetése és a szakszervezet között létrejött megállapodás értelmében az átalakulás megtörténte után (teljesen) új Kollektív szerződést kötünk, a megváltozott feltételrendszerhez igazodva.

A figyelembe vesszük a realitásokat, az új piacgazdálkodásból adódó nehézségeket, gazdaságunknak az országon belül való elhelyezkedését, a külföldi piacok beszűkülését, valamint az egyéb – nem mindig előnyös – adottságokat, akkor az 1993. évi bérmegállapodás eredményes volt, különösen, ha számításba vesszük azt, hogy a kerületvezető erdészek körében a vállalati átlagnál nagyobb mértékű bérfeljesztést sikerült megvalósítani.

A vállalati jóléti keretösszegek felosztása a gazdaságvezetés és a vszb megállapodása alapján megtörtént. A segélyek elbírálása az iszb-k hatáskörébe tartozik. Az elbírálásnál a rászorultságon kívül figyelembe veszi az iszb a szakszervezeti és a nem szakszervezeti tagok arányát.

A jóléti kereten túlmenően a gazdaságvezetés és a vszb megállapodása alapján minden vállalati dolgozó általános és középiskolai tanuló gyermekét beiskolázási segélyben részesítettük.

Ezen túlmenően a lehetőségeket figyelembe véve az alapszervek a visszamaradó tagdíjaikból szociális segélyt adhatnak.

A vszb, mint önálló gazdálkodó szerv, a működése folyamán megtakarított pénzeszköz egy részét visszaforgatja az alapszerveknek (pl: nők napja megünneplése, üdülési hozzájárulás, színházjegyek stb.).

A pénzeszköz másik részét tartósan leköti, hogy a jövőben egy rendkívüli anyagi megingáskor azt a dolgozók segítségére használhassa fel.

Gazdaságunk két vállalati üdülőben kínál üdülési lehetőséget: a részvénytársasági formában működtetett balatonszántódiban, illetve a bérbe adás útján hasznosított mezőkövesdében.

Az előbbi üdülőben 51 fő, az utóbbi üdülőben 95 fő üdül.

A megélhetési költségek növekedése miatt elsősorban az olcsóbb üdülési lehetőségeket keresik a dolgozók, de igény van a távolabbi üdülőhely iránt is. Jövőbeni feladatunk, hogy keressük az üdültetési támogatások bővítésének lehetőségét.

Az üdülésben részt vett dolgozók és gyermekeik 200 Ft/nap támogatást kapnak a vállalattól, míg a vszb 100 Ft/nap támogatást ad a szakszervezeti tagoknak és gyermekeiknek.

A kulturális igény kielégítése érdekében a vszb színház- és hangversenybérlettel rendelkezik, melyet a szakszervezeti tagok vehetnek igénybe.

A szakszervezeti tisztségviselők az 1993. évi társadalombiztosítási önkormányzati választásokhoz megfelelő tájékoztatást nyújtottak a dolgozóknak.

Az üzemi tanács választás előtti szervezési munkát a szakszervezet végezte, s a gazdaság vezetése a törvényben foglalt feltételeket biztosította.

A választás eredménye – miszerint a megválasztott út-tagok 80%-a szakszervezet jelöltjei közül került ki – lehetőséget ad arra, hogy az új keretek között súlyának megfelelően érvényesíthessük elképzeléseinket.

Az EFDSZ szerepvállalása – szerintünk – biztosíték arra, hogy dolgozónk jogos igénye, véleménye kellő képviselést kapjon az Ágazati Érdekegyeztető Tanácsban.

Vállalatunk átalakulási tervéhez adott véleményben megfogalmaztuk a dolgozói tulajdonszerzésre vonatkozó igényeinket, s rögzítettük, hogy a jóléti-szociális célú ingatlanok a szakszervezet egyeztetése nélkül nem privatizálhatók.

Tevékenységünk eredményes folytatása érdekében továbbra is fontosnak tartjuk, hogy lépéseinket, döntéseinket mindenkor a napi problémák feldolgozására, ezek tapasztalataira alapozzuk.

Az ágazati érdekvédelmi problémák megoldásához nagy reményeket fűzünk az önálló Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetéhez.

Kocsis József
vszb- titkár

Az erdészek egyenruhájáról

Tokody Mihály erdőmérnökkel, az Erdész Kft. munkatársával beszélgettünk az erdészek egyenruhájáról.

Elmondta – többek között –, hogy a kft. az elmúlt öt évhez hasonlóan, 1994-ben is az erdészek és környezetvédelmi szakemberek rendelkezésére áll, de vadásztársaságok tagjait is szívesen kiszolgálja.

Álláspontja szerint az egyenruha-kérdés alapvetően fontos az erdészeknél, hiszen náluk – ellentétben pl. a bányászokkal – nemcsak az együvértartozást és szakmaszeretetet jelzi, hanem gyakorlati jelentősége is van. Szolgálat közben az erdőben – akár fegyverrel, akár anélkül – egyenruhás embernek kell védenie azt a hatalmas anyagi és társadalmi értéket, amit az erdő jelent. „Civilnek meg sem áll a kocsí a nyíladékon.”

Ízléses és olcsó árulistájukat 1994-ben új kínálatlal bővítik, amik közül biztos sikert jósolnak a könnyű nyári szövetből készült *nyári társasági öltönynek*, ami kétféle nadrággal rendelhető. Sötétszínű nadrág is készül a paszpól anyagából.

A finom posztóból készült *szolgálati öltöny* is sikerre számíthat, de valószínűleg népszerű lesz a képen is látható *farmer pamutanyagból* készülő *dzseki, ing és pantalló* is.

Az árákról érdeklődve, azt a választ kaptuk, hogy jövőre semmiképpen nem emelkednek árai az infláció mértéke szerint, hiszen a kft. közvetlenül a textilgyáraktól rendeli meg a szöveteket, és ruhagyárakkal varratja az egyenruhákat, így a kereskedők haszonkulcsa nem terheli az erdészeket, vadászokat.

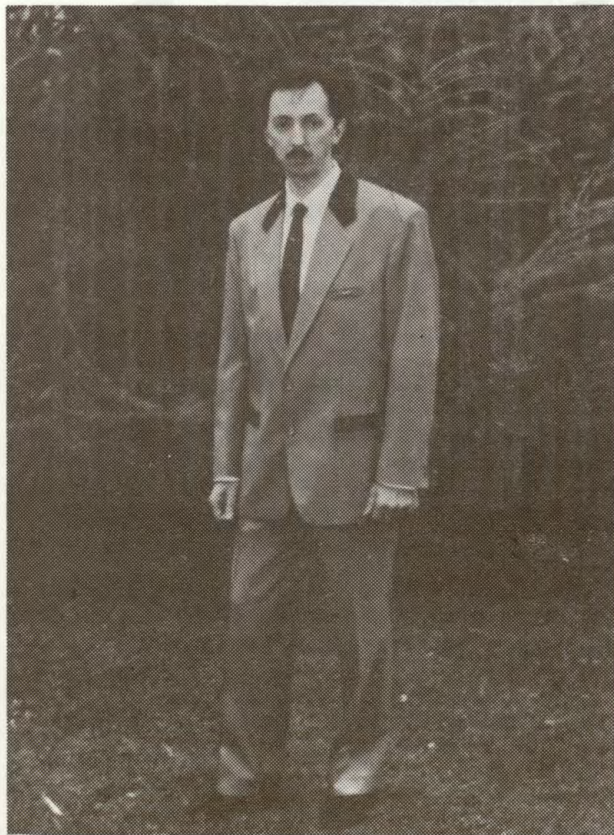
Az év elején feladott, egyéni méret szerinti rendelést testre szabottan vehetik át megrendelőik, s lehetőség szerint mindenből készíttetnek tartalékmenyiséget is, készletre. Ez persze mérsékelt, s inkább az átlagméretekből áll. Időközi alakváltozás esetén, vagy felmondás, haláleset miatti változásnál bizományba visszaveszik a ruhákat.

Szívesen küldenek árjegyzéket is a csaknem 70 féle ruha, cipő és egyéb felszerelési tárgyakból álló kínálatukból.

A kft. címe: Budapest, 1082 Nap utca 6. Telefon: 1240-932.

Szolgálati öltöny, posztóból

Nyári társasági öltöny, kétféle pantallóval

Erdész-vadász farmeröltöny, farmer-inggel

Erdőgazdaság – Szakszervezet – Üzemi Tanács

Csávicz János, az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete Intéző Bizottságának tagja, a Somogyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság vszt titkára, egy cikk keretében foglalkozott a szakszervezet szerepével, feladataival az üzemi tanácsok választása óta eltelt időszakban.

Ezt a cikket, amely megjelent a SEFAG Híradójában, mi is teljes terjedelmében közöljük – azzal a céllal és reménnyel, hogy ez az írás is segíti egymás jobb megismerését, a jó gyakorlati tapasztalatok átvételét.

Szakszervezetünk az első Üzemi Tanács választások után

A SEFAG valamennyi egységénél és a vszt-hez tartozó kft-k-nél eredményesen, jól szerepeltek az üzemi tanácsi választáson szakszervezetünk jelöltjei. Megalakultak a döntően szakszervezeti jelöltekből álló üzemi tanácsok. Ezt követően létrehozták a SEFAG egységeinek üzemi tanácsai a Központi Üzemi Tanácsot, 13 fővel, melynek elnöke Forró László lett.

Az üzemi tanács megalkotta ügyrendjét, folyamatban van a megállapodás megkötése a vszt-vel és a vállalat vezetésével. Ezzel megteremtődnek a feltételek, hogy a Munka Törvénykönyvében szabályozott kérdésekben a szakszervezetek munkahelyi szervével (egység-szinten) és a vszt-vel együttműködve eredményesen tudjuk képviselni munkavállalóinkat.

Ahhoz, hogy a szakszervezeti tisztségviselők, valamint az út tagjai és tisztségviselői eséllyel tudják képviselni választóik érdekét, szükség van az alapvető ismeretek elsajátítására. Különösen azok érezhetik ennek hiányát, akiknek nincs tapasztalatuk érdekegyeztető fórumok működését illetően sem. Ebben a szakszervezeti tisztségviselők segítséget tudnak nyújtani. Október folyamán körzetenként az út elnökeinek és tagjainak külső előadókkal felkészítést szerveztünk, hogy a legfontosabb ismereteket elsajátíthassák.

Az út. és a szakszervezetek jó együttműködéséhez – melynek végeredménye valamennyi munkavállalónk javát szolgáló érdekfeltáró és -értvényesítő tevékenység kell, hogy legyen – sok sikert kívánok valamennyi ebben szerepet vállalónak.

Hatékonyabb szakszervezeti munkára való törekvés vezette az EDSZ vezetőit akkor, amikor az önálló Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének megalakítása mellett döntöttek.

Az ismert kihívásokra – az elhúzódoó átalakulás, a privatizáció, az ezekkel együttjáró gondok, a növekvő bizonytalanság – munkavállalói oldalról történő kezelésére csak az anyagi lehetőségét (kapcsolatrendszerében) újragondolt szakszervezet képes válaszolni. A megújult szakszervezetet meg kell hogy jelenítse az erdészeti, a faipari és az intézményi érdekeket. Ezért ennek megfelelően szervezetében tagolt, megfelelő kapcsolatrendszert kell kialakítania az FM-mel, a FAGOSZ-szal, az ÁVÜ-vel és az ÁV Rt-vel is, hogy ezzel teremtsen meg a feltételét a keretkollektív szerződés megkötésének és hosszútávú munkavállalói érdek-értvényesítésnek az átalakulásban és a privatizációban.

Alapszervezeti szinten is jelentős szemléletváltozásra van szükség a szakszervezeti munkában. Meg kell győzni a szakszervezeti tagságot, hogy a szakszervezeti munka egyre növekvő mértékben a munkahelyeken azt jelenti, hogy az végeredményben járuljon hozzá a munkahelyi szintű szabályozott, kiszámítható viszonyok kialakításához. Ezt a keretkollektív szerződés és a munkahelyi kollektív szerződések nyújthatják alapvetően. A szabályozott, kiszámítható viszonyok kialakításában és fenntartásában a munkaadó és a munkavállaló is alapvetően érdekelt. Ez az alapvető érdekezozonosság teszi lehetővé és szüksé-

gessé, hogy a szakszervezet a munkáltatói jogot gyakorlóval a lehető legjobb munkakapcsolatot alakítsa ki. Ennek felismerése és elfogadása feltétele, hogy az ezért tevékenykedő tisztségviselők munkáját ne csak a szakszervezeti tagság, hanem a gazdasági vezetés is értékelje. Értékelje úgy, mint a vállalat egészéért végzett szakszervezeti munkát még akkor is, ha a munka végzése során eltérő véleményt képvisel konkrét esetekben. A jószándékot, a tenniakarást, az eltérő érdekek feltárását és érvényesíteni akarását meg kell becsülni.

Nem tagadva az egyéni érdek érvényesülésének, az egyéni érdeksérelmek esetén a szakszervezeti segítségnyújtás fontosságát, amit a szakszervezeti tisztségviselőnek szem előtt kell tartani, a szakszervezeti struktúra, a működés mechanizmusa, a kisebb-nagyobb kollektíva érdekeinek feltárását, egyeztetését, érvényesítését segíti.

Ahhoz, hogy ennek eleget tudjon tenni, szükség van a munkavállalók döntő hányadát jelentő tagságra, anyagi eszközre (tagdíjbevételekre) és nem utolsósorban felkészült aktivistákra.

Ezért valamennyi alapszervezetünknek napi feladata kell, hogy legyen a tagszervezés, ezzel együtt a szakszervezeti tagsággal a megkülönböztetett foglalkozás. Különbséget kell tennünk tagjaink – akik tagsági díjakkal, véleményükkel segítik kialakítani és fenntartani azt a szabályozott, rendezett viszonyt, mely a vállalatunknál működik – és azok között, akik potyautas-ként viselkednek.

Kívánok valamennyi szakszervezeti tagnak, tisztségviselőnek erőt, egészséget és türelmet, hogy ebben a folyamatosan változó környezetben eredményesen tudjunk valamennyi munkavállalónk elvárásának megfelelni.

Csávicz János
vszt-titkár

Felhívás

Magyarország Polgáraihoz, Ifjúságához az erdők megmentésére

„Az emberi kultúra az
erdő írtásával kezdődött és
csak az erdő megőrzésével
maradhat fenn.”

(Prof. Leibundgut)

Földünkön az emberi kapzsiság és felelőtlen-ség miatt évente 17 millió hektárral csökken az erdőterület, kivéve Európát, ahol ez az utóbbi időkhöz növekedett.

Az emberiség végre rádöbbsen arra, hogy az erdők pusztítása katasztrófához vezethet: hiszen az erdő nem csak „fagyár”, hanem az üde levegő és a tiszta víz forrása, a pihenés, az üdülés és a sport révén pedig egyik fontos őrzője a testi-lelki egészségnek.

A Riói Környezetvédelmi és a Párizsi Erdészeti Világkongresszusok e tényeket rögzítették. Állásfoglalásuk mellett hazánk is elkötelezte magát.

Az I. világháborút követő Trianoni Békeszerződéssel elvesztettük erdőterületeink 84, fenyve-seink csaknek 100%-át.

A két világháború között megkezdett Alföld-fásítás hazánk erdősültségét 8,7%-ról 12%-ra növelte. Az erdők 80%-a akkor a nagybirtokosok tulajdonában volt. A II. világháború után a kormányzat első intézkedéseinek egyike a 100 kh feletti erdőterületek államosítása volt, így a természetes erdeink jelentős része ma is a volt nagybirtokok területén található.

Az 50-es évek elején erőszakkal államosítottak mintegy 80 ezer hektár közbirtokossági erdőt.

1950-től — nagyságát illetően — Európa második legjelentősebb erdőtelepítését hajtotta végre a magyar erdészet. Ennek eredményeként ma már az ország 18%-át erdők borítják.

A rendszerváltoztatással jogosan előtérbe került az igazságtalanul okozott károk részleges kárpótlása. Az 1991. évi XXV. törvény az erdők-ről is rendelkezik: akiktől erdőt vettek el, azoknak az aranykorona négyszeres szorzatával

egyenlő értékű kárpótlási jegyet juttattak, mert a föld aranykorona értékében az erdőállomány értéke nem szerepel.

Az árverések során így az erdményesen — rendszerint lefelé — licitálók gyakran 500 Ft/Ak áron jutottak, alkalmanként több millió forintot érő faállományhoz. Ezzel kapcsolatban nemcsak az a gond, hogy egyesek **jogtalan vagy-on-hoz** jutnak (a törvények ugyanis **privatizációt**, és nem **reprivatizációt** szándékolnak), hanem megkülönböztető és igazságtalan az is, hogy az árverések indításakor a kárpótlási jegyeknek csak egy része jutott el a kárpótoltakhoz, akik az így ajándékozott erdőben 1 köbméter fát (amelynek valós értéke minimálisan 2000,- Ft/köbméter), 1,- Ft-ért vehettek meg. Az árverések során legelőször az erdőkre licitálnak, a kijelölt területek gyorsan elfogynak, és a fel nem használt kárpótlási jegyekkel újabb erdőterületek kijelölését igénylik.

A kárpótlási törvényben **nincs szó az állami erdőkről**, mégis több ezer hektárt jelöltek ki e célra az állami erdőgazdaságok területéből.

Az erdők jövőjének megnyugtató rendezésekor mindenképp tudni kell azt, hogy a kárpótoltak jelentős része nem veszi figyelembe az erdő több célú rendeltetését, valamint az erdőgazdálkodás alapvető igényét. Nekik ma, és most kell az erdőből kitermelt fa, ők ma akarnak jobban élni az ölükbe pottyant vagyontól, és nem érdekli őket, hogy száz év múlva a késő utódok milyen faállományt örökölnék.

Az ebben az évben, február 24-én megtartott Első Országos Erdészgyűlés — amelynek védnöke dr. Antall József miniszterelnök úr volt — e kérdésben a következőkben foglalt állást:

(Folytatás a 13. oldalon)

(Folytatás a 12. oldalról)

„Annak érdekében, hogy az állami erdők egysege megmaradjon, a már kárpótlásra kijelölt állami erdőkön túlmenően erdőt csak az új Országos Erdészeti Hivatal, illetve létrehozásáig a kijelölt illetékesek egyetértésével (FM., PM.), a mezőgazdasági területek (parlag) elfogyása után lehessen kárpótlásra kijelölni. El kell érni, hogy az erdőt érintő kárpótlási eljárások során a föld Ak-értéke mellett a faállomány reális értékét is figyelembe vegyék.”

Az elmúlt évben a Kormány 126. sz. rendeletével az Állami Erdőgazdasági Vállalatokat tartósan állami tulajdonban maradónak minősítette a Kincstári Törvény megjelenéséig, és az ÁV Rt. felügyelete alá helyezte.

Ennek ellenére újabb, mintegy 100 ezer hektár erdőterületet akarnak kárpótlásra kijelölni!

A kárpótlási jegyek értékmegőrzési szándékával bizonyos bróker Rt-k pályázatokat készítettek „Hogyan teremthetjük meg a kárpótlási jegyek keresletét?” címmel, — az erdő, mint szabad préda szellemében.

Kiválasztották azokat a Balaton környékén tevékenykedő erdőgazdaságokat, amelyek erdőállományuk minőségéből, valamint földrajzi elhelyezkedésükből eredően még nyereségesen gazdálkodnak.

(„Itt olyan Ingatlan Befektetési Alapot kívánunk létrehozni, amelyet kárpótlási jegyért lehetne jegyezni és amely létrejötté után megvásárolná az államtól (ÁV Rt.) a tulajdonában lévő erdők egy részét.” — tervezik a brókerek.)

A befektetőknek 15% osztalékot ígérnek, ami képtelenség. Ez csak az erdő kirablásával és az egész társadalom jövőjének veszélyeztetésével érhető el.

Csaknem minden országban az erdőgazdálkodás az állam által támogatott tevékenység.

A kárpótlási jegyek bizonyos része már régen nem a kárpótoltnaknál, hanem alacsony értéken felvásárolva (40–50%), a brókerházak tulajdonában található. Ezek a szervezetek futnak a pénzük után és remélik, hogy a törvényhozást és a kormányt megtevéstve elérhetik céljukat.

Az erdők elherdálására készülő újabb merénylet ellen emeljük fel szavunkat, tiltakozunk, és felszólítjuk minden Honfitársunkat a csatlakozásra!

Kéréssel fordulunk a

Parlamenthez, Kormányhoz, országgyűlési képviselőkhöz, Honfitársainkhoz: mentsük meg a Magyar Erdőket azoktól, akik önös érdekekből veszélyeztetik a jövőt!

Ennek szellemében hozzon a Parlament döntést és

ÁLLÍTSA LE AZ ERDŐK TOVÁBBI ELIDEGENÍTÉSÉT

a Föld-, a Kincstári-, a Környezet-, ill. Természetvédelmi-, az Erdő-, az Erdőbirtokossági törvények megalkotásáig.

A Kormány elfogadta azt, hogy 2000-ig 150 ezer hektár erdőt telepítsünk az országban. Az elmúlt két évben mintegy 6-6 ezer hektár erdőtelepítést végeztünk, ebben az évben a költségvetésből már csak 3 ezer hektárra futja. Befolyásolja ezt a tulajdonviszonyok rendezetlensége is, de belátható időn belül mintegy 800 ezer hektár mezőgazdasági terület szabadul fel az intenzív gazdálkodás alól. E területek jelentős részének erdősítése a ma élők feladata.

A gyarapítás és a megőrzés a cél, nem a rombolás, de az új erdőknek nem a közeljövőben elpusztítandók pótlásául kell szolgálniuk!

Ehhez kérjük minden magyar állampolgár támogatását és közreműködését.

Magyarország Erdőieért Egyesület

Országos Erdészeti Egyesület

Emlékezés gyermekeg telekre

Telek jutnak eszembe, telek,
régi kemény, csillagos telek,
murijáró szép falusi utcák,
deres bajsok s nagy piros fülek.
Parasztszagú éjféli misék,
mennyi sülyedt, jámbor semmiség,
nagykendőbe bagyulált cselédek,
cukorbundás házak, tejes ég.

Bocsmód, még mint egész csöpp gyerek,
Pesten is átbujtam egy telet.
Csillagok és lámpák kavarodtak,
félelmes volt a sok emelet.
Nappal kezdődtek az éjszakák,
csilingelt és búgott a világ,
cicázott az ablakok visszfénye:
Mikulás ment a hátsó gangon át.

Később, kisvárosi zsúrokon,
mikor összejött a sok rokon,
lányokat kellett hazakísérni
s én hallgattam az egész úton.
De másnap, mint röpiülő-cipős
merkus, versre lengtem a csípős
ködben a magányos jégen — mit ma
nemcsak lábam, de szívem se győz.

Ó teleim, gyermekeg telek!
mily bolondul elfeledtelek.
Úgy megfakultatok, mint a gyöngy ha
nem ringatja eleven meleg.

Némelyik már, mint egy szertehullt
láncnak szeme, hallkan elgurult...
Pedig amint fogy-fogy a jövőendő,
egyre-egyre drágább lesz a múlt.

Babits Mihály

FELHÍVÁS

Felhívjuk a vállalatok,
intézmények szakszervezeti
bizottságainak,
gazdasági vezetőinek
figyelmét, hogy az

**ERDÉSZETI ÉS FAIPARI
HÍRADÓBAN
mindennemű
hirdetésnek**

helyet biztosítunk
kedvezményes áron.

A hirdetéseket
minden hónap 15-ig
kérjük beküldeni
a szerkesztőség címére.

A hirdetésekkel
kapcsolatban
bővebb felvilágosítást

Szenvedi Józsefné ad:

Erdészeti és Faipari Dolgozók
Szakszervezete
Budapest VI., Jókai u. 2–4.

Telefon:
1-314-369
1-314-550
Fax: **1-314-568**

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók
Szakszervezete
1066 Budapest, Jókai utca 2–4.

Felelős kiadó:

Herczeg Miklós,

az EFDSZ ügyvezető főtthkára
Szerkeszti a Szerkesztőbizottság

A Szerkesztőbizottság tagjai:

Barta László, Borsody István, dr. Csötönyi József,
Herczeg Miklós (elnök), Kálmán József,
Krizsán Ferenc, Nemes József (titkár)

Felelős szerkesztő:

Krizsán Ferenc

3000. – Váci Nyomda Kft. 93-1564 o.
2600 Vác, Dózsa György út 53.

Felelős vezető:

Nagy Sándor ügyvezető igazgató

Egy kis történelem

Az erdő szó az ered ige melléknévi igenévből keletkezett. A legrégebb magyar neve a ma már kihalt mórág volt. Ugor korai neve a vad, még ma is él a vadon és a vadonerdő szavainkban.

A honfoglaló magyarok a *Kárpát-medencében a hegyeket sűrű erdőkkel, a síkságokat legetekkel és összefüggő mocsári erdőkkel borítva találták.*

A települések nevei híven őrzik az egykori erdőségek helyét és tulajdonságát.

Pl.:

a som — Somogy vagy Somló

stíl — Szilas, Szilágy

hárs — Harsány

fűz — Füzes, Füzeg

nyár — Nárád, Nyárágy

éger — Egres

szeder — Szederkény

mogyoró — Mogyoród

A honfoglalás korában az első foglalkók, több település lakói együttesen használták a hatalmas erdőterületeket. Az Árpád-korban az erdő fő hasznélvezeti formája a vadászat volt.

A közös erdőkből először a királyi erdőbirtokok váltak ki, amelyek a XII. században még az ország területének kétharmadát jelentették. Kormányzásokra külön közigazgatási egységeket, erdőispánságokat szerveztek.

A királyi erdőbirtokok adományozások révén nagyrészt magánföldesúri kézre kerültek, amelynek első okleveles nyoma 1262-ből származik a *Csallóköz*ből, ahol vetett magról nőtt erdőről olvashatunk.

A középkori oklevelekben már az erdőgazdálkodás képe bontakozik ki.

Az eresztvény a sarjadozó, tilalmazott erdő neve volt. Az avas az óvott, nem irtható erdőt jelentette. A földművelés, a bányászat és kohászat fellendülése következtében a közép-kor vége felé az erdők pusztulásnak indultak.

Az első erdőgazdálkodási rendeletet Zsigmond király adta ki 1426-ban, a *Zólyom környéki olombányák erdőinek használatát szabályozandó.*

Az 1565. évi erdőpátens már kötelezően előírta az erdőrendtartást, amely már rendszeres erdőgazdálkodási ismereteket tartalmazott.

A XVIII. századtól sűrűn bocsátottak ki királyi rendeleteket, amelyek a pusztító erdei legeltetést és tervszerűtlen írtást igyekezett korlátozni. A század derekától szorgalmazták a fásítást (Alföld fásítást), az erdő ügy országos közérdek lett, megszervezték az erdészeti oktatást.

Míg 1791-ban a LVII. tc. az első igazi erdőtörvény az erdők kötelező védelmét, az 1807. év XX. tc. a futóhomok fásítását írta elő. A XIX. század második felétől ugrás-szerűen megnőtt az erdők gazdasági jelentősége (városépítés, közlekedési hálózat kiépítése, stb.). Az 1879. évi erdőtörvényt 1935-ben újabb követte.

Inyencségek — Ünnepekre

Pulykaaprólék-leves

Hozzávalók: 40 dkg pulykaaprólék, 25 dkg vegyes zöldség, 5 dkg vöröshagyma, 8 dkg gomba, 5 dkg vaj, 6 dkg liszt, 15 dkg zöldborsó, 1 dl tejszín, vagy tejföl, 1 tojássárgája, só, törött bors, petrezselyem zöldje.

A megmosott pulykaaprólékat apró darabokra vágjuk és leforrázzuk. A leforrázott aprólékat, a kockára vágott zöldséggel, a szeletekre vágott gombával, zöldborsóval, hagymával (ezt egészben tesszük bele, tálaláskor kidobjuk) feltesszük főni. megsózzuk, egy kevés őrölt borsot és szerecsendiót teszünk bele és fedő alatt puhára főzzük.

Világos rántást készítünk, finomra vágott petrezselymet teszünk bele és kevés vízzel felengedjük, a levesbe keverjük és újból felforraljuk. Utána ízesítjük (ha kell) és a tejszínnel elkevert tojássárgával behabarjuk. Vajas galuskával tálaljuk.

* * *

Felsál párolva

Szép, gömbölyű felsált a faggyútól megtisztítunk, megmossuk, húsverővel minden oldalát jól megverjük és besózzuk. Egy lábasba zsíradékot teszünk, beletesszük a húst, ráteszünk 2-3 fej felvágott vöröshagymát, 3-4 evőkanál borecetet, 1-2 db babérlevelet, 10-12 szem borsot és annyi vizet öntünk rá, hogy félig ellepje a húst. Így fedő alatt pároljuk, mindig pótolva az elfőtt levet, amíg puha nem lesz. A húst kiemeljük és a levét egy csipet cukorral, lisztel, mustárral felforraljuk. A húst vékony szeletekre vágva, meleg tátra rakjuk és a levével leöntjük. Krumplipürével tálaljuk.

* * *

Túrós pogácsa

Hozzávalók: 25 dkg liszt, 25 dkg tehéntúró, 25 dkg vaj, só tojás.

A lisztet a vajjal összemorzsoljuk, ezután hozzáadjuk a túrót és a sót. Jól összegyúrjuk és legalább 2 órán keresztül pihentetjük. Aztán két újjnyi vastagra nyújtjuk, kiszaggatjuk kis pogácsa szaggatóval, tetejét tojással megkenjük, hirtelen tűznél kisütjük és forrón tálaljuk.

* * *

Mézes csók

Hozzávalók: 50 dkg liszt, 15 dkg kristálycukor, 1 dl olvasztott méz, 15 dkg margarin, 1 egész tojás, 1 dl tejföl, 1 csapott evőkanál szóda bikarbóna, fahéj.

A margarint, cukrot, mézet habosra keverjük, majd hozzáadjuk a tojást és a tejfölt. A végén adjuk hozzá a lisztet, amiben a szóda bikarbónát és a fahéjat már elkevertük.

Egy éjjel a hűtőben állni hagyjuk, másnap ceruzavastagságúra nyújtjuk, kiszaggatjuk. Tetejét a felvert tojással kenjük meg, 1 szem diót teszünk rá és forró sütőben sütjük.

Wentzely Dénes

Üzen az erdő

Lapunk rendszeres olvasói emlékezhetnek arra, hogy az idei, júniusi számunkban bemutattuk Wentzely Dénes erdész kollégánkat, akinek kedves, derűs hangú írásai sok természetszerető ember szívét melengették már.

Ennek a megállapításnak igazolására elegendő bizonyíték, az *Erdészeti és Faipari Híradóban* eddig megjelent „*Rekviem egy szakmáért*”, „*Egy búcsúzás emléke*”, vagy a „*Disznók! Előre!*” című írásai is.

Az említett júniusi számunkban utaltunk arra is, hogy ezek a hangulatos elbeszélések és az eddig nem közölt írások könyv alakban is megjelennek. Nos, ez a közelmúltban meg is történt. A *Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság* (Nagykanizsa) kiadásában megjelent az ízléses, képekkel is illusztrált Wentzely könyv — „*Üzen az Erdő*” címmel. Ebből a nagyszerű erdész-vadász könyvből közöljük az alábbi elbeszélést:

A csend

Lassan rámvénült az Idő! Ebben az évben betöltöttem a hatvanadik esztendőmet és ezzel le is jár az a bizonyos „kihordási” időm!

Talán már nem is bánom.

Voltak órák, napok, hetek, amelyeket soha nem tudok elfelejteni, de voltak évek, amelyek elrepültek és még a nyoma sem maradt meg bennem. Csak a keserűség! Ezeket az éveket sajnálom! De nem rajtam múltott, hogy üresek voltak!

Különös világban éltem le az életemnek több, mint a felét, nagyon sokszor megkeseredett szájjal és savós pofával.

De csak néhány percre keseredtem el, mert az Erdő, ahogyan beléptem valamelyik zugába, rögtön elfelejtetett velem mindent!

Bennem több az erdész, mint a vadász, de egyik sem lehet meg a másik nélkül. Nem is tudtam soha szétválasztani a ma már két foglalkozást jelentő szakmát, így aztán az idő túl is haladt rajtam és sokan megszólnak érte!

Írásaimra is rányomja a bélyegét, hogy erdész-szemmel néztem szűkebb kis világomat: az Erdőt!

Pedig vallom, hogy Vad nélkül az erdő temetőkert.

A vad ugyanolyan tartozéka az erdőnek, mint a fa, az aljnövényszeret, a gomba, a vadvirág és a felettük köröző héja is az!

És a Csend!

Az erdő titokzatos csendje, amelynek mégis százfajta hangja van. Csak bele kell hallgatózni!

Ezt a hallgatóságot írtam le egy magányos estén, amikor megrohantak az emlékek.

Az öreg Tólos Máté emlékét is a csend hozta elém.

Húszéves voltam akkor és Zalában, egy dombok közé süppedt kis falu határában éltem.

Valami megfoghatatlan érzéssel kötődtem a környék földművelőihez!

Ahogy nem szégyelltem a könnyeimet — letérdelve ott a földes szobájában — most időknek nagy messzeségből sem bánom, hogy könnyes újra a szemem!

Úgy érzem, Máté Bácsi utolsó órái is a csend tartozékai lettek a csendről is meditációmban.

Akkor olvasd el, ha egyedül vagy, hogy Téged is, legalább addig, öleljen körül A Csend!

Meditáció a csendről!

A Természetben élő embernek az elmúlás, a halál, soha nem akkora megrázkódtatás, mint a városlakóé, nagy közösségben élőé.

A Természetben az elmúlás és az újrakeletkezés egymást váltogatja. Ezt az én kis behatárolt életemben tapasztaltam!

Az élet így folyt le a szemem előtt az erdőn:

Hajnalok és napnyugták váltogatták egymást egyre gyorsuló ütemben, szelekkel, esővel, havazásokkal.

A szeles időt nem szerettem!

Valahogy összekavart bennem mindent!

A bükkös is félelmetesen tudott morajlani, ha rázúdult a szél.

A fák fájdósan hajladoztak, vénséges törzseiket ropogtatták.

A vénebb fák, meg a szél útjában állók, ha nem bírták már a megújuló rohamokat, gyökereiktől kifordultak és méltóságteljesen dőltek le.

Egy-egy ilyen vihar után végigmentem az erdőn, elgyőződtem óriásként feküdtek ezek a fák, hatalmas ágaik, mint szétárt karok ölelték magukhoz a földet.

Sajnáltam Őket!

Szomorúan álltam tetemük előtt és ha nem látt senki, tenyereimet végigsimítottam rajtuk, hogy érezzem azok erejét, akik egyesenes derékka tudnak leomlani a földre!

Szerettem nézni a vonuló felhőket!

Főleg a nagy gomolyfelhőket!

Mint egy hatalmas kaleidoszkóp, úgy állnak össze és szélednek szét a mérhetetlen égboltozaton vonulásuk közben. Egymást tolva, tülekedve jöttek elő a Kis-Bakony sziklás tetői mögül és mire fölém értek, már alakokká váltak.

Ha volt időm, figyeltem őket valamelyik magaslesről és képzeletemet szabadjára eresztettem.

Százféle formáiból válogathattam magamnak, amíg elhúztak a bükkerdő fölött délnyugatnak.

Legtöbbször hatalmas térképnek láttam őket.

Éles kontúrokkal Európát, Afrikát jellegetes alakját, de mindannyiszor egy-egy felhődarabban a Hazámat véltem felfedezni: Magyarországot!

Ezt a kis felhőt tekintetemmel végigkísértem és feltettem, ahogy megzavarja egy hitvány felhőrongy!

(folytatás a 17. oldalon)

Üzen az erdő

(folytatás a 16. oldalról)

Legalább addig ne, amíg el nem takarja a szemem elől a bükkök koronái.

Ezt a kis felhőt nagyon szerettem!

Valahányszor, ha felhők úsztak át az égen, mindig kikerestem azt, amelyik hozzá hasonlított.

És boldog voltam, ha megtaláltam!

Az esőt szerettem!

Főleg a nyári záporokat.

Cikázó villámaintól, csattanó dörrenéseitől vagy hosszantartó morajlásaitól mintha megszeppent volna maga a természet is.

A füledt, meg perzselő napokon jólesett fűnek-fának, embernek, vadnak egy-egy leomló zuhatag.

Ezek a zivatatok amilyen gyorsan csaptak rá az erdőre, olyan gyorsan el is szálltak a szelektől hajtva.

Csak a dörgésüket csapkodta még a hegyoldal a másiknak, hogy emlékeztessen rá: itt járt!

Ilyenkor szerettem az erdőn barangolni.

A vad is ilyenkor indult el. Nem szeretete, ha a levelekről lepergő vízcseppek áztatják az írháját.

Zavarta a fákról lekoppanó víz zaja is.

A nyiladékok, erdei utak tele voltak friss jelekkel.

Keresztül-kasúl járkált rajtuk az őz, szarvas, disznó, róka meg néha kóbor kutya is.

Olvastam a nyomokból!

És csodálatos volt az eső utáni erdő levegője!

Minden hónapnak megvolt a maga jellegzetes illata!

Széttárt karokkal szippantottam megamba ezeket a bódító illatokat.

Eső után mindig nagy csend ült az erdőre.

De csak néhány percre!

Csak addig, amíg a madarak meg nem szárították tollaikat. Berzenkedve rázták le magukról a vizet egy-egy kiálló ágon, vagy határoszlopon.

Utána aztán trillázva, száz hangon szólalt meg újra a rengeteg.

És szólt egész alkonyatig!

Valami csodálatos zsongás töltötte be az egész környéket.

Amikor aztán lebukott a nap a hegyek mögé, mintha csak egy nagy láthatatlan karmester intette volna le ezt az erdei hangversenyt:

csend lett!

Zsibbasztó, nagy csend!

Belehallgatóztam ebbe a nagy csendbe és úgy éreztem, hogy a csendnek is van hangja!

Megálltam egy nyiladékon, valahol a szebikai-tető alatt. Ilyenkor meghallottam a szívem dobbanását, az ereimben futó vér surranó lüktetését, amely azt súgta nekem:

— Mégis érdemes volt élned!

Aztán feléledt az esti erdő!

A nyiladékok, erdei tisztások felett röpködő denevérek kattogása, a lappantyúk surranó röpte és beljebb a sötétségbe burkolódzott bükkösben háborzongató hangokon megszólalt az erdei fülesbagoly.

Aztán hol itt, hol ott roppant meg valami.

Eleség után szöszmötölő disznók nesze, az erdei egér idegeskedő avarzörgetése, egy-egy messziről idetévedt mozdony füttye.

Ezek a hangok álmaimban még most is visszajárnak.

XXX

Aztán a tél, a mindent betakaró puha fehérségével, a karácsony szent békéjét hozta mindig elélem, akár december volt, akár januárt mutattak a naptár.

Gyerekes örömmel törtetem, már megvénültem is — a friss hóban!

És ugyanaz a vidám hangulat töltötte el az embereinket is!

A nagy hóesések idején a fogatgazdaságtól kiküldtek hozzám 2-2 pár ló által vontatott hatalmas hóekét és jártuk a nyiladékokat, hogy legyen a vadnak mozgási lehetősége.

Két-három szánról meg vesvillákkal szórták a szénát, zsákból meg a csöves tengerit.

Négyen-öten felkuporodtunk egy-egy hóékére nyomatékknak és nagyokat neveltünk, ha valamelyikünk lefordult a kényelmetlen szerkezeztől a hóba.

Deresfejfű várvölgyi meg sümegi emberek voltak a kocsisok.

Nevük, arcuk, szemük huncut villanása még most is előttem van:

Nagy Pali Imre bácsi, Kiss Andris, Kiss Ferkó, Cserép Lajcsi, Fekete Pista, aztán Sebestyén Ferkó, meg Üveges Pista — mind megannyian kedves munkatársaim voltak, akik rajongva szerették lovaikat és újra nagy gyerekek lettek ott a hóekézés közben.

Fele közülük már a temetőben nyugszik, emléküket nemcsak én, de az uszai bükkösök is őrzik.

Most, hogy visszagondoltam rájuk, az emlékek ködgályolán át újra elélem suhant egy velük-töltött felejthetetlen nap.

Ősz volt akkor.

Az erdészethez átiratot küldött a lesenceistvándi tsz elnöke, miszerint tudomására jutott, hogy az erdészeti kocsisok rendszeren dézsmálják a tsz kukoricáit és feletetik a lovaikkal.

Az erdészetvezető elrendelte a vizsgálatot!

Tizenkét kocsisunk volt, mind a tizenkettő ott állt raporton az erdészet udvarán.

Előttük a fogatgazda Noé Géza bácsi, az erdészetvezető Bulin István erdőmérnök, meg én, mivel nálam dolgoztak a fogatok. Hazafelé vezető útjuk a kukoricaérések idején, a tsz-földek mellett vezetett.

Melyik kocsis-embernek nem jutna ilyenkor az eszébe, hogy a lovainak a kompekt mellé egy kis csemegének néhány kukorica-csővet letörjön?

Nem is kellett őket biztatni! Tördelték is nagy élvezettel!

Most aztán ott állt komor hangulatban mid a tizenkettő!

— Emberek! — mondta az erdészetvezető, hivatalos hangon — a tsz vezetősége átiratban keresett meg, hogy az erdészeti fogatosok lopják és etetik a lovaikkal a kukoricájukat! Hát, most álljon elő az az ember — kiálltotta dühösen —, aki hozzányúlt a tsz kukoricáshoz.

És komor tekintettel nézet végig a soron.

Mintha csak parancsszóra történt volna, valamennyiök egy lépést előre lépett.

Döbbszent csend lett!

Az erdészetvezető végignézett rajtuk, aztán megemelte a lapját és csak annyit mondott:

— Köszönöm emberek, elmehetnek! — és rámkacsintott cinosan.

Hát ilyenek voltunk!

XXX

(folytatás a 18. oldalon)

Üzen az erdő

(folytatás a 17. oldalról)

A hóesésben az egész táj megváltozott.

Csak a zizegve hulló hópelyhek halk nesze törte meg újra a csendet a téli erdőn.

A kavargó hópihék, amint a kimelegedett arcomhoz értek, rögtön elolvadtak. Nem győztem törölgetni nedves képemet.

Az egyre sűrűbb hóesés lassan betöltötte a horpadásokat, betakarta a túskebokrokat és különleges alakokká változtatta őket.

A vad mozgását a nyomokból újra leolvashattam, — hogy merre járt a szarvas, merre a disznó és a házam körül settenkedő róka is elárlta magát.

Valami végtelen nyugalom volt a téli erdőn, pedig a fatermelések ideje akkor kezdődött el.

Mégsem zavarta meg az erdők világát!

A puha hóban leomló fák, a fűrészek zaja, a fejsze csatogása két nyiladékkal odébb már nem is hallatszott!

Csak a favágók tüzeinek fanyar illatát hozta el a szél idáig.

Munka után alig mentek el a favágók a vágásterületről, máris megjelentek a szarvasok és a ledöntött bükkök rügyein csemegéztek.

Nagyon sokszor ott maradtam és az ősembert is megigéző tűzekbe bámultam a parázsra-omlott bükk csodálatos izzó színeit.

Ilyenkor elfeledtem minden gondot, bűt és bánatot!

Szinte észrevétlenül lepett meg a téli alkonyat.

Ekkorra már a hold is előbukkant a fák között és hideg szellő mozdult a csupasz ágakon.

Szedelőzködnöm kellett, már fázott a hátam!

Mire hazaértem, bizony jólesett az erdészlak petróleumszagú barátságos melege. A tél még manapság is a békés, boldog otthonokat idézgeti bennem. Aztán minden hóolvadás után kivirágzott a medvehagyma, a salamonpecsét, meg a nehéz szagú golyaorr! Ezek mind nagysietve nyitottak, hogy legyen idejük addig élni, magokat termelni, amíg felettük az erdők ki nem lombosodtak.

Amikor aztán a bükk, a gyertyán, meg a hárs lombjai összezártak, ezek a kis barátaim egyik napról a másikra elszáradtak, meghaltak. Itthagytak kedvenceim: a hagymás fogasír, az odvas keltike, de még a szagosmüge is! De nem búsított az elmúlásuk, mert tudtam, jövő tavaszon — ha elolvad a hó — őket újra ott találom, azokon a helyeken, ahol már évek óta gyönyörködöm bennük. Csak a vérehulló fecskefü virágzott nekem egész nyáron át!

XXX

Az elejtett vad látása sem volt soha bántó, ha úgy értem hozzá, hogy már nem élt! Haldoklásában nem nézett rám vádlón, üveges szemeivel már csak a nagy és titokzatos messzeségeket kereste. Egy kis szomorúság azért mindig megfogott a lábaim előtt fekvő vad véres tetemének láttán! A más által megsebzett vadat én mindig egy golyóval szabadítottam meg a kínjaitól, soha nem szúrtam le törrel. Úgy éreztem, ez megjár neki! A tör, az orgyilkosok fegyvere! Kinn az erdőn nap mint nap találkoztam az elmúlással, fák, virágok, állatok elmúlásával, így hát én sem félek a Haláltól, ha az nem alattomos, orozva dúló nyavalyáival jön majd egyszer értem!

XXX

Favágók hozták a hírt, hogy lenn a faluban egy öreg parasztember — *Tálos Máté* — utolsó óráit éli. Nagyon szerettem az öregot, hát erőt vettem magamon és elmentem hozzá. Feküdt a tiszta szobában, fekete ruhában, csizmában a megvetett ágyon. Ő rendelkezett így, hogy öltöztessék fel és ne a halála után rángassák rá a ruháit. Feküdt nyitott szemekkel, mellén összekulcsolt kezekkel, mint egy ősmagyar fejedelem. Felesége mellette ült egy széken, kezében fehér kendőben az imakönyve. Nézte üres tekintettel az urát és a szája hang nélkül mozgott. Imádkozott. Könnyeimen keresztül csak annyit láttam, hogy él még az öreg *Máté bácsi* — ősz bajuszának néhány szála remegett a lélegzetvételkor.

Csend, iszonyatos csend volt a szobában!

Feküdt az öreg *Máté* mozdolatlanul, a gerendát nézte tiszta, kék szemeivel. Aztán belépett a szobába öreg barátja *Biczó András* bácsi. Együtt voltak katonák a 48. gyalogezredben, a boszniai okupációban is részt vettek. Nem nézett se jobbra, se balra, odament az ágyhoz és föléje hajolt a haldoklónak.

— *Hát elmész, Máté?* — kérdezte leheletfinom hangon és a kezét rátette az összekulcsolt kezekre.

Nagysokára jött a válasz: E-menek — *András!*

Az öreg *András bácsi* még közelebb görnyedt hozzá:

— Mondd meg majd *Tóth Pistának*, nemsokára én is utánatok menek! — és felegyenesedett. Szinte megnyugodott most már, hogy tudott üzenni rég halott komájának.

Az öreg *Máté* lehunyta a szemét, alig észrevehetően még bólintott is: megmondom neki, — *András!*

Aztán csend, mérhetetlen csend lett a szobában újra.

András bácsi csak állt félszegen az ágnál, bütykös ujjai között gyűrögetve a kalapja szélét. Melléje léptem és a vállára tettem a kezemet. Felriadt. Mintha álmából rettent volna fel. Felnézett rám.

— Egyidősek vagyunk, nyócvan esztendősek — motyogta és a fejével az ágy felé intett. Aztán nagy búsán a fejét a mellére hajtotta. Magamhoz öleltem gyöngye kis alakját. Hozzálapult és éreztem, hogy vállalai remegnek. Könny nélkül, hangtalan sírással búcsúzott régi pajtásától. Nem tudom meddig álltunk ott, csak akkor eszméltem fel, amikor a ministráns kisfiú piligélő csengettyűje megszólalt és belépett a pap az oltári szentséggel.

Akkor letérdeltünk valamennyien ott a szoba döngölt földjére és a visszatartott könnyeim végigfolytak az arcomon.

Harangszót hozott a szél valahonnan messziről, talán Szerdahelyről!

Péntek délután volt. És három óra.

Megéreztem, hogy a könnyeimen át a magyar parasztságot láttam ott meghalni, pedig akkor még csak 1949-et mutattak a nap-tárak.

A kiskertek kapuit már gonosz kezek rázták!

XXX

1994 JANUÁR 31 nap					1994 FEBRUÁR 28 nap					1994 MÁRCIUS 31 nap										
Napok		Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold		Napok		Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold		Napok		Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold	
			kelte	nyug.	kelte	nyug.				kelte	nyug.	kelte	nyug.				kelte	nyug.	kelte	nyug.
1	Szombat	Újév, Fruzsina	732	1603	2030	915	1	Kedd	Ignác	711	1645	2318	909	1	Kedd	Albin	625	1729	2218	
2	Vasárnap	Ábel	732	1604	2144	942	2	Szerda	Karolina, Aida	710	1647	-	940	2	Szerda	Lujza	623	1730	2333	
3	Hétfő	Genováya, Benjámín	732	1605	2258	1008	3	Csütörtök	Balázs	708	1648	032	1017	3	Csütörtök	Kornélia	622	1732	-	
4	Kedd	Titusz, Leona	732	1606	-	1035	4	Péntek	Ráhel, Csenge	707	1650	144	1059	4	Péntek	Kázmér	620	1733	042	
5	Szerda	Simon	732	1608	013	1104	5	Szombat	Agota, Ingrid	706	1651	250	1150	5	Szombat	Adorján, Adrián	618	1734	144	
6	Csütörtök	Boldizsár	731	1609	128	1136	6	Vasárnap	Dorottya, Dóra	704	1653	349	1248	6	Vasárnap	Leonóra, Inez	616	1736	236	
7	Péntek	Attila, Ramóna	731	1610	243	1215	7	Hétfő	Tódor, Rómeó	703	1654	439	1351	7	Hétfő	Tamás	614	1737	320	
8	Szombat	Gyöngyvér	731	1611	354	1301	8	Kedd	Aranka	701	1656	520	1458	8	Kedd	Zoltán	612	1739	356	
9	Vasárnap	Marcell	731	1612	459	1355	9	Szerda	Abigél, Alex	700	1658	555	1606	9	Szerda	Franciska, Fanni	610	1740	427	
10	Hétfő	Melánia	730	1613	556	1457	10	Csütörtök	Elvira	658	1659	625	1713	10	Csütörtök	Ildikó	608	1742	454	
11	Kedd	Agota	730	1615	644	1604	11	Péntek	Bertold, Marietta	657	1701	651	1819	11	Péntek	Szilárd	606	1743	519	
12	Szerda	Ernő	729	1616	723	1713	12	Szombat	Livia, Lidia	655	1702	715	1923	12	Szombat	Gergely	604	1745	542	
13	Csütörtök	Veronika	729	1617	756	1822	13	Vasárnap	Ella, Linda	654	1704	737	2027	13	Vasárnap	Krisztián, Ajtony	602	1746	605	
14	Péntek	Bódog	728	1619	823	1929	14	Hétfő	Bálint, Valentin	652	1705	800	2129	14	Hétfő	Matild	600	1748	628	
15	Szombat	Lóránt, Loránd	728	1620	848	2035	15	Kedd	Kolos, Georgina	650	1707	824	2231	15	Kedd	Nemzeti ünnep, Kristóf	558	1749	654	
16	Vasárnap	Gusztáv	727	1621	911	2138	16	Szerda	Julianna, Lilla	649	1709	851	2332	16	Szerda	Henrietta	556	1751	723	
17	Hétfő	Antal, Antónia	726	1623	933	2241	17	Csütörtök	Donát	647	1710	820	-	17	Csütörtök	Gertrúd, Patrik	554	1752	755	
18	Kedd	Piroska	725	1624	956	2342	18	Péntek	Bernadett	645	1712	955	032	18	Péntek	Sándor, Ede	552	1753	833	
19	Szerda	Sára, Mária	725	1625	1021	-	19	Szombat	Zsuzsanna	644	1713	1036	130	19	Szombat	József, Bánk	550	1755	918	
20	Csütörtök	Fabian, Sebestyén	724	1627	1048	044	20	Vasárnap	Aladár, Álmos	642	1715	1125	224	20	Vasárnap	Klaudia	548	1756	1010	
21	Péntek	Agnes	723	1628	1120	145	21	Hétfő	Eleonóra	640	1716	1221	314	21	Hétfő	Benedek	546	1758	1108	
22	Szombat	Vince, Artúr	722	1630	1158	246	22	Kedd	Gerzson	638	1718	1324	359	22	Kedd	Beáta, Izolda	544	1759	1213	
23	Vasárnap	Zelma, Rajmund	721	1631	1243	343	23	Szerda	Alfréd	636	1719	1434	438	23	Szerda	Emőke	542	1801	1323	
24	Hétfő	Timót	720	1633	1337	437	24	Csütörtök	Mátyás	635	1721	1548	512	24	Csütörtök	Gábor, Karina	540	1802	1436	
25	Kedd	Pál	719	1634	1438	526	25	Péntek	Geza	633	1722	1704	543	25	Péntek	Iren, Iriz	538	1803	1553	
26	Szerda	Vanda, Paula	718	1636	1546	608	26	Szombat	Edina	631	1724	1822	612	26	Szombat	Emánuel	536	1805	1712	
27	Csütörtök	Angelika	717	1637	1658	644	27	Vasárnap	Ákos, Bátor	629	1725	1941	641	27	Vasárnap	Hajnalka	534	1806	1832	
28	Péntek	Károly, Karola	716	1639	1813	716	28	Hétfő	Elemér	627	1727	2100	710	28	Hétfő	Gedeon, Johanna	532	1808	1953	
29	Szombat	Adél	715	1640	1929	745								29	Kedd	Augusztina	530	1809	2112	
30	Vasárnap	Martina, Gerda	713	1642	2045	813								30	Szerda	Zsuzsanna	528	1810	2226	
31	Hétfő	Marcella	712	1644	2202	840								31	Csütörtök	Árpád	526	1812	2333	

Erdészeti és Faipari Dol

1994			ÁPRILIS				30 nap				1994			MÁJUS				31 nap				1994			JÚNIUS				30 nap						
Napok			Névnapok, ünnepek		A Nap		A Hold		Napok			Névnapok, ünnepek		A Nap		A Hold		Napok			Névnapok, ünnepek		A Nap		A Hold		Napok			Névnapok, ünnepek		A Nap		A Hold	
					kelte	nyug.	kelte	nyug.						kelte	nyug.	kelte	nyug.						kelte	nyug.	kelte	nyug.						kelte	nyug.	kelte	nyug.
1	Péntek	Hugo	524	1813	-	837	1	Vasárnap	A munka ünn., Fülöp, Jakab	428	1855	-	939	1	Szerda	Tünde	351	1933	-		1	Szerda	Kármén, Anita	351	1934	-	019								
2	Szombat	Aron	522	1815	031	938	2	Hétfő	Zsigmond	426	1857	031	1047	2	Csütörtök	Klotild	350	1935	042		2	Csütörtök	Kármén, Anita	351	1934	019									
3	Vasárnap	Húsvét, Buda, Richard	520	1816	118	1044	3	Kedd	Timea, Irma	425	1858	101	1153	3	Péntek	Bölcs	349	1936	006		3	Péntek	Klotild	350	1935	042									
4	Hétfő	Húsvét, Izidor	518	1818	157	1150	4	Szerda	Mónika, Flórián	423	1859	127	1258	4	Szombat	Bölcs	349	1936	006		4	Szombat	Bölcs	349	1936	006									
5	Kedd	Vince	516	1819	230	1256	5	Csütörtök	Györgyi	422	1901	151	1400	5	Vasárnap	Fatime	349	1937	132		5	Vasárnap	Fatime	349	1937	132									
6	Szerda	Vilmos, Biborka	514	1820	258	1401	6	Péntek	Ivett, Frida	420	1902	214	1502	6	Hétfő	Norbert, Cintia	349	1937	200		6	Hétfő	Norbert, Cintia	349	1937	200									
7	Csütörtök	Herman	512	1822	323	1505	7	Szombat	Gizella	419	1904	237	1604	7	Kedd	Róbert	348	1938	234		7	Kedd	Róbert	348	1938	234									
8	Péntek	Dénes	510	1823	346	1607	8	Vasárnap	Mihály	417	1905	302	1705	8	Szerda	Medárd	348	1939	312		8	Szerda	Medárd	348	1939	312									
9	Szombat	Erhard	508	1825	409	1709	9	Hétfő	Gergely	416	1906	329	1806	9	Csütörtök	Félix	347	1940	357		9	Csütörtök	Félix	347	1940	357									
10	Vasárnap	Zsolt	506	1826	433	1811	10	Kedd	Armin, Palma	414	1908	359	1905	10	Szombat	Margit, Gréta	347	1940	449		10	Szombat	Margit, Gréta	347	1940	449									
11	Hétfő	Leó, Szaniszló	504	1827	458	1912	11	Szerda	Ferenc	413	1909	433	2003	11	Vasárnap	Barnabás	347	1941	546		11	Vasárnap	Barnabás	347	1941	546									
12	Kedd	Gyula	502	1829	525	2013	12	Csütörtök	Pongrácz	412	1910	514	2056	12	Szerda	Villő	347	1941	649		12	Szerda	Villő	347	1941	649									
13	Szerda	Ida	500	1830	557	2112	13	Péntek	Szervác, Imola	410	1911	601	2145	13	Hétfő	Antal, Anett	346	1942	755		13	Hétfő	Antal, Anett	346	1942	755									
14	Csütörtök	Tibor	458	1832	633	2208	14	Szombat	Bonifác	409	1913	654	2228	14	Kedd	Vazul	346	1942	903		14	Kedd	Vazul	346	1942	903									
15	Péntek	Anasztázia, Tas	456	1833	715	2300	15	Vasárnap	Zsófia, Szonja	408	1914	753	2305	15	Szerda	Jolán, Vid	346	1943	1013		15	Szerda	Jolán, Vid	346	1943	1013									
16	Szombat	Csongor	455	1834	804	2346	16	Hétfő	Mózes, Botond	406	1915	856	2338	16	Csütörtök	Júszint	346	1943	1124		16	Csütörtök	Júszint	346	1943	1124									
17	Vasárnap	Rudolf	453	1836	859	-	17	Kedd	Paszkal	405	1917	1093	-	17	Péntek	Laura, Alida	346	1944	1238		17	Péntek	Laura, Alida	346	1944	1238									
18	Hétfő	Andrea, Ilma	451	1837	1080	028	18	Szerda	Erik, Alexandra	404	1918	1112	008	18	Szombat	Arnold, Levente	346	1944	1353		18	Szombat	Arnold, Levente	346	1944	1353									
19	Kedd	Emma	449	1839	1106	104	19	Csütörtök	Ivó, Milán	403	1919	1224	035	19	Vasárnap	Gyárfás	346	1944	1509		19	Vasárnap	Gyárfás	346	1944	1509									
20	Szerda	Tivadar	447	1840	1215	136	20	Péntek	Bernát, Felicia	402	1920	1338	102	20	Hétfő	Rafael	347	1945	1624		20	Hétfő	Rafael	347	1945	1624									
21	Csütörtök	Konrad	445	1841	1328	206	21	Szombat	Konstantin	401	1921	1454	130	21	Kedd	Alajos, Leila	347	1945	1736		21	Kedd	Alajos, Leila	347	1945	1736									
22	Péntek	Csilla, Noémi	443	1843	1443	234	22	Vasárnap	Pünkösöd, Júlia, Rita	400	1923	1612	200	22	Szerda	Paulina	347	1945	1840		22	Szerda	Paulina	347	1945	1840									
23	Szombat	Béla	442	1844	1601	302	23	Hétfő	Pünkösöd, Dezső	359	1924	1731	235	23	Csütörtök	Zoltán	347	1945	1936		23	Csütörtök	Zoltán	347	1945	1936									
24	Vasárnap	György	440	1846	1721	332	24	Kedd	Eszter, Eliza	358	1925	1848	316	24	Péntek	Iván	347	1945	2021		24	Péntek	Iván	347	1945	2021									
25	Hétfő	Márk	438	1847	1842	405	25	Szerda	Orbán	357	1926	1957	405	25	Szombat	Vilmos	348	1945	2058		25	Szombat	Vilmos	348	1945	2058									
26	Kedd	Ervin	436	1848	2000	444	26	Csütörtök	Fülöp, Evelin	356	1927	2057	503	26	Vasárnap	János, Pál	348	1945	2130		26	Vasárnap	János, Pál	348	1945	2130									
27	Szerda	Zita	435	1850	2114	529	27	Péntek	Hella	355	1928	2147	609	27	Hétfő	László	349	1945	2157		27	Hétfő	László	349	1945	2157									
28	Csütörtök	Valéria	433	1851	2218	625	28	Szombat	Emil, Csanád	354	1929	2228	719	28	Kedd	Levente, Irén	349	1945	2222		28	Kedd	Levente, Irén	349	1945	2222									
29	Péntek	Peter	431	1853	2311	724	29	Vasárnap	Magdolna	353	1930	2301	829	29	Szerda	Péter, Pál	350	1945	2246		29	Szerda	Péter, Pál	350	1945	2246									
30	Szombat	Katalin, Kitti	430	1854	2355	830	30	Hétfő	Janka, Zsanett	353	1931	2330	939	30	Csütörtök	Pál	350	1945	2310		30	Csütörtök	Pál	350	1945	2310									
							31	Kedd	Angéla, Petronella	352	1932	2355	1046																						

JÚLIUS					31 nap 1994					AUGUSZTUS					31 nap 1994					SZEPTEMBER					30 nap				
Napok	Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold		Napok	Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold		Napok	Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold		Napok	Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold							
		kelte	nyug.	kelte	nyug.			kelte	nyug.	kelte	nyug.			kelte	nyug.	kelte	nyug.												
Péntek	Tihamér, Annamária	351	1945	2335	1246	1	Hétfő	Boglárka	421	1919	2348	1432	1	Csütörtök	Egyed, Egon	502	1825	012	1535	1	Csütörtök	Egyed, Egon	502	1825					
Szombat	Ottó	351	1945	-	1347	2	Kedd	Lehel	423	1917	-	1527	2	Péntek	Rebeka, Dorina	504	1823	113	1612	2	Péntek	Rebeka, Dorina	504	1823					
Vasárnap	Kornél, Soma	352	1944	002	1447	3	Szerda	Hermína	424	1916	034	1617	3	Szombat	Hilda	505	1821	220	1645	3	Szombat	Hilda	505	1821					
Hétfő	Ulrik	353	1944	034	1547	4	Csütörtök	Domonkos, Dominika	425	1914	126	1701	4	Vasárnap	Rozália	506	1819	330	1715	4	Vasárnap	Rozália	506	1819					
Kedd	Emese, Sarolta	353	1944	110	1643	5	Péntek	Krisztina	426	1913	226	1741	5	Hétfő	Viktor, Lőrinc	508	1817	442	1744	5	Hétfő	Viktor, Lőrinc	508	1817					
Szerda	Csaba	354	1943	152	1736	6	Szombat	Berta, Bettina	428	1911	330	1816	6	Kedd	Zakariás	509	1815	557	1812	6	Kedd	Zakariás	509	1815					
Csütörtök	Apollónia	355	1943	241	1824	7	Vasárnap	Ibolya	429	1910	430	1847	7	Szerda	Regina	510	1813	713	1842	7	Szerda	Regina	510	1813					
Péntek	Ellák	356	1942	337	1906	8	Hétfő	László	430	1908	550	1916	8	Csütörtök	Mária, Adrienn	512	1811	830	1914	8	Csütörtök	Mária, Adrienn	512	1811					
Szombat	Lukrécia	356	1942	439	1943	9	Kedd	Emőd	432	1907	702	1943	9	Péntek	Ádám	513	1809	946	1951	9	Péntek	Ádám	513	1809					
Vasárnap	Amália	357	1941	545	2016	10	Szerda	Lorinc	433	1905	816	2011	10	Szombat	Nikolett, Hunor	514	1807	1100	2034	10	Szombat	Nikolett, Hunor	514	1807					
Hétfő	Nóra, Lili	358	1941	653	2045	11	Csütörtök	Zsuzsanna, Tiborc	434	1904	930	2040	11	Vasárnap	Teodóra	516	1805	1209	2124	11	Vasárnap	Teodóra	516	1805					
Kedd	Izabella, Dalma	359	1940	804	2112	12	Péntek	Klára	436	1902	1045	2113	12	Hétfő	Mária	517	1803	1311	2221	12	Hétfő	Mária	517	1803					
Szerda	Jenő	400	1939	915	2139	13	Szombat	Ipoly	437	1900	1159	2150	13	Kedd	Kornél	518	1801	1404	2324	13	Kedd	Kornél	518	1801					
Csütörtök	Örs, Stella	401	1938	1027	2206	14	Vasárnap	Marcell	438	1859	1310	2234	14	Szerda	Szercsén, Roxána	520	1759	1449	-	14	Szerda	Szercsén, Roxána	520	1759					
Péntek	Henrik, Roland	402	1938	1141	2236	15	Hétfő	Maria	440	1857	1417	2326	15	Csütörtök	Enikő, Melitta	521	1757	1527	031	15	Csütörtök	Enikő, Melitta	521	1757					
Szombat	Valter	403	1937	1255	2309	16	Kedd	Abraham	441	1855	1516	-	16	Péntek	Edit	522	1755	1600	139	16	Péntek	Edit	522	1755					
Vasárnap	Endre, Elek	404	1936	1409	2349	17	Szerda	Jacint	442	1853	1608	025	17	Szombat	Zsófia	524	1753	1628	247	17	Szombat	Zsófia	524	1753					
Hétfő	Frigyes	405	1935	1520	-	18	Csütörtök	Ilona	444	1852	1651	131	18	Vasárnap	Diána	525	1751	1654	354	18	Vasárnap	Diána	525	1751					
Kedd	Emília	406	1934	1626	036	19	Péntek	Huba	445	1850	1727	240	19	Hétfő	Vilhelmina	526	1749	1719	500	19	Hétfő	Vilhelmina	526	1749					
Szerda	Illés	407	1933	1724	132	20	Szombat	Szt. István, az államalapítás ü.	446	1848	1758	350	20	Kedd	Friderika	528	1747	1744	604	20	Kedd	Friderika	528	1747					
Csütörtök	Dániel, Daniella	408	1932	1813	236	21	Vasárnap	Samuel, Hajna	448	1846	1826	459	21	Szerda	Máté, Mirella	529	1745	1810	707	21	Szerda	Máté, Mirella	529	1745					
Péntek	Magdolna	409	1931	1854	345	22	Hétfő	Menyhért, Mirjam	449	1844	1851	607	22	Csütörtök	Móric	530	1743	1837	810	22	Csütörtök	Móric	530	1743					
Szombat	Lenke	411	1930	1928	456	23	Kedd	Bence	450	1842	1916	713	23	Péntek	Tekla	532	1741	1908	911	23	Péntek	Tekla	532	1741					
Vasárnap	Kinga, Kincső	412	1929	1958	607	24	Szerda	Bertalan	452	1841	1941	817	24	Szombat	Gellért, Mercedes/	533	1739	1943	1010	24	Szombat	Gellért, Mercedes/	533	1739					
Hétfő	Kristóf, Jakab	413	1928	2024	716	25	Csütörtök	Lajos, Patricia	453	1839	2007	920	25	Vasárnap	Eufrozina, Kende	534	1737	2023	1106	25	Vasárnap	Eufrozina, Kende	534	1737					
Kedd	Anna, Anikó	414	1927	2049	823	26	Péntek	Izso	454	1837	2035	1022	26	Hétfő	Jusztina	536	1735	2109	1158	26	Hétfő	Jusztina	536	1735					
Szerda	Olga, Liliána	415	1925	2113	928	27	Szombat	Gáspár	456	1835	2108	1122	27	Kedd	Adalbert	537	1733	2201	1246	27	Kedd	Adalbert	537	1733					
Csütörtök	Szabolcs	416	1924	2138	1032	28	Vasárnap	Agoston	457	1833	2144	1220	28	Szerda	Vencel	538	1730	2259	1329	28	Szerda	Vencel	538	1730					
Péntek	Márta, Flóra	418	1923	2205	1134	29	Hétfő	Beatrix, Erna	458	1831	2227	1316	29	Csütörtök	Mihály	540	1728	-	1407	29	Csütörtök	Mihály	540	1728					
Szombat	Judit, Xénia	419	1921	2234	1235	30	Kedd	Rózsa	500	1829	2316	1407	30	Péntek	Jeromos	541	1726	001	1441	30	Péntek	Jeromos	541	1726					
Vasárnap	Oszkár	420	1920	2308	1335	31	Szerda	Erika, Bella	501	1827	-	1453																	

ők Szakszervezete, 1994.

OKTÓBER					31 nap					NOVEMBER					30 nap					1994					DECEMBER					31 nap				
Napok	Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold		Napok	Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold		Napok	Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold		Napok	Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold		Napok	Névnapok, ünnepek	A Nap		A Hold						
		kelte	nyug.	kelte	nyug.			kelte	nyug.	kelte	nyug.			kelte	nyug.	kelte	nyug.			kelte	nyug.	kelte	nyug.			kelte	nyug.	kelte	nyug.	kelte	nyug.	kelte	nyug.	kelte
Szombat	Malvin	543	1724	108	1512	1	Kedd	Marianna	627	1628	336	1505	1	Csütörtök	Elza	711	1555	459	1450	1	Csütörtök	Elza	711	1555	459	1450	1	Csütörtök	Elza	711	1555			
Vasárnap	Petra	544	1722	219	1541	2	Szerda	Achilles	629	1626	453	1530	2	Péntek	Melinda, Vivien	712	1555	615	1540	2	Péntek	Melinda, Vivien	712	1555	615	1540	2	Péntek	Melinda, Vivien	712	1555			
Hétfő	Helga	545	1720	332	1610	3	Csütörtök	Győző	630	1624	612	1618	3	Szombat	Ferenc, Olivia	713	1555	725	1639	3	Szombat	Ferenc, Olivia	713	1555	725	1639	3	Szombat	Ferenc, Olivia	713	1555			
Kedd	Ferenc	547	1718	447	1639	4	Péntek	Károly	632	1623	730	1705	4	Vasárnap	Borbála, Barbara	714	1554	827	1747	4	Vasárnap	Borbála, Barbara	714	1554	827	1747	4	Vasárnap	Borbála, Barbara	714	1554			
Szerda	Aurél	548	1716	605	1711	5	Szombat	Imre	633	1622	843	1800	5	Hétfő	Vilma	715	1554	918	1859	5	Hétfő	Vilma	715	1554	918	1859	5	Hétfő	Vilma	715	1554			
Csütörtök	Brúnó, Renáta	549	1714	723	1747	6	Vasárnap	Lenárd	635	1620	947	1902	6	Kedd	Miklós	716	1554	1000	2011	6	Kedd	Miklós	716	1554	1000	2011	6	Kedd	Miklós	716	1554			
Péntek	Amália	551	1712	841	1829	7	Hétfő	Rezső	636	1619	1042	2010	7	Szerda	Ambrus	717	1553	1035	2123	7	Szerda	Ambrus	717	1553	1035	2123	7	Szerda	Ambrus	717	1553			
Szombat	Koppány	552	1710	955	1918	8	Kedd	Zsombor	638	1617	1126	2120	8	Csütörtök	Mária	719	1553	1105	2232	8	Csütörtök	Mária	719	1553	1105	2232	8	Csütörtök	Mária	719	1553			
Vasárnap	Dénes	554	1709	1102	2014	9	Szerda	Tivadar	639	1616	1203	2230	9	Péntek	Natalia	720	1553	1131	2338	9	Péntek	Natalia	720	1553	1131	2338	9	Péntek	Natalia	720	1553			
Hétfő	Gedeon	555	1707	1159	2117	10	Csütörtök	Réka	641	1615	1235	2338	10	Szombat	Judit	721	1553	1157	-	10	Szombat	Judit	721	1553	1157	-	10	Szombat	Judit	721	1553			
Kedd	Brigitta	557	1705	1248	2224	11	Péntek	Márton	642	1613	1302	-	11	Vasárnap	Árpád	722	1553	1221	-	11	Vasárnap	Árpád	722	1553	1221	-	11	Vasárnap	Árpád	722	1553			
Szerda	Miksa	558	1703	1328	2332	12	Szombat	Jónas, Renáta	644	1612	1328	044	12	Hétfő	Gabriella	723	1553	1247	144	12	Hétfő	Gabriella	723	1553	1247	144	12	Hétfő	Gabriella	723	1553			
Csütörtök	Kálmán, Ede	559	1701	1402	-	13	Vasárnap	Szilvia	645	1611	1352	148	13	Kedd	Luca, Otília	725	1553	1315	246	13	Kedd	Luca, Otília	725	1553	1315	246	13	Kedd	Luca, Otília	725	1553			
Péntek	Helen	601	1659	1431	039	14	Hétfő	Aliz	647	1610	1417	250	14	Szerda	Szilárd	724	1553	1345	346	14	Szerda	Szilárd	724	1553	1345	346	14	Szerda	Szilárd	724	1553			
Szombat	Terez	602	1657	1458	146	15	Kedd	Albert, Lipót	648	1609	1443	352	15	Csütörtök	Valér	725	1553	1420	445	15	Csütörtök	Valér	725	1553	1420	445	15	Csütörtök	Valér	725	1553			
Vasárnap	Gál	604	1655	1523	251	16	Szerda	Ödön	650	1607	1512	454	16	Péntek	Etelka, Aletta	726	1554	1500	541	16	Péntek	Etelka, Aletta	726	1554	1500	541	16	Péntek	Etelka, Aletta	726	1554			
Hétfő	Hedvig	605	1653	1547	355	17	Csütörtök	Hortenzia, Gergő	651	1606	1544	554	17	Szombat	Lázár, Olympia	726	1554	1546	634	17	Szombat	Lázár, Olympia	726	1554	1546	634	17	Szombat	Lázár, Olympia	726	1554			
Kedd	Lukács	607	1651	1613	458	18	Péntek	Jenő	653	1605	1620	652	18	Vasárnap	Augusta	727	1554	1637	722	18	Vasárnap	Augusta	727	1554	1637	722	18	Vasárnap	Augusta	727	1554			
Szerda	Nándor	608	1650	1640	600	19	Szombat	Erzsébet	654	1604	1702	747	19	Hétfő	Viola	728	1555	1734	805	19	Hétfő	Viola	728	1555	1734	805	19	Hétfő	Viola	728	1555			
Csütörtök	Vendel	609	1648	1709	701	20	Vasárnap	Jolan	656	1603	1750	838	20	Kedd	Teofil	728	1555	1834	842	20	Kedd	Teofil	728	1555	1834	842	20	Kedd	Teofil	728	1555			
Péntek	Erőly	611	1646	1743	801	21	Hétfő	Oliver	657	1602	1843	924	21	Szerda	Tamas	729	1555	1938	915	21	Szerda	Tamas	729	1555	1938	915	21	Szerda	Tamas	729	1555			
Szombat	Előd	612	1644	1821	858	22	Kedd	Cecília	659	1601	1940	1004	22	Csütörtök	Zsó	729	1555	2043	945	22	Csütörtök	Zsó	729	1555	2043	945	22	Csütörtök	Zsó	729	1555			
Vasárnap	Nemzeti ünnep, Gyöngyi	614	1642	1905	952	23	Szerda	Kelemen, Klementina	700	1601	2042	1040	23	Péntek	Viktória	730	1556	2150	1013	23	Péntek	Viktória	730	1556	2150	1013	23	Péntek	Viktória	730	1556			
Hétfő	Salamon	615	1641	1954	1041	24	Csütörtök	Emma	701	1600	2146	1111	24	Szombat	Adam, Éva	730	1557	2258	1039	24	Szombat	Adam, Éva	730	1557	2258	1039	24	Szombat	Adam, Éva	730	1557			
Kedd	Blanka, Bianka	617	1639	2049	1125	25	Péntek	Katalin	703	1559	2252	1140	25	Vasárnap	Karácsony, Eugénia	731	1558	-	1105	25	Vasárnap	Karácsony, Eugénia	731	1558	-	1105	25	Vasárnap	Karácsony, Eugénia	731	1558			
Szerda	Dömötör	618	1637	2148	1204	26	Szombat	Virág	704	1558	-	1208	26	Hétfő	Karácsony, István	731	1558	009	1134	26	Hétfő	Karácsony, István	731	1558	009	1134	26	Hétfő	Karácsony, István	731	1558			
Csütörtök	Szabina	620	1636	2252	1238	27	Vasárnap	Virgil	705	1558	001	1235	27	Kedd	János	731	1559	121	1205	27	Kedd	János	731	1559	121	1205	27	Kedd	János	731	1559			
Péntek	Simon, Szimonetta	621	1636	2358	1310	28	Hétfő	Stefánia	707	1557	112	1302	28	Szerda	Kamilla	732	1600	235	1242	28	Szerda	Kamilla	732	1600	235	1242	28	Szerda	Kamilla	732	1600			
Szombat	Nárcisz	623	1632	-	1309	29	Kedd	Taksony	709	1556	226	1333	29	Csütörtök	Tamas	732	1601	501	1326	29	Csütörtök	Tamas	732	1601	501	1326	29	Csütörtök	Tamas	732	1601			
Vasárnap	Alfonz	624	1631	108	1407	30	Szerda	Andras, Andor	709	1556	342	1408	30	Péntek	Dávid	732	1601	501	1326	30	Péntek	Dávid	732	1601	501	1326	30	Péntek	Dávid	732	1601			
Hétfő	Farkas	626	1629	220	1435	31	Szerda						31	Szombat	Szűzszüzet	732	1602	607	1521	31	Szombat	Szűzszüzet	732	1602	607	1521	31	Szombat	Szűzszüzet	732	1602			

W. Wagner 1892

